

KORE SAVAŞINDAKİ

KUNURİ KAHRAMANLARI

Dr. Ali DENİZLİ

2. Baskı

Dr. Ali DENİZLİ
E. Kurmay Albay

KORE HARBİNDE KUNURİ ZAFERİ

Ankara, 2010

ISBN : 978-605-88948-5-3

Aralık 2010

Yazar İletişim:

Dr. Ali Denizli

E. Kurmay Albay

Ufuk Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve
İnkılap Tarihi Öğretim Görevlisi
Kore Harbi Araştırmacısı

Tel:

0535 609 81 29 – 0 506 273 51 45

e-posta: alidenizlim@yahoo.com.tr

İnternet Adresleri

www.koreharbi.com

www.koreanwar-forgottenwar.com

Basım ve Cilt:

Turhan Kitabevi

Ofset Matbaacılık Tesisleri

Ankara

Tel: 0 312 341 18 13

Bu yapının her hakkı saklıdır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine göre yazarından yazılı izin alınmadan herhangi bir bölümü veya tamamı çoğaltılmaz, basılamaz.

ÖNSÖZ

Bu kitap Kore’de Şehit ve Gaziler adına yazılmıştır. Şehit olanların Ruhları Şad Olsun, müthiş kahramanlıkları önünde saygıyla eğiliyoruz. İsimleri Türk tarihine altın harflerle yazılmıştır.

Komunist Çin ve arkasındaki Rusya’nın binlerce insan ve silah gücü ile dünyaya ilan ettiği taarruzları vasıtasıyla Kore’yi ele geçirme planları KUNURİ’DE Türk duvarına çatarak durmuştur.

Bu duvarı canları ile destekleyen kahraman subaylarımız, astsubaylarımız ve erlerimizdir.

Kore’de ebedileşen kahramanlarımızdan hiç olmazsa bir kısmının unutulmamasını ve menkıbelerinin gelecek nesillere doğru ve tam olarak intikal edebilmesini sağlayabilirsem, bir Türk subayı olarak yapacağım vazifelerimin en kutsilerinden biri yerine getirilmiş olacaktır.

Türk olarak, inandıkları bir dâvanın öncüleri olarak savaşırken, hayatlarını çekinmeden feda eden o bahadırların, müstakbel dünya nesilleri için birer iftihar vesilesi, birer ilham kaynağı olacağına inanıyorum.

Birinci Türk Tugayı’nın "Kutup Yıldızı" Kunuri Muharebeleri üzerinden 60 yıl geçti. Bu süre içinde dünyada, baş döndüren büyük gelişmeler oldu. Unutulmaz sandığımız nice olaylar çabuk unutuldu.

İnsanlık iç içe ve hızlı yaşamının doğal sonucu olarak, "günlük yaşama" alışkanlığı edindi. Bu gelişmelerin "tarih benliğini yitirmeye ve geçmişten kopmaya" yol açması karşısında ileri ülkeler; ulusal ve evrensel geçmişi özenle, anında belgeleyerek "bilgi bankalarında" koruma altına almaya başladılar.

Bir vakitler, yere göğe sığdırılamayan ve çok övülen Tugaylarımız hakkında, yabancı eserlerde tugayları savaşta yakından izleyen savaş muhabirlerinin yazdıkları hariç birkaç satırlık değinmeler dışında, geniş bilgilere pek rastlanılamaz. Ulusal arşivimizdeki eserler de pek azdır.

Kore Savaşında dünyaya şapka çıkartan askerlerimizin güvenliğimize, ekonomimize ve demokratik hayatımıza katkıları, maalesef genişliğine ve derinliğine kavranamadı.

Yüzeysel anlayışın doğal sonucu olarak, Kore’de dünyanın bir dönüm noktasına geldiğinin de farkına varılamadı.

Kunuri Muharebelerini kaplayan sis perdesinin kaldırılmasına, çalışılmamış ve Kore savaşının kritik günlerinde askerlerimizin gösterdikleri başarıların değerini, kamuoyu tam olarak öğrenememiştir.

Barışın, dostluğun, kültür ile uygarlığın ve eşitlikle zenginliğin değerini, savaşmış askerler kadar kimse bilemez.¹

İkinci Cihan Harbini müteakip, birçok memleketleri tehakkümleri altına aldıktan sonra da ihtiraslarını doyuramıyan komünizm idarecisi Ruslar , Birleşmiş Milletler Cemiyeti'nin zaaflarından, demokrasi idarecilerinin siyasî ve silâhlı ihtilâflardan kaçınarak sulh ve sükûna fazla riayetkarlığından istifade ile kendi maksat ve ölçülerine uygun düşen memleketlerde satın aldıkları aktörleri kanlı oyunlara sevk etmişler, bâzılarında muvaffak olmuşlar, bâzılarında olamamışlar, bir memlekette muvaffak olamıyan oyunlarını başka bir memlekete nakletmişlerdir.

İkinci Cihan Harbinden sonra kardeşi kardeşe musallat etmekle ihdas edilen Azerbaycan, Yunanistan, Çin, Çin Hindi kanlı faciaları kötü maksatlı idarecilerin kanlı eserleri olmuştur.

O dram sahnelerinden biri de zavallı Kore olmuştur. Aynı memleketin evlâtlarından komünist boyunduruğuna sokulabilenler günahsız olan diğerlerine saldırtılmış, yeni bir dram yaratılmıştır.

Kore harbi , Kuzey Korelilerin Güney Korelilere tecavüzü ile görünürde bir kardeşler harbi halinde başladı. Kuzeyliler yalnız Kore'nin ve Korelilerin gerçek selâmet ve birliği için kendi irade ve kararları ile bu dramatik oyuna girişmiş olsalardı bir savaşa meydan kalmaksızın, o oyun Kore hudutları içinde müsbet, menfi bir neticeye varabilirdi.

Fakat, komünizm zehirleriyle sarhoşlatılmış, aldatılmış Kuzeylilerin iradelerini kaybetmiş komünist direktörlerinin aktörleri ve onların emellerinin hizmetkârı olarak bu drama katılmış olmalarıyla dünya sulhunu bozacak bâzı karışıklıklara sebebiyet vereceklerinden bu kanlı oyunun perdesini kapatmak için Birleşmiş Milletler Karargâhı üye Devletlere evvela «Hazırol! silâh başına» işaretlerini verdi.

Kuzeyliler tecavüzü durdurmak emrini dinlemediklerinden, biraz sonra üye devletlerin askerî kuvvetleriyle müdahaleye mecbur kaldı.²

¹ Bahtiyar Yalta, Kunuri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler, Ankara, 2005, s. XXIII.

² Tahsin Yazıcı; Kore Hatıralarım, Ankara, 1963, s. 1-3.

Kore'de ilk defa olarak dünya barışını korumak davasıyla ortaya çıkan Birleşmiş Milletler, kendi bayrağı altında bir ordu kurmuş ve uluslararası bir dava uğrunda dövüşmüştür. Kore'de muharebe etmek için evlâtlarını gönderen uluslardan çoğu, o sıralarda Kuzey Kore ve Komünist Çin'in doğrudan doğruya tehdidi altında bile değildiler.

Fakat, bu uluslardan her biri, ayrı bir oranda olmak üzere, Birleşmiş Milletlerin Kore'de uğrunda dövüştükleri davanın, her bağımsız ulusun davası olduğunu anlamakta gecikmediler. Bu suretle "birlikten kuvvet doğar" sözü dünya çapında bir anlayış buldu.

Türkiye Cumhuriyetinin de Ruslar'a karşı ortak güvenlik ve bozulan barışın iadesi düşüncesiyle, Birleşmiş Milletler çerçevesi içinde bir tugay ile katıldığı Kore muharebelerinin taşıdığı önem büyüktür.

Kore harbinin diğer özellikleri de, Kuzey Korelilerin gerillayı ve gece muharebelerini uygulamada çok ileri gitmelerine karşılık Birleşmiş Milletler ordusunca girilen ortak harekât sonucunda, yepyeni bir harp tipi olarak bölgesel harp" seklinin ortaya çıkmış bulunmasıdır.

Dünya egemenliği peşinde koşan Sovyet Rusya'nın, Kızıl Çin'in arkasından Kore harbine açıktan açığa katılmasını, hatta Komünist Çin Cumhuriyetinin Kore'de muntazam ordularla yaptığı gerçek bir harbi, gönüllü kuvvetlerinin işe karışması şeklinde göstermesini, Komünist âleminin, henüz Batılı devletlerle bir üçüncü dünya harbine hazır olmamasında ve kuvvetçe zayıf olmasında aramak doğru olur.

Bir buçuk aylık bir savunma ve hazırlıktan sonra, Pusan bölgesinden Yalu boylarına kadar erişen Birleşmiş Milletler orduları, üstün sayıdaki Komünist Çin ordularının, insan kaybını hiçe sayan arka arkaya taarruzları karşısında, buhranlı ve tehlikeli duruma düşen Birleşmiş Milletler Orduları, Türk Askerince kurtarılmışlardır.

Kore Harbi'nde Birleşmiş Milletlerin Çin kuvvetlerince kuşatılarak imhasını önleyen ayrıca üst üste kazandığı zaferlerle Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştiren ve Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine ve özgürlüğüne kavuşmasına yardımcı olan Türk tugayları bu başarılarıyla dost ve düşmanlarımızı şaşkına çevirmişlerdir.

Kore'de savaştık, kan döktük, şehit verdik. Dünya askerî tarihine altın sayfalarla geçen menkıbelerin sahibi olduk. Bu kahramanlıklarımızı bizden önce başka milletler övmüş ve değerlendirmiştir.

Ne yazık ki biz bunları, kendi vatandaşlarımıza ve Dünyaya tam layık ile anlatamadık , Amerikan karşıtı eski komünist ve solcuların ; Rusya ve Çin'i müdafa ederek , sanki Güney Kore'ye, Rusya destekli komünist Çin saldırmamış gibi göstererek yaptıkları propagandalarla hala ,zaferlerimizi ve kahramanlarımızı yok etmeğe , unutturmağa çalışmaktadırlar.

Bu eserde kahramanlarımıza layık oldukları değeri verebilmek , milli eğitimimize milli kültürümüze kaynak olacak konuları kanıtlamak esası yanında, başkalarının bizi nasıl incelediğini, kahramanlıklarımızı ders konusu yaptığını göstermek amacı esas alınmıştır.

Diğer milletlerin askerleri çekilirken, Türk askeri düşmana doğru ilerlemiş ve göğsünü kendinden on kat fazla düşmana siper etmiş, ona tarihte unutamayacağı büyük dersi vermiştir.

Emekli Kurmay Albay Ali Denizli 25 sene boyunca, Kore savaşı Kahramanlarının anılarını da derleyerek, gelecek kuşaklara aktarmak gayretini sürdürürken, askeri tarih hazinemizi derinlikleriyle işlemek, yazılı hâle getirmeği bu eserde göz önünde bulundurmıştır.

Konunun bu kadar geniş olmasının sebebi, Kore'nin tüm yönlerinin bir bütün olarak anlaşılması ihtiyacındandır. Zira, bir savaşı etkileyen, coğrafi, jeopolitik, siyasi ve kültürel ortamların ortaya konması konuya açıklık getirecektir.

Ayrıca eklenen krokilerle, dokümanın askerî inceleme konusu olması da sağlanmış, her konudaki araştırmacıya hitap edecek tarzda yerli ve yabancı birçok kaynak taranarak ve o günleri yaşayan, şu anda hayatta olan Kore gazileri ile görüşülerek hazırlanan bu eser ,Emekli Kurmay Albay Ali Denizli tarafından bilim âleminin yararına sunulmuştur.

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde (26-30 Kasım 1950) çekilen Birleşmiş Milletler Ordusu'nun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan durumlarla karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir ülkede, dost ve düşmanı ayırt etmede zorlanarak, düşman gerilla baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatarak yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla Amerikan 8 nci Ordusunu kuşatılıp imhadan kurtarmıştı.

60 000 KİŞİLİK 38 NCİ KOMUNİST ÇİN ORDUSU DAĞ VE TEPELERDEN 5000 KİŞİLİK TÜRK TUGAYINI KUNURİ SİNNİMNİ KÖYÜNDE KUŞATMAĞA BAŞLAMIŞTI.

Ayrıca , KUNURİ-SİNNİMNİ köyünde yaşayan köylüler , Ruslar tarafından beyinleri yıkanarak komunist gerilla olarak yetiştirilmiş , kadın erkek , ailece , Türk askerine ateşe başlamıştı.

KUNURİ-SİNNİMNİ köyünde kuşatılan daha sonra şehit olacak 2 nci Tabur Komutanı Şehit Binbaşı Miktat Uluönlü Kunuri Zaferi sonrası kızı Suna Uluönlü'ye yazdığı ve Genelkurmay harp tarihinde bulunan mektubunda şöyle yazmaktadır.

“Kunuri Zaferi 3 ncü gününde taburumla en önde düşman hatlarını yara yara yüzlerce hatta , binlerce komunisti , öldüre öldüre bütün tugayın yolunu açtım ve kurtuldum

Hem Tugayın kurtulmasına hem de üç Amerikan tümeninin kurtulmasına sebep oldum ve en az zaiyatı benim taburum verdi.” Demektedir.

Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmî ve hususî kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde hükümeti tebrik ettiler.

Kunuri Muharebesi'nden sonra milyonlarca Çinlinin savaşa girmesi ile çekilen ve gemilere binerek Kore'yi terk etme çabası içine giren Birleşmiş Milletler kuvvetleri, Kumjangjangni'ye yaptığımız taarruzlarımızla(25 -27 Ocak 1951) , yenilmez olarak tanımlanan düşmanı mağlup edip, savaşın seyrini ikinci kez değiştirdiğimiz zaman, gemiler sevinçle boşaltılmış ve hayretler içinde onlar da harekâtımıza katılmışlardır.

Alay komutanı albay Celal Dora 25 Ocak 1951 KUMYANGJANGNİ zaferinin dünyada yarattığı hayranlığı şöyle anlatıyordu ;

“Türk alayı kendisinin üç misli kuvvetinde olan bu Çin tümenine taarruz ederek yaptığı yakın boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasını gezdiğimizde binlerce Çin ölüsünün ekserisi alınlarından vuruldukları görülmüştü. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü maharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahididir.

Akşam olmuş, güneş grubun son şualarını muharebe sahasını kızıl kanlarıyla boyamış olan Çin ölüleri üzerine yayarken dağ taş bir mezbaha manzarası

arz ediyordu. Kaçıp canlarını kurtarabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyor ve muharebe sahasını Türkün muzaffer süngüsüne terk ediyorlardı. ” Diye anlatmaktadır.

Kumyangjang-ni Muharebelerini Seyretmiş Olan İkinci Cihan Harbinin tanınmış piyade subaylarından Amerikan yarbayı Blair de ;

“Bu hareket hiç şüphesiz ki bu harbin en kanlı muharebesi olmuştur. Şahsî tecrübelerime dayanarak şunu kat’î olarak ifade edeyim ki Türklerin bu taarruzu gördüğüm harplerin en kanlı bir muharebesidir. Bu muharebe harp tarihinde uzun müddet örnek olmaya değer taşıyacak ve yaşayacaktır”. diyordu

156 rakımlı tepe muharebelerinin sonunda Amerikan kumandanlığınca muharebe sahasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulmak suretiyle çeşitli şekillerde öldürülmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albüm Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlanmış ve tugayımıza da gönderilmişti.

Bundan sonra yine Amerikan kumandanlığınca uçaklarla Çin ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına bu Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altına da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akıbeti işte böyle olacaktır ibaresi yazılmıştı

9 ncü Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör

“Bu muharebelerin ehemmiyet ve tafsîlâtı memlekete, lâayık olduğu şekilde aksettirilemedi. Belki bunda, o vakit gazete ve haberlere konan sansürün de tesiri olmuştur.” Demektedir.

Alay Harekat Kısım Amiri Yüzbaşı Doğan Abbas Yurdakul ise

“Bu Türk ve Çinli muharebesidir. Anladım ki Türk Askeri Cengaver bir milletin cengaver çocuklarıdır. Kumjangni ve 156 rakımlı tepe muharebesi Altın Sahifelerle yazılmalıdır.” Diye anlatıyordu.

ALINAN SONUÇ ŞUYDU :

Düşman ölüsünün , 1.734 olduğu, sağ ve yaralı olarak ele geçen esir sayısının da 82 olduğu bildirilmişdi. Bu muharebede tugayımızın kaybı ise, 12 şehit, 4'ü ağır olmak üzere, toplam 30 yaralıdan ibaretti.

DÜNYA TARİHİNDE YOKTUR Kİ 1734 KOMUNİST ÇİNLİ'Yİ SÜNGÜ İLE İMHA ET , BUNUN YANINDA SADECE 12 ŞEHİT VER. TÜRK ORDUSUNUN BU KAHRAMANLIĞINI ASLA ANLATAMADIK.

Olağanüstü olarak nitelenen Kumyongjong-ni zaferimiz sonucunda Amerikan Kongresi'nin kararıyla **Tugayımıza, BİRİNCİ KEZ "Mümtaz Birlik Nişanı" verildi.**

Komunist Çin'in NİSAN 1951 YILINDA Birleşmiş Milletler Cephesini yarıp tüm cephe'yi işgal amacıyla yaptığı bahar taarruzunda cephenin en kritik yerinde yine Türk duvarına çarpmış , geçememiştir.

Asil Türk evladı olan Şehit Üsteğmen Mehmet Gönenç gibi kahramanlar topçu ateşini kendi üstüne isteyerek , etrafında yüzlerce Çinlinin ölmesini sağlamış ve kendisi de şehit olmuştur.

Bu bahar taaruzunda Bize saldıran Çin Tümenine 1000 ölü 2000 yaralı verdirilmiş , 5 subay ,3 astsubay , 58 er şehit, 35 yaralı verilmiş,

Amerikan Zenci Alayının yanımızdan gece geriye kaçması nedeniyle , oluşan boşluk nedeniyle de 105 esir verilmiştir.

MUHAREBE SAHASINDA 23 NİSAN 1951 DE 66 ŞEHİDİMİZİN AYAK UCUNDA 1000 ÇİNLİ YATMAKTADIR.

KAÇAN AMERİKALI ZENCİ ASKERLER YÜZÜNDEN OLUŞAN SONUÇ ŞU ŞEKİLDEDİR

O muharebe Kore'de tugayın ikinci çetin ve belâlı muharebesi olmuştur.

Üsteğmen Mehmet Gönenç şehit , 9 ncu Bölük Komutanı Yzb. Hamit Yüksel, 2 nci Bölük Komutanı Yzb. İhsan Serim, 9 ncu Bölük takım subayı üsteğmen Kâzım Ün, 1nci Bölük takım subayı üsteğmen Ali Büyükkirişçi esir olmuştur.

Mayıs 1951 başında ; Taegyevon-ni çevre savunmasında ,

Düşman yenilmeğe doymamış , cepheye getirdiği binlerce askerle , komunist bayramı olan 1 mayısı seçerek tüm cephede yeniden taarruza geçmiştir. Seul'lü koruyan TAEGYEWONNİ bölgesinde yine Türk tugayına çarpmış , 1500 ÖLÜ BIRAKARAK GERİ ÇEKİLMİŞTİR.

Türk askeri ,Başkent Seul'u kurtardıktan sonra Komunist Çin ve arkasındaki Rusya'nın binlerce insan gücü , top tüfeğe rağmen Kore'yi ele geçirme hayalleri suya düşmüş, savaş statik hale dönüşerek mevzi harbi haline gelmiştir.

Türk Tugayı 2 subay ,9 er şehit vermiş,Teğmen Rıdvan TERZİ ve maalesef hava almak için sığınaktan çıkın kahraman **2 nci tabur komutanı binbaşı Miktat ULUÜNLÜ ve düşmanın kallesçe hazırladığı bubi tuzağı nedeniyle , 3 ncü tabur komutanı binbaşı Lütfü BÜLGİN ve Yüzbaşı Halil Çayan şehit olmuştur.**

Mütarekenin imzalanmasını sağlayan sağlayan Vegas muharebelerimizle Mayıs 1953 'de son kez Komunist Çin'i Ordularını ,durduran Çinlileri mevzilerin önüne seren, Türk askeri , **hiçbir yabancı birliğe verilmemiş olan Mümtaz Birlik Nişanı'nı İKİNCİ KEZ ahyordu.**

Kunuri'den sonra en çok kaybı Vegas diye adlandırılan Muharebe ileri karakol muharebelerinde verdik. Kayıplarımız 151 şehit, 450 yaralıydı. Mevzilerini teslim aldığımız Amerikan Deniz Piyade tümeni bizden önce bu mevzilerde 1500 zayıat vermişti.

Çinliler, Türklerce birkaç bölükle savunulan muharebe ileri karakol mevzilerine , bir tümen , 13500 KİŞİ ve yedi topçu taburuyla taarruz etti.

3.000 kayıp vermesine rağmen başarı sağlayamadı. 36 saat içinde düşman Türk kuvvetleri mevzilerine 65.000'i aşan top ve havan mermisi atmıştı.

MEVZILERIMIZ ÖNÜNDE 151 ŞEHİDİMİZİN AYAK UCUNDA 3000 ÇİNLİ ÖLÜSÜ YATMAKTADIR. BİR ŞEHİDİMİZE KARŞILIK 20 ÇİNLİ TELEF OLMUŞTUR.

Türk Tugayı ; Vegas'tan sonra ikinci kez üstün birlik madalyası ile onurlandırılmıştır.

Tugayın tek ihtiyatı olan ve Elko ve Karson Muharebe İleri Karakollarını takviye görevi verilen İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan; Bölüğünün başında , ölümü göze alarak öne atılmıştır. Bölük Komutanı Yzb. Şinasi Sükan bir Çinli'nin attığı el bombası demetinin patlamasıyla sağ bacağını kaybetmişti.

Yüzbaşı Şinasi Sükan'a Amerika Birleşik Devletleri'nin "Distinguished Service Cross –madalyası yani bizdeki karşılığıyla ÜSTÜN HİZMET MADALYASI VE AYRICA ÜSTÜN CESARET MADALYASI OLAN BRONZE STAR MADALYASI DA ALMIŞTIR.

Üstün Hizmet İmtihaz Madalyası"nın beratında İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan için şöyle yazmaktadır :

BİZZAT KENDİSİ 75 DÜŞMAN ÖLDÜRMÜŞTÜR.

BÖYLE BİR KAHRAMAN ANCAK TÜRKLERE NASİP OLMUŞTUR.

NE YAZIK Kİ ; geçmişte yaşamış ve halen yaşayan gazilerimizin anıları resimleri bir resmi kurumca toplanmamıştır. Gazilerimizde bu vefasızlığı hissederek sessizce ölüp gitmekte ,kalan çok az gazimiz de sessizce yaşamaktadır.

Demokrat Parti Hükümeti 25 Temmuz 1950 yılında Birleşmiş Milletler emrine 4500 kişilik Türk Savaş Birliği vermeği kabul etmiş ancak bu kararını muhalefetle paylaşmamış ve TBMM' den geçirmemiştir. Meclis kararını alsaydı kalpleri daha da feth ederdi.

Kore Gazilerinden yılladır bahsedilmez olmuş ve en basit olayların yıl dönümleri yapılırken Kore zaferlerinin yıl dönümleri unutulmuş ve tarihin en uzak ve en derin sahifelerine gömülmüştür.

SAVAŞTAN İZMİR'E GEMİ İLE DÖNEN GAZİLERİMİZİN ANILARI ALINMAMIŞ , TERHİS EDİLİP UNUTULMUŞLARDIR. OYSAKİ DÜNYA GAZİLERİNİ TÖRENLERLE KARŞILAMIŞ , EN BÜYÜK PAYELERİ VERMİŞTİR.

Kore'de şehit 2 nci tabur komutanı kahraman binbaşı Miktat Uluönlü'nün kızı Suna Uluönlü 15 yaşında yetim kaldım , babamı emekli dahi yapmadılar , diye bana ağlayarak anlatmıştır.

Binbaşı Miktat Uluönlü'nün mektubunda ; ” Benim Gazeteci Hikmet Ferudun Es'de 100 dolarım vardı. Annen sıkıntıda olduğunu bildirince ona göndermesini söyledim.

Bilmem aldınız mı Vakıa, 300 lira az bir para ama başka yok, burada daha maaş alamadık, bu parasızlığa çok üzülüyorum, herhalde harice dolar çıkarmamak için yapıyorlar, 3 maaş alacağımız var, bir de bu 4 oluyor.

Kıtamın başında bulunduğum zaman ateş yağsa çekinmem çünkü hep beraberiz, fakat uzağında başlarına felaket gelse birinin burnu kanasa çok çok üzülürüm

Sonra , ben bana emanet edilen 800 Türk'ün hesabını nasıl veririm . Analarına ne derim. Alnım açık memleket toprağına ayak basabilir miyim.” diye yazıyordu.

ONURLU ŞEHİT SUBAYIMIZ VATAN İÇİN CANINI VERİRKEN GERİDE KALAN AİLESİ SIKINTILAR İÇİNDE KIVRANIYORDU.

KORSAVAŞ (Kore’de Savaşanlar Derneği) sayesinde 30 Nisan 1976 tarihinde Kore Gazileri Şeref Aylikları alamağa hak kazanmıştır. Aylık 1980’de kesilmiş , 1985 de yeniden bağlanmıştır. Ancak bu aylığın miktarı Gazi Şerefini yüceltecek miktarda değildir. ASGARİ ÜCRETİN YARISI KADARDIR.

Gazilerimizin bir çoğu , tek geliri olan Gazi maaşı ile geçinemeyerek fakru zaruret içinde yaşamaktadır.

Kahraman Gazilerimize karşı maddeten ve ne de manen bir şey yapılmadığı gibi ,onları yılda bir anmaya vesile olacak bir anıt bile yapılmamıştır. **Kadirşinas Güney Kore Cumhuriyeti Hükümeti Ankara’da bir abide yapmak suretiyle bu eksikimizi telafi etmiştir.**

HALA DA , TÜM KORE GAZİLERİMİZE DESTEKLERİNE DEVAM ETMEKTE ,GÜNEY KORE’YE GÖTÜRMEKTE , BURSLAR , MADALYALAR VERMEKTEDİR.

Gazilerin evlatlarına bırakacağı anıtsal bir madalya Türk Devleti tarafından verilmemiş , Birleşmiş Milletler ve Kore Cumhuriyeti madalyalarını takarak bu boşluğu doldurmağa çalışmışlardır.

Oysaki tek başına, bacakları bomba ile parçalanmasına rağmen , 75 Çinli’yi imha eden İstihkam Bölük Komutanı yüzbaşı Şinasi Sükan’a Amerikan Başkanı, Amerika’nın en büyük 2 madalyasını vermiş , Türk devleti ise unutmuştur. Sakat kalması nedeniyle çok sevdiği ASKERLİK MESLEĞİNDEN AYRILARAK malul gazi olup sivil hayata dönmüştür.

GÖRÜŞTÜĞÜMÜZ KORE GAZİLERİNİN GENEL İSTEKLERİ

KORE HARBİ ZAFERLERİNİ ANLATMADAKİ AMAÇLARI :

1. Türkiye’de MUHARİP GAZİLİĞİN varlığını, gücünü, şümulünü, etkinliklerini yurtiçinde duyurmak.

2. Türk askerinin Kore Savaşlarına gönderilmesi NEDENLERİNİ açığa kavuşturmak ,Konu üzerindeki bazı yorum ve propagandaları çürütmek.

3. Kore Harbi’nin, Türk Milletini yeniden dışa açan büyük ve önemli bir kapı olduğunu anlatıp belgelemek;

4. KUNURİ- KUMYANGJANĞNi- TAEGYEWONNI -VEGAS Muharebelerinin o kapıyı aralamada, Birleşmiş Milletler Teşkilatının varlığını

ve saygınlığını korumada, Türk askerini ve Milletini dünyaya yeniden yine OLUMLU BİÇİMDE kabul ettirmede bir dönüm savaşı olduğunu vurgulayıp hatırlatmak.

VE ÖZELLİKLE;

5. Kore Savaşçıları SİLAH ARKADAŞLARIYLA irtibat kurulması; onlarla bilinçli ve köklü TÜRK DOSTLUĞU'nun değerlendirilmesi, Dünyada "Bir Türk Lobisi" ortamının yaratılıp geliştirilmesi ve yaşatılması hususlarında İLGİLİ / YETKİLİ / İSTEKLİ'lere YARDIMCI OLMAK.

NE / NELER BEKLİYORUZ

Türk Askeri olarak bizler (Muharip gaziler); milli varlık ve güçlerimizi savaş alanlarında (KORE'DE DAHI) değerlendirip ispatladık.

İnsanlık ve İNSAN HAKLARI konusunda şerefli ve köklü hizmetler verdik. Bunların hafife alınması/unutulması, İnsanlık Tarihi açısından bir kayıp olur.

Bu durum karşısında;

Tarihçilerimizden, araştırmacı yazarlarımızdan bunların yazılıp belgelenmelerini;

Eğitimcilerimizden bunların yurtiçinde özellikle DİPLOMATLARIMIZ-DAN bunların yurt dışında değerlendirilmelerini;

Bilim adamlarımızdan ve sanatçılarımızdan ise; Türk Askeri kahramanlığını daima anlatmalarını,

Kore'deki başarılarımızla dahi, geçliğimizin bezenip / beslenip yarınlarımıza daha bilinçli ve güçlü hazırlanmalarını ,

İSTEYİP BEKLEMEKTEYİZ DEMEKTEDİRLER

Kahraman bir Kore Gazisi rahmetli yüzbaşı Cihan Kumbasar'ın oğlu prof. Dr Hakan Kumbasar Kore Harbini Şöyle anlatmaktadır

“Hepimizin bu ulusun bireyleri olarak tarihsel olayları bilinçli ve gerçeği değerlendirme yetimizi koruyarak sağlıklı ruh hali içinde birey ve toplum olarak ele almamızın, değerlendirmemizin, ülkemizin önümüzdeki dönemde menfaatine olacağına, bilincin önemini güncel mesleki çalışmalarında gören ve bilen ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı bir hekim olarak inanıyorum.

Türk askerlerinin Kumyangjangi-ni ve Kunuri kahramanlıkları deyince en eğitimlilerimiz arasından bile kaç kişi neden bahsedildiğini anlıyor

mu? İster bilinçli ister bilinçsiz olsun bu zaferleri unutmak tarihimize karşı ihanettir.

Ancak karar vericilerimizin ve kanaat önderlerimizin Türk milletine karşı unutmak veya daha ötesinde unutmayı önlememek gibi lüksleri yoktur.

Türk milletinin, Kore Savaşı'nı ve Mehmetçiğin kahramanlıklarını unutmayacağına inanmak istiyorum.

Geleceğe umutla bakabilmek için tarih coşkusu yaratmaya birazcık da olsa mütevazı bir katkıda bulunmuş olmak dileğiyle bu coşkuyu bize millet olarak yaşamamızı sağlayan Kore Savaşı şehit ve gazilerini saygıyla anıyor ve selamlıyorum.”³

Şehitlerimizi şükranla, malûl gazilerimizi minnetle ve savaşı sonuna kadar sürdüren gazilerimizle fedakâr ailelerini saygıyla ne kadar ansak azdır.

Kendi şahsi imkanlarımla ,az sayıda gaziye ulaşarak derlediğim bu kıymetli tarihi eserin yazılmasında katkılarından dolayı ;

TÜM KORE ŞEHİT VE GAZİLERİ İLE AİLELERİNE , TÜRKİYE MUHARİP GAZİLER DERNEĞİNE ,

Kore Cumhuriyeti Büyükelçisi Sayın Jae-Hyun BAE, Müsteşar Dong Woo CHO'ya, Savunma Ataşesi Albay Hakyang PARK'a,

Kore' ye giden babam Fevzi Denizli'ye rahmetli kayın babam İlhan Çöplü'ye, vefakar eşim Nesrin Denizli'ye , kızlarım ,Dr.Alev , Işıl , Şule'ye ,oğlum olan damadım Dr.Engin Eceviz'e,

Ayrıca kitabın basılmasını sağlayan Türkiye Muharip Gaziler Derneği Başkanı E.P.kd. Alb. Şükrü Tandoğan'a, Sayın Yong Durk Park'a ve Turhan Kitabevi'nin sahibi sayın Turhan Polat'a teşekkür ederim.

BU KİTABI KUNURİ KAHRAMANI TUĞGENERAL TAHSİN YAZICI VE OĞLU BİNBAŞI BALİYAZICI'YA İTHAF EDİYORUM.

KAHRAMAN GAZİ VE ŞEHİTLERİMİZİN RUHLARI ŞAD OLSUN.

Dr. Ali Denizli
E.Kurmay Albay
Ankara, 2010

³ Prof. Dr. Hakan Kumbasar , “ Kore Savaşı ve Tarih Bilinci “ Cumhuriyet Gazetesi, 21 Temmuz 2010.

Rahmetli Tahsin Yazıcı Paşa'nın oğlu Binbaşı Bali Yazıcı Albay Ali Denizli ile beraber
yukarıda ise babası Tahsin Yazıcı Paşa ile beraber vefakar insan

SUNUŞ - 1

Kore Savaşı, 87 yıllık genç Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası savaş ortamında ilk imtihanıdır. Türk Ordusu, 1950-1953 yılları arasında meydana gelen bu savaşta; dünyanın gözü önünde kahramanlık, fedakarlık ve cesaret örneği sergileyerek, katıldığı tüm muharebelerden zaferle çıkmayı başarmıştır.

Türk Ordusu, Kore Savaşı'nın kaderinde ve kazanılmasında etkin rol oynamıştır. Üye ülkelerin katılımıyla oluşturulan, Birleşmiş Milletler Ordusunun bu ilk savaşında Türk askeri, ataları gibi kahramanca savaşmıştır.

General Mc. Artur'un ifade ettiği gibi, Türk askeri "Kahramanlar Kahramanıdır." Türk Ordusu Kore'de, dünya barışına büyük katkıda bulunmuştur.

Bugün, Kore Savaşı, “UNUTULAN SAVAŞ” diye tanımlanmaktadır. Her iki taraftan milyonlarca insanın hayatını kaybettiği bu savaş nasıl unutulur? 734’ü muharebe sahasında olmak üzere 1005 evladını Kore’de toprağa veren Türk milleti, Kore Savaşını nasıl unuttur? Anlatılmazsa, bilgi ve belgeler genç nesillere aktarılmazsa, vefasızlık söz konusu olursa Kore Savaşı da unutulur, Kurtuluş Savaşı ve Kıbrıs Barış Harekatı da unutulur.

Savaştan yıllar sonra Kore’ye giden Kore gazilerini en mutlu eden husus, Kore’nin çağdaş ve modern yüzüdür. Kore’nin bugünkü gelişiminde gazilerimizin büyük payı vardır. Onlar, Kore’yi; üzerindeki karanlık bulutları uzaklaştırarak, aydınlığa kavuşturmuşlardır.

“ANLATILAN SAVAŞ UNUTULMAZ.”

E.Kurmay Albay Ali DENİZLİ, bıkmadan usanmadan, özverili çalışmaları ile Kore Savaşı hakkında bilgi toplamakta ve derlediği bu bilgileri kitap halinde yayınlamaktadır.

Ali DENİZLİ, Türkiye’yi dolaşp; Kore Savaşı’nın kahraman gazileri ile mülakat yaparak elde ettiği savaş anılarını ve muharebelere ilişkin bilgileri günümüze yansıtmaktadır.

Kore şehitlerinin aileleri ile temas ederek, aziz şehitlerimizin hatıralarını güncelleştirmektedir. Ali DENİZLİ, esir edilen Türk askerlerinin 3 yıl boyunca benliklerini ve dirençlerini kaybetmeden ve esaret hayatlarında zayıf vermeden ülkemize dönüşlerini, onların ifadeleri ile bize yansıtmaktadır.

E.Kur.Albay Ali DENİZLİ’nin Kore Savaşı’na ilişkin çalışmaları, bu çalışmalarını kitaba dönüştürme gayretleri Türkiye Muharip Gaziler Derneği için de bir kazançtır.

Kitapları gazilerimize dağıtılmakta ve derneğimizin kütüphanelerinde okuyucuların hizmetine sunulmaktadır. Kitabın yazarı E.Kurmay Albay Ali DENİZLİ’yi bu çalışmalarından dolayı tebrik ediyor ve kendisini kutluyorum.

Kore’de, Türk Sancağını canı pahasına saklayıp koruyarak bugünlere gelmesini sağlayan, Kore Kahramanı E.Albay Cihan KUMBASAR’ın oğlu Prof.Dr. Hakan KUMBASAR’a, Kore Savaşı’na ilişkin kitap yayınlanmasında ve bu kitapların gazilere dağıtılmasında gösterdiği ilgi ve yardımları için şahsım ve Kore gazileri adına teşekkür ederim.

M.Şükrü TANDOĞAN
E. Albay
Türkiye Muharip Gaziler Derneği
Genel Başkanı

SUNUŞ-2

25 Haziran 2010 günü Kore Savaşı'nın başlangıcının 60. yıldönümü idrak edilmiştir. Ulusların kaderinde bazen binlerce kilometre uzakta ve kıtalar ötesindeki gelişmelerin kendi geleceklerini doğrudan etkilediği olaylara rastlanmaktadır. Kore Savaşı, dönemin Menderes Hükümeti'nin 25 Temmuz 1950 tarihinde BM Genel Sekreterliği'ne Güney Kore'ye yardım için kuvvet göndermeye hazır olduğunu bildirmesiyle böyle bir nitelik kazanmıştı. **Türkiye - ABD sayılmazsa- Kore'ye bir tugay büyüklüğünde askeri kuvveti göndermeye karar veren ilk devlettir. Türkiye'nin Kore Savaşı'na toplam 5090 askerden oluşan büyük bir kuvvetle katılmasının gerçekten gerekli olup olmadığı veya savaşın başlamasından hemen iki yıl sonra gerçekleşen NATO üyeliğimiz için 937 şehit ve 2068 yaralıdan oluşan bir ödünün verilmesinin sorgulanması beni aşan bir konudur.** Tarihsel olaylar anakronik yaklaşımlarla ele alınamaz. Her kararı kendi döneminin gerçekliği içinde değerlendirip, doğru saptamalarda bulunmak gerekir. Ancak, Kore Savaşı ve Türkiye'nin buna katılımı hakkında düşüncemiz ne olursa olsun, yakın tarihimizin en önemli tarihsel ve evrimsel olaylarından birisini hak ettiği şekilde anmak, geleceğe yönelik doğru dersleri çıkarabilmek, her şeyden önce ortak tarih bilincimizin oluşması yönünde önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bunun ötesinde, sadece kendi tarihimizin oluşumunda değil,

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bugünkü özgürlükçü, çoğulcu ve demokratik Batılı siyasi düzenin oluşumunda da iyisi ve kötüsüyle önemli

bir mihenk taşı olduğu kabul edilen Kore Savaşı'nda, 1950 yılında Türk Tugayı'nın kahramanca mücadelesiyle savaşın en azından Kuzey Kore'nin –yani baskıcı ve totaliter komünist siyasi düzenin- galip gelmesiyle sonuçlanmamasında önemli bir rol oynadığı gerçeğinin hemen hemen tüm uluslararası askeri ve sivil uzmanlarca kabul edildiği bir ortamda, bu tarihi olayı gereğince hatırlamamız ve irdelememiz doğru mudur? Ne kadar ironiktir ki, bugünkü siyasal iktidar -ordu ilişkileri tartışmalarının dumanında, 60 yıl önce Türk askerinin doğru düzgün bir T.B.M.M. kararı olmaksızın dahi, Menderes Hükümeti'nin inisiyatifi ile binlerce kilometre ötedeki bir yüksek yoğunluklu savaşa ulusal çıkarlarımız için gözünü kırpmadan katıldığı unutulmuş görünüyor.

Amerikan 8.Ordusunun çamura saplanmış ve manevra kabiliyeti kalmadığı kuşatılmış olduğu baskına uğradığı durumda Amerikan 8.Ordusunun düşman kuvvetlerce imhasını Türk Silahlı Kuvvetleri 1. Türk tugayının ve 241. Alayın Subay, Astsubay Erbaş ve Erlerinin kahramanca savaşarak önlediği ve Kore savaşının tarihi seyrini değiştirdiği bu uğurda yüzlerce Türk askerinin Kore topraklarında şehit olduğu tarihi bir gerçektir.

Türk askerlerinin Kunuri ve Kumyangjangi-ni Muharebelerindeki kahramanlıkları deyince en eğitimlilerimiz arasından bile kaç kişi neden bahsedildiğini anlıyor? İster bilinçli ister bilinçsiz olsun bu kadar unutmak tarihimize karşı ihanettir.

25-27 Ocak 1951'de yapılan bu muharebelerde başarıları dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetleri 1. Türk tugayına Amerikan kongresi'nce kendi tarihinde ilk kez yabancı Ülke Ordusuna “ **Mümtaz Birlik Nişanı**” ödülü verilmesi kararlaştırılmıştır. **Bu ödül savaş sırasında Kahraman Tugay, Alay mevcudunun ve yabancı ülke temsilcileri huzurunda Amerikan Orduları Uzak Doğu Başkomutanı tarafından törenle 241.Alay Sancağına 6 Temmuz 1951 ta-kılmıştır.**

Ben Kore Savaşı gazisi 3 yıl önce devlet töreniyle son yolculuğuna uğurladığımız Kore savaşında Yüzbaşı rütbesinde görevli olan **Kunuri muharebelerinde 241. Alay Sancağını kurtaran kahraman yüzbaşı rahmetli Emekli Albay Cihan Kumbasar'ın oğluyum.** Bunun için “unutmayanlar” arasında-yım ve unutmayacağım. Böyle olmasa da “hatırlayanlar” ve/veya “bilincindekiler” arasında olur muydum bilemem.

Ancak **Ülkemizin karar vericilerimizin ve kanaat önderlerimizin Türk milletine karşı unutmak veya daha ötesinde unutmayı önlememek**

gibi lüksleri yoktur. Türk milletinin Kore savaşını ve Mehmetçiğin kahramanlıklarını unutmayacağına inanmak istiyorum.

Ortak tarih bilincimizin en önemli ögesi bugünkü gelişmeleri ve içinde bulunduğumuz koşulları 2010 yılında doğru değerlendirebilmek olmalıdır.

Başkaları farklı görüşleri ve değerlendirmeleri empoze edebilirler. Bizleri; neticede büyük fedakarlıklarla kahramanlıklarla kurulmuş Laik Türkiye Cumhuriyetimizin temel iç ve dış yönelimlerinden uzaklaştırmaya çalışabilirler.1940 larda ve 1950 lerde ülkemizin iç gündeminde olmayan konular 2010 larda gündem konusu yapılabilmektedir.

Ancak, 90 yıllık genç ulus devletimizin sahipsiz ve tarihsel hafızadan yoksun olmadığını herkes bilmeli, görmelidir. **Zaman ilerledikçe bu konudaki değerlendirmelerimizin haklılığı görülecek ve anlaşılacaktır.**

Hepimizin bu ulusun bireyleri olarak tarihsel olayları bilinçli ve gerçeği değerlendirme yetimizi koruyarak sağlıklı ruh hali içinde birey ve toplum olarak ele almanın, değerlendirmemizin ülkemizin önümüzdeki dönemde menfaatine olacağına **bilincin önemini güncel mesleki çalışmalarında gören ve bilen ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı bir hekim olarak inanıyorum.**

Yazımda anlattığım üzere **Kore savaşında başta Türk Tugayı ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu subay ,Erbaş ve Erleri olmak üzere Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin gösterdiği kahramanlıklar bugün ki özgürlükçü, çoğulcu ve Demokratik Batı dünyasının; Totaliter Rejimlerine karşı galip gelmesinin yolunu açmıştır.**

Aynı hususun bu gün **Güney Kore Cumhuriyetinin bekaası bakımından da geçerli olduğu bilinen bir gerçektir.**

Bu çerçeve de **Güney Kore halkının Yönetiminin ve Yöneticilerinin** her zaman bu gerçeği unutmayacağına, bu ortak Tarih Bilincini taşıyacağına bunun her alandaki gerekliliklerini yerine getireceğine inanıyorum.

Kore yarımadasında 4 yıl süren (1950-1953) bu savaşın ilk yılında Kuzey Kore Birliklerinin Amerikan 8. ordusunun ağır silahlar, teçhizat ve personeli ile çamura saplanmış hareket kabiliyeti kalmamış olduğu bölgede askeri personelin ve silahlarının yok olmamasını, amerikan askeri personelinin esir düşmemesini, imhasını önleyen 1. Türk Tugayı olmuştur. Kunuri ve Kumyangjangi-ni Muharebelerinde Türk tugayının kahramanlıkları, başarıları kitaplara konu olmuş Dünya Askeri Tarihinde onurlu yerini almıştır.

Bu gerçeğin Amerika Birleşik Devletleri Yönetimleri ve Yöneticileri, Amerika Halkı tarafından Dünya var oldukça hatırlanacağına, bu ülkeler

arası ortak tarih bilincinin korunacağına Türk Kore Savaşı gazilerine, yakınlarına, Türk Silahlı Kuvvetlerine, Türk Milletine ve Türkiye Cumhuriyetine karşı sorumluluklarını ve her alandaki gerekliliklerini yerine getireceğine Türkiye Cumhuriyetinin bir ferdi olarak inanıyorum.

Aynı çerçevede Birleşmiş Milletler Teşkilatı Yöneticileri Genel Kurul Üyelerinin bu tarihi gerçekleri unutmaması Türkiye Cumhuriyetine karşı günümüzde karşılaşılan sorunların çözümlerinde ve her alandaki yükümlülüklerin yerine getirilmesinde bu ortak tarih bilinci ışığında hareket edeceklerine inanmak istiyorum.

Sayın Em. Kur. Albay Ali Denizli tarafından yazılan bu kitaplar bizlere Kore Savaşını, Kore Savaşının kahraman komutanlarını Kore Savaşında kahramanca savaşıp Şehit ve Gazilerimizi 60 yıl sonra bir kez daha günümüzde hatırlamamızı bu gerçekleri unutmamamızı ve kuşaklar boyu tarihi gerçekleri ve kahramanlarımızı hatırlamamızı bir kez daha sağlayacağına inanıyorum.

Bu tarihi savaşı ve tarihi gerçekleri “KORE SAVAŞI”, “KUNURİ ZAFERİ”, “KORE ŞEHİTLERİ” kitapları ile ölümsüzleştiren okuyuculara sunan aynı zamanda kendisinin eşinin babası Kore Gazisi olup ,babası da Kore’ye Savaşmak için giden bir Asker oğlu olan Sayın Em. Kur. Albay Ali Denizli’ye bir gazi ailesi olarak bir kez daha emekleri, çalışmaları için en içten teşekkürlerimi sunarım.

Kore Savaşına katılan ve Türk Milletine, Türk Silahlı Kuvvetlerine başarıları ile bizlere tarih coşkusu yaratan, gururlandıran tüm Kore Savaşı Şehit ve Gazilerimizi saygıyla anıyorum.

02.10.2010

Prof. Dr. Hakan Kumbasar
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Sınıfı ve son rütbesi : P. Kd. Alb.
Adı ve Soyadı : Cihan KUMBASAR
Memleketi : RİZE
Sicil No. : 941-P-84
Ölüm veya Şehadet Tar. : 07.06.2007
Adresi : Esat Caddesi 36/11 Küçüksent/ANZARA
Telefon No. : 0 312 418 5072
Son görevi ve ayrılışı : Denizli As. Ş. Bşk. lıgından 6.9.1971'de ayrılmıştır.

KORE GAZİLERİMİZ

Gönüllü olarak KORE'ye giden ve Kore savaşlarının en buhranlı safhalarında kahramanlıklar yaratarak dünyanın hayranlığını sağlayan, aşağıda isimlerini yazdığımız kıymetli kardeşlerimiz, Yurda döndüklerinde bu eşsiz anılarını edeta unutmuscasına büyük bir tevazu ile dile getirmemişler ve milletimize hediye ederek tarihin meçhul sayfalarını süslemişlerdir.

Savaşta Şehadet mertebesine ulaşan Yzb. Hikmet Koygun'u, Çok üstün kahramanlığı ile, Amerikan Ordusunun en üstün madalyalarından birini almış olan, rahmetli kardeşimiz Yzb. Beşir Günay'ı, Dört tarafı düşmanla sarıldığı bir anda, hayatı pahasına, Alay sancağını beline dolayarak savaşa devam eden ve şanlı sancağıma düşman eli değdirtmeden, yine şeref ile dalgalanmasını sağlayan Yzb. Cihan Kumbasarmızı ve onlardan aşağı kalmıyan tüm gazilerimizi unutmak ne mümkün ?

Kahraman Gazilerimiz;

Sizleri içten sevgilerimizle kucaklar, kahramanlığınız önünde saygı ile eğilir, sınıfımıza bahsettiğiniz iftihar vesilesi ile şükranlarımızı sunarız. Sağ olun, var olun.

Saygılarımla
Ahmet Ziya ÖNDE

KORE GAZİLERİ YEMEĞİ 03.07.2003
KORE SAVAŞI (I.KAFİLE) GAZİLERİ soldan sağa

Em.Kd.Alb. Alaadin HAYDAROĞLU
Em.Kd.Albay Cihan KUMBASAR
Em.Kd.Albay Hurşit GÜNEŞLİ
Em.Kd.Albay Muzaffer SEBÜKCEBE
Em.Kd.Albay Kadir HANAĞASIOĞLU

Prof Dr. Hakan KUMBASAR (Kore Gazisi Oğlu)

KORE GAZİLERİ ANI YEMEĞİ Ankara Kalesi 24.01.2003

İÇİNDEKİLER

Önsöz	iii
Sunuş – 1 –	xvii
Sunuş – 2 –	xxi
Kısaltmalar	xxxı
GİRİŞ	1
KOMUNİST RUSYA’NIN AMAÇLARI.....	3
AMERİKA VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN AMAÇLARI	3
KORE HARBİNDE TÜRKLERİN ROLÜ	9
BİRİNCİ BÖLÜM	15
KORENİN JEOPOLİTİK, COĞRAFİ DURUMU, SİYASÎ TARİHİ VE KORE HARBİ ÖNCESİNDEKİ SİYASÎ DURUM	15
I. Kore'nin Jeopolitik Durumu.....	15
II. Kore'nin Tahliyesi.....	17
III. Kore Üzerindeki Rus Siyaseti Ve Kuzey Kore'nin Harbe Hazırlanması	18
IV. Kuzey ve Güney Kore'nin Silâhlı Kuvvetleri ve Harp Plânları	19
İKİNCİ BÖLÜM	23
HARBİN BAŞLAMASI VE TÜRK TUGAYI'NIN MUHAREBEYE GİRİŞİNE KADAR GEÇEN DÖNEMDEKİ MUHAREBELER	23
I. Kuzey Korelilerin Taarruzu	23
II. Seoul'ün Düşmesi ve Kuzey Kore Kuvvetlerinin Güneye İlerleyişi	24
III. Amerikan Birliklerinin Koreye Gelişi.....	25
IV. Pusan Kıybaşı Mevziindeki Muharebeler	27
V. İnchon Çıkarması	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	39
1950 YILI ÖNCESİNDE TÜRKİYE'NİN İÇİNDE BULUNDUĞU SİYASÎ ORTAM, TÜRKİYE'NİN KORE HARBİ'NE KATILMA SEBEPLERİ İLE ALINAN KARARLAR.....	39
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	45
1 NCİ TÜRK TUGAYI'NIN TEŞKİLİ, KORE'YE İNTİKALİ VE KUNURİ MUHAREBELERİNE KADAR ALDIĞI GÖREVLER	45
I. Tugayın Teşkili, Noksanlarının Tamamlanması, Eğitimi, Etimesgut-Ankara'da Toplanması	45
II. Türk Tugayı'nın İntikale Başlayacağı Günlerde Kore Cephesindeki Genel Durum.....	47
III. İskenderun'dan Kore'ye Deniz Yolu ile İntikal	48
IV. Tugayın Seoul'ün Kuzeybatısındaki Chongdan Bölgesinin Emniyetiyle Görevlendirilmesi	50
V. Tugayın Chongdan Bölgesine Gelmesi.....	51
VI. Tugayın Kunuri Bölgesine Hareketi	52
VII. Türk Tugayı'nın Muharebeye Girmesinden Önceki Genel Durum.....	54
BEŞİNCİ BÖLÜM	57
KUNURİ MUHAREBESİ	57
I. 1 nci Tugay'ın Kunuri'de Toplanması	58
II. Tugayın İleri Hareketi.....	61
III. Wawon Muharebesi (28 Kasım 1950)	65
V. Sinnim-ni Muharebesi (28/29 Kasım 1950)	90
V. Yaratılan Kunuri Destanının Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Yankıları ...	159
VI. Kunuri Muharebesi Sonuçları	163
ALTINCI BÖLÜM.....	167
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSU'NUN İMJİN NEHRİ VE DOĞUSU HATTINA ÇEKİLMESİ VE TUGAYIN SAVUNMA GÖREVİ ALMASI ...	167
YEDİNCİ BÖLÜM.....	169
KUMYANGJANG-Nİ MUHAREBESİ (25-27 OCAK 1951)	169

SEKİZİNCİ BÖLÜM	187
KOMÜNİST ÇİNLİLERİN BAHAR TAARRUZU	187
DOKUZUNCU BÖLÜM	195
TAEGYOWONNİ MUHAREBESİ-SEOUL SAVUNMASI	195
ONUNCU BÖLÜM	207
KORE'DE 3 NCÜ TÜRK TUGAYI VEGAS, ELKO, KARSON MUHAREBELERİ.....	207
I. "Vegas'ta Savaşan Türkler Kore Savaşının Bitmesine ve Ateşkes Anlaşmasını Sağladılar"	207
II. 3 ncü Türk Tugayı'nın 28 ve 29 Mayıs 1953'te Doğu ve Batı Berlin, Vegas, Elko, Karson Muharebe ileri Karakol Mevzîilerindeki Çarpışmaları.....	210
II. Elko, Karson, Vegas Muharebelerinin Sonuçları.....	224
III. 3 ncü Türk Tugayı'na "Legion Of Merit" (Liyakat Nişanı) Verilmesi.....	226
ONBİRİNCİ BÖLÜM	233
KORE'DE UYGULANAN PSİKOLOJİK HARP	233
ONİKİNCİ BÖLÜM	239
HARP ESİRLERİ VE UYGULANAN İNSANLIK DIŞI MUAMELELER...	239
I. Esirlerin Yakalanması, Esirlikten Kurtulma Şekilleri.....	239
II. Tutsaklıktan Sakınma ve Kaçma Yöntemleri	241
III. Harp Esirlerine Komünist Çinlilerce Yapılan İnsanlık Dışı Muameleler	243
IV. Komünistlerin Bu İnsanlık Dışı Muamelelerine Karşı Birleşmiş Milletler'in Esirlere Muameleleri	246
V. Kore Harbi'nde Verilen Esir Miktarları	247
VI. Türk Esirlerinin Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muameleler ve Buna Karşı Onların Yiğitlikleri	249

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	259
KORE HARBİ'NDE VERİLEN ZAYİATLAR VE HARPTEN SONRA GÖNDERİLEN TÜRK BİRLİKLERİ	259
SONUÇ	269
EKLER.....	289

KISALTMALAR

ATAŞE Arşivi	:	Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi
BM	:	Birleşmiş Milletlet
D	:	Dolap
G.	:	Göz
K.	:	Klasör
D.	:	Dosya
TBMMZC	:	Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi
Y.	:	Yıl
S.	:	Sayı
s.	:	Sayfa

Krokilerde Askerî İşaretler

I	:	Bölük
II	:	Tabur
III	:	Alay
X	:	Tugay
XX	:	Tümen
XXX	:	Kolordu
xxxx	:	Ordu

KROKİLERDEKİ İŞARETLERİN ANLAMI

	Dost taraf
	Düşman taraf
XXXXX	Ordu işaretleri
XXX	Kolordu işaretleri
XX	Tümen »
X	Tugay »
	Alay »
	Tabur »
	Bölüm »
...	Takım »
...	Yarım takım işaretleri
...	Manga işaretleri
	Türk silâhlı kuvvetleri savunmada
	Savunmada ikinci bölük
	24. tümen ihtiyatta
	Mevzide 4 toplu 10,5 luk obüs
	Mevzide orta havan bataryası
	Türk tugayı muharebe idare yeri
	241. alay muharebe idare yeri
	Alay gözetleme yeri
	Tabur gözetleme yeri
	İstihkâm bölüğü
	Muhabere bölüğü
	Sargı mahalli
	Tahkim edilmiş düşman mevzii
	113, 114, 115. tümenlerden mürekkep 31. Komünist Çin ordusu.

GİRİŞ

1950 senesinde başlayan Kore harbine, dünya emniyetim ve sulhunu korumak için Birleşmiş Milletlerin Silâhlı kuvvetlerinden ilk katılanlardan biri (Kore Birinci Türk Tugayı) adı verilen bir silâhlı kuvvet olmuştu.

1950-1953 Kore Harbi Demokrasi - Komünizm Cepheleri arasında bir harb oyunu halinde gelişti.

İkinci Cihan Harbinin ilk senelerinde Alman Ordularının Doğu ve Batı Avrupa'ya, Japon Ordularının Pasifiğe yıldırım saldırırları ve başarıları dünyanın içtimaî, siyasî, iktisadî zıt akideli iki kutbunu teşkil eden demokrasi ve komünizm idarecilerini endişeye düşürüp şaşırtmış, aralarında hüküm süren içtimaî, siyasî mefkurelerinin zıddiyetine rağmen denize düşen yılanı sarılır kabilinden, müşterek hasımları yenip zaferi kazanıncaya kadar bunları ister istemez harb gayesinde el ve işbirliğine mecbur etmişti.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

RUSLAR'IN GÜNEY KORE'Yİ İSGAL ANLASMASI

KOMÜNİST RUSYA'NIN AMAÇLARI

2 nci Dünya Savaşında komünizm idarecileri Ruslar o harb kıyametinin Sırat Köprüsünü geçinceye kadar taşıdıkları hakikî ruh ve zihniyetlerini değiştirir gibi görünerek, asıl çehre ve renklerini makyajlayarak müttefikler safında melekâne bir tavır ve eda ile kendilerini mazlum, mağdur göstermeğe gayret etmişler, katıldıkları ortak konferanslarda da aynı tavır ve eda ile oynadıkları diplomatik oyunlarla zafer mahsullerini peşinen paylaşmada demokrasi idarecilerini kandırarak veya icbar ederek dünya siyasî ve iktisadî kârlarının en büyük paylarını kazanmışlardı.

AMERİKA VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN AMAÇLARI

Sonradan, birçok milletlerin hattâ kendi milletlerinin başına gelecek belâyı düşünmeden bol keseden, bol paylar bağışlayan demokrasi idarecileri Amerikalılar ve Avrupalılar , Ruslar ve Çinliler'in hüviyetlerini ve sicillerini bildikleri halde, hele şu müşterek düşmanları yere serelim, aman getirelim , huylarını, fikirlerini değiştirmiş, yumuşamış, bizimle dostlaşmış görünen

komünist elebaşlarını da elbet hâle yola getiririz, hayaline kapılmışlar ve aldanmışlardı.

Şöyle ki ; Müşterek hasımları mağlûp olup kayıtsız şartsız teslim olduktan sonra dostluk ölmüş, ortaklık ayrılmış, komünizm kuvvetleri maskelerini atarak, kendilerine hâs haris ve zulümkâr ruh ve zihniyetleriyle yakıp yıkılan medeniyet eserlerinin üstünden atlayarak güya nizam, sükûn ve huzur tesis ötmek maksat ve vaadi ile Ruslar , Orta Avrupa ve Balkan memleketlerini işgal etmişlerdir.

Bâzı Baltık Devletlerini dünya haritasından silmişler, bâzı memleketleri ikiye bölerek bir kısmını tahakkümleri altına almışlar, o memleketlerin milletlerini zor ve tehditlerle sindirerek kendi emel ve menfaatlerine çalışıp işler birer âlet vaziyetine koyulmuşlardır.

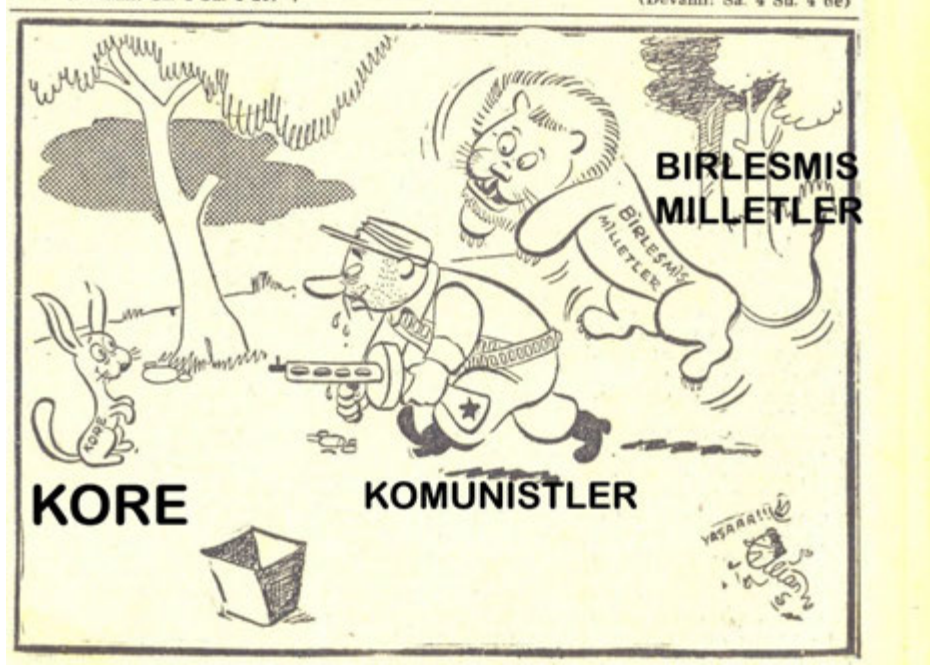
Bu suretle enine boyuna genişlemiş Rusya , komünizm sathıyla yetinmiyerek harb sonrası dünyasının ve insanlığının harabiyet ve perişanlığını fırsat sayarak her tarafa saldırdıkları ajanların türlü propaganda ve tahrikleriyle millî bünyeleri zayıf milletleri de zehirleyip kolay avlanır bir hâle getirmek gayretine düşmüşlerdi.

O propaganda ve tahrikler gerçek hürriyet ve istiklâlin her türlü hak ve nimetlerinden faydalanan milletler arasında bile tahripkâr muhataplar bulmuş, kötü tesirler yapmaktan hâli kalmamışlardır.

Gayesi Dünya ihtilâlini hazırlamak olan o hain faaliyetlerin bütün dünya milletlerini fenaya sürüklediğini neden sonra görüp anlayan demokrasi devletleri hareketlenerek mütecaviz komünizm cephesine karşı bir demokrasi savunma cephesi tesis etmeğe ve açık, gizli tecavüzlere karşı önleme tedbirleri almağa mecbur kalmışlar, bu suretle dünya milletlerinin çoğu siyasî mefkure ve rejim itibariyle iki cepheye ayrılmışlardır.

Bu iki cephenin arasında ve arkasında sözde tarafsız sıfatı ile kalan irili ufaklı bâzı milletler henüz kararsız, iki cami arasında beynamaz vaziyetindedirler. İç bünyelerindeki türlü rahatsızlıklarla ve dıştan gelen propaganda tahrikleriyle dümeni bozuk, çürük birer deniz teknesi gibi yalpalanmaktadırlar.

Tarih göstermiştir ki siyasî cepheler, ittifaklar, silâhlanma yarışları milletler için emniyetsizlik, huzursuzluk yaratan bir soğuk harb hâlidir. Bu hâl içinde, arada, bir tarafın herhangi bir sebeple tehditkâr bir homurtusu dünya milletlerini endişeye düşürmektedir. Birçok milletlerin siyasî, iktisadî çarpışmalar hâlinde olduğunu ve umulmadık sebeplerle soğuk harbin yerini ateşli harbin alabileceğini gören her millet, gelecek harbin beşeriyete, medeniyete ne büyük felâketler getireceğini bilmekte ve bunu hayallendirince ürpermektedir.

Bu bilgiyle endişeli birçok milletler her türlü hak ve dâvaları milletlerarası hukuk ve adalet kaidelerine uygun bir şekilde halledip denkleştirmek, bu suretle aradaki anlaşmazlıkları düzenlemek, nihayet, harb sebep ve tehlikelerini bertaraf ederek sulhu korumak için (Birleşmiş Milletler Cemiyeti) adını taşıyan müesseseyi kurmuşlar ve dünya sulh ve refahın bu cemiyetin samimî gayretiyle ve işbirliğiyle destekleneceğini ummaktadırlar.

Bu Cemiyet üç bölüme ayrılmış olan dünya milletlerinin üyelerinden teşekkül etmiştir. Anayasasına göre, büyük devletlerin üyeler veto hakkıyla imtiyazlıdır. Dünya milletleri arasındaki ihtilâfların müzakere ve hallinde demokrasi ve komünizm emel ve akidelerine dayanan zıt prensipler ve menfaatler hesaba uymayınca veto silâhının kullanılmasıyla cemiyetin ele aldığı birçok konuları yapıcı bir neticeye ulaştırmakta büyük güçlükler çekilmektedir.

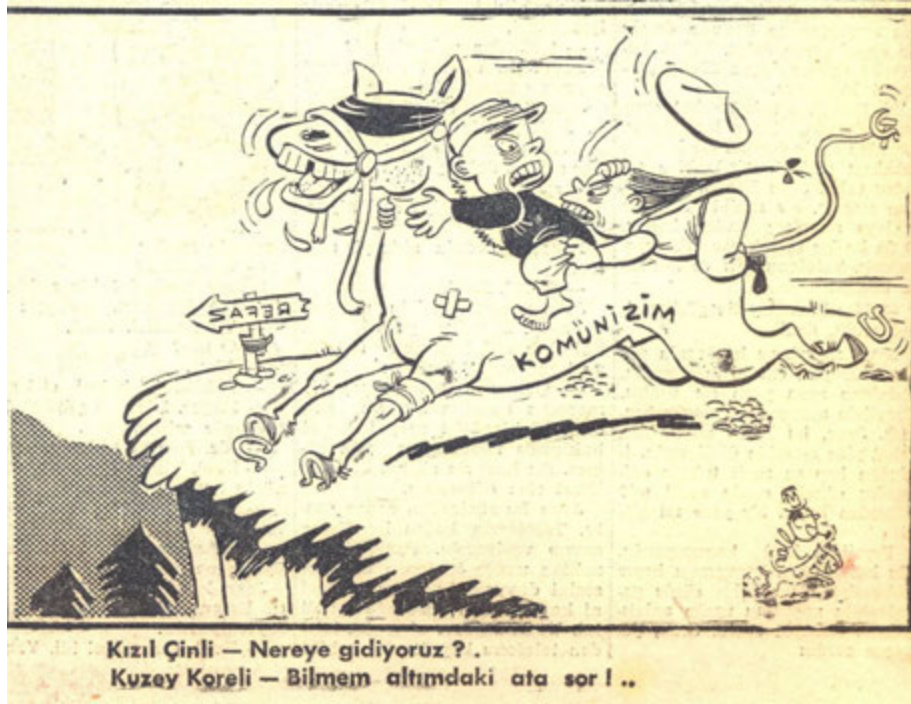
Bu bir zaafıdır. Cemiyetin elinde bir polis ve bir müeyyide kuvveti olmayışının da ayrı bir boşluk olduğunu gören komünizm idarecileri sureti haktan görünmek gayretiyle Cemiyetteki murahhaslarının ellerine yapma

birer meşe dalı vermişlerse de kendi ideolojilerinin yıkıcı maksat ve gayelerini sinsi sinsi yürütme faaliyetlerine devam ettirmektedirler.

İkinci Cihan Harbini müteakip, birçok memleketleri tehakümli altına aldıktan sonra da ihtiraslarını doyuramayan komünizm idarecileri Birleşmiş Milletler Cemiyeti'nin zaaflarından, demokrasi idarecilerinin siyasî ve silâhlı ihtilâflardan kaçınarak sulh ve sükûna fazla riayetkarlığından istifade ile kendi maksat ve ölçülerine uygun düşen memleketlerde satın aldıkları aktörleri kanlı oyunlara sevk etmişler, bâzılarında muvaffak olmuşlar, bâzılarında olamamışlar, bir memlekette muvaffak olamayan oyunlarını başka bir memlekete nakletmişlerdir.

İkinci Cihan Harbinden sonra kardeşi kardeşe musallat etmekle ihdas edilen Azerbaycan, Yunanistan, Çin, Çin Hindi kanlı faciaları kötü maksatlı idarecilerin kanlı eserleri olmuştur.

O dram sahnelerinden biri de zavallı Kore olmuştur. Aynı memleketin evlâtlarından komünist boyunduruğuna sokulabilenler günahsız olan diğerlerine saldırtılmış, yeni bir dram yaratılmıştır.

Kore harbi Kuzey Korelilerin Güney Korelilere tecavüzü ile görünürde bir kardeşler harbi halinde başladı. Kuzeyliler yalnız Kore'nin ve Korelilerin gerçek selâmet ve birliği için kendi irade ve kararları ile bu dramatik oyuna girişmiş olsalardı bir savaşa meydan kalmaksızın, o oyun Kore hudutları içinde müsbet, menfî bir neticeye varabilirdi.

Fakat, komünizm zehirleriyle sarhoşlatılmış, aldatılmış Kuzeylilerin iradelerini kaybetmiş komünist direktörlerinin aktörleri ve onların emellerinin hizmetkârı olarak bu drama katılmış olmalarıyla dünya sulhunu bozacak bâzı karışıklıklara sebebiyet vereceklerinden bu kanlı oyunun perdesini kapatmak için Birleşmiş Milletler Karargâhı üye Devletlere evvela «Hazirol! silâh başına» işaretlerini verdi.

Kuzeyliler tecavüzü durdurmak emrini dinlemediklerinden, biraz sonra üye devletlerin askerî kuvvetleriyle müdahaleye mecbur kaldı.

İlkönce Başkan Truman'ın seri ve cesurane karar ve icraatı, bunu Türkiye, İngiltere, Avustralya, Filipin hükümetlerinin, daha sonra diğer bâzı hükümetlerin takip etmeleri Güney Kore'yi yeni bir esaretten kurtardı. Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin Kore'ye müdahalesine komünizm idarecileri Çin Ordularını sevk etmekle mukabele ettiler.

Bu suretle durum iki taraf arasında üç sene devam eden itişmeli, kakışmalı, ateşli bir harb oyunu halini aldı.¹

KORE HARBİNDE TÜRKLERİN ROLÜ

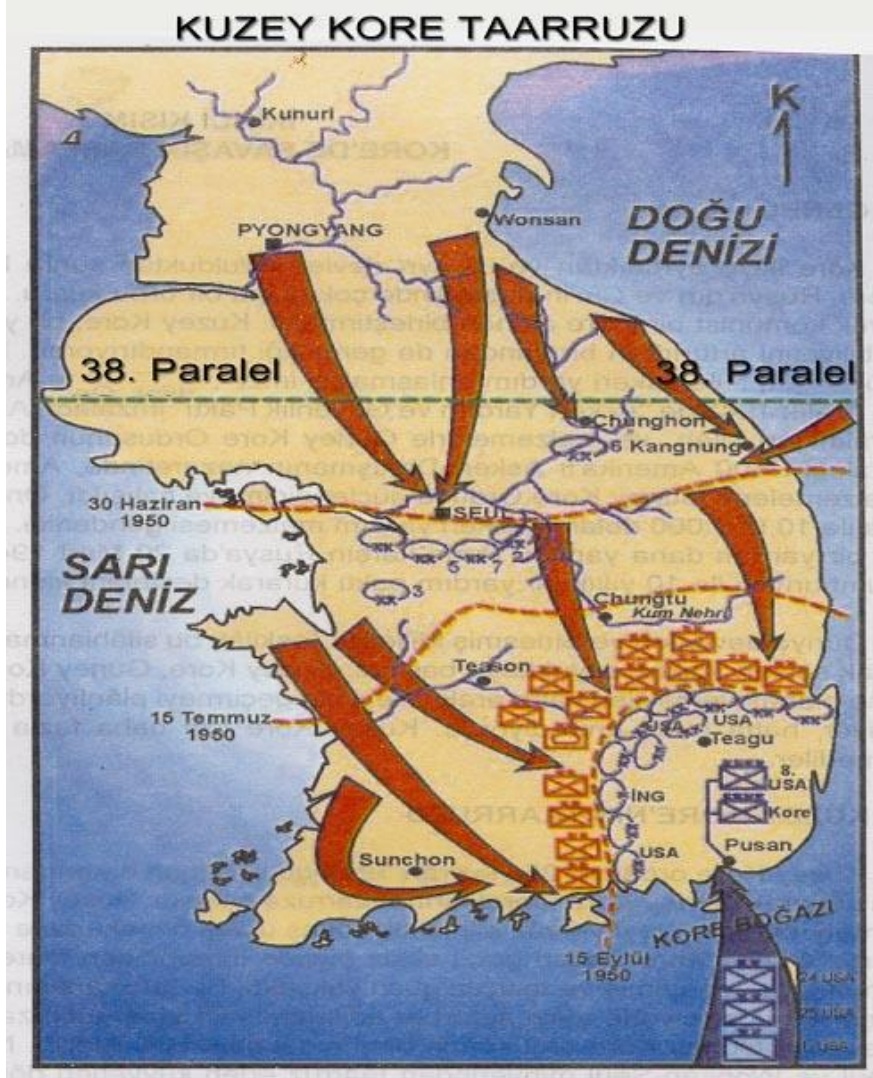
Kore Harbi'nde Birleşmiş Milletlerin Çin kuvvetlerince kuşatılarak imhasını önleyen ayrıca üst üste kazandığı zaferlerle Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştiren ve Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine ve özgürlüğüne kavuşmasına yardımcı olan Türk tugayları bu başarılarıyla dost ve düşmanlarımızı şaşkına çevirmişlerdir.

Diğer milletlerin askerleri çekilirken, Türk askeri düşmana doğru ilerlemiş ve göğsünü kendinden on kat fazla düşmana siper etmiş, ona tarihte unutamayacağı büyük dersi vermiştir.

Komünist Çin ve Sovyet Rusya tarafından desteklenen ve kışkırtılan Kuzey Kore bütün Kore'yi komünist bir rejim altında birleştirmek amacıyla 25 Haziran 1950 günü, Güney Kore'ye taarruz etmiştir. Bu taarruzun gerisinde yatan nedenler şu şekildedir.

¹ Yazıcı, s.1-3.

En eski zamanlardan itibaren Kore, Asya kıtası ile Japon adaları arasında bir kültür köprüsü, aynı zamanda kara ve deniz devletleri arasında bir harp sahnesi olmuştur. Kore tarihi, yabancı devletlerin saldırılarıyla doludur.

Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin Kore'ye müdahalesine, komünizm idarecileri Çin ordularını sevk etmekle mukabele ettiler. Böylece, aradan çok geçmeden bu faciaya Çinliler de menfaatleri icabı katılmışlardı. Bu harpte **Kuzey Koreliler ve Çinliler dramın aktörlüğünü, Ruslar suflörlüğünü yapmışlardır. Bundan dolayı bu harbin maksatlarını yalnız Kuzey Koreliler tarafından değil, ötekilerin yönünden de mütalâa etmek yerinde olur.**²

² Tahsin Yazıcı, Kore Hatıralarım, Ankara, 1963. s.46.

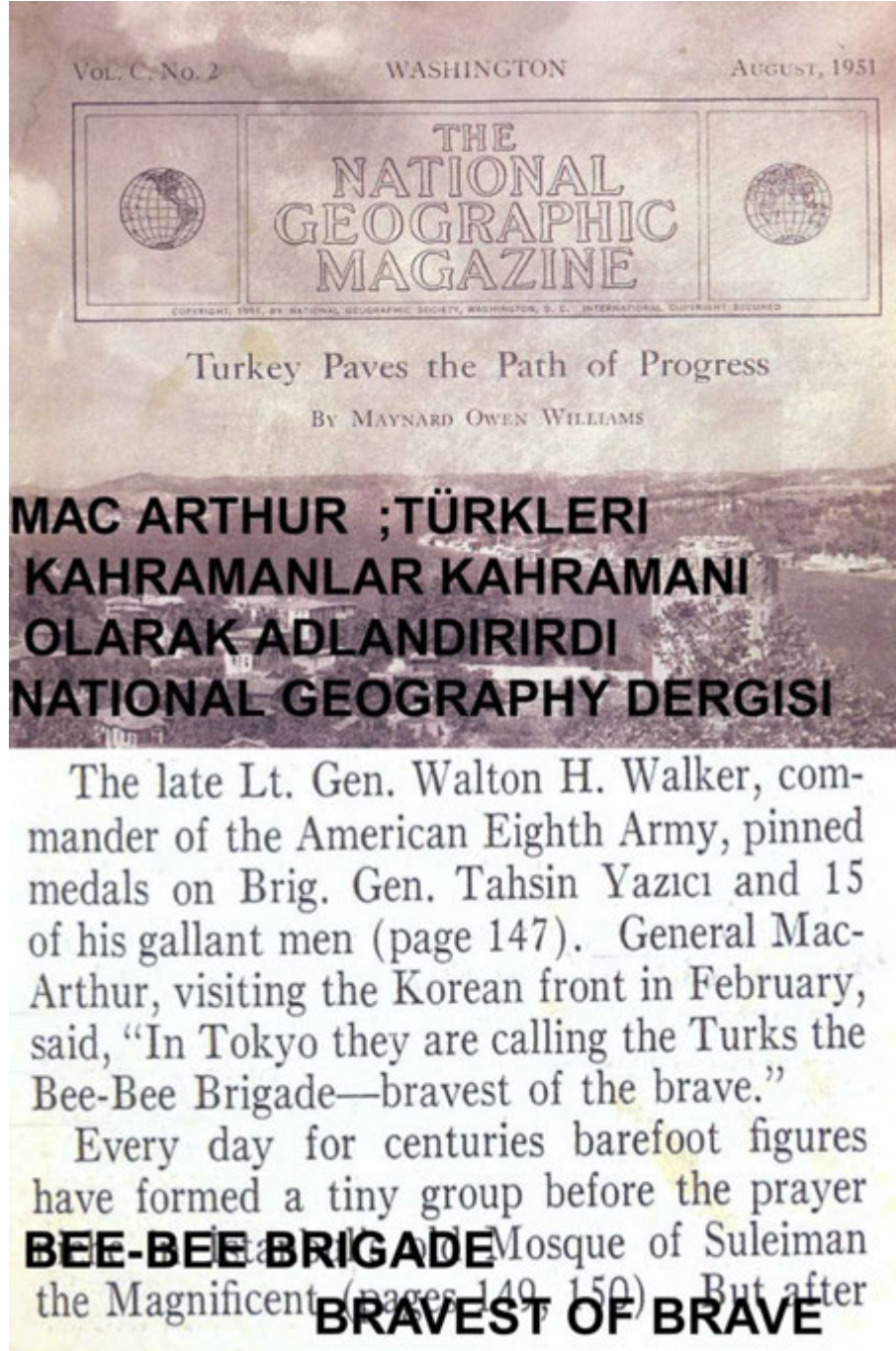
Türk tugayları, Kore'ye ayak basışından ateşkes antlaşmasının imzalanmasına kadar, hep muharebenin en can alıcı bölgelerinde görevlendirilmiştir. Mehmetçiğin üç yıl içinde kazandığı on üç muharebeden dördü Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştirmiş, Güney Kore'nin kurtarılacak egemenliğine kavuşmasına etken olmuştur.

Kahraman Türk Mehmetçiğinin yarattığı Kunuri Muharebesi ile ne kadar övünsek azdır. Hemen arkasından Kumyangiang-ni Muharebesi başlayacaktır. Bu muharebede de Amerikan Kongresi ve Güney Kore Cumhurbaşkanı Türk Tugayı üstün birlik nişanlarını almıştır.

Bu kahramanlıklardan sonra Kore Birleşmiş Milletler Komutanı Mac Arthur, Türk tugayına "Türkler kahramanlar kahramanıdır, Türk tugayı için yok yoktur", "İnanıyorum ki, elinizdeki her personele karşı 10 komünist öldürmüşsünüzdür" diyordu.³

³ ATASE Arşivi, D. 134, G.4, K.71, D.1, Kutup Yıldızı Gazetesi, 18 Mart 1951.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

O harb oyunu kat'î bir neticeye vardınlmamıştır. Komünist kuvvetlerin 38 inci Arz dairesinin ötesine tard ve orada tesbit edilmesiyle Güney Kore kurtarılmış, bir mütarekeye varılmıştır. Fakat karşı taraf pususunda beklemektedir. Uygun bir fırsat bulursa bu dramı tekrarlıyabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KORENİN JEOPOLİTİK, COĞRAFİ DURUMU, SİYASÎ TARİHİ VE KORE HARBİ ÖNCESİNDEKİ SİYASÎ DURUM

I. Kore'nin Jeopolitik Durumu

Asya kıtası ile Japonya arasındaki tarih boyunca bir istilâ yolu olan Kore, Asya'nın doğusunda büyük bir yarımadadır. Jeopolitik durumu Kore'yi, eski zamanlardan beri Asya kıtası ile Japon adaları arasında büyük bir köprü, aynı zamanda bir harp sahası hâline sokmuştur.⁴

Kore yarımadası, Asya kıtasının savunmasında, en kritik bölgeyi teşkil etmekle beraber, Asya'dan fıskırarak bir istilânın Japonya'ya atlaması için de en müsait basamağı sağlar. Buna mukabil Japonya'dan Asya'ya atlamak ve Asya'nın içerisine nüfuz etmek için de Kore yarımadası aynı derecede mühimdir.

Ayrıca Kore yarımadası, kuşak adalarla Doğu Asya arasındaki denizlerden mühim olan üç tanesini (Japon denizi, Sarı deniz ve Doğu Çin denizi) kontrol eder.⁵

1945'te Japonya'nın çökmesi Kore'ye ancak nazârî bir siyasî hürriyet getirmiştir. Rusların, Kore'nin kuzeyini, Amerikalıların da güneyini işgal etmesi; 38 nci paralelin ara hattı olarak ilân edilmesi, bu ülke için felâketlerin kaynağı olmuştur.

⁴ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Muharebeleri, (1950-1953), Özet, Ankara, 1959, s.5.

⁵ Turgut Sunalp, Kore Harbi, İstanbul, 1954, s.10.

Mançurya ve Çin'deki bir milyon kişilik Japon ordusu teslim olduktan sonra, Kore'deki Japon ordusunun da teslim alınması işi kalıyordu. Bunun için Amerika Savunma Bakanı 11 Ağustos 1945'te Amerika Dışişleri Bakanlığı'na "38 nci paralelin kuzeyindeki Japon kuvvetlerinin Sovyetlere, güneyindekilerin de Amerikan Komutanlığı'na teslim olmalarını" önerdi. Bu öneri Amerikan Kara ve Deniz Kuvvetleri tarafından kabul ve Amerika Cumhurbaşkanı tarafından da onaylandı.

Bu karar, 15 Ağustos 1945'te Manila'da Uzak Doğu Başkomutanı Mac Arthur'a telgrafla bildirildiği gibi, Moskova'ya da haber verildi. Bunun üzerine General Chistiakov komutası altındaki Sovyet kuvvetleri 12 Ağustos 1945'te Kuzey Kore'ye girdiler. Diğer taraftan, General John R. Hodge komutasındaki Amerikan birlikleri de 8 Eylül 1945'te Kore'ye girerek, Japon askerlerini teslim almışlardı. Bu suretle Kore, Ruslar ve Amerikalılar tarafından işgal edilmiştir.⁶

İşte bu suretle Kore, birden bire iki Kore olmuştu. Oysa Kore birleştiği takdirde, otuz küsur milyonluk nüfusu ile dünyanın yüksek nüfuslu ülkelerinden biri durumunda olacaktı.

Amerikalıların Eylül 1945'te Güney Kore'yi işgal ve burada bir askerî idare kurmalarına karşılık, Sovyetlerin yönergesi ile 8 Mayıs 1946'da Kuzey Kore'de geçici bir komünist hükümet yönetimi eline almıştı. Kuzey Kore'ye Sovyet kuvvetlerinin girdiği 12 Ağustos 1945 günü Kuzey Kore Halk Cumhuriyeti de resmen kurulmuştu. Bu hükümetin başına Kim Du-Bong getirilmişti. Daha önce Japonya'ya karşı gizli direnme hareketini yönetenlerden ve İkinci Dünya Harbi'nde Sovyet ordusunda yüzbaşı olarak dövüşmüş olan Kim Il-Sung'da başbakanlığı almıştı. Bu şahıs aynı zamanda Kuzey Kore ordularının başkomutanı olmuştur.⁷

BM'de yeniden aldığı karar üzerine, Güney Kore'de 10 Mayıs 1948 günü umumî seçim yapılmasını kararlaştırdı.⁸

"Kore Cumhuriyeti" kabul olundu. 5 Ağustos 1948 günü hükümet kesin olarak kuruldu ve cumhurreisliğine Syngman Rhee seçildi.⁹

II. Kore'nin Tahliyesi

Kore'de hükümetler kurulduktan sonra, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 14 Kasım 1947 tarihli kararına göre, Sovyet ve Amerikan ordularının Kore'yi boşaltmaları gerekiyordu. Sovyetler 18 Eylül 1948'de, Sovyet birliklerinin Aralık 1948 içinde Kore'yi boşaltmış olacaklarını Birleşmiş Milletler'e bildirdiler. Bununla beraber, bu çekilmenin Birleşmiş Milletler Geçici Kore Komisyonu tarafından yerinde denetlenmesine yanaşmadılar.

⁶ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 18.

⁷ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 20.

⁸ Further Summary Of Events Relating Korea, London, 1950, s. 6.

⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 21.

Amerikalıların da bu bildiriye karşı ister istemez Güney'i boşaltması gerekiyordu. Gerçekte, Birleşmiş Milletler Kore Geçici Komisyonu 29 Haziran 1949 tarihli raporunda, Amerikan kuvvetlerinin Güney Kore'den çekildiklerini haber veriyordu. Güney Kore'de ordunun yetiştirilmesine yardım etmek üzere, 500 kişilik bir Amerikan askeri danışmanlar kurulu kalmıştı.

Sovyet ordusunun Kuzey Kore'den çekilirken, Kuzeylilerin ordusunu kuvvetlendirmek üzere ne gibi tedbirler aldığı ve gerçekten çekilip çekilmediği bilinmiyordu.¹⁰

III. Kore Üzerindeki Rus Siyaseti Ve Kuzey Kore'nin Harbe Hazırlanması

Kuzey Korelileri komünist mefkuresine ve tecavüz harbine hazırlayan ve sevk eden Rusların komünist idarecileri olduğu şüphe edilmez. Bu harpte bunların güttükleri maksatlar:

Kore'nin bütününe komünist hâkimiyeti altına alarak canlı cansız varlıkları kendi menfaatlerine hâkim kılmaktır.

¹⁰ Lütü Sel, Kore'de Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak Dersler, Ankara, 1971, s.27.

IV. Kuzey ve Güney Kore'nin Silâhlı Kuvvetleri ve Harp Plânları

A. Güney Kore Silâhlı Kuvvetleri

1950 Haziranında Güney Kore Kara Kuvvetleri altı zayıf piyade tümeninden ibaretti. Bunlar da çoğu batıda olmak üzere, sınır boyunda ter-tiplenmiş durumda idi. Ayrıca iki tümen ve daha başka birlikler ülke içinde-ki gerillâcılarla uğraşıyorlardı.

B. Kuzey Kore Silâhlı Kuvvetleri

38 nci paralelin kuzeyinde Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni ku-ran Ruslar, kuvvetli Kuzey Kore ordusunu teşkile başlamışlar ve sınırı Ame-rikalılara kapamışlardı. Kuzey Kore Silâhlı Kuvvetleri harp başlarken on üç piyade tümeni ile 105 nci Zırhlı Tümen ve ayrıca bir tank alayı (73 tank) ile yüzden fazla uçaktan ve 32 parça harp gemisi ve yardımcı gemiden ibaret bir deniz kuvvetine sahipti.

C. Harp Plânları

Kuzey Kore ordusunun harp plânı, Birleşmiş Milletler kuvvetleri yetiştirmeden, zayıf Güney Kore ordusunu parça parça mağlûp ve imha ederek, Kore'yi tamamen istilâ etmeyi amaçlıyordu. Fakat bu neticeyi istihsal için gerekli harp potansiyeli tam olarak hesap edilmemiş ve ordu, harekâtın isteğine uygun şekilde yığılmıştı.¹¹

¹¹ Sunalp, s. 43.

Güney Kore ordusu herhangi bir harp plânına sahip değildi. Ordu herhangi bir hudut hâdisesini önlemek maksadıyla daha ziyade batı sahil düzlükleri istikametine önem veren bir şekilde tertiplenmişti. Böylece, Kuzey Kore'nin bu üstün taarruzuna karşı Güney Kore hazırlıksız ve savunmasız kaldı.

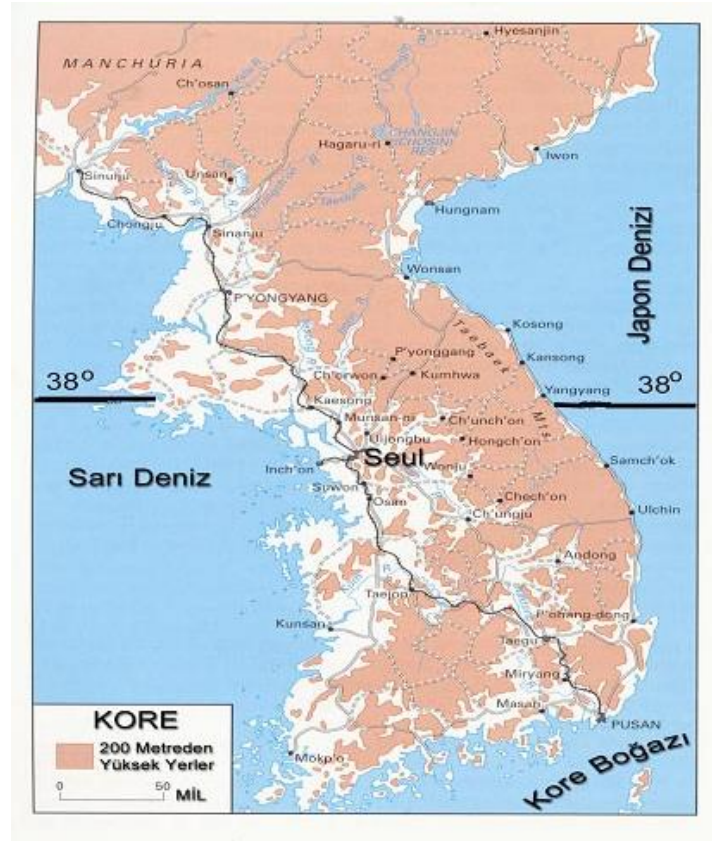
Resimdeki solbaştaki asker babam Fevzi Denizli'dir.

İKİNCİ BÖLÜM

HARBİN BAŞLAMASI VE TÜRK TUGAYI'NIN MUHAREBEYE GİRİŞİNE KADAR GEÇEN DÖNEMDEKİ MUHAREBELER

I. Kuzey Korelilerin Taarruzu

25 Haziran 1950 günü saat 11.00'de Kuzey Kore, Güney Kore askerlerinin 38 nci paralel boyundaki sınırı geçtiklerini ileri sürerek Kore Cumhuriyeti'ne resmen harp ilân etti ve sınırı 150.000 asker, 5000 Sovyet tankı ile geçtiler.¹²

¹² Korean Frontier, Korea, 1970, s. 7.

Birleşmiş Milletler Kore Komisyonu, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin dikkatini çekerek duruma önem vermesini istedi. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri de Güvenlik Konseyi'nin derhal toplanmasını Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine rica etti.¹³

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi aynı günde (25 Haziran 1950, saat 14.00) toplandı. Sovyet Rusya bu toplantıya gelmedi. Konsey, dokuz lehte, bir çekimser oyla aşağıdaki kararları verdi: "Kuzey Kore'nin taarruzu uluslararası barışı bozmaktadır. Çarpışma derhal durdurulacak ve Kuzey Kore Silâhlı Kuvvetleri 38 nci paralele çekileceklerdir.

Birleşmiş Milletler'in saldırıyı durdurmak ve anlaşmazlığı barış yoluyla çözmek için yaptığı gayretleri hiçe sayan Kuzeyliler, çabuk bir harekâtla önce başkent Seoul ve bütün Kore'yi ele geçirmek için saldırı hareketlerine devam ettiler Bu maksatla Kuzeyliler esas taarruzu iki koldan Seoul'a yöneltmişlerdi.¹⁴

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 27 Haziran 1950 toplantısında Kore Komisyonu'ndan aldığı raporlara göre, Kuzey Kore'nin konseyin 25 Haziran 1950 kararına uyarak çarpışmaları durdurmadığı ve yarımada durumun gittikçe fenalaşmakta olduğunu öğrenmişti. Harbin ilk haftasında Güney Kore, silâh ve teçhizatının üçte ikisini kaybetmişti.¹⁵

II. Seoul'un Düşmesi ve Kuzey Kore Kuvvetlerinin Güneye İlerleyişi

Kuzey Kore hava kuvvetleri de, başkent etrafındaki hava meydanlarına taarruz ettiler. Cephenin bir noktasında taarruza geçen Kuzeyliler, zayıf Güney Kore kuvvetlerini kuşatarak yenmişler ve harp başladıktan beş gün sonra 29 Haziran 1950'de Seoul'u ele geçirmişlerdir.

¹³ Further Summary Of Events..., s. 10.

¹⁴ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s. 49.

¹⁵ John Gunther, The Riddle Of Mac Arthur, London, 1955, s. 173.

III. Amerikan Birliklerinin Koreye Gelişi

Küçük Güney Kore Ordusu, düşmanı durdurabilmek için, mümkün olanı yaparken Amerika Birleşik Devletleri de Kore için asker hazırlamaya çalışıyordu, bu sıralarda Japonya da işgal kuvvetleri olarak sefer mevcutlu olmayan dört Amerikan tümeni (7,24,25 nci Piyade tümenleriyle, 1 nci Süvari tümeni) vardı. Japonya'daki bu Amerikan kuvvetlerinden 5 Temmuz 1950'de Kore'ye ilk yetişen 24 ncü Amerikan tümeni, Güneylilerle birlikte, Kuzeylilerin taarruzunu durdurmak üzere muharebeye katılınca Güneylilerin morali az çok kuvvetlenmiş oldu. ¹⁶

¹⁶ Further Summary Of Events ..., s. 231-232.

Amerikan kuvvetleri, daha fazla Amerikan birliği gelinceye kadar oyalama harekâtı icra etmeye başladılar. 15 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Syngman Rhee Güney Kore kuvvetlerinin harekât kontrolünü 8 nci Amerikan ordusuna devretti. Böylece Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri tek bayrak altında birleşik ve başarılı bir savunma hattı imkânına sahip olmuştu. Kuzey Kore kuvvetleri 38 nci paralelden itibaren 220 km.lik bir alanı, günde 8 km. ilerleyerek 27 günde ele geçirmişti.¹⁷

Korgeneral Walker, 26 Temmuz'da tüm birliklerini Naktonggang nehrine çekerek savunmayı emretti. General Mac Arthur 27 Temmuz'da uçakla Taegu'ya geldi ve "Dunker'ın tekrarı asla olmayacaktı." dedi. Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri Naktonggang nehrine 1 Ağustos'a kadar stratejik çekilme yaptılar. Bu hat Walker hattı diye adlandırıldı. Amerikan kuvvetleri bu hattın güney ve batısını, güney Kore kuvvetleri bu hattın doğu ve kuzeyini tuttu.

¹⁷ Kim Chum-Kon, The Korean War, Korea, 1973, s. 231-232.

Amerikan ve Güney Kore kuvvetleri küçük üçgen şeklinde bir arazide 80 km doğudan batıya 160 km. kuzeyden güneye bir arazi kesiminde kalmıştı. Kuzey Kore kuvvetleri, Naktonggang nehrine kuvvetli bir taarruz yaptı fakat düşman bu hattı yaramadı.¹⁸

IV. Pusan Kıybaşı Mevziindeki Muharebeler

Kuzeyliler, Temmuz 1950 sonlarında büyük gayret ve enerji şartıyla bilhassa kara kuvvetlerinde sayı üstünlüğüne dayanarak zayıf Güneylileri ve Temmuz 1950 ilk yarısında parça parça yardıma gelen, zayıf mevcutlu üç Amerikan tümenini Taegu-Masan kuzeybatısında, Waegon'a kadar Naktonggang nehri gerisine atmayı başarmışlardı. Kuzey Kore, Amerikan ve Güney Kore kuvvetlerine karşı kazandığı bu ilk büyük zaferini, üstün kuvvet ve eğitime borçludur, iki kanadı denize dayanan ve batı kısmı Naktonggang nehriyle çevrilmiş genişliği 50 mil, uzunluğu 80-90 mil olan Pusan mevziinin en şiddetli kuzey taarruzlarına dayanabileceğine hükmlunabiliyordu.¹⁹

Pusan kıybaşında Kuzey Koreliler, Güney Kore'nin bu ana limanını ele geçirerek General Walker'in kuvvetlerini denize dökmek istemişlerdi. Rus danışmanlar geride idi, ancak taktikleri Kuzey Koreli Generaller icra ediyordu.²⁰

¹⁸ Kim Chum-Kon, s. 233.

¹⁹ Rutherford M. Poats, Decision in Korea, New York, 1954, s. 43.

²⁰ M. Poats, s. 58.

Pusan, güney kıyısı boyunca iki tümenle (4 ncü ve 6 ncı Kuzey Kore Tümenleri) yapılan Kuzey Kore taarruzu, 6 Ağustos 1950 günü savunma mevziinde durdurulmuş ve General Kean komutasındaki 25 nci Amerikan tümeninin şiddetli karşı taarruzuyla bozguna uğratılmıştır. Bütün cephede 1 Eylül 1950'den itibaren Kuzey Kore Başkomutanlığı'nın onüç piyade tümeni, iki tank alayı ve zırhlı tümenin bir kısmıyla yaptığı şiddetli taarruzlarda Eylül 1950 ortalarına kadar esaslı bir başarı kazanmadan devam etmiştir.

V. İnchon Çıkarması

Düşmanın, hemen hemen aralıksız olarak, bir buçuk ay süren taarruzlarına rağmen Pusan kıyıbaşı mevziinin bir bütün olarak elde tutulması, Birleşmiş Milletler için bir başarıdır. Şimdi inisiyatifi ele almak ve büyük ölçüde büyük stratejik karşı taarruza geçmek Birleşmiş Milletler Komutanlığı'na düşüyordu. Her sevk ve idarenin hedefini teşkil eden düşman ordusunun yok edilmesi, Pusan kıyıbaşı mevziinden ve yalnız cepheden bir taarruzla mümkün olamazdı. Cephe taarruzunun, düşmanın kara irtibat yollarının en hassas noktasına yöneltilecek yeter kuvvette, bir kuşatma ile birleştirilmesi zorunlu idi.

Bu olanak Birleşmiş Milletler Komutanlığı'nın deniz ve havaya ege-men olması itibarıyla düşman gerilerine bir çıkarma yapılması ile sağlanabi-lirdi. Çıkarmaya en elverişli yer olarak Kore'nin batı kıyılarında bütün bağ-lantı yollarının birleştiği Seoul yakınlarındaki İnchon kıyıları seçilmişti.²¹

Ancak çıkarma Amerikan Genelkurmayını korkutuyordu, çünkü; çı-karma başından sonuna kadar Mac Arthur'un konseptiydi.²²

Plânlanan çıkarma 10 ncu Amerikan Kolordu komutanının emir ve komutasında olmak üzere Japonya'da özel olarak hazırlanmış olan (1 nci Amerikan Deniz Tümeniyle, 7 nci Amerikan Piyade Tümeni ve dört Güney Kore Deniz taburu ile, 17 nci Güney Kore Piyade alayından kurulu) önemli kuvvetle 15 Eylül 1950 sabahı başladı. Harbin ikinci safhası böylece başlı-yordu.²³

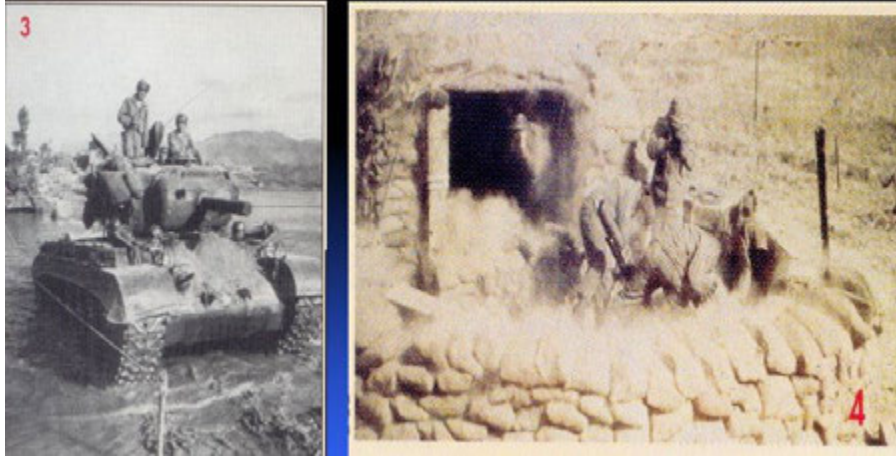
²¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., 58.

²² Gunther,s. 173.

²³ R.C.W. Thomas. O.B.E., The War in Korea, 1954, s. 40.

10 ncü Kolordunun ilk hedefi İnchon limanına egemen olan Seoul'ün 32 km. batısındaki küçük Wolmi adası idi. Bu adanın zaptından sonra, İnchon yarımadasına karşı 1 nci Deniz Tümeni ve dört Güney Kore deniz taburu tarafından harekete geçildi. Çıkarma 261 deniz vasıtası ile tam bir başarıyla yapıldı.²⁴

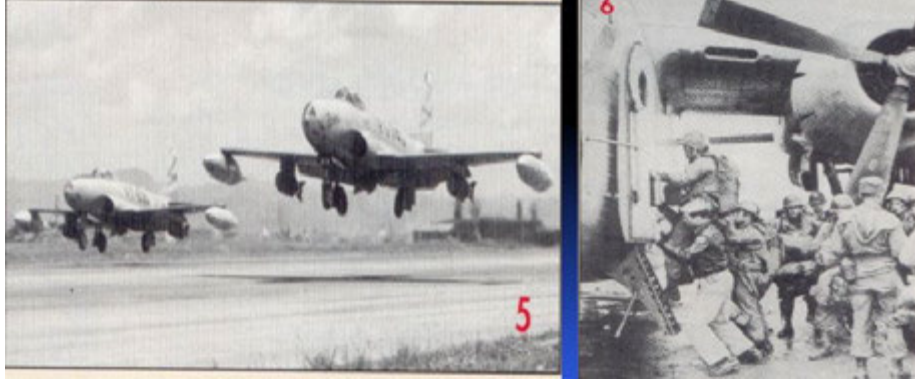
Başkent kurtarıncaya kadar on gün şiddetli ve kanlı muharebeler verildi. 28 Eylül 1950'de Seoul alındı ve Güney Kore Cumhurbaşkanı ile hükümeti 29 Eylül 1950 günü başkente girdiler. Çıkarmadan elde edilen başarı Birleşik Amerika Ordusu'nun çıkarma tekniğine hâkimiyetinin ve birliklerle ve diğer teşkilât arasındaki işbirliğinin parlak bir örneği sayılabilir.²⁵

Durum Kuzey Koreliler için birden pek ciddileşti. Bu çıkartma yüzünden güneydeki tüm Kuzey Kore ordusunun bağlantı yolları kesilmiş oluyordu ve silâhlarının hepsi de Syngman Rhee'nin eline geçmişti. Bu tam bir bunalım çağıydı ve felâket doğrudan doğruya Kuzey Kore'nin üzerine çökmüştü.

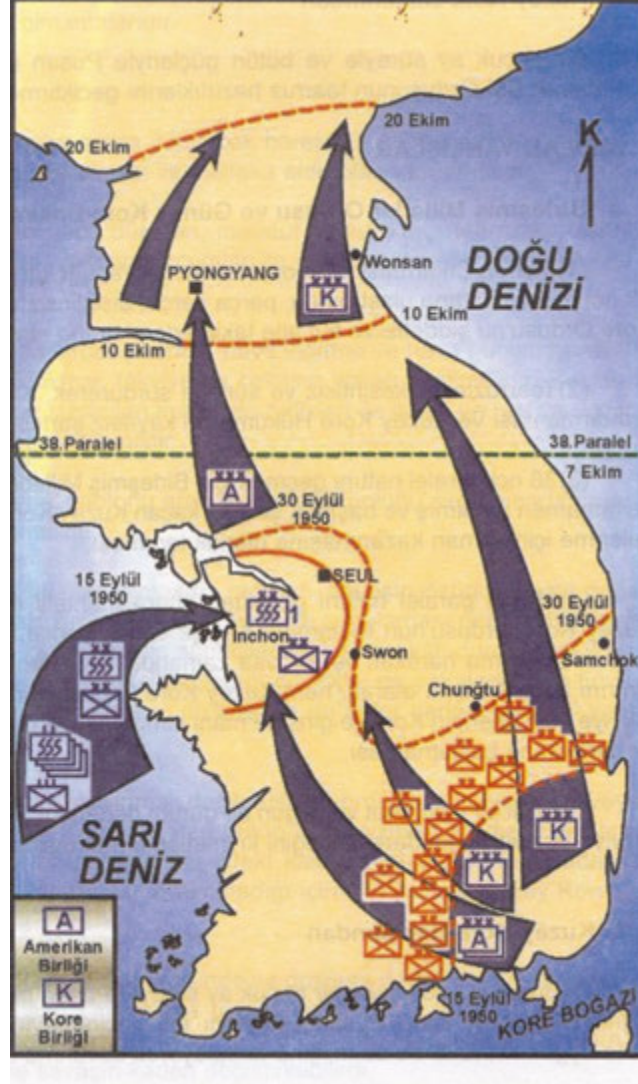
²⁴ Kim Chum-Kon, s. 235.

²⁵ Thomas, O.B.E., s. 51.

Birleşmiş Milletler ordusu Kuzey Kore'yi tamamen istilâ etmek maksadıyla 8 nci Ordu (1 nci Amerikan Kolordularıyla, 2 nci Güney Kore Kolordusu, 27 nci İngiliz Tugayı ve 1 nci Türk Tugayı) Sarıdeniz ve Taep'yong'ni-Sach'ang-ni ve kuzeye uzanımı hattı arasında, 10 ncu Kolordu ve 1 nci Güney Kore Kolordusu ile bu hattın doğusundan 24 Kasım 1950'de taarruza geçti.²⁶

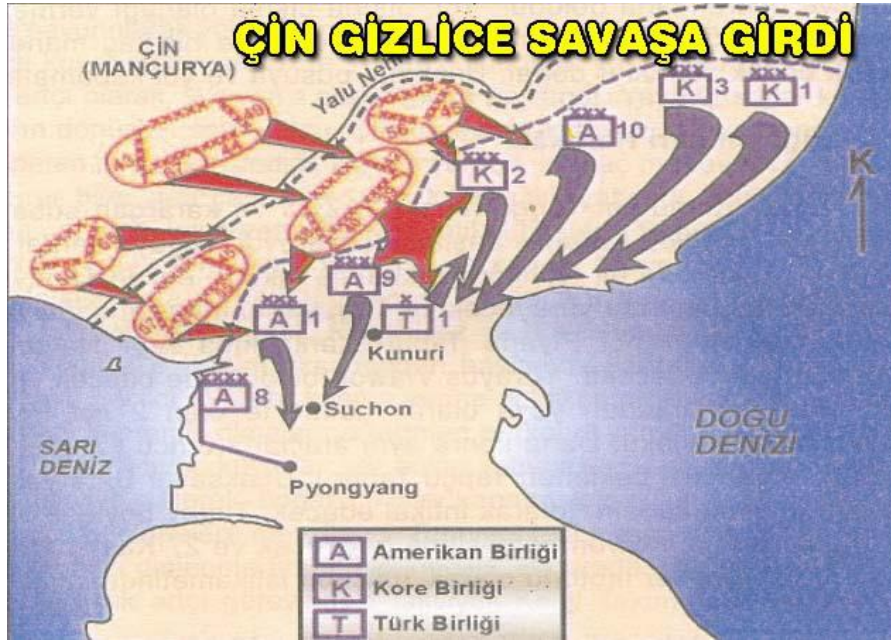
²⁶ Donovan, Robert J.Nemesısı, Truman And Johnson In The Coils Of War In Asia, s. 81.

Birleşmiş Milletler Yolu'ya doğru ilerlerken, bazı yerlerde genişliği 100 kilometreyi bulan dağlar Amerikan Müşterek Kurmay Başkanlığı'nın dünyadaki bütün askerî makamların ilgisini çekmeye başladı. Arazi, kuramsal olarak geçilmez durumda olduğundan Kore'de bulunan düşman, bu dağları harekât planına sokmamıştı.²⁷

²⁷ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s. 202.

26 Kasım 1950 günü 8 nci Ordu, 1 nci ve 9 ncu Kolorduları ile vardığı hattan devam ettirdiği taarruzda düşmanın sert direnmesiyle karşılaşırken ordunun sağ kanadındaki 2 nci Güney Kore Kolordusu düşmanın çok üstün kuvvetlerinin taarruzuna uğradı.²⁸

Bu taarruz neticesinde 2 nci Güney Kore Kolordusu Tokchon ve doğusu bölgesine çekilmek zorunda kaldı. 26/27 Kasım gecesi taarruzlarına devam eden düşman 2 nci Güney Kore Ordusu'nu 40 km. güneyde ve Taedong nehri üzerindeki Taepyong bölgesine kadar gerilettili. Düşmanın bu karşı taarruzunda 8 nci Ordu cephesine altı komünist Çin Tümeni ve sağ kanattaki 2 nci Güney Kore Kolordusu'nun geri çekilmesiyle 8 nci Ordu'nun sağ yanı açılmış bulunuyordu.²⁹

²⁸ Korean Frontier, s. 7.

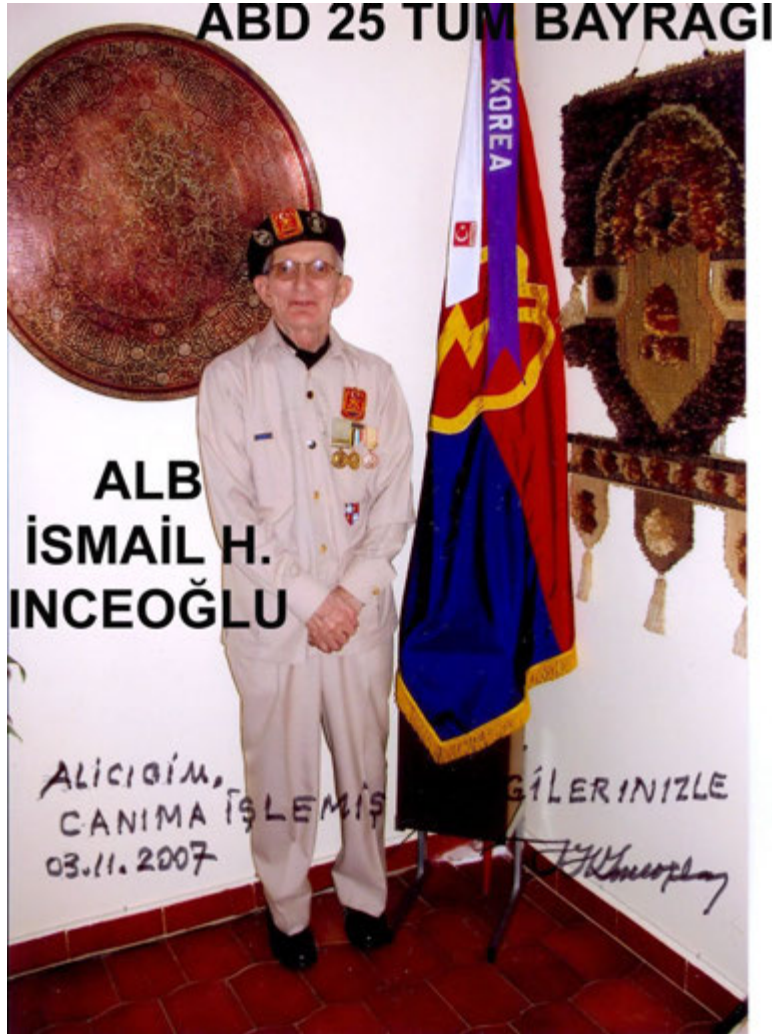
²⁹ Thomas, s. 51.

Düşman bu durumdan faydalananıp da Tockhon-Kunuri yolu ile batıya yönelerek Chongchon nehrine varır ve nehir boyunca Sarı Deniz kadar ilerlerse 8 nci Ordu birliklerinin gerilerini sarmış olurdu. Düşmanla sıkı muharebe temasında olan 8 nci Ordu birliklerinin Chongchon nehri güneyine çekilebilmeleri için düşmanın durdurulması hayatî öneme haizdi. Bunun için büyük kuvvetlere ihtiyaç vardı.

Halbuki ordu ihtiyatı olan 1 nci Amerikan Süvari Tümeni, düşmanın daha güneyden gelen Sunchon üzerinde yapacağı kuşatmaları önlemek üzere önceden güneye hareket ettirilmişdir. Cephe kuvvetleri ise düşmanla sıkı muharebe halinde idiler ve elde başka ihtiyat kuvveti de yoktu. Bu büyük tehlikeyi önlemek üzere, 26 Kasım 1950 öğleden sonra Kunuri güneyine gelmiş olan 1 nci Türk Tugayı görevlendirildi ve Tugay derhal Tockhon yönünde yürüyüşe geçti. 26/27 Kasım 1950 gecesi Wawon da geçirdi.³⁰

³⁰ Mac Arthur, Douglas, Reminiscences, Newyork, s. 374., Poats, s. 106.

Kurmay Albay İsmail Hakkı İnceoğlu Tokchon’a intikali şöyle anlatmaktadır.³¹

“Tokchon’a giderken gelenler düşmandan korkup bize sığınmak isteyen köylülerdi. Ama öyle acayip bir durum ki, hepsi birbirine benziyor. Hepsi bizden gözükyor. Hangisinin Kuzey Kore casusu, hangisinin Güney Koreli olduğunu bilmiyoruz. İnanın bazılarına biz ekmek, su bile vermiştik.” diye anlatmaktadır.

³¹ Kurmay Albay İsmail Hakkı İnceoğlu’nun anıları, Alb. Ali Denizli tarafından video kayda alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1950 YILI ÖNCESİNDE TÜRKİYE'NİN İÇİNDE BULUNDUĞU SİYASÎ ORTAM, TÜRKİYE'NİN KORE HARBİ'NE KATILMA SEBEPLERİ İLE ALINAN KARARLAR

İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen ilk yılda Türkiye'nin dış politikasının en önemli sorunu, savaş içinde düştüğü yalnızlıktı. Sovyet Rusya'nın muhtemel tehditleri ve Türkiye aleyhine genişleme teşebbüsleri karşısında, Türkiye'nin diğer büyük devletlerin yardımına ihtiyacı vardı. Türkiye'nin Sovyetler Birliği karşısında endişesi, temelsiz değildi. Bilindiği gibi, Sovyet hükümeti, Türkiye üzerindeki emellerini daha 1939 yılında Moskova'ya giden Türk heyetine açıklamış bulunuyordu.

Sovyet Dışışleri Bakanı Molotov, Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Selim Sarper'le 7 Haziran 1945'de yaptığı bir görüşme sırasında Türkiye eğer Sovyetler Birliği ile anlaşmak istiyorsa, Türkiye'nin Sovyet isteklerini kabul etmesi gerektiğini söylemiştir.

Bu istekler;

16 Mart 1921 tarihli Moskova Antlaşması ile tesbit edilen Türk-Sovyet sınırında Sovyetler Birliği lehine bazı düzeltmeler yapılması.

Boğazların Türkiye ve Sovyetler Birliği tarafından ortaklaşa savunulması ve bunu sağlamak için de Sovyetler Birliği'ne Boğazlardan deniz ve kara üsleri verilmesi.

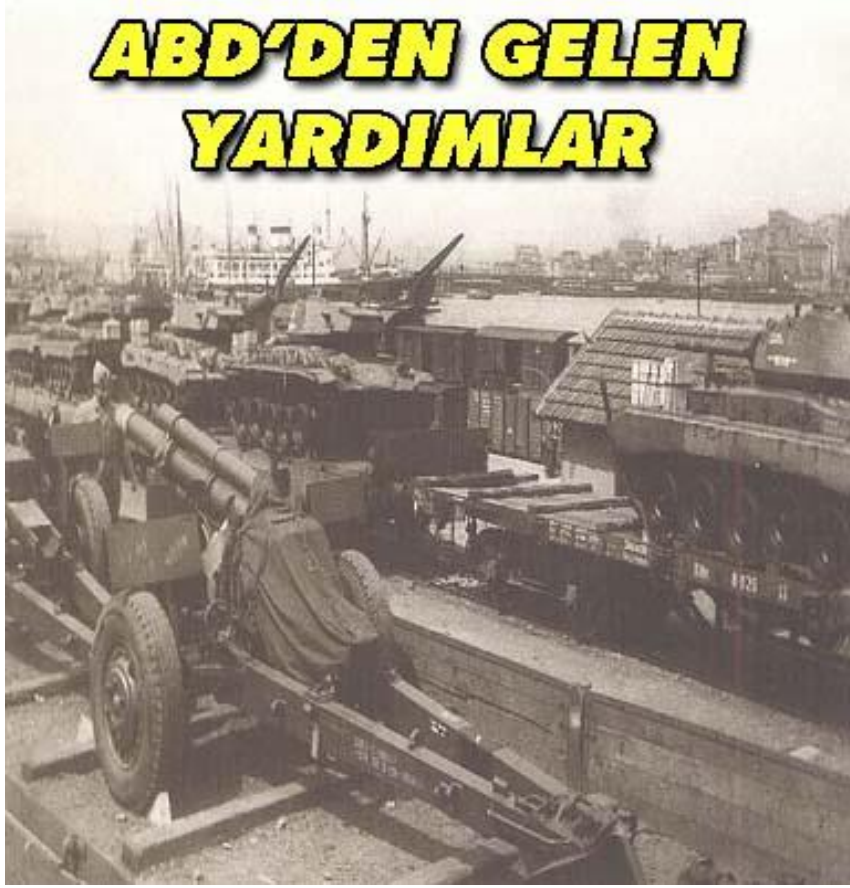

Boğazlar rejimini tesbit eden Montreux Sözleşmesi'nde yapılması gereken değişiklikler konusunda Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında bir prensip mutabakatına varılmasıydı.³²

³² Mehmet Gönübol, A. Haluk Ülman, A. Suat Bilge, Duygu Sezer, Olaylarla Türk Dış Politikası, Ankara, 1987, s. 192-193.

Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği'ne verdiği 9 Ekim 1946 tarihli notada Montreux Sözleşmesi'nin yalnız Karadeniz devletleri tarafından değiştirilmeyeceğini tekrarlamış, Boğazlar bir saldırıya ya da saldırı tehdidinde maruz kalırsa, bundan doğacak durumun Birleşmiş Milletler Güvenlik Meclisi'nin harekete geçmesini gerektireceğini bir kere daha belirtmiştir. Sovyetlerin bu emelleri üzerine Türkiye ve Yunanistan'a yardım etmek kararını alan Truman, Türkiye'ye 400 milyon dolar yardım kararını almıştır.

Demokrat Parti Türkiye'nin Nato'ya girmesini ülkedeki demokratik rejimin ve bu arada kendisinin varlığı için kaçınılmaz saymış ve zorunlu bir iç politika gereği yaptıktan ve bir kez Nato'ya katıldıktan sonra da bunu bir dış politika ilkesi olarak geliştirmiştir.³³

İktidarın ilk günlerinde 25 Haziran 1950'de Kore Savaşı patlak vermiştir. Güvenlik Konseyi saldırıların barışı bozucu bir davranış olduğunu kararlaştırmış, 27 Haziran'da da Birleşmiş Milletler üyelerini Kore Cumhuriyeti'ne saldırıyı karşılamak yeterliliği verecek ve bu bölgedeki milletlerarası barış ve güvenliği geri getirecek yardımlarda bulunmaya çağırmıştır.

³³ A. Haluk Ülman, Oral Sander, "Türk Dış Politikasına Yön Veren Etkenler", AÜSBF Der., Cilt XXVII, s. 6.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

Türkiye Güvenlik Konseyi'nin bu konuda aldığı bütün kararları memnulukla karşıladığı gibi, Kore'de Birleşmiş Milletler Komutanlığı kurulduktan sonra da 25 Temmuz 1950'de bu komutanlığın emrine 4.500 kişilik bir kuvvet vermeyi kararlaştırmıştır.

Bu kararla ilgili olarak Menderes, Yalman'a şöyle demişti: "Nato'ya kabul edilmemize de köprü olabilir" Böylece hükümet bu hareketin Türkiye'nin Nato'ya girmesine yardımcı olacağını düşünmekteydi.³⁴

³⁴ TBMM. Tutanak Dergisi, Cilt. II, Ankara, 1951, s. 73.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1 NCİ TÜRK TUGAYI'NIN TEŞKİLİ, KORE'YE İNTİKALİ VE KUNURİ MUHAREBELERİNE KADAR ALDIĞI GÖREVLER

I. Tugayın Teşkili, Noksanlarının Tamamlanması, Eğitimi, Etimesgut- Ankara'da Toplanması

25 Temmuz 1950'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Güney Kore Cumhuriyeti'ne Birleşmiş Milletler Topluluğu içinde yardım etmenin önemini takdir ederek Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne Kore'de vazife görmek üzere 4500 mevcutlu bir Türk savaş birliğini Birleşmiş Milletler emrine vermeğe hazır bulunduğunu bildirmişti.³⁵

Türkiye -Amerika sayılmazsa- Kore'ye bir tugay kadar kuvveti göndermeye karar veren ilk devletti.³⁶

³⁵ The History of The United Nations Forces in The Korean War, Cilt IV., Korea, s. 381, Ulus, 26 Temmuz 1950.

³⁶ Further Summary Of Events..., s. 10.

Türk Tugayı 19-20 Eylül 1950 günlerinde Etimesgut'tan İskenderun'a aşağıdaki mevcutlarla dört tren katarı ile 259 subay, 18 askerî memur, 4 sivil memur, 395 astsubay, 414 er, toplam 5090 kişi olarak hareket etti. . Yolculamada tüm memleketten, asker aileleri toplandı. ³⁷

Resimde sağ baştaki kayın babam İlhan Çöplü'dür.

³⁷ ATASE Arşiv, D. 134, 6.1, D.1. K. 71.

II. Türk Tugayı'nın İntikale Başlayacağı Günlerde Kore Cephesindeki Genel Durum

Birleşmiş Milletlerin 15 Eylül 1950'de başlattığı kısaç hareketi sonucunda, 22 Eylül'den sonra artık esaslı bir direniş gösterecek Kuzey Kore ordusundan bahsedilemiyordu. Zaten İnçhon Köprübaşı'nda takatinin sonuna gelmiş Kuzey Kore birlikleri neredeyse dağılmış, çoğu ormanlık dağlara kaçarcasına can derdine düşmüşlerdi.³⁸

³⁸ İbrahim Artuç, *Kore Savaşlarında Mehmetçik*, İstanbul, 1990, s. 79-80.

III. İskenderun'dan Kore'ye Deniz Yolu ile İntikal

Türk Tugayını eşya, gereç ve araçlarıyla birlikte Kore'ye taşıyan beş gemi Süveyş kanalı-Kızıldeniz-Mendep boğazı-Seylan adasının merkezi Colombo-Singapur-Filipinler ve Formoza adası deniz yolunu izleyerek ve aralarındaki seyir mesafe sıralarını koruyarak 21 günde Kore'nin güney doğusunda bulunan Pusan limanına vardılar.³⁹

³⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 74.,Yazıcı, 96., Celal Dora, Kore Savaşı'nda Türkler, İstanbul. 1963., s. 35.

Askerlerimizin bazılarını mezar olan ve bir çoklarının da kanı ile mübarekleştiği Kore topraklarına çıkış çok muntazam ve heybetli oldu. Mensup olduğumuz milletin asil namına bir kat daha ilâve etmek, tanıtmak fikri, kalplerde Türklük sevgisinin coşturan kuvveti... Pusan rıhtımına çıkan Mehmet'in dik başında, mağrur bakışında, ayak atışında ve her halinde mucizeli bir kudret görüldü. Halbuki taşıdıkları teçhizat ve ellerindeki torbalar çok ağırdı. Fakat onlar kendilerini alkışlayan yabancı milletlere (Türk böyledir ve böyle yürür) der gibi idiler." ⁴⁰

⁴⁰ Turan Ergünger; Kore'de Birinci Türk Tugayı, s. 20.

Türk Tugayı'na ilkin bir hafta istirahatten sonra, cephede görev verilmesi kolorduca düşünüldüğü halde silâh ve donatımın henüz noksan olduğu öğrenildiğinden, en kısa bir zamanda eksikleri tamamlamak üzere tugayın şimdilik Taegu ile Taejon arasındaki dağlarda gizlenen ve fırsat buldukça yollara inerek saldıran çeteleri arayıp, temizlemek ve yol ile köprülerin güvenliğini sağlamakla görevlendirileceği öğrenildi. 23 Ekim 1950 günü saat 16.00'da tugay komutanı Taejon'dan Taegu'ya dönüşte, birliklere gereken hazırlık emirlerini verdi.⁴¹

IV. Tugayın Seoul'ün Kuzeybatısındaki Chongdan Bölgesinin Emniyetiyle Görevlendirilmesi

7 Kasım 1950 günü Mac Arthur karargâhından gelen 25 Ekim 1950 tarihli bir emirde,⁴²

1 nci Tugay Komutanlığı'nın 8 nci Amerikan Ordusu Komutanlığı'na bağlandığı bildirildi. Aynı gün saat 18.10'da tugayın Seoul'ün 46 km kuzeybatısındaki Munsan bölgesinin emniyeti ve düşman gerillâcılarını arama ve tarama işleriyle görevlendirmek üzere 10 Kasım 1950 günü kuzeye hareket edeceği ve orada 25 nci Amerikan Tümen Komutanlığı emrine gireceği 8 nci Ordu karargâhından telefonla tugaya bildirildi.

⁴¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 77.

⁴² ATASE Arşivi, D. 134, G.1. K. 71, D.1.

V. Tugayın Chongdan Bölgesine Gelmesi

Tugayın motorlu birlikleri 10 Kasım 1950 sabahı Taegu'dan harekete başlayarak Taejon-Chochiwon-Suwon-Seoul kara yolu ile hareket ettiler. Yaya birliklerle cephane gereç ve eşya, demir yolu ile 13 ve 14 Kasım günlerinde Chongdan bölgesine kısım kısım nakledildiler. Tugay bu bölgede 25 nci Amerikan Tümeni'nin emrine girdi.⁴³

Sarmuen bölgesinde 4200 kişilik düşman grubunu temizleme görevi de alan Tugay 15-19 Kasım günlerinde düşman gerillâcılarının faaliyetinde bulundukları Kaesong'un kuzey ve kuzey doğusunda Yesong ile imjin nehri

⁴³ Ergünger, s. 32.

arasında bulunan 30-40 km. derinliğindeki bir sahayı taramış ise de, bu süre içinde 18 Kasım günü 2 nci tabur bu bölgede gerillacılarla temasa geçerek yapılan taarruzda düşmana 25 ölü ve bir hayli yaralı verdirdikten sonra 45 kişiyi de yakalamıştır.⁴⁴

VI. Tugayın Kunuri Bölgesine Hareketi

9 ncu Amerikan Kolordusu, yakında 8 nci Ordu'nun yapacağı genel taarruza katılmak üzere hazırlanıyor ve bu sebeple 25 nci Amerikan Tümeni Pyongyang'ın 48 km. kuzeyinde Sunchon bölgesinde toplanıyordu, bu sırada Türk Tugayı da 25 nci Amerikan Tümeni'nin 17 ve 18 Kasım tarihli harekât emri gereğince 9 ncu Amerikan Kolordusu'nun ihtiyatını teşkil etmek üzere 22 Kasım 1950'de kuzeye, Kunuri'ye hareket için gereken hazırlıkları yapmaya başladı.⁴⁵

⁴⁴ Dora, s. 87.

⁴⁵ Yazıcı, s. 147, Kore Harbi'nde Türk Sillahlı ..., s. 85.

Topçumuz Amerikan 2 nci Tümen emrine verilir, Topçu İleri Gözetleyicisi Teğmen Kemal Alkan Amerikan bölüğü emrine verilir, kendisinin video banda alınan anılarında, şöyle anlatmaktadır;

“Amerikan birliğine; 22 Kasım 1950 akşamı katıldık. Benim bulunduğum 24 ncü Alay, bir Taburunun 1 bölüğü tamamen zenci,Bölük Komutanı beyaz,Takım Komutanları beyaz,birkaç tane Melez Subay var.Beyaz olarak birde ben vardım.Oradaki kapalı ismim two one Ahmet’ti. İlk atışı 22 Kasım günü taciz noktalarına atış yaptırdık.

Bizim Taburda Kolordu Topçusunun takviye Topçusu olarak verilmişti ve biz burada 24 Kasım’a kadar kaldık yani,24 Kasım günü, 23 Kasım günü Bölük Komutanı bir emir okudu.

Albay Ali Denizli: Amerikan Bölük Komutanımı komutanım?

Albay Kemal Alkan: Amerikan Bölük Komutanı orda Amerikalıyız artık Türk değiliz okuduğu emirden sonra Bölüklerin ‘hurra’ diye çelik başlıklarını havaya fırlattıklarını gördük, diğer Bölükte bulunan sınıf arkadaşım Ali Özveren İngilizce bildiği için ben kendisine sordum,niçin bunlar böyle neşeli?

Mc Arthur diyormuş ki karşınızda Kuzey Kore Ordusu diye bir şey kalmamıştır. Tamamen parçalanmıştır fakat parçalanan bu Ordu, Lojistik

ikmali yapan Lojistik kolları vurmaktadır ve bunlar peyder pey bu vuran Kuvvetlere karşı tedbirlerle hareket edecektir.”⁴⁶ Diye anlatmaktadır.

VII. Türk Tugayı'nın Muharebeye Girmesinden Önceki Genel Durum

Bu günlerde beklenmez bir şey daha oldu. Yalu'ya yaklaşan 1 nci Amerikan Süvari Tümeni ve onun doğusunda 2 nci Güney Kore Kolordusu'nun bir tümeni şiddetle bir düşman saldırısına uğradı.⁴⁷

Güney Kore Tümeni parçalandı. 1 nci Süvari Tümeni ise 600'ün üzerinde kayıp vererek zorlukla çekilebildi. Doğu kıyısındaki 10 ncu Kolordu ve Güney Kore Tümenlerinden bazıları da saldırıya uğramışlardı. Birleşmiş Milletler Ordusu şaşırmıştı.⁴⁸

Yine bu günlerde Çin Ordu Komutanı Lin Piao da tüm hazırlıklarını bitirmiş, Birleşmiş Milletler Ordusu'nun mevzilerinden çıkarak harekete geçmesini beklemekteydi.

⁴⁶ E.Alb .Kemal Alkan'ın anıları video kayda alınmıştır.

⁴⁷ Korean Frontier, s. 47.

⁴⁸ Artuç, s.47.

13 Ekim'den beri geçen bir ay on gün içinde, tam 300.000 Çin askeri; Yalu nehri güneyine geçmiş ve Birleşmiş Milletler Ordusu'nun karşısındaki yerini almıştı. 50 bini aşkın Kuzey Kore Ordusu'nu da buna eklersek en az 350 bin kişilik bir komünist ordu bekliyordu.

Yalnız 350 bin kişilik cephedeki komünist Çin ordusu yanında; bir plân içinde Birleşmiş Milletler Ordusu'nun gerisini allak bullak eden gerillâ kuvvetlerini de buna eklemek lâzım ki o tarihte gerillâ sayısının yaklaşık 150 bine ulaştığı tahmin edilmekteydi. Güney Koreli yandaşları da cabası.⁴⁹

⁴⁹ Dora, s. 96.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KUNURİ MUHAREBESİ

Kunuri Muharebesi bir oyalama, çemberi yarma, kurtulma ve imha muharebesidir. Bu muharebede Türk Tugayı Birleşmiş Milletler'in kuşatılmasını önlemiştir. Taarruza geçen Kızıl Çin askerleri, yağız çehreli, heybetli Türk askerlerine çarpmışlar, süngü takıp naralarla saldıran Türklerin karşısında mihlanıp kalmışlardır. **Türk süngüleri o anda 200 Çinliyi yere sermiş, bu menkıbe Amerikan hatları arasında bir kuvvet ilâcı gibi yayılarak onları da harekete geçirmiştir. Muharebeler aşağıdaki gibi gelişmiştir.** ⁵⁰

⁵⁰ ATASE Arşivi, D. 134, G.1, K.71, D.1., Yazıcı, s. 221.

I. 1 nci Tugay'ın Kunuri'de Toplanması

26 Kasım 1950 günü başlayan komünist Çin taarruzu dolayısıyla durumun birdenbire Birleşmiş Milletler kuvvetleri aleyhine dönmesi ve Tokchon'un sarılması üzerine 9 ncu Kolordu'nun ve dolayısıyla 8 nci Ordu'nun sağ yan ve gerileri düşmana açılmış ve bu sebeple ciddi bir kuşatılma tehlikesine maruz kalmıştı.⁵¹

9 ncu Kolordu Komutanı Tümgeneral Coulter, 26 Kasım saat 15.30'da kolordu harekât şubesine gelerek, orada bekleyen tugay komutanına hitapla, az önce 8 nci Ordu Komutanıyla telefonla konuştuğunu söyledi ve harita başında ağzında şu emri verdi: "2 nci Güney Kore Kolordusu geriye çekiliyor. Tokchon şehri düşman tarafından kuşatılmıştır. Düşman, kolordunun sağ tarafını tehdit etmektedir. Türk Tugayı Kunuri-Tokchon yoluyla hareket ederek Tokchon'u işgal edecek."⁵²

Kolordu komutanından alınan emir esnasında orada bulunan Kurmay Binbaşı Faik Türün o anı şöyle anlatmaktadır: "Harekât odasındaki haritada Tokchon istikametine doğru bir iki kırmızı ok ve Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin ulaşmış oldukları hat dışında fazla bir

⁵¹ The History of The United Nations Forces ..., s. 629. Mac Arthur, s. 374., United States Army in The Korean War, Washington, 1990, s. 69.

⁵² ATASE Arşivi, D. 134, G.1, K.71, D.1.

şey görülmüyordu. Kolayca anlaşılacağı üzerine tugaya 9 ncu Kolordu'nun (tabiatıyla onun batısındaki 1 nci Amerikan Kolordusu'nun) açılması muhtemel sağ yanını koruma görevi veriliyordu.

Ancak alınan bu emirde ve müteakiben 24 saat sonra telsizle ulaştırılan ikinci emirde genel durum ve dost kuvvetlerine yapacağı harekât hakkında bilgi yoktu. Çünkü kolordu komutanlığı da o sırada fazla bir şey bilmiyordu. Sonradan öğrenilenlere göre BM kuvvetleri stratejik bir baskına uğramıştı.⁵³

⁵³ Faik Türün; "Kore Harbinde Türk Tugayı", Gaziler Dergisi, Yıl 1, Sayı: 1/104, Kasım-Aralık 1985, s. 7 (Emekli Orgeneral Faik Türün, 1 nci Kore Tugayı Harekât ve Eğitim Şube Müdürü olup daha sonra 1 nci ve 3 ncu Ordu K.lıkları yapmıştır.)

26 Kasım 1950 günü Türk Tugayı (Kunuri-Tokchon) yoluyla 9 ncü Kolordu tarafından 2 nci Tümen'in sağına sevk edilmesiyle 2 nci Kore Kolordusu'nun bozgunu neticesi, 2 nci Tümen'in açılan sağ yanına yönelecek tehlikenin karşılanacağı ümit ediliyordu.

2 nci Kore Kolordusu'nun bölgesi boşalmıştı. Solundaki Amerikalıların o kolordunun akibetinden 26 Kasım günü geç vakte kadar haberleri yoktu.

9 ncü kolordu, Türk kuvvetlerini böyle bir duruma karşı bir emniyet kuvveti olarak sevk etmekteydi.⁵⁴

Bağlanmasından normal olarak bir fayda olmakla beraber vazife, usulen tugay 2 nci Tümen'e bağlanıyordu.

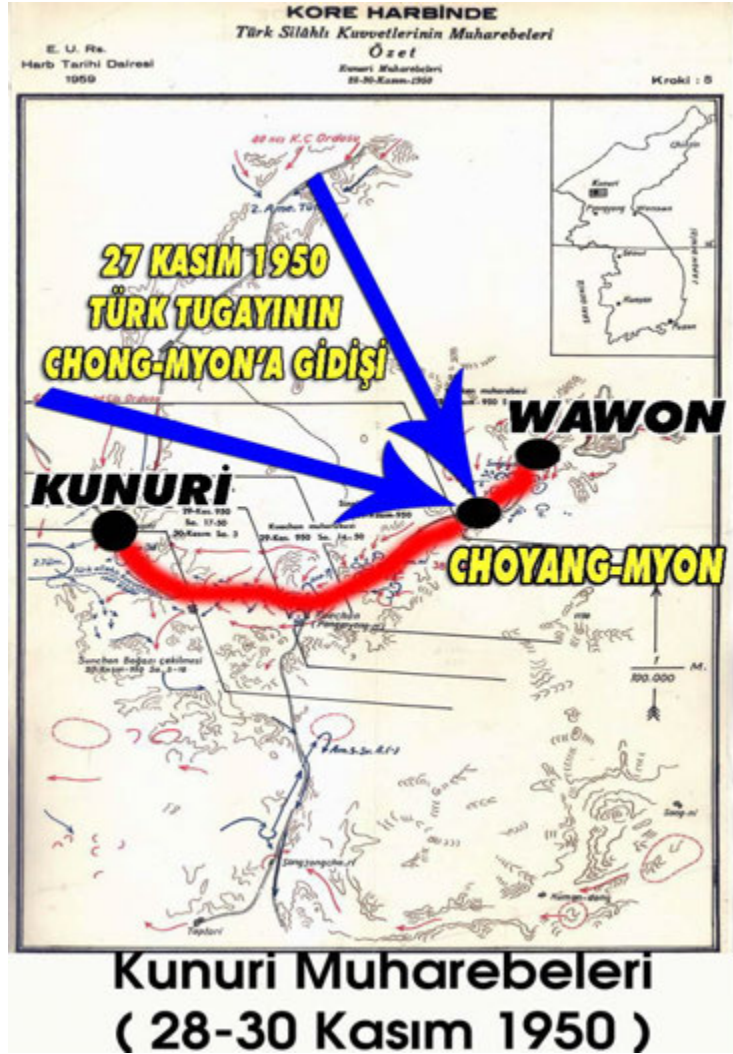
Kendi muharebe durumu ile fazla meşgul olan Kaiser (2 nci Tümen Kumandanı) bağlı birliği ziyaret etmedi. Ne Kumandan muavini General J.S. Bradley, ne de yüksek rütbeli subay ziyaret vazifesini yapmaya memur edildi. Netice olarak Türk Tugayı Kore toprağında, ilk muharebesinde bir kazanın ortasına atılarak ümitsiz ve karanlık bir vaziyette yalnız başına detsuz bırakılmış oldu.⁵⁵

⁵⁴ Ulus, 29 Kasım 1950.

⁵⁵ Yazıcı, s. 154., Sel, s. 227., The History Of The United Nations..., s. 635.

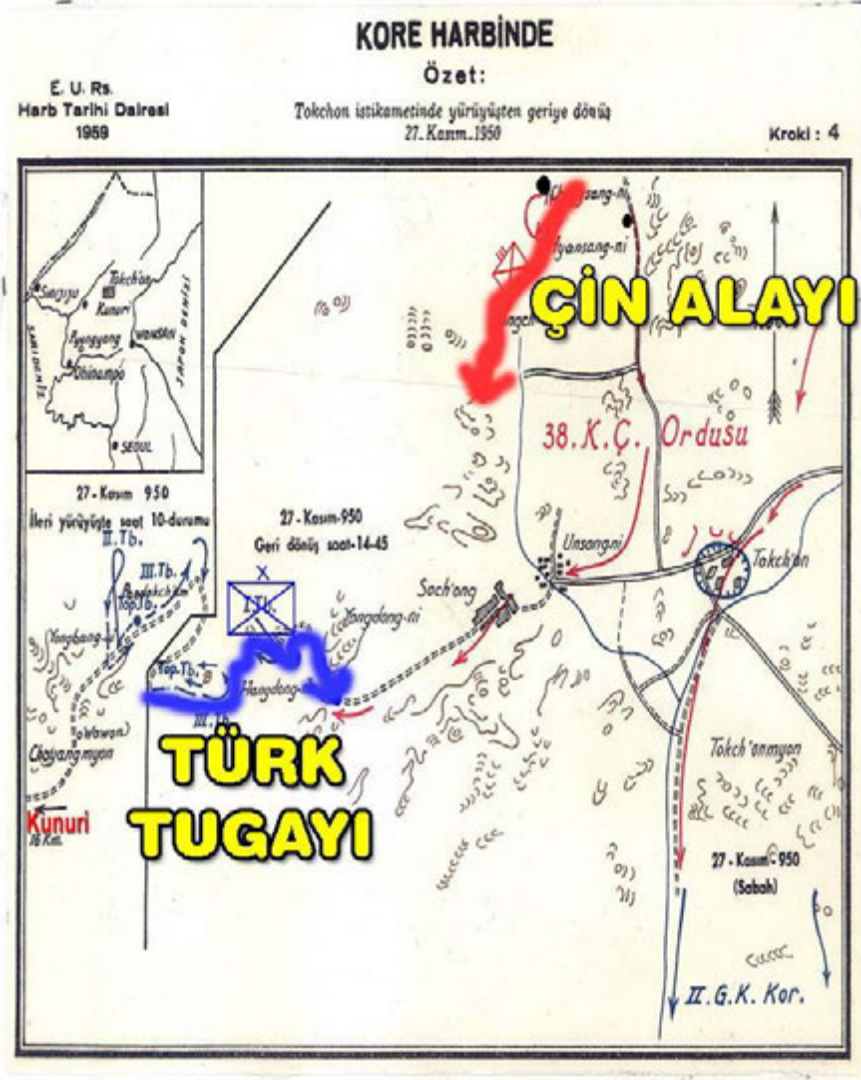
II. Tugayın İleri Hareketi

26 Kasım 1950 saat 18.00'de harekete geçen pekiştirilmiş keşif birliğinden beş dakika sonra tugay birlikleri yaya, sonra kademeli olarak motorlu halde yola çıktılar. Birliklerin Choyang-myon'a varmaları gece yarısından sonraya ve konup istirahate geçmeleri ise 27 Kasım 1950 saat 03.00'e kadar sürmüştür.⁵⁶

⁵⁶ Yazıcı, s. 156.

27 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 14.30'da 9 ncu Amerikan Kolordusu'nun telsiziyle (tugaydaki Amerikan muhabere yüzbaşısı Lorenzo idaresindeki Amerikan telsiz postası aracılığıyla) tugay komutanlığına iki saat kadar gecikmiş olan şu kolordu emri geldi.⁵⁷

⁵⁷ Yazıcı, s. 159, The History of The United Nations..., s. 631

"Tokchon'a gidilmeyecektir. Dün gece kamyonlardan indiğimiz yerin 10.000 yarda (9140 metre) doğusunda kalarak yolu kapayınız. Chongsang-ni'de bir alay kadar düşman vardır."

Emir bu kadardı. Kolordunun maksadını bilhassa 2 nci Tümeni'nin durumuna, Kore Kolordusu'nun akıbetine ait hiç bir bilgi verilmemişti.⁵⁸

Emrolunan yolu tıkamak görevini, şimdi bulunulan bölgede yapmak da tugayca mümkün görülmedi. Çünkü bu bölge çok sarp ve ormanlık olması dolayısıyla, yaya birliklerden başkasının yani motorlu topçunun hatta motorlu piyade ağır silâhlarının bile açılıp yayılmalarına elverişli değildi. Üstelik kuzeyde keşfolunan düşman alayı, tugayın şimdi bulunduğu bölge için dahi bir tehdit unsuru teşkil ediyordu. Topçunun mevzi almak için yolun dışına çıkması da bu bölgede olanak dışı idi.

⁵⁸ Yazıcı, s. 159.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

Bu sebeplerle tugay komutanı, kolordu emrini tamamen yerine getiremiyordu. Onun için sorumluluğu üstüne aldı ve Chong-myon kesimine dönerek Kunuri-Tokchon yolunu orada tıkamak kararını verdi.⁵⁹

III. Wawon Muharebesi (28 Kasım 1950)

A. Tugay Keşif Takımının Baskına Uğraması

KARİLLYONG DAĞI (GEZ) BASKINI

Tugay artçısı bulunan pekiştirilmiş keşif takımı, 27-28 Kasım 1950 gecesi saat 01.00 'de Karilliyon boyun noktasında düşmanın taarruzuna uğradı. Kahraman askerler bütün gece sabaha kadar savaşarak, düşmanın Tugaya gece çatmasına engel oldular. Tugayın hazırlanması için gerekli zamanı sağladılar.

Kardeşlerine zaman kazandırabilmek için öncü birliğinde bulunan Mehmetler hiç birşeye aldırış etmeden çarpışıyorlar, vuruyorlar, kırıyorlar ve gözlerini dahi kırpmadan hayatlarını feda ediyorlardı. Böylece Kore'nin kara toprakları asıl Türk evlâtlarının kanlarıyla ilk olarak yıkanmaya başlıyordu.

Türk Tugayı ileride çarpışan kardeşlerinin kanları pahasına bu ölüm yokuşundan geriye dönmeye muvaffak olmuştu.

28 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 04.00 sıralarında, tugayın keşif takımı komutanı Üsteğmen Kamil Doğan ve keşif takımını pekiştiren 3 ncü Bölüğün silah takım komutanı Teğmen Hasan bir cip arabası ile Choyang-myon'da bir evde bulunan tugay karargahına gelerek "keşif müfrezesinin geceleyin emniyet görevine devam ederken düşman baskınına uğradığını, bir müddet muharebe ve direnmeden sonra dağıldığını, araçların düşman tarafından yakıldığını, buraya ancak dört erle gelebildiklerini, diğer erlerin ne olduklarını bilmediklerini, istihkâm takımından bir haber olmadığını ve

⁵⁹ 1 nci Tugayın Harekât ve Eğitim Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik Türün'ün belgeler arasında mevcut notlarına ve Kurmy binbaşı Ali Denizli taafından teyp bantına alınmış açıklamasına göre; Tugay Komutanı çekilme kararını verirken "Benim Şark Harekâtından tecrübem vardır. Biz bu gece açıktaki bu yerlerde kalamayız" demiştir.

Amerikalı muhabere yüzbaşısı Lorenzo'nun telsiz arabasıyla birlikte düşman tarafında kaldığını" bildirdiler.⁶⁰

Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin geri çekildiği dağ yollarının bir kısmı bu kadar dar ve bozuktur. Türk tugayının çekildiği Vavon Boğazı da benzer durumdaydı. Araçların yönlerini değiştirmek için yaptığı manevralar çok uzun sürüyordu.

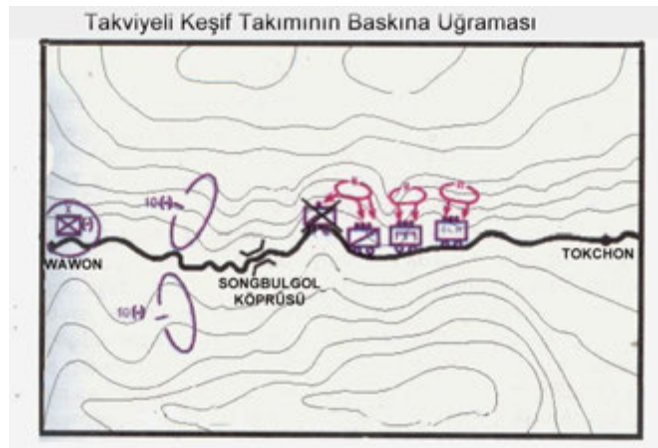
Tugaydaki Amerikan irtibat heyetinden, muhabere yüzbaşısı Lorenzo'nun telsiz arabası, Choyang-myon'a geri yürüyüş sırasında, bu köyün aşağı yukarı 4 km. kadar kuzeydoğusunda yol üstünde bir noktada arıza yaparak yolu kapamıştı.⁶¹

⁶⁰ Yazıcı, s. 162, 163.

⁶¹ The History of The United Nation Forces...,s. 631.

Sinsi ve zalim düşman gecenin her türlü mel'netini gizleyen karanlı-
ğında faydalanarak bu yolu kesecek şekilde yaklaşmış ve tertiplenmişti.
Talih de kendisine yar oluyor ve en fena yerde telsiz otosunun bozulmasıyla
hedef, taşla dahi imkânı mümkün bir halde gözünün önünde duruyor. Bir
anda başlayan makineli tabanca ve tüfek ateşleriyle kamyonlar içinde her
şeyden habersiz ve müdafaa imkânlarından mahrum Mehmetlerin üzerine
ölüm yağıdırıyor...

Tepelerden atılan bombalar, kamyonların içinde patlıyor, parçalanıyor ve parçalanıyor. Kamyonlardan atlayanlar ateşin geldiği istikamete doğru koşarak bir Kale Burcuna tırmanır gibi, keskin yarlara saldırıyorlar fakat pençesini kahpe düşmana geçirmek isteyen her yiğit Türk'ün derin bir tevekkül ve imanla Allah diyen son sesi duyuluyor.

Yüzyıllardan sonra Türk ile Çinlinin ilk karşılaşmasında talih onlara yar oluyor. Çin ana taarruz istikametini ruhsuz vücutlarıyla kapatan bu mübarek şehitler, tugayı muhakkak bir baskından ve felâketten kurtarıyordu, işte 28 Kasımın başladığı saatlerde duyulan ateş sesleri şehadetleriyle 5.000 Türk'ün hayatını kurtaran askerlerimize yapılan baskının işitilen akisleridir."⁶²

Karillyong

Anılmayı Hak Etiler

Onlar çok gençtiler, deneyimsizdiler. Hataları oldu. Fakat disiplinleri yüksekti, birlik ruhları kuvvetliydi. Yaşamak için, silâhlarını kaldırıp tutsak düşmediler. Mermileri bitinceye kalmayıncaaya kadar, kahramanlara yaraşan bir cesaretle, aileleri, bayrakları, yurtları, üniformaları ve arkadaşları için vuruşarak şehit ve gazi oldular.

⁶² Ergüngör, s. 56.

O birlikleri, Komutanlarını, Astsubaylarını, Kıt'a Çavuşlarını , Onbaşılarını ve eşsiz harika Erlerini saygıyla, şükranla analım.

**ÜSTEĞMEN
SAMİ DURAK**

**ÜSTEĞMEN
ENİS
GÜMÜŞYALÇIN**

**TEĞMEN
TAHİR ÜN
ŞEHİT**

Keşif Kıt'ası Komutanı, Komando Piyade Ütğm. Kâmil Doğan Astsubay, Kıt'a Çavuşu, Kıt'a Onbaşılıarı ile Erlerini,

Silâh Takım Komutanı (3. P. Bl.) Piyade Teğmeni Hasan Günsur ile Astsubay, Kıt'a Çavuşu, Kıt'a Onbaşları ile Erlerini,

1. İstihkâm Takım Komutanı (İs. Bl.) İstihkâm Ütğm. Yusuf Kutlu ile Astsubay, Kıt'a Çavuşu, Kıt'a Onbaşları ile Erlerini,

III. İstihkâm Takım Komutanı (İs. Bl.) İstihkâm Ütğm. Muzaffer Arca ile Astsubay, Kıt'a Çavuşları, Kıt'a Onbaşları ile Erlerini,

Telli Takım Komutanı (Mu. Bl.) Muhabere Teğmeni Tahir Ün ile Astsubay, Kıt'a Çavuşları, Kıt'a Onbaşları ile Erlerini,

Kolordu Telsizi Komutanı, Muhabere Yüzbaşısı Lorenzo ile yanındaki Amerikalı Askerleri,

81 mm. 1/2 Havan Takım Komutanı Kıt'a Çavuşu Ahmet Dural ile Şoför Ruhi Güler'i takdir ve saygı ile selâmlayalım.

Artçı Türk Takımının Eşsiz Direnci

27/28.XI.1950 gecesi, Karilliyong'dan gelen silâh sesleri dünyaya; Türk Tugayı'nın Kore'de muharebeye girdiğini, ilân ediyor gibiydi.

Karanlığın askerlerimizin kuvvet azlığı ile tertibini düşman gözünden saklaması, gün aydınlığı ile sona erer. Bu da Artçımızın durumunu daha da zora sokar.

28.XI.1950 sabahı devam eden ateşler, bir avuç Artçı Türk askerinin, düşmanı sekiz saat kadar durdurduklarını, son kurşuna ve kanlarının son damlasına kadar vuruştuklarını, asla tutsaklığı kabul etmediklerini, bütün cihana (dosta ve düşmana) duyuruyordu.

Bu genç askerlerimiz; ulusumuzun, uygar dünyanın ve barışçı ülkelerin övgüsünü ve abideleşmeyi hak etmiş kahramanlardır. Cihanın bu askerlere ve onların fedakâr aile ocaklarına, ebedî şükran borcu olmak gerekir.

Onlar, Birleşmiş Milletlerin bayrağı altında, Birleşmiş Milletler'i ayakta ve yarasını yürürlükte tutmak amacıyla, hayatlarını verdiler. Dünyada herkesten önce, Birleşmiş Milletler Teşkilatının Kore'ye asker gönderen ulusları ve orada vuruşanları, unutmaması gerekir.

**B. Tugay Muhafız Takım Komutanı Teğmen Orhan Akpolat
Keşif Takımının Baskına Uğramasını Şöyle anlatmaktadır**

“26 Kasım 1950 günü Kunuri-Tokchon istikametinde hareket başlamıştı. Yolda Tokchon bölgesindeki Kore kolordusunun hezimete uğratıldığını öğrenmiştik. Daha önce takviyeli keşif grubu KARİLLYONG dağının zirvesine Saat: 13.00-14.00 sıralarında varmış, daha, ileri gitmemesi ve Tugayın oradan geri döneceği bildirilmişti.

Tokchon şehri oradan görülmekte idi. Yaya birlikler için dönüş kolay oldu, motorlu (Bilhassa Topçu Taburu) dönüşte çok güçlük çekiyordu. Zira tepenin üstü dardı bir kamyon, topunu çıkarıyor 3 veya 5 defa ileri geri hareket yapıyor, topu tekrar takıyor dönüyor. Yol dar olduğu için dönmek için gelen ve dönüp giden araçlar çok güçlükle yollarına devam edebiliyorlardı.

Hava sert ve çok soğuktu -40 bile oluyordu, soğuğa dayanılacak gibi değildi. Öbek öbek ateş yakılıyordu. Karşımızdaki tepeleri düşman tümenleri tutmuş, bîz de ona meydan okuyorduk. Böylece gece yarısını çoktan geçmişti. Bende bir mangamla emniyete yardımcı oluyordum.

Düşmandan bir ses çıkmıyordu, Keşif grubu ile birlikte bizim de dönme zamanımız gelmişti bile.

O sıralarda büyük telsiz aracının vantilatör kayışı kopmuş kayış tamiri için uğraşıyorlardı, halbuki aracı çalıştırmadan da yokuş aşağı tehlikeli bölgeden uzaklaştırabilirdi.

KEŞİF GRUBUNA BASKIN

Keşif grubu komutanı, takımına oradan hareketimi emretti. Kendisi de muharebere aracının onarımından sonra hareket edeceğini söyledi. 28 Kasım 1950 sabah 2.30 veya 03.00 sıraları idi. Yolda ilerlerken dağdan silah sesleri duydum.

Telsizim yoktu, süratle Tugay Muharebe İdare Yerine gittim. Durumu bildirirken Keşif grubu komutanı yanında bir subay ve 5-10 er ile birlikte uçurumdan atlamak suretiyle kısa yoldan geldiler, baskını anlattılar ve o gece 4 subay, 150 civarında er ve erbaş şehit ve esir vermiştik.

Uçuruma atlayarak kurtulan subay ise ertesi günü şehit oldu. Çok gençtiler. Onlarında elbette yaşayanlar kadar istekleri emelleri vardı. Anaları, babaları hep yollarını gözlediler.

Bir tanesi bir haftalık evli idi. Eşi onun şahadetine senelerce inanmadı, bir gün dönecek diyordu.

WAWON'DAYIZ (Artçılık Görevi)

O gün çok şiddetli muharebeler cereyan etti, Tugay Muharebe İdare Yeri bir kulübe idi, içimizden devamlı sivil halk geçiyordu. Aralarında çeteci ve asker olanlar da vardı.

Bir kısmı tecrit edildi, fakat hepsine hakim olmak imkânsızdı, silahlarını da ot, saman, çuval gibi şeylerin içinde geçirmişler. “⁶³ diye anlatmaktadır.

E. Tugay İstihkam Bölüğü 2 nci Takım Komutanı Teğmen Ahmet Atasu Keşif Takımının Baskına Uğramasını Şöyle anlatmaktadır

“Kore’ye Birleşmiş Milletler emrine gidecek Türk tugayının istihkâm bölüğü 2. Takım Komutanlığına tayin emrimi Adana’da İs. Tb. ’da iken aldım. Tabi ki çok heyecanlandım. İki sınıf arkadaşım Yusuf Kutlu ve Orhan Tokgöz’le birlikte seçildiğimi öğrenince heyecanım dağıldı sevindim ve gururlandım.

Her birimiz ayrı yerlerden tayin olup gelip, gemide buluştuk. Kore İstihkâm Bölüğü komutanı Yzb. Nihat EVREN’di. 1.Tk.Tğm. Yusuf Kutlu, 2. Tk. Tğm. Ahmet Atasu, 3.Tk. Tğm Orhan Tokgöz; takım ko-

⁶³ Orhan Akpolat "Kunuri’ye Doğru", Gaziler Dergisi, Yıl 1, Sayı: 1/104, Kasım-Aralık 1985, s.18-20.

mutanı idiler. Ve biz bekâr 3 takım komutanı çok samimi sınıf arkadaşlarıydık. İkmal subayımız da evli çocuklu Ütgm. Muzaffer Arca idi.

Düşmanın nerede olduğu bilinmeden öncü keşif birliği ve emniyet tedbirleri ile Tokchon istikametinde yol boyunca vasıtalarımızla ilerliyoruz. Piyade birliklerimizin arazide ne şekilde ve tertipte olduğundan da bizim haberimiz yoktu.

Karilyon dağının uzun yamaç yoluna girmiştik. Yolun Kuzeyi 4-5 metre şev ve alt tarafı da 5-10 metre iksâ duvarlı, yine ormanlıktı. Geri çekilme ve Wovan Boğazı hattında savunmaya geçilmesi emri verildiğinde en ilerde piyade keşif takımı ile İs Tgm Yusuf Kutlu'nun 1nci takımı ve 1 muhabere timi Karilyon geçidi boyun noktasının ilerisinde idiler.

Boyun noktasında da üst kademe ile tugayın irtibatını sağlayan Amerikalı muhabere subayı Yzb. Lorenzo Komutasında telsiz aracı vardı. Bu araç bozulmuş, İs.Bl'nin l.Tk komutanı İs.Tgm. Orhan Tokgöz'de İngilizce bildiğinden bu aracın tamirine yardım ediyordu.

Bizim arkamızda muhabere takımı, daha geride de topçu diziliyordu. Topçu birliğinin ağır ve manevra kabiliyetinin daha az olması sebebiyle önce onların geri çekilmesi istendi. Emniyetleri için de biz bekledik. Topçu birliği ileri geçerek sadece boyun noktasından dönüş yapabilecekti. Fakat boyun noktası da manevra ve dönüş müsait değildi. Bizim bölüğün iş makineleri ile bir bina yıkıldığı gibi, düzeltme ve genişletme yapıldı. Zor da olsa topçu araçları döndüler ve geriye, yanımızdan geçip gittiler.

Bu uzun bir süre aldı. Hava çok soğuktu. Yol boyunca ateş yakıp gruplar halinde toplanıp ısıniyorduk. Biraz da muhabere aracının tamiri için beklendiği için iyice geceye kalmıştık.

27/28 Kasım 1950 saat 24.00 civarında önce en ilerdeki keşif kıtamız, istihkâm takımı ve muhabere timi aniden baskına uğradı. Düşman ormandan sızmış büyük bir ateş desteği ile yüksek şevlerden yoldaki araçlara atlayarak cüretkâr bir şekilde yakın muharebeye girmiş. Karanlıkta onları dağıtmışlar. O sırada biz yol üzerinde ısınmak için yaktığımız ateşlerle ve düşmanın aydınlatma mermileriyle iyi bir hedef teşkil ediyorduk.

Ateşlerimizi acele ile söndürdük. Araçlarımızı ateş altından kaydırmak istedik, şaşkınlıkla bazı şoförler farlarını yanık bırakmışlar. Can pazarı idi.

Karanlıkta iz mermilerinin aydınlığından da istifade ederek 200-300 metre aşağı kayıp mermi ateşlerinden kurtulmuştuk.

Biraz bekledik haber almaya çalıştık; vurulmayanlar ateşten korunmak için iyi görmedikleri iksâ duvarlarından aşağıya atlamış bir yerlerini kırarak sakatlanmış kalmışlar.

Ben takımımı ve araçlarımı, önümdeki muhabere birliği ile birlikte dağıtmadan karartma ile birliklerimizin tuttuğu Wovan Boğaz'ına getirmiştim.

Geldiğimde, yoldan atlayıp yaralanmayan bazı askerler, hatta en ilerdeki keşif takım komutanı P.Ütg̃m Kamil Doğan boyun noktasından dere yatağını takiben gelmişlerdi, komutanlara bilgi veriyorlardı.

Benim Jeep aracım ve diğer araçların tente ve kaportaları mermi delik ve izleriyle kalbur gibi olmuştu ama çalışıyorlardı. Birçok yaralı, esir ve şehit vermiştik. Araçlar ve havan, makineli gibi ağır silahlar terk edilmişti.

Sabahleyin çare aranmaya başlandı Acaba bir çıkış hareketi yaparak ormana dağılmış veya yaralı askerlerimizi toplayabilir miyiz diye. Yzb. Nedim Aydınoglu komutasında havan takviyeli bir kıta teşkil edildi. Ben de bu kıtaya gönüllü olarak yol ve yer göstermek, takımım ile piyade gibi savaşmak üzere iştirak ettim. Taarruzumuz maalesef düşman ateşi karşısında 100 metre bile ilerleyemedi.

Bu düşmanla ilk temasta ve baskında en büyük zayıyatı keşif takımı ile birlikte istihkam bölüğü verdi. İki istihkâm takımını kaybettiğimiz gibi sınıf arkadaşlarım İs.Tgm. Yusuf Kutlu, Orhan Tokgöz ve Ütg̃m. Muzaffer Arca'yı da kaybettik.

Sonradan öğrendiğimize göre; İs. Ütg̃m Muzaffer Arca olay yerinde kurşun isabeti ile o gece şehit olmuş, İs. Tgm. Yusuf Kutlu ise sıgındıkları çatısı pirinç sapları ile örtülü bir dağ evinde kısırılmış, uzaktan çatısı yakılan evden esir olmamak için dışarı çıkmayarak çarpışarak şehit olmuştur.

İs. Tgm. Orhan Tokgöz kalçasından yaralanarak esir düşmüş yürüyemediği için bir müddet esir askerlerimiz tarafından taşınmak işlenmişse de esir kafilesinin yürüyüşünü aksattığı gerekçesi ile vurularak şehit edilmiştir. Aynı yerde keşif takımı ile birlikte olan muhabere teğ-

men Tahir Ünde şehit olmuş, Amerikalı muhabere Yzb. Lorenzo ise esir düşmüştür.

Piyade birliklerimiz düşmanın kuvvetini bilmeden çok inatçı bir müdafaa yapıyor ve cesur bir şekilde savaşıyordu. Düşman bize önceleri çok büyük kuvvetler olduğumuzu zannederek ve çok zayıat vererek cepheden saldırdı. Sonra karşısındaki birliğin bir alay kuvvetinde olduğunu öğrenince cephe taarruzlarından vazgeçip yanlarımızdan sarkarak cephedeki taburlarımızı kuşatmaya çalıştı.

Cephedeki birliklerimiz kuşatılmamak için başarı ile geri çekilerek Wawon Boğazı hattında müdafaaya geçti.

Düşman gece elde ettiği başarıdan şımarmış, ertesi gün bütün cephede saldırıya geçmiştir. Gördüğü büyük mukavemet karşısında çok zayıat vererek hayal kırıklığına uğramıştır.”⁶⁴ Demektedir.

⁶⁴ Ahmet Atasü, Kore Harbi Hatıraları, Özel Anı Kitabı Tarihsiz, s.15-17.

**C. 4 ncü Bölük Takım Komutanı Teğmen Bahtiyar Yalta
Keşif Takımının Baskına Uğramasını Şöyle anlatmaktadır**

Kolordunun Telsiz Kamyonu

Çok Değerli Telsiz

“Kolordu' dan Tugaya gönderilen, uzun mesafeli güçlü telsiz aracından biraz söz edelim. Çünkü bu çok değerli araç, pekiştirilmiş Keşif Kıt'amızın baskına uğramasına neden olacaktı.

Tugaydaki Amerikalı danışmanların (Top. Alb., P. Kur. Yb., İs. Bnb., Mu. Yzb.) ısrarla ve harfiyen uygulanmasını istedikleri IX. Kolordu emrinin, General Tahsin Yazıcı tarafından, Tugayın Wawon'a (12 bin yarda) çekilerek uygulamaması üzerine; durumu rapor ederler ve ardından "aksilik bu ya "Kolordunun telsiz kamyonunun arızalanacağı tutar.

Evvelâ Mu. Yzb. Lorenzo,aracı onarmaya çalışır. Olmayınca Tugay; İs.Yzb. Nihat Evren'e arızayı gidermesi emredilir. Bölüğün onarım ekibi son birliğin ayrıldığı saat 20.00 den saat 23.55'e kadar çalışır. Onarım biterken; "kader bu ya" düşmanın Karillyon (Gez) baskını da başlar.

Muhafız Takımı

Tugay Wawon'a çekilme kararını verince; Muhafız takımına da; Kolordunun arızalanan, telsiz kamyonu onarılınca kadar beklemesi ve Keşif Kıtası ile birlikte hareket etmesi emredilir.

Takım Komutanı Piyade Teğmeni Orhan Akpolat; bir mangasını Karillyong'un (Gez) kuzeyindeki 814 rakımlı Tepede mevzilendirir. Takımın kalan erleri de; araç içlerinde, yol hendeklerindeki ateş başlarında, laflayarak veya uyuklayarak, Wawon'a dönüş emrini beklemeye koyulurlar.

Keşif Kıtası komutanı Karillyong'a gelince Teğmen Orhan Akpolat, Tugaydan aldığı emri bildirir. Keşif Kıt'ası da Gez'in güneyindeki yayvan tepede makineli tüfekte pekiştirilmiş bir mangasını mevzilendirir. Diğer erler araç içlerinde, yol hendekleri içinde ve kuytu yerlerde uyuklamaya başlarlar.

Telsiz aracının onarımı, uzadıkça uzar. Gez'de gece karanlığında mültecilerin, erler arasında rahatça dolaşmalarına aldırان çıkamaz. Kore'de, BM Ordusu zaten, Babil Kulesini andırıyordu. Dünyanın dört bir yanından gelen

askerler buradaydılar. Ayrı renk ve dildeki insanlar yadırganmıyordu. Bu koalisyon savaşının doğal görüntüsüydü.

Dağda sihirli ellerin yaktıkları ateşte, oradan oraya hareket halindeydiler. İşaret fişekleri atılıp duruyordu. Elbette bütün bunlar hayra alâmet değildi. Askerlerimiz endişe içindeydiler. Buradan biran evvel uzaklaşmayı istiyorlardı. Fakat telsiz aracı onarılmadan Gez'den ayrılamıyorlardı. Yaklaşan tehdit karşısında, telsizden kurtulma kararını verebilecek bir baba-yiğit ortaya çıkamıyordu. Zaten inisiyatif her yiğidin harcı değildi.

Keşif Takımının Komutanı, Yüzbaşı Lorenzo'ya;

— Çok geciktik. Etrafımızda garip şeyler oluyor. Burada daha fazla kalamayız, dediğinde Yüzbaşı Lorenzo;

— Telsizi bırakamazsınız. Onarımı bitinceye kadar, siz de benimle birlikte kalmak zorundasınız der.

Aslında askerlerimiz, yalnız geciktikleri için değil, adım adım yaklaşan tehlikeyi hissetmenin huzursuzluğu içindeydiler. Bu ıssız, soğuk dağda, herkes gibi sabrı taşan

Teğmen Akpolat'ın;

— Üsteğmenim herkes gitti. Bir tek biz kaldık. Niye bekliyoruz? demesine, aynı düşünceler içinde bulunan Üsteğmen Kamil Doğan;

Telsiz kamyonun onarılmasını bekliyoruz. Git bak bakalım, ne yapıyorlar, der.

Teğmen O. Akpolat'ın gitmesi ile dönmesi bir olur.

— Üsteğmenim onarım bitiyor. Vantilatör kayışını takıyorlar, deyince, Üsteğmen Kamil Doğan'da;

— Öyleyse, sen takımını topla, yola çık. Biz de peşinden geliriz, der.

Teğmen Orhan Akpolat erlerini uyandırır. Mangasını mevziden çeker. Askerlerini Doçlara bindirerek, hemen yola koyulur. Çavuş;

— Teğmenim arkamızda bir şeyler oluyor der. Gerçekten geride koyun sürülerini andıran beyaz kümelerin, (Kuzeylilerin üniformaları kül rengiydi ve mehtapta parlıyordu) şoseye doğru yaklaştıkları görülür. Atılan bir yeşil işaret fişegi ile ortalık karışır. İşte ne olursa o işaret fişeginden sonra olur. Borular öter naralar atılırken endişe ile beklenen düşmanın hücumu başlar. "Üsteğmen Kamil Doğan ile Teğmen Hasan Günsur'un;

— Kalkın! Baskına uğradık. Bu tarafa gelin! komutları duyulur. Karillyong'dan ayrılanlar, yollarına devam ederler. Takımı ile Wawon'a varan Teğmen Akpolat, gördükleri ile işittiklerini Tugaya anlatır.

General Tahsin Yazıcı ve Albay Celal Dora'nın Durumu

General T. Yazıcı Karillyong'da, trafiğin yola girmesi ile Gez'den ayrılır. General Yazıcı, Wawon'daki Tugay Komuta yerine saat 21.00'de döner.

Alb. Dora, taşıtların Gez'deki dönüşleri sona erince, o da saat 21.00 sularında Boyun noktasından ayrılır.

Alb. Dora, sık sık şoför hataları ile tıkanan yolu, yer yer uzun uğraşlarla açmaya çalışır. Yol kesilmeleri nedeniyle, Albay Dora iki saat kadar vakit kaybetmek zorunda kalır.

Keşif Kıt'ası, Gez'de arzu edilmeyen bir vuruşmaya tutuşmuştu. Keşif Kıt'asına saldıranların asker mi, yoksa çete mi oldukları hakkında şüpheler vardı. Ancak Tugay karargâhında, Keşif Kıt'asına çetelerin saldırdığı kanaati ağır basıyor.

Bu gece, düşman Gez'de Keşif Kıt'asına takılmasaydı, Wawon'da gereği gibi önlem almayan Tugay, kestirilemeyecek kötü sonuçlarla karşılaşabilirdi. Gerçi Tugayın özrü çoktu. Fakat hiç bir özür yenilgiyi ve kaybı gide-remezdi. Anlatımlarda insafı olmak, kişilik haklarını gözetmek; hataları örtmeye neden olmamalıdır.”⁶⁵Diye anlatmaktadır.

⁶⁵ Yalta, s.357-360.

Karilliyong da aslanca boğuşarak destanlar yaratan yüzlerce şehit ve gazi inandıkları dava ve insanlığın geleceği yolunda şehit olan milletimizin bağrından birer parça gibi kopup binlerce km. uzağa düşen fakat yine milletin bağrına gömülen o şehitler ebedileştikleri yerde şad olacaklardır.

Türk tugayı her geçen saniye düşman çemberinin içinde kalıyordu. Bu geceki savaşta ağır kayıplarımız oldu.

Fakat Türk tarihi ve Birleşmiş Milletlerin için çok büyük övünç taşıyan bir savaş olmuştu. Saatlerce ilerlemesine engel olunan düşmanın 5000 kişilik Türk Tugayına saldıran 60 000 kişilik sürü gibi Çinli askeri sayısı gözönüne alınacak olursa Türk birliğinin burada Birleşmiş Milletlerin ordusuna neler kazandırdığı ve nelerin mahvolmasını önlediği belli olur.

Evet ruhundan büyük cesaret ve iman fışkıran Türk, burada altı tümenlik düşman sürüsünün önüne göğsünü çelikten siper yaptı. KUNURİ' DE 5000 ÇİNLİ'Yİ İMHA ETTİ.

Keşif takımında, teğmen Tahir Ün, üsteğmen Muzaffer Arca şehit olmuş, ABD yüzbaşı LORENZO esir düşmüştür.

KORE'DE İNSANLIK UĞRUNDA KOMİNİZMİ GÖRDÜĞÜ YERDE YOK ETMEK ÜZERE İLERLEYEN KAHRAMAN MEHMETÇİKLER

Düşman gece pek ucuza kazandığı muvaffakiyetin sevinç ve şımırıklığı ile olacak ki topluca hareket ediyorlardı. Her nöbetçinin karşısına 20-30 Çinli isabet etmektedir. Muvaffakiyetlerinden o kadar emin görünüyorlardı ki hatta mütebessim bir çehre ile teslim olmalarını işaret ederek bir sürü halinde Mehmetlere doğru ilerliyorlardı. Fakat bir

anda zafer gülüşleri ölümün korkunç sırtışı oluyor... Ölen ve yaralananlar yere yuvarlanırken diğerleri de vahşi feryatlar çıkararak kendilerini civardaki hendeklere atıyorlar.

Geniş düzlük Çin ölüleri ile dolmuştu. Can kaybına kıymet vermeyen Kızıl tabyası biçilen bir taarruz dalgasını yenisiyle tazeliyor. Gür ağaçlı Kore ormanlarında Allah Allah sedaları tepelerden tepelere akisler yaparken, düşman neye uğradığını anlamıyor. O şimdiye kadar ne bu sesi duymuş ve ne de mütemadiyen işleyen Çin makineli tüfek ateşlerine karşı pervasızca göğüs gererek süngüsü ile saldıran böyle bir Türk hasım görmüştür. ⁶⁶

⁶⁶ Ergüngör, s. 61.

Hürriyet 29 Kasım 1950
Cumhuriyetin 29. Yılı
Kasım 1950
Sayı 1.000
İstanbul - 1950

Kore'de Türk askerinin büyük zaferi

Kızılar tarafından sarılan Birliğimiz süngü hücumuyla muhasara hattını yardı
"Allah Allah, nidalarıyla hücumla kalkan kahramanlarımız 200 esir alarak geri geldiler"

Cephe'nin orta kesiminde
Vaziyet ve hâmetini muhafaza ediyor. Düşmanın açtığı gedığı kapatmak için Amerikalılar büyük gayretler sarf ediyor

Hususi tebliğ
MacArthur Çin'in fiilen harbe girdiğini ilân etti

Tarabya'da feci bir otomobil kazası oldu
İçinde 2 kişi bulunan bir araba tepe kenarında denize açılan yoldan aşağıya kayarak denize düştü. Otomobil de boğulmuş olarak bulundu

İstisnâî taktikleri
S. P. Grubunda denizcilere verildi

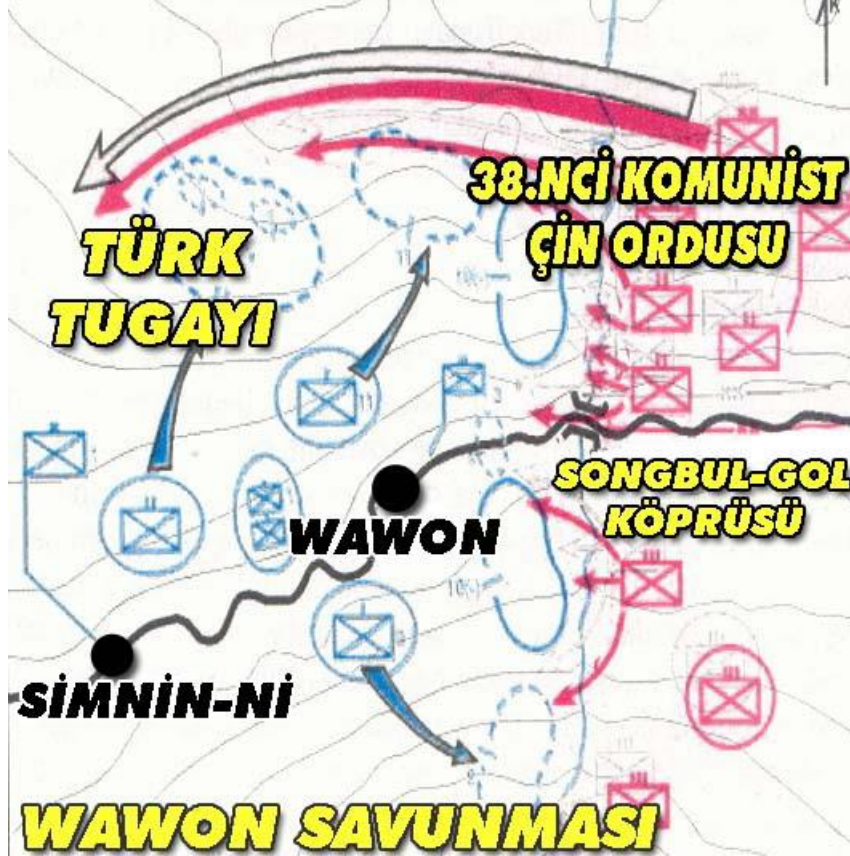
Kore'deki tugayımızın Vavon'da 27 Kasım'daki Çin saldırılarına karşı direnişi, 29 Kasım tarihli *Hürriyet*'te yukarıdaki gibi yer aldı. Tabii, sonradan öğrenilecek olan ayrıntılar habere yansıtılamamıştı.

Kolordunun emrine uyularak İlha Myon mevziinde kalınsaydı, karanlıkta alınacak ve karışık, irtibatsız, emniyetsiz tertibatla belki de tertibatın alınması tamamlanmadan bu muharebe gecenin çok erken saatlerinde başlayabilirdi.⁶⁷

Cephede kuvvet dengesi bozulmuştu. Tugayımız on misli düşmanla çevrilmişti. Başkomutan Mac Arthur haritasında Türk Tugayını iki çapraz çizgiyle kapatmıştı. Haklıydı; çünkü; kuşatılan bir birliğin imhadan kurtulduğunu tarih kitapları yazmıyordu. Türk askeri sekiz - on düşmanı haklamalıydı ki, çember yarılabilsin. Acaba Türk askeri bu

⁶⁷ Yazıcı, s. 163.,Ergüngör, s. 56.

mucizeyi yaratabilecek miydi?⁶⁸ Esas olarak Türk Tugayı imha olmuş gözüküyordu.⁶⁹

Evvelâ ateş kesip mevzilerine sinen düşmanın bir kısmı süratle imha edilmişti. Henüz vücutları soğumamış, Çinli ölümler seyyar birer cephanelik gibi hepsinde en az 8, 10 saplı bomba ve 100'den fazla da mermi var. Kaçırılamayan makineli tüfeklerin şarjörleri ateşe hazır vaziyette terk edilmişti.⁷⁰

⁶⁸ Kore'de Türk Askeri, Ankara. 1989, s. 15.

⁶⁹ Fehrenbach, T.R., This Kind Of War, Newyork, 1989, s. 318.

⁷⁰ Ergüngör, s. 65.

Birleşmiş Milletler kuvvetleri için Kore'de son derece talihsiz geçen bu günün yegâne zaferi Türk süngüsü tarafından elde edilmişti. ⁷¹

Güney Kore Harp Tarihi dokümanı ise: Türk'lerin Wawon'daki yolu savunmadaki kararlılığını gören düşmanın ormanlık bölgeyi kullanarak Tugayı kuşatmaya başladığını, "General Yazıcı tüm problemi tam açıklığı ile görmekteydi. 2 nci Güney Kore Kolordusu'nun tahribinden dolayı Çinliler Türk Tugayı üzerine saldırmakta bu sayede Birleşmiş Milletler kuvvetlerini çevirerek batıya ve Sarı Deniz'e kadar sıkıştırmaktı. Türk Tugayı tuzağa yakalanmıştı. **Ancak Türk Tugayı ile tehdit durdurulmasaydı, komünistler batıdan zorlanmayarak Sarı Deniz'e ulaşacaklar ve Sinanju hava alanına kadar olan bölgeyi ele geçireceklerdi.**"⁷² diye yazmaktadır.

⁷¹ Ulus, 29 Kasım 1950.

⁷² The History Of The United Nations Forces..., s. 663.

V. Sinnim-ni Muhrebesi (28/29 Kasım 1950)

Çinlilerin son derece üstün taarruzları karşısında kuşatma çemberinin içinde kalmış olan Türklere SİNNİMİNİ'YE geri çekilme emri verildiği halde, Türk komutanı hayretler içinde:

"Geri çekilmek, niçin geri çekiliyoruz? Biz burada birçok Çinli öldürüyoruz" demiştir.

Nihayet bir yol açarak çekilmeye muvaffak oldular. Pyongyang yolu üzerinde 50 mil yürüdüler. Bu uzun yolda yaralılarını sırtta taşıdıkları halde kendilerine gösterilen istikamette istemeyerek çekilmekte olan askerler. "Generalin emri... Generalin emri..." cümlesini aralarında mütemadiyen tekrarlıyorlardı."⁷³

⁷³ Yazıcı; s. 221.

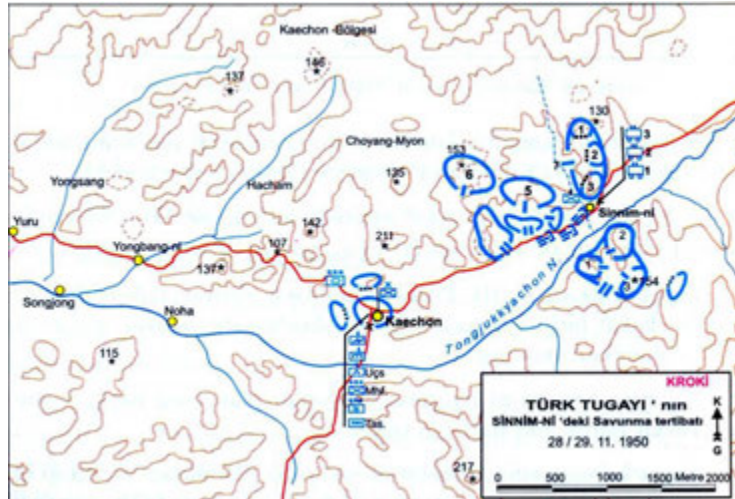
Binbaşı Fehranbach ise "Kara yüzlü uzun süngülü Türklerin çekilmeyi reddettiğini, hatta subayların başlarından şapkalarını çıkarak yere vurduğunu" yazmaktadır.⁷⁴

⁷⁴ Fehrenbach, s. 318.

Cumhuriyet, birliklerimizin Vavon Muharebesi'ndeki direnişlerini, yabancı ajanslara dayanarak veriyordu. Çin kuvvetlerinin ilerleyişine ve MacArthur'ün demeciyle ortaya çıkan Üçüncü Dünya Savaşı tehlikesine de değiniyordu.

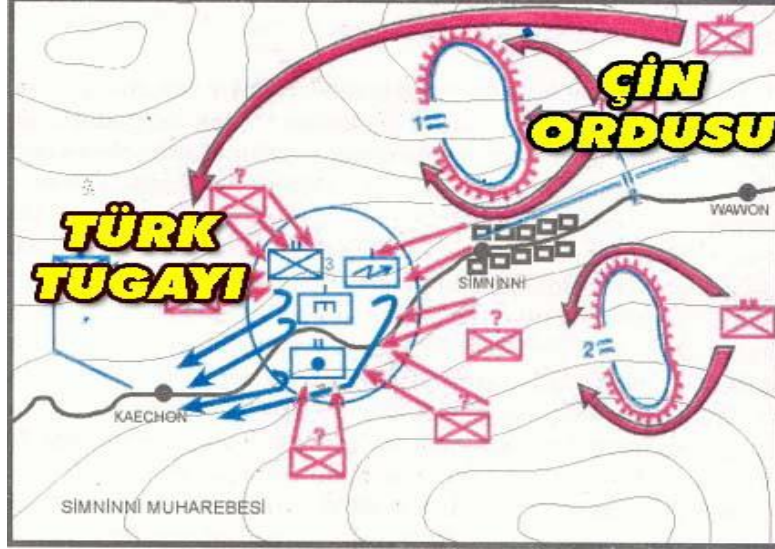
A. Sinnim-ni Mevziinin Keşfi ve Hazırlanması

(1) YÜZBAŞI KAYA ALDOĞAN' IN 1 nci Talimgah (Depo) Bölüğü

Albay Celal Dora'nın notuna ve 1 nci Tabur Komutanlığı'nın 28 Kasım 1950 tarihli raporuna göre, 1 nci ve 2 nci Piyade Taburları Choyangmyon'dan çekilmeden önce Sinnim-ni'ye gelmişler ve buradan, Albay Celal Dora'dan akşam karanlığında aldıkları sözlü emir üzerine Sinnim-ni köyünün güneydoğu ve kuzeybatı sırtlarında tutacakları mevzilere gitmişlerdi.⁷⁵

⁷⁵ Yazıcı, s. 157., Dora, s. 124.

Sinnim-ni'ye Çekilme

Sinnim-ni'ye Çekilme İçin Alınan Himaye Tertibatı:

Yarbay Poyrazoğlu'nun emrinde bir ikmal birliği olarak teşkil olunan ve Tokchon üzerine ileri harekette 9 ncü Amerikan Kolordu Karargâhının emniyeti için Kunuri'de bırakılan iki piyade ve bir karma bölüklü er talimgahından Yüzbaşı Kaya Aldoğan'ın bölüğü, Tugayca motorlu araçlara bindirilerek ileriye getirilmiş ve İstihkâm Bölüğünün arta kalan kısmı ile birlikte bu bölüğe, Tugayın Choyang-myon'dan Sinnim-ni'ye çekilişinde tutacağı mevziin bir kısmını tutturarak birliklerin buraya gelip mevziye girmelerini himaye görevi gündüzden verilmişti.⁷⁶

(2) Albay Celal Dora Yzb. Kaya Aldoğan ile görüşmesini şöyle anlatmaktadır :

“General Tasin Yazıcı ; yanında bulunan Talimgah birinci Bl. K. Yzb. Kaya Aldoğan’ı göstererek Kaya size alınan tertibat hakkında izahat versin, ben tertibatından çok memnun kaldım, sen kaç senelik yüzbaşısın Kaya diyerek ondan altı senelik kumandanım cevabını almış ve Allah seni millete

⁷⁶ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 111-113.

bağışlasın tarzındaki takdirkâr sözünü müteakip Yzb. Kaya Aldoğan'la birlikte generalin yanından ayrılarak dışarıya çıkmıştık.

Her taraf zifiri karanlıktı. Hava kısmen bulutlu ve kısmen açıktı. Uzaktan havaya resmi düşen dağların tepeleri hayalen görünüyordu. Yzb. Kaya Aldoğan kendi bölüğü ile aldığı tertibatı kolunu tepeler istikametine uzatarak şöyle anlatıyordu:

Albayım; şu tepede bir astsubay kumandasında bir manga ve bir makineli tüfek, onun solundaki tepede bir manga, daha soldaki şu tepede bir astsubay kumandasında iki manga ve sola doğru bir alayın bile zorlukla tutabileceği geniş bir arazi parçasının yüksek noktalarına koyduğu mangalarını teker teker sayarak anlatıyordu.

Bu kısımda bir astsubay kumandasında iki mangalık bir kuvvetini bıraktığını gösterdiği tepelerden bir elektrik feneri karşıdaki tepelerle mors harfleriyle muhabere eder gibi yanıp sönmeye başlamıştı. Yzb. Kaya'nın dikkatini o tarafa çekerek Şuraya bak bakalım işaret veriyorlar.

Aranızda kararlaştırılmış işaret var mı? acaba ne diyorlar diye sormuştum. Kaya cevaben böyle bir işaret kararlaştırmadıklarını mamafî oraya şimdi iki er göndererek keyfiyeti anlayacağını söyleyince ben bu işareti verenlerin düşman olduğunu tahmin ediyorum, onlar kendi aralarında işaretle mükemmelen anlaşıyorlar, senin ihtiyatında kuvvetin varsa oraya iki er yerine bir manga gönder demiş

Bu sırada tepelerden yine elektrik fenerleri yanıp sönmekte ve tabur kumandanlarının dikkatini çekmekte idim. Bu işlerle meşgul olurken karanlıkta ikinci defa rastladığım Yzb. Kaya Aldoğan görülen ışıkların mahiyetini anlamak üzere gönderdiği manganın halâ gelmediğini ve bir haber de göndermediğini söylemişti.

Ve II. taburlar savunma mevzilerini işgal ettikten sonra kendi bölüğünün ne vazife aldığını sorduğumda Kaya, henüz bir vazife almadığını söylemesi üzerine mevzilerini taburlara teslim eden takımlarını Sinnimni köyünde toplanmasını ve tugay muharebe idare yerine hareket etmek üzere hazır bulunulmasını emrederek yanından ayrılmıştım.”⁷⁷ demektedir.

⁷⁷ Dora, s.

28 KASIM SAAT 2400 GECE YARISI

Sinnim-ni'nin güneydoğu bölgesinde mevzilenen 1 nci Piyade Taburunun bölükleri aşağıdaki gibi bulunuyorlardı :

2 nci Bölük solda ve Sinnim-ni - Wavon yolunun güneyinde taşlık ve yayvan tepelerde savunma için tertiplenmişti.

3 ncü Bölük, 2 nci Bölüğün sağındaki sırtlarda idi. Her iki bölüğün emrine birer ağır makineli tüfek takımı verilmişti.

1 nci Bölük ihtiyat olarak, 3 ncü Bölüğü takip etti.

Tabur Karargâhı, Makineli Tüfek Bölüğünün kalan kısmı, Karargâh Bölüğü, 2 nci ve 3 ncü Bölüklerin ortası gerisinde idi. Böylece, Sinnim-ni köyünün yaklaşık bir kilometre güneydoğusunda yolun geçtiği vadiye hâkim tepeleri tutmuş olan 1 nci Taburun bölgesi geniş, engebeli ve birçok yerleri ormanlık idi.

Tabur Komutanına vekalet eden Tabur Komutan yardımcısı Kd. Yüzbaşı Ahmet Tuncer, bu mevziye geldiği zaman, bölüklere tutacakları yerleri karanlıkta göstermiş, Taburun cephane ve iâşe araçları, bu bölgede hareket edemeyecekleri için Sinnimni'de bırakılmıştır.

Bu düzen, 28/29 kasım 1950 gecesi, tahminen saat 24 00 sıralarında alınmıştır. Birlikler çok yorgundular.

Şimdi Muharebe İleri Karakolu olarak (MİK), görevi verilen 7. Piyade Bölüğünün mevzilenmesine göz atalım. 7. Bl.K. P.Yzb. Turhan San, Takım Komutanlarına bölüğün görevini anlattıktan sonra, P.Yzb. Kaya Aldoğan'ın I. Talimgah Bölüğünün bulunduğu sırta doğru yürüyüşe geçer.

1. Talimgah Bölüğüne, sel yatağında, toplu halde rastlarlar. Burada kendilerine verilen kılavuz subayla, tutacakları sırtın eteğine kadar yürürler. Burada erlere beklemeleri söylenir.

7. Bl.K., Takım Subayları ve kılavuz subayla işgal edecekleri sırta çıkarlar. Yüzbaşı Turan San; gösterilen sorumluluk bölgesini, Takım Subayları ile bir uçtan bir uca dolaşır. Bölgede iyi bir tahkimatın bulunması subayları sevindirir.

7. Bölük Komutanı, Takım Komutanlarına görevlerini vermeye başlarken; kuzeyde ve doğu yönünde, yaklaşan far ve ışık işaretlerinin görülmesi, acele etmeyi gerektirir.

Bölük Komutanı; P. Ütğm. Arif Gencebay'ın I. P. Tk 'nı bölüğün kuzeyindeki uçta, üç yöne karşı (batı, kuzey-doğu), P. Ütğm. Avni Hürtürk'ün II. P.Tk.'nı Bölüğün orta kesiminde, doğu yönünde,

P. Ütğm. Naci Gökçe 'nin III. P. Tk 'nı; Bölüğün güney ucunda; doğuya ve güneye karşı, P. Tğm. Hüseyin Gökdağ'ın Silâh Takımı ile 1/2 Ağ.Mt.Tk.'nı merkezde (Ütğm. Avni Hürtürk'ün bölgesinde) mevzilendirir. Bölük Komuta yeri de II. P.Tk bölgesine yerleşir.

Takımlar marş marşla bölgelerine giderler. Düşman yaklaşı dururken, yorgun erler; düşman taarruza geçmeden mevzilenmeye çalışırlar. Yer yer tahkimat yapmak gerekir. Savunma için; ateş plânına, irtibat ve engel yapmak için malzemeye ve zamana ihtiyaç vardır. Maalesef bunların hiçbirini elde yoktur. Telsizle de irtibat kurulamıyordu.

7. Bölük gereği gibi mevzilenemedi, düşmanla çok yakın bir vakitte vuruşma olasılığı ile karşı karşıyaydı.

Taburların Sinnim-ni'ye gelmeleri üzerine; 1. Talimgah Bölüğü; hazırladığı mevzileri boşaltır.

Kılavuz subaylarla bölgesini 7. Bölüğe teslim eden, Yzb. Kaya Aldoğan; Bölüğünü, köyün Kuzey kenarındaki sel yatağında toplar. Bölük komutanı, Tugaya bilgi sunmak ve emir almak üzere, Bölüğünden tek-mil aldığı sırada mehtap çıkmaya başlar.”⁷⁸ demektedir.

B. SİNNİMİNİ BASKINI

28/29 Kasım 1950 gece yarısı, genellikle Sinnim-ni köyünün içinde ve batısında, mevzide veya ordugâhlarda bulunan piyade, topçu, havan birlikleriyle ulaştırma araçları birden bire düşmanın nereden ve nasıl geldiğini anlamadıkları şiddetli makineli tüfek, havan ve roketatar ateşlerine tutuldular. Baskın yapan düşman gecenin karanlığından faydalanarak, 1 nci ve 2 nci Taburların arasındaki tamamen emniyet altına alınmayan vadinin tabanından sessizce ilerleyerek Sinnim-ni'ye kadar sokulmuş veya bütün gün bu köy istikametinde akan sivil kıyafetli göçmen kabileleriyle beraber gelip köyde ve civarda gizlenmiş, yahut da kuzeyindeki sarp araziden gizlice sızmış olması muhtemeldir.⁷⁹

⁷⁸ Yalta, s.481-483.

⁷⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı., s. 116.

(1) YÜZBAŞI KAYA ALDOĞAN'IN ŞEHİT OLMASI

Yzb. Kaya Aldoğan'ın bölüğü SİNİMNİ köyün kenarında bulunuyordu. Birdenbire otuz metre ilerde bulunan derenin içinden düşman baskın tarzında ateşe başlayınca Yzb. Kaya Aldoğan, yanındaki hizmeteri ile beraber düşmana bomba savurmağa başladı. Bölüğü de düşmana ölüm ateşi saçıyordu.

Bir aralık ayağından bir kurşun ile yaralandı. Fakat onu düşmanın mermileri yıldırmadı. Bombalarını düşmana savurarak aldığı yarının acısını kat kat çıkarmış ve bir adım geriye atmamıştır. O bir Türk kumandanı idi. Öyle bir Türk kumandanı ki, bir er gibi döğüşmekten ve Türk'ün şerefi için canını vermeği esirgemiyen bir Türk kumandanı.

Vücudundaki takat, kanın akmasından eksildi. Fakat damarlarındaki kanın kuvveti onu şahlandırdı. Bombalarını savurdu. Bir bombayı sağ elinde emniyet maşasını çekmiş, düşman üzerine fırlatıyordu.

Kahramanlar kahramanı Kaya Aldoğan'ın sağ eline isabet eden bir kurşunla, vücudunun son takatini sarfederken elindeki bomba patladı ve ebedileşen azizlerimiz arasına karıştı.⁸⁰

(2) 1 nci Tabur 4 ncü Ağır Bölük Havan Takım Komutanı Teğmen Bahtiyar Yalta şöyle anlatmaktadır

“Köyün Kuzey kenarında topluca bekleyen 1. Talimgah Bölüğü, karşı evlerden, makineli tüfek ve el bombası ateş yer yemez, kuru sel yatağına yamanır.

Yzb. Kaya Aldoğan erlerine;

— Ateş! emrini verir. Yakın evlerden atılan el bombaları, sık sık gerillâlara iade edilir.

Yzb. Aldoğan;

⁸⁰ Kore Muharebeleri, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 1957,s.2.

El bomba sandığını buraya getirin! der. Yzb. evlere, el bombası atmaya başlar. Pimini çektiği bir bombayı savurmaya hazırlanırken vurulur.

II. Tabur Komuta yerine gelen (5. Bölük Bölgesi) bir er

Bölük Komutan Yzb. Kaya Aldoğan; evlerden atılan bombaları, düşmana geri atarken, şehit oldu haberini verir.

Yüzbaşının şahadeti üzerine, Bölük dağılır. Erlerin bazıları 7. Bölüğe, bir kısmı da II. Tabur Bölüklerine (özellikle Karargâh Bölüğüne) ve kalanlar şosede çekilenlere katılırlar.

Tugayda isim yapan bilgili, cesur ve çalışkan Yüzbaşı Kaya Aldoğan'ın Bölüğü, karanlıkta dağılır gider.”⁸¹ demektedir.

⁸¹ Yalta, s.505-506.

(3) 1 nci Taburun savunmasını Yüzbaşı Nazmi Özoğul şöyle anlatmaktadır.

“Sabah olmak üzere, kudurmuş gibi saldıran Komünist Çin ordusu bir avuç Türk'ün karşısında durmak zorunda kalmıştı. Biz 2 nci Tabur Köyün Kuzeyinde kuşatılmıştık. Çepeçevre savunduğumuz tepede düşman mevzilerimize girmeğe muaffak olamamıştı. Köyün güneyindeki tepelerde 2 nci bölük kuşatılmıştı.

28-29 Kasım 1950 gecesi Sinnim-ni'nin güneyinde kuşatılan ve sabaha kadar kahramanca muharebe yaparak komünist taarruzunu kıran 2 nci Bölük Kumandanı Piyade Kıdemli Yüzbaşı Razaman Akıncı'ydı.

Gece komünist Çinliler dalgalar halinde kudurmuş gibi siklet merkeziyle bu bölüğe taarruz etmiş, bazı yerlerden bölüğün asıl muharebe hattına girmiş. Fakat Mehmetçiğin yaptığı müteaddit süngü hücumlarıyla boğaz boğaza savaşmış ve asıl muharebe hattından dışarıya atmıştır.

Yüzbaşı Razaman Akıncı kahraman takım kumandanları ile beraber komünist Çin'lilere karşı boğaz boğaza savaşırken hain bir makineli tabanca ateş hüzmeleriyle başından ağır yaralı olduğu halde takım Komutanlarına icabederse hepimiz öleceğiz.

Fakat bir adım geriye atmayacaksınız. diye emrini vermiş, sabaha kadar alnından sızan kanların acısını unutarak Mehmetçiğin büyük zaferini takip etmiştir.

Ertesi günü çemberden kurtulunca arkadaşlarının omuzları üzerinde geriye nakledilmiştir.

29 Kasım 1950 günü ,Kuşatılmış olduğumuz çember içinde erlerimle aynı mevzide telsiz başında bulunuyorum. Telsiz mikrofonu elimde muhabereyi dinliyorum. Ütğm. Kemal Saldıraner topçu taburuna telsizle şunları söylüyordu.

“ Topçular attığınız mermiler kısa düşüyor. Size en ileri hattımızı gösterecek işaret bezlerimiz yok. En ileri hattımızı size göstermek üzere bulunduğumuz tepeye şanlı Türk Bayrağımızı dikeyoruz. Onun dalgalandığı yer en ileri hattımızdır. Atın topçular atın.” demiştir.

Bulunduğum tepe 2 nci bölüğün bulunduğu tepeye nazaran daha yüksekti. Mevziden çıkarak en ileri hatta dalgalanan şanlı bayrağımızı görmek istedim. Şanlı bayrağımız tarihte şanlı sayfalar yaratan Mehmetçiğin süngüsü üzerinde gururla dalgalanıyordu.

Kızılar, Mehmetlerin mevziine 50 metre yaklaşmış. Sütrecerisinden başlarını kaldıramıyorlardı. Kunuri muharebelerinde asil Türk milletinin Cumhuriyet gençliği olan Mehmetçiğin asil kanındaki kudret şahlanmış koskoca Çin ordusunu karşısında durdurmuştu.

Bu uğurda canını esirgemeyen aziz şehitlerin başında şanlı bayrağımız gururla dalgalanıyor. Gözlerimiz bu büyük zafer karşısında nemlenmiş ve kanım elektriklenmişti. O zaman kendi kendime,

İşte şanlı destanları yaratan asil Türk milletinin Cumhuriyet evlâtları. Yenilmez Türk kudretinin mevcudiyetine bir daha iman getiriyorum. Zafer ve istikbal hür insanlarındır.”⁸²diyordu.

⁸² Özoğul, s. 26-27.

(4) 28 VE 29 KASIM 1950 GÜNLERİ YAPILAN SİNNİMNİ MUHAREBESİNDE 2 NCİ BÖLÜK TAKIM KUMANDANI KEMAL SALDIRANER'İN İSTEK ÜZERİNE, KORE HARB TARİHİ DAİRESİNE VERMİŞ OLDUĞU RAPOR

(a). Wawon vadisinden çekilme emri verildiğinde taburun yakın emniyeti için Wawon vadisinin batısındaki sırtlara 2 nci bölükten iki takım sürülmüştü (1 ve 3 üncü takımlar). Bu takımlar saat 18 de çekilme emrini alınca 6 ncı bölüğü müteakip vadiye indiğimde bölükler yürüyüş kolunda, 1 inci bölük artçı göreviyle görevlendirilmişti.

Henüz üçüncü kilometrede idik ki bir kaç atım silâh sesini duyan birlik,yolun sağ ve soluna mevzilenip rastgele ateş edilmeye başlandı. Alay Kumandanı Albay Celâl Dora'nın müdahalesi gecikmeyi önledi.

Saat 21 de savunulması düşünülen yere geldik. Alay kumandanı birlik kumandanlarına emirlerini verdikten sonra her birlik kendisine gösterilen yere hareket etti.

Alayın krokide gösterildiği gibi yerleşeceğini bölük kumandanı Ramazan yüzbaşının emrinden öğrendim.

2 nci bölük şöyle tertiplenecekti:

1 ve 2 nci takımlar taburun büyük kısmının güney batısındaki taşlık tepede (iki 60 mm. lik havan, iki A4 makineli tüfek, iki bazuka), 3 üncü takım yola yakın yayvan tepeyi tutacaktı.

Bölük kumandanı bu emri verdikten sonra 2 ve 1 inci takımların işgal edecekleri tepeye gitti. Ben de takıma (3 üncü takım) gösterilen yere gittim. İki mangamla bulduğum sırtta, bir mangamla güneydeki küçük sırtı tuttum. Bu manganın başında başgedikli Kadim Uluğ gitti.

(b) Çok yorgun olan erlerin uyumamaları için ve irtibatı sağlayayım diye ip tedarikini anlattım. Makineli tüfeklerin ateş istikametlerini gösteriyordum ki bu sırada saat 22 idi, işaretler, bağrışmalar ve 7 nci bölük mıntıkasından ateş sesleri geldi.

Bu sırada 7 nci bölük erlerinin: «burada biz varız, ateş etmeyin.» sesleri, ahlar, uflar! bize uzanıyordu. Düşman dere tabanından muhtelif yerlerden hafif silâhlarıyla ateş ediyor ve gayet çabuk yer değiştiriyor.

Henüz muharebenin acemisi olan erlerin dikkatlerini ve ateşlerini oraya topluyor, fakat oradan çabuk uzaklaştığından ateşler oraya toplanıyor, kendi birliğimize yakın yerden hedef gösterdiğinden görenlerin ateşi kendi birliğimize zarar veriyor. Durumu bilenler de dost birliklerin ateşi kesmesi için bağırıp yerlerini belirtiyor, düşmanın hedef bulmasına yardım ediyordu.

(c) Dokuzuncu mangadan bir erin heyecanla ateş etmesi, bulduğum mıntıkaya da ateşleri tevcih ettirdi. Ateş muharebesi bulduğum mıntıkaya sirayet etmedi. Mukabil ateş görmeyen düşman bulduğumuz tepeyi tamamen sardı. O andaki durum:

I. Emniyet için sürdüğüm mangada başgedikli Kadim şehit, manga kumandanı da yaralanmış olduklarından manga 1 ve 2 nci takımlarla aramızdaki boyun noktasına çekilmişti.

II. Ramazan yüzbaşı da benim bulduğum tepeye geldi. Tertibatımı anlattım. O da 1 ve 2 nci takımların tertibatını anlatıyordu.

III. Yanımıza gelen 9 uncu manga ve habercim, dereden yirmi kadar kişinin yanaştığını ve ateş edilip edilmeyeceğini sordu. Ateş edilsin diye

emir vereceğim sırada «ateş etmeyin, 7 nci bölükteniz» diye seslendiler. Bunun üzerine, yakınımıza sokulmuş düşman gruplarından ateş yiyerek derenin kenarındaki evin batı güneyinde 7 nci manganın bulunduğu yere ilerlediler. Bu mangadan çıkarttığım iki er sese gelmelerini, fakat toplu olmamalarını temin maksadıyla gittiler.

Yarım saat sonra grup (20 kişi) geldi. Gelenler dereden geçtikleri için ıslanmış, üşüyorlardı, maneviyatı sarsılanlardan bazıları da ağlıyorlardı.

Yine bazıları «bölükten kimse kurtulmadı» diye bağırarak anlatıyordu. Buna mâni olmak için şiddetle tehdit etmek zorunda kaldım. Ramazan yüzbaşı da yirmi kişi ile gelen üsteğmen Naci Gökçe'yi teskin ediyordu.

Yüzbaşı saat 29 Kasım 1950 saat 04 00' te teğmen İhsan Sözer'i yanıma çağırttı. Ağır makineli takım kumandanı üsteğmen Şerif Yavuz, üsteğmen Naci Gökçe ile oturuyor, gerekli emirleri veriyordu.

Öyle zannediyorum ki Teğmen İhsan Sözer, düşman tazyikinin arttığı benim takım önüne havan ateşi yaptıracaktı. Çünkü ağır makineli tüfek 200 metre ilerisine ateş edemiyordu.

Saat 29 Kasım 1950 saat 04.30'da ölü ve yaralılarını çeken düşman, hemen güneyimizdeki, eve giriyorlardı. Oraya bir er göndermek istedim, ağaçlardan ateş edilmesi erlere mâni teşkil ediyordu. Mecburen maneviyatı yükseltmek ve gelecekte iş göstereyim diye kendim beş bomba alarak sürüne sürüne gittim. Ben, eve gitmek düşüncesiyle gittim. Fakat 30 metre önümüzdeki hendekte 15-20 kişinin üç sedye ile orada biriken yaralılarını taşıdığını görünce evvelâ ırkildim. Sonra yattığım yerin iki adım önünde çatal bir ağacın arasına sıkıştım.

Allahın büyüklüğü beni bütün gözlerden esirgedi. Ağaçtan düşmanın bulunduğu yer çok iyi, hem 3-4 metreden görünüyordu. Birinci bombayı hazırladım, daha emniyet mili atar atmaz dikkati çektim, ama bombayı biraz elimde tutarak attım. Arkasından ikincisini attım, evden çıkanlar beni görmüştü. Gelen altı kişi yere yattı, bundan istifade ile bir bomba daha atarak ve neticesini görmeden yerime fırladım.

Yerime geldiğimde Ramazan yüzbaşının yaralandığını, Teğmen İhsan'ın yarasını sarıp beraberce ağır makineli tüfek çukuruna girdiklerini gördüm. Ramazan yüzbaşının yaralanması, maneviyatı zaten bozulmuş eratin maneviyatını ciddi sarstı. Şöyle ki , Ateşin şiddetlenmesini gören bâzı erlerin yerlerini terk ettiği görülüyordu.

Başgedikli Haydar Yazgan 9 uncu manganın bulunduğu yere gitti. Oradaki erlerin idaresini deruhte etti ve solumuzdan kuşatılmamız muhakkak iken bu suretle önlendi. Zira o manganın dört kişisi Üsteğmen Salâhattin Ereğemen'in emriyle taşlık tepeye gitmiş, fazla zayıat veren 2 nci takım emrinde çalışıyorlardı.

Şafak atmıştı. Durumu, Ramazan yüzbaşının yaralandığını Üsteğmen Hilmi Sönmez'e anlattım. Hilmi Sönmez, Üsteğmen Salâhattin Ereğemen'le bulundukları tepede mukavemetlerine devam ediyorlardı. Düşmanın girme-

ye uğraşması, zaman zaman arkamıza düşmesi kurtuluş ümitlerimizi söndürdü.

Hiçbir tarafla irtibatımız yok. Teğmen İhsan Sözer'i telsizle irtibat sağlamaya çalışıyor. Nafile , Saat 10. Hava çok iyi.Benim takım en az ateş eden takım olduğu hâlde erlerde 2:5 bağ mermi, 5 havan, 2 bazuka mermisi kalmış. Emir verdim, 20 metreden önce kimse ateş etmeyecek, ben, 7 nci bölükten Recep Yıldız ve birkaç kişiyle uzak mesafelere ateş müsaadesi verdim.

Saat tam 10,5. Ağır makineli tüfek mermimiz bitti. Bunun üzerine «süngü tak!» kumandasını verdim. Çünkü düşman hayli kesifleşmiş, ateşimize ve boşa giden mermimiz olmamasına rağmen sokuluyordu. Karşımızda bir ağır makineli tüfek varken dört olmuştı.

Makineli tüfek ve tüfeklerle ağaç dallarının taranmasını emrettim. Dallardan beş, on kişinin düşmesi biraz olsun benim gibi herkesi sevindirmişti.

Üsteğmen Hilmi Sönmez'e: «Ben buradan hücum edeceğim» dedim ve ileri fırladım. Arkamdan yalnız iki kişi geliyordu. Gedikli Çavuş Muhiddin Teoman, Çavuş Recep Yıldız vardı. Yerimden kalkarken kolumdan hafifçe yaralandım. Hilmi Sönmez de bulunduğu yerden süngü hücumuna kalkmıştı. Boyun noktasında karşılaştık. Onlara tevcih edilen bir makineli tüfeği Hilmi Sönmez bana işaret etti. Elimde bulunan bombayı attım. Ve mevziye girdim.

Tüfek başında yatan adama süngümü batıramadım. Kolumu oynatamıyordum. Düşman yerinden fırlayarak kasaturamı tuttu. 20 - 30 saniye böylece çekiştik. Geriden beş kişi daha çıkınca şaşırdım ve boş duran düşman makineli tüfeğinin başına geçerek ateşe başlamak istedim. Bu durumu gören erler süngü hücumuna kalkmışlardı, düşmanı süngülemişlerdi. Bütün silâhlarını bırakan düşman o silâhların cephanesiyle takip edilmişti. Düşman çekilince silâh, cephane ve bombalarını topladık.

Alınan silâhlar 4 ağır makineli tüfek, iki bazuka, bir havan ve diğer hafif silâhlardı.

Üsteğmen Hilmi Sönmez, kendisinin iki manga ile orada kalacağını, bizim çekilmemizi ve onun çekilmesini kolaylaştıracağımızı söyledi.

Üsteğmen Şerif Yavuz, ele geçen ağır makineli tüfeklerle nasıl ateş edileceğini tüfeklerin başına koyduğumuz erlere öğretti. İhsan Sözer II nci taburla irtibat sağlamıştı. Üsteğmen Salâhattin Ereğemen II nci tabur kumandanı ile konuşmuş, çekilmemizi emretmişler.

Salâhattin Ereğemen'i II nci tabura gönderdik. Daha dereye inerken tabandaki evden ateş yedi. Tekrar gelip bazukayı alıp gitti. Evi yaktı, dolayısıyla hem irtibat sağladı, hem çekilme yolunu açtı. Ben de yaralıları geçirecektim. Teğmen İhsan yaralıları toplamakta, yaralarını sarmakta ve geçirmekte çok yardım etti.

Emniyet tertibi alarak hafif yaralıları, kolundan hafif yaralı İbrahim Bilgin'le gönderdim. Ramazan yüzbaşı çok kan ve şuurunu kaybetmişti. Kendisini zorlukla geçirdim.

Bu sırada çekilmemizi temin için II nci taburdan bir manga, başında bölük kumandanı bir gösteriş taarruzu yaptı. Ancak iki tank himayeye için gelmişti. Alay haber subayı Muzaffer Sebükcebe, yaralılarımızı nakil için vasıta verdi ve kendi cipi ile de Ramazan yüzbaşısını kurtardı. II nci tabur ve 2 nci bölük çekilmesini tamamlamak üzeredir. Tepede aldığımız silâhların çoğunu imha ettikse de sonra da bubi tuzağı çıktığından imha edemediğimiz de olmuştur.

Hilmi Sönmez çekilirken lâıykıyla himaye edilemediğinden ve Taşlıktepe doğusundaki ev ihmal edildiğinden şiddetli ateşle çok zayıat verdi. Oradan toplu denecek şekilde Kaechon'a geldik. Ramazan yüzbaşı hastahaneye gitmiş, daha sonra Türkiye'ye gönderilecekti. Üsteğmen Salâhattin Ereğemen 431 rakımlı tepede de şehit olmuştur. Er Recep Yıldız 431 de şehit olmuştur.

2. Bl. 3. Tk. K. P. Tğm. Kemal Saldıraner

NOT: O muharebede 2 nci bölük takım kumandanı Kemal Saldıraner'in raporundaki hâdiselerin vukuu saatlerinde ve ifadelerde bâzı zühuller vardır;

1. Birinci maddede alındığı bildirilen çekilme emri daha geç alınmıştır.

1 inci tabur savunma bölgesine saat 22 de gelmişti. O muharebede Albay Celâl Dora, daha Taegu'da iken alay lâğvedilmiş olduğundan tugay kumandan muavini idi.

2 . ikinci maddede 7 nci bölükten gelen ateşleri o gece 00,30 da başlamıştır.

3. Beş ve altıncı maddelerdeki saatler 29 Kasım gününe aittir.⁸³

(5) 2 nci Bölük Takım Komutanı Üsteğmen Hilmi Sönmez Sinnimni Muharebesini Şöyle Anlatmaktadır

“Akşam karanlığı ile Sinnim-ni Bölgesine çekildik. Henüz tertip ve yerleşmemiz hitam bulmadan düşman evvelâ 7. Bl. ve sonra 3. Bl. mevzilerine yüklendi.

7. Bl. solumuzda, 3. Bl. sağımızda idi. 1. Bl. kısmen eridi. Kısmen geri çekildi. 3. Bl. III. takımını kaptırarak Tb. la birlikte geri çekiliyor. I. Tb. bu çekilmeden 2. Bl. günü haberdar edemiyor.

Tugay karargâhına kadar iniyor. 7. Bl. mevziini bombardımanı aklın alamıyacağı şekilde şiddetli ve amansız idi. Burada şiddetli bombardımana maruz kalan Üsteğmen Arifi Gencebay'ın takımı idi.

⁸³ Yazıcı, s.182-186.

Muharebenin başlangıcından iki üç saat sonra 7. Bl. Tk. K. Üsteğmen Naci GÖKÇE birkaç eri ile birlikte bize iltihak etti.

Sağ ilerimizdeki tepede devam eden muharebe ara sıra birden duruyor ve birden şiddetleniyor. Namlu ağzı alevlerini gördüğümüz iki makineli tüfek, silâh takımından I. Havan K. İbrahim Bilgin Çvş. un yaptığı atışlarla sustu, tepede tamamen bir sessizlik hüküm sürmeğe başladı.

Kaç saniye geçti, bilmem. Asabımızı son haddiyle geren, dişlerimizi gıcırdatan o ' meş'um boru ötmeğe başladı. Boru bir yerin zaptını haber veriyordu. Anî olarak sustu. Çok, geçmeden devamlı bomba infilâkları başladı. Boru ötmeğe başladıktan sonra Bl. emrindeki Ağ. Mk. Tf. Tk. K. Üsteğm. Şerif Yavuz'un asabı çok bozulmuş olacak ki, iki makineli tüfek ile o mıntakaya ateş açtırmıştı. Bomba infilâkları durdu. Şerifin tüfekleri de sustu.

Artık o tepede bir mezarlık sükûtu hüküm sürmeğe başladı.

Zonguldak Çaycumalı Çvş. Mehmet Arslan koşarak ikinci manganın yan ve cephesindeki buzlarla kaplı olan tarlalardan buz çatırdısı ve ayak seslerinin yaklaştığını haber verdi.

Meşguliyetim fazla olduğundan çavuşa «Nasıl emir verdimse öyle hareket edin emrini verdim. Gitti. Hemen az sonra Ast Sb. Muhittin Teoman telâşla aynı haberi verdi. Bir (A-4) modeli hafif makineli tüfeği alarak o mıntakaya gittim. Haberler doğru idi. Yaklaşmalarını bekledik. Çatırtı ve ayak sesleri II. Tk. mevziine doğru geçti. Biz de ses çıkarmadık. Yerime döndüm.

Aradan beş on dakika geçmişti. Şerifin tüfekleri kısa süren baskın ateşi açtılar. Çok devam etmedi. Takım erkânından Mustafa Köse, Teğmen Sabahattin Altınok'un (3. Bl.) ağır yaralı olarak geldiğini ve teğmenin Bl. muharebe idare yerinde yattığını haber verdi.

Yukarıda yazmıştım. 3. Bl. bir takımını kaptırarak çekilmiş gitmişti. işte o takım Sabahattin'in takımı. O buz çatırtıları ve ayak sesleri de 10 eriyile gelen Sabahattin'in idi.

Sağ ve solumuzdaki mevzilerin düşmesi ile 2. Bl. tam ve sıkı bir çember içerisine alınmıştı. Bu durumumuzdan Tugay karargâhının malûmatı mutlakdır düşüncesi ile maneviyatımız tam olduğu gibi, gerimizdeki ile sağımızdaki düşmanın, Tugayın yapacağını ümidettiğimiz bir müdahale ile akıbetlerine gülüyorduk.

Telsizle daimî dinleme ve çağırmada idik. Bu, bilâfasıla 18 saat devam etti. Maalesef hiçbir tarafla irtibat tesis edemedik. Bizim de çekilmemiz icabediyordu. Fakat bu Bl. çe ölümün, ateşin kucağına atılmaktı. Bundan vaz geçerek, gemide Alay komutanımızın verdiği andın, Bölük komutanımız Yzb. Ramazan Akıncı bize bilmem kaçınıcı tekrarını yaptı. O ant şu idi:

«Biz teslim bilmiyeceğiz. Şiarımız ya ölüm, ya kurtuluş... Ağzımdan teslim olmamıza dair bir emir çıkmaya başladığı anda, tüm duyan en yakın arkadaşım namuslu tabancası ile beni hemen vursun. Kanım anasının ak sütü gibi helâl olsun...»

Kahraman ve asil komutanımız bu andı ile birlikte kat'î savunma emrini; «Ben yeni ve başka bir emir vemedikçe her arkadaşımın tuttuğu mevzi icabında mezarı olacaktır...» sözü ile bitirmişti.

Emrini verirken ağzındaki jikleti de atmıya lüzum görmemişti. Bl. komutanımızın yaradılışında mevcut soğukkanlılığın icabı olan bu gibi halleri, maiyetinin ruh ve maneviyatını sarsılmaz ve yıkılmaz bir kale haline getiriyordu.

Bütün gecemiz sağa sola yardımla geçmiş, düşmanla yakın muharebe temasımız olmamıştı.

Düşman önden ve geriden, fecirle birlikte, artık istirahatimizin bittiğini, sağda ve solda yardım edecek dostumuzun kalmadığını havan bombardımanı ile haber verdi. Akabinde de kızıl kıyamet koptu.

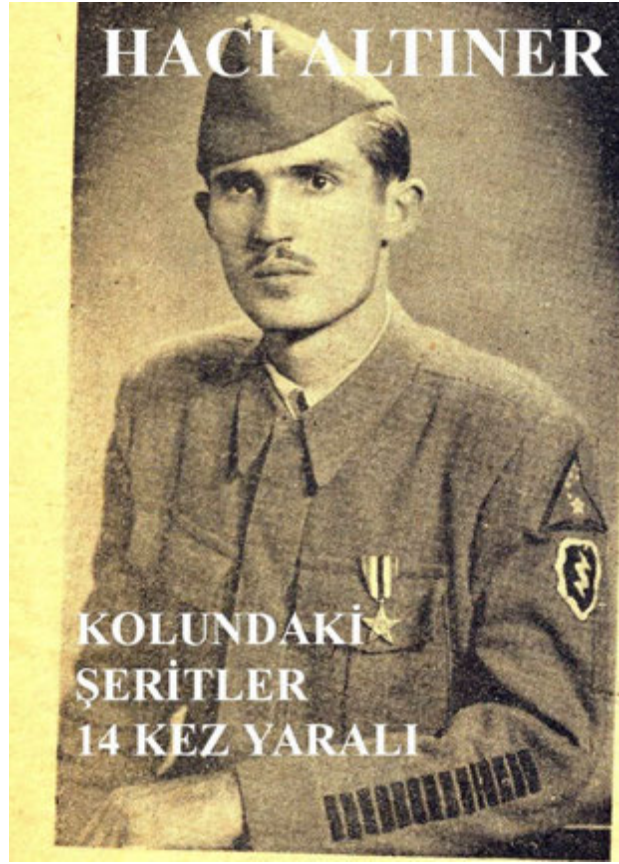
Bl komutanımız ağır surette başından yaralandı. Düşman hiç fasıla vermeden arkadan hücum ediyor, bir türlü mevzie giremiyordu. Çünkü orada Teğmen Kemal Saldıraner, bilâhare Üsteğm. Salâhattin Eregemen takımının bakiyesi ve I. takım ihtiyatı ile düşmana göğüs geriyorlardı.

Ben Bl. muharebe idare yerine çıktım. Temkinli hareket etmediğim için tüfek ve makineli tüfek ateşi yedim. Allah korudu. Bu tepe çok bombardıman edildiği için orada sağ birini bulacağıma ihtimal vermiyordum.

Geride bir Ağ. makineli tüfek çalışmağa başladı. Baktım açıkta mevzilenmiş. Bu makineli tüfeği çalıştıran arslan, dişi bir arslandan doğma, arslan oğlu arslan, Çankırı Kurşunlusundan Satılmış Kara (Satı Kara) idi. (Amerikaya misafir olarak Kara gidecekti. Tokyo hastahanesinde General Yazıcıya arzetmesi için Gazeteci Hikmet Feridun Es'e:

Hikmet Bey, dedim. Duydum ki Tugayda madalya dağılmış. Bundan buradaki arslanlar mahrum mu edilecek? Madalya alacakların listesini yapanlara lütfen söyleyiniz.

Yukarıda ikinci ameliyatının gününü bekleyen bir er ile bir çavuşum var. Madalya alanların neler yaptığını biliyor ve duyuyorum. Onlar birer madalya aldılarsa, şimdi göreceğiniz erle çavuşun göğüslerinin madalya ile kaplanması icabeder.

Ne oldu, neler oldu, bilmiyorum. Onun yerine Amerika'ya bölüğümü-zün iftihar vesilesi Hacı Altuner gitti. Onun da hakkıdır.

Bu kadar salâhiyetle konuşmama sebep, o kahramanlar yaptıklarını benim bildiğim kadar bilmezler. Zira Bl. komutanı ağır yaralı olarak yaralı toplanma yerinde idi. Üsteğmen Eregemen ile teğmen Saldıraner biraz evvel arzettiğim veçhile düşmanla gırtlak gırtlığa çarpışıyorlardı .Mezkûr muharebe yerinde olduğum ve Hacının sağ ilerimde, Satılmışın da sol gerimde savaştıklarını bildiğim için kendileri ile yakinen alâkadar olabiliyordum.

Satılmış'a, nereye ateş ediyorsun, diye bağırdım.

— Komutanım, sana ateş edenlere... Dedi. Diğer arkadaşlarını sordum. Şehit olduklarını haber verdi. Tabii bu arada düşman, ortadan kaldırdığını zannettiği Ağ. Makineli tüfeğin gene üzerlerine ateş püskürdüğünü görünce, iki taraftan cevap vermeğe başladı. Vaziyeti müşkül duruma düştü. Yanındaki topraklardan çukurlar açılıyor, kuru ağaç yaprakları fırlıyor, boş cephane kutuları tınlıyordu. Tüfeği bırakıp bir an için geri çekilmesini emrettim. Olamaz mânasında başını çevirerek,

Komutanım silâh bırakılır mı hiç? Ölürsem tüfeğimin başında öleceğim, cevabını verdi. Tekrar sindi. Bu atış fasılasında üstünlüğü ele aldı. Tam bu sırada tepenin yamacında tek başına kalmış olan Mersinli Mustafa Çavuş, düşmanın sıçramalarla bulunduğumuz tepeye hücumla geçtiğini bağırarak haber verdi.

Geriden de Bilgin çavuş ,Teğmen Kemal'in, raporunu ağızdan ulaştırıyordu. Haberde, düşmanın hücum mesafesine geldiği ve hücumla kalkılacağı bildiriliyordu, hücumu da hep beraber yapmamızı istiyordu.

Hazırlık yapacağımı, biraz beklemelerini söyledim. Bulduğum yerden geriye sıçradım. İlk gözüme ilişen birkaç şehit ve yaralıdan sonra Bilgin çavuş idi. Yaralı olup olmadığını sordum. «Hayır» cevabını verdi. Kendisine "hücum birliğini hazırlamakta bana yardım etmesini söyledim. Rengi soluktu. Yaralı ve ölülerin arasında uzun müddet kalması sonucuna yordum.

Sol yanımızda mütebessim yüzü ve alaylı edası ile çavuş Mustafa Yıldız, yanımdaki şehidin tüfek ve cephanesini alarak her mermide bir Çinlinin beynini patlatıyor ve ruhunu cehennem zebanisine sunuyordu.

Bir aralık göz göze gelip gülüştük. Teğmen Kemal Saldıraner, saldırmağa hazır : olup, saldırışın aynı zamanda yapılması için işaret bekliyordu: İşaret bizim (Allah... Allah... Allah...) diye sıçrayışımız oldu.

Düşman bir anda bize karşı tedbir alayım derken, bizden Hüdaya yükselen bu (Allah... Allah... Allah...) seslerini duydu. O anda puslayı sapıttı. Kurttan ürkmüş koyun sürüsü gibi gerilerindeki çam koruluğuna daldı, mevzilendi. Tesirli ateş açmasına meydan vermeden tam siper yapmakla beraber bombalarımızı hazırlayıp bir anda koruluğun içerisine fırlattık. Arkasından da tekrar hücumla kalktık.

Bu defa düşman da bize bomba atmağa başladı. Kemal onlara cevap verdi. Bu ara biz (9 - 10 er ile ben) tekrar yattık. Hayli bomba infilâkleri oldu. Sonra ânî bir sükût... Bazan düşman komutanlarının sert ve telâşlı emirleri duyuluyor... Dumandan sun'î bir sis perdesi de meydana gelmişti.

Nihayet sis tam olarak vazifesini ifa etmiş, nazlı yalpalar yaparak ağaçların tepesine doğru yükselmeğe başlamıştı ki, beş altı metre önümde bir düşman ağır makineli tüfeği belirdi. Olduğum yerde donup kaldım. Ha

görecekler, ha gördüler derken, Teğmen Kemalın «Vay it sürüleri, daha buradalar...» diyerek süngü ile uçar gibi mevziye atıldığını gördüm.

İki düşman eri derhal ayağa kalktı. Biri çok çevik sola dönüşüyle kalbini Kemalın süngüsünden kurtardı. Süngü hızını toprakta aldı. İki Çinli Kemal'i, Kemal de onları yakaladılar. Ben bu sahneyi yattığım yerden hayret ve dehşet içerisinde seyrediyordum. Birden Saldıraner'in iki Çinli'yi yüzükoyun yere vurduğunu gördüm.

Ayakta duran arkadaşşıma ateş açmamaları için, gerideki düşman üzerine ben de makineli tabanca ile ânî bir sindirme ateşi açtım. Er ve erbaşlarım da aynı işi emirsiz yaptılar.

Solumdan «Şu namussuzu kaçırmayalım» diyerek tabanca ile kâh yatan, kâh kaçan düşmanın üzerine İbrahim Bilgin çavuşun atıldığını gördüm. Diğer erler de yattıkları yerden birer ok gibi düşman üzerine atıldılar. Bu suretle üçü hariç, tekmiş düşmanın canı cehenneme yollandı.

Önümüzdeki tepeye taaarruz ısrarlarından, başta teğmen Saldıraner'le erleri vazgeçirmek benim için hayli güç oldu. Bunun için de kısa ve kat'i bir emir kâfi idi. Evet, evet amma, zafer neş'esile cûş-i huruşa gelen, ruhları mülayim ve mutedil karşılamak, o anda taaruz ve hücum arzusu ile tutuşan kalblerini müşfik bir serinlikle itidale davet gerekiyordu.

Düşmanın bıraktığı silâh ve cephaneyi asıl mevzie nakledip Kemal ile muhtemel yeni bir taarruza karşı müdafaa ve tertibimizi görüştük. Bir aralık geriye baktım. Bilgin çavuş daha renksizdi. Üstünü başını da kanlı gördüm.,

— Ne o Bilgin, yaralandın mı?

Bilgin çavuş başını eğdi. Sükût etti. Yanındaki bir er bu soruma cevap verdi:

— Komutanım, Bilgin çavuş sabahtanberi yaralı...

— Sabahtanberi mi? Evet komutanım!..

—Bilgin niçin bana söylemedin yaralı olduğunu?

— Peki, git söyle, buraya bir ağır makineli tüfek gelsin.

Daha geriden bir ses:

— Komutanım, ben tüfeğimle buradayım. Baktım, Satılmış Kara. Elimle «Peki... Dur...» mânasında bir işaret verdim. Az sonra yanına gide-
rek niçin geldiğini, tüfeği nasıl getirdiğini sordum.

— Komutanım, burada muharebe, şiddetlenince tehlike var diye gel-
dim. Tüfeğimi, cephanelerimi de kendim getirdim.

— Bir seferde mi?

— Evet komutanım.

29 Kasım, vakit öğleden sonra idi. Hâlâ hiçbir taraftan telsiz irtibatı-
mız yoktu. Uyumadan, dinlenmeden, yemeden, içmeden telsizi bilâfasıla
çalıştıran Mengeneli onbaşı İrfan Çil ve arkadaşları ne kadar büyük bir gay-
ret sarf ediyorlardı.

Bunlara komutanlık eden başgedikli ast subay Haydar Yazganın da bu
alandaki fedakârlık ve üstün çalışması asla untulamaz. Ne yazık ki bütün
gayretleri boşa gidiyordu. Zira Tugayın 2. bölük mevcudiyetinden haberdar
olmadığı için bize telsizler kapanmış imiş.

Burada şu fevkalâde neticeyi unutmadan yazıvereyim:

**Yukarda arzettiğim, düşmanın imhası ile neticelenen süngü hü-
cumlarında, değil bir yaralanma ve şahadet hâdisesi, birimizin dahi
burnu kanamamıştı. O kadar bomba infilakları, makineli silâhlar ve tü
feklerin ateşi altında bu neticenin yegâne sebebi de doğrudan doğruya
ilâhîdir.** ⁸⁴

2 nci Tabur Komutanı Binbaşı Miktat Uluönlü telsizde ;

— Bana bak Hilmi, bir saata varmaz topçu ve tank himayesinde talimgah taburu köy istikametinde bir taarruz yapacak. Biz o zaman çekileceğiz. Siz de o fırsatta çekilin. Çekilmeyi avcı ve bombardıman tayyareleri de himaye edecek.

Yerinizi Tugay bilmiyor herhalde. Bir haberci ile bulunduğunuz tepeyi bildir.

— Bayrağımız var. onu dikelim. Lütfen bildiriverin.

— Sana şimdi tankları veriyorlar. Biz çekiliyoruz

Telsiz son olarak kapandı.

— Buyrun kardeşim, burası tanklar. Ben üsteğmen, Maalesef Subaylar birbirimizi tanıımıyorduk. Verilen ismi de onun için unuttum.

Ne istiyorsunuz? Hangi tepedesiniz?

— Köyün şimali şarkisindeki üzerinde bayrak dikili tepedeyiz. Bir yanlışlık olup da bize ateş açmasınlar. Etrafımız düşmanla sarılıdır. Tepenin etrafını dövebildikleri kadar dövsünler. Bu haberi topçu ve tayyarelere de ulaştırıverin üsteğmenim.

— Mümkün olursa ulaştırırım.

Teğmen Saldıraner'le Teğmen İhsan Sözer yaralıları nakle başladılar. Şerifle ben de takımlarımızla bunları himaye ediyoruz. Arazi vaziyeti icabı vazifemizi tamamen ifa edemiyorduk.

Derken etrafımız havan, top ve tayyare bombardımanı ile dövülmeğe başladı. Biz de ferahladık.

Bu himayede tutukluk göstermeden işleyen bir tek ağır makineli tüfektir. Bu tüfegin sahibi ve işleten de Satılmış Kara...

Çvş. Remzi özkaynağa:

— Remzi, manganla şu boyun noktasını tutacaksın. Benden emir almadıkça düşman değil, üzerine dağ devrilse mevziini terketmiyeceksin. Emrini verdim.

— Mangamla boyun noktasını tutacağım. Senden emir almadıkça, üzerime dağ devrilse mevziimizi terketmiyeceğiz, komutanım...

Bl. muharebe idare yerinden birçok erlerle birlikte, Bilhassa Bilgin çavuşun çok sıkı bir ateş muharebesi yaptığını görüyordum. Fakat hiçbir hedefini göremiyordum.

Satılmış dev gibi tüfek ve cephaneye kutularını yüklenmiş, koşma ile yürüme, arasında köye doğru ilerliyordu.

Üsteğmen Şerifin düştüğünü, Satılmışın mevzilendiğini gördüm. Birkaç yaralı taşıyan, taşıdıkları ile birlikte düşüp tertemiz alınlarını semaya çeviriyorlardı.

Büyük istiklâl şairinin şu mısralarını nasıl hatırlamazmısınız:

Vurulup tertemiz alından uzanmış yatıyor

Bir hilâl uğruna Yarab ne güneşler batıyor?

Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker,

Gökten ecdat inerek öpse o pak alını değer. Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor tevhidi... Bedrin arslanları ancak bu kadar şanlı idi.

Gerimizdeki düşman ile, sol ilerimizdeki düşman vadiyi mermi sağına tutuyordu.

Havanlar sustu. Topçu ve tanklar köyün Sinnim-ni - ilerisindeki tepe üzerinde ateş topladı.

Tayyareler II. Tb. un terkettiği tepelere çıkmaya çalışan ve Tugay karargâhına yüklenmek isteyen düşmanla uğraşıyordu.

Taarruz eden birlik ve yaralı taşıyacak kamyonlar çoktan çekilmişti. Muharebe meydanında şehit, can çekişen, ıstırap çeken yaralılarla, tepede çavuş Mehmet Arslan (Zonguldak - Çaycuma) mangası, ben ve bir çam sırtına takılı şanlı bayrağımız kalmıştı.

Düşman yürüyüş kolları halinde koşarak gelmekte bir mahzur görmüyordu. Fakat silâhını yanına yatırmış can çekişen bir Türk askerinin dahi ne demek olduğunu, verdiği zayıyla anladıktan sonra sürünmeğe ve muharebe nizamı almaya başladı.

O sırada şanlı bayrağımız da ağır ağır fakat vakur dalgalanıyordu.

Çavuş İbrahim Bilgin ayaklarının yardımı ile Karabin silahını dolduruyor.

Taşınan yaralılarımızı ve onları taşıyanları vuran 5-6 düşman eri ile, mürettebatı şehid olmuş, sahipsiz bir ağır makineli tüfeği öküünün sırtına yükleyerek dere içinden Çinlilere kaçırın Kuzey Koreli bir kadının hesabını görüyor.

Sonra mensub olduğu ve kendilerini takibeden yaralı kafilesinin emniyetle o mıntakaya geçebilmelerini sağlamak düşüncesi ile dere ve hendek içine karşı, yalnız başına mevzileniyor.

Vazifesinin ifa edildiğine kanaat getirince biraz evvel kaçırılmaktan kurtardığı ağır makineli tüfeğin başına koşup bu sefer onu mevziye sokuyor. Başlıyor vadiyi boylu boyunca mermi sağnağına tutan ve 7. Bl. gün terkettiği tepenin üzerindeki düşman ağır makineli tüfeği ile hesaplaşmaya. (Fakat ne yazık ki düşman mevziinin Bilgine olan yanı resimce bir kaya ile kapalı)

İbrahim ise onu mutlaka susturmak azminde... Aklına bomba geliyor. Fakat mevzi ile arası uzak... Yaklaşmanın imkânı yok. Çavuş çok müteessir. En buhranlı anlarını yaşıyor.

Müthiş bir infilâk...

Düşman makineli tüfeği bir tarafa, nişancısı bir tarafa cansız olarak düşüyor. !

Mevzi ebediyen susmuştur. Bilgin, derin bir nefes alıyor.

Yanına çağırıldığı arkadaşları ile civardaki düşman leşlerinin ve şehitlerimizin üzerindeki silâhlarla ağır makineli tüfeği de alarak köy dışında yaralı bekleyen ambulanslara doğru koşuyorlar.

Sanki anlaşılmışlar gibi, Bilginin bıraktığı yerden Satılmış Kara başlıyor. Satılmış henüz yaralı değildir. Takım komutanlarım kaybettiklerinden, nizamın dağınık oluşu sebebile, her tüfek kendi başına kalıyor.

Satılmış kara da tüfeği ile yalnız başınadır. O bu yalnızlığı hiç aklına bile getirmiyor. Vazife düşünüyor... Bu mukaddes düşünce ile derhal mevzi- lenip, arkadaşlarına,

— Arkadaşlar ben mevzilendim. Ateşe başlar başlamaz, siz gerideki hendeğe kadar çekilin. Diyor.

Satılmış'ın bu sözleri emir telâkki edilerek derhal ifasına geçiliyor.

Satılmış şimdi arkadaşlarından en az 150 - 200 metre ileride düşman üzerine ateş püskürüyor.

Bir müddet sonra arkadaşları da himaye ateşine başlar başlamaz takılı şeridi su zarfına sarıp tüfeği sehpa ile birlikte sağ koltuğuna, iki şerit kutusunu da sol eline alarak (Hikmet Feridun Beye yazdığım gibi) (Harika Asker, Mucize Kahraman ve Bir Dev azameti ile) geriye sıçırıyor. Henüz mesafesinin üçte ikisini katetmemiş ki bir hafif makineli tüfek darbesi... Ne yapsın? Düşman istikametine yatıyor. Arkadaşları,

— Yaralandın mı Satılmış? Diyorlar.

— Yok, yok, ben yine ateş edeceğim. Siz dereye kadar çekilin.
Bu, yine bir emirdi. Fakat Satılmış'ın halinde bir başkalık vardı.
Emir yine ifa edildi.

Aynî himaye, aynı heybet ve azametle fakat biraz daha ağır geri sıçrama...

— Ben buradan ateş ediyorum. Derenin ötesine geçin...
Bu üçüncü emir de ifa edildi.
Satılmış da serî bir nazarla dereden geçeceği yeri kestirdi ve geçti.

Düşman ateşi sıklaşmıştı. Mevzi aradı ve buldu. Mevzilendi. Evet amma, bu pek ihtiyarî değildi. Çünkü Satılmış karnından ikinci defa yaralanmıştı. Bu defa bağırsaklarının çıkma tehlikesi baş gösteriyor.

Bunu önlemek için yarasının fazla açık olanının üstüne yatarak ateşe devamı kesmiyor. Yanından geçenler ve geridekiler:

— Satılmış gelsene, seni bekliyoruz. Diyorlar.
— Bana bakmayın, siz çabuk gidin, ben sizi himaye ediyorum.

Arkadaşları ümitsiz olarak kendilerini geriye atıyorlar. Bir sırada Satılmış'ın tüfeği de susuyor.

Son kamyonu son yaralıları bindiriliyor.

A... Bu kim?

Kim olacak? Temiz, asîl, analar anası bir anadan doğma ye sütü ile büyüme arslan oğlu Arslan Satılmış idi.

Askerlik ruhunun en mümtaz vasıflarını, hepimizin çok sevdiğimiz ve hattâ örnek ittihaz ettiğimiz 4. Bl. K. Kd. Yzb. Rıza Vuruşkandan almıştır.

Arkadaşları koşup karşıladılar.

(Satılmış tüfek ve cephanelerini bırakmış değildi.)

— Alın, tüfek atışa hazırdır. Kutular da doludur. Ben de karnımdan yaralıyım.

Yaralı arslanın akan kanından başka hiçbir şeyi eksilmemişti.

Onun yarasını alelacele sardıktan sonra tüfeği ile yan yana kamyonu yatırıyorlar.

Bu, Satılmış Karayı tanıdınız. Hani Amerika'ya gidecekti...

Şimdi, Amerikaya Hacı Altınar gitti Yola açık olsun.

Hacı da Bölüğümüzün (2. Bl. 2: Tk. erlerindendir.) Hafif makineli tüfek nişancısı idi.

28 Kasım, günü Amerikan Albayının kurtarılmasında birinci hatta Üsteğmen Sami Öztürkün yanında savaşıyor. Hafif makineli tüfek ile isabetli atışlar yapıyor.

29 Kasım günü muharebelerde cesaret ve soğukkanlılığı ile yalnız başına kaldığı mevziinde arslan gibi direniyor. Öğleye doğru ağaçlardan açılan bir ateşte bir kolundan ağır surette ve havan mermisi ile de muhtelif yerlerinden hafif yaralar alıyor. Arkadaşlarının yardımı ile geri çekiliyor.

Yaralandığını bana haber verdiler. Kendisini Bölüğün yaralı toplanma yerine şevkettim.

Babalarınızın ve kardeşlerinizin bu savaşta gösterdiği kahramanlıkları söylemekle ve yazmakla bitiremem.

Yukardaki maruzatım ise bu kahramanlıkların ancak bir damlası kabilindendir.

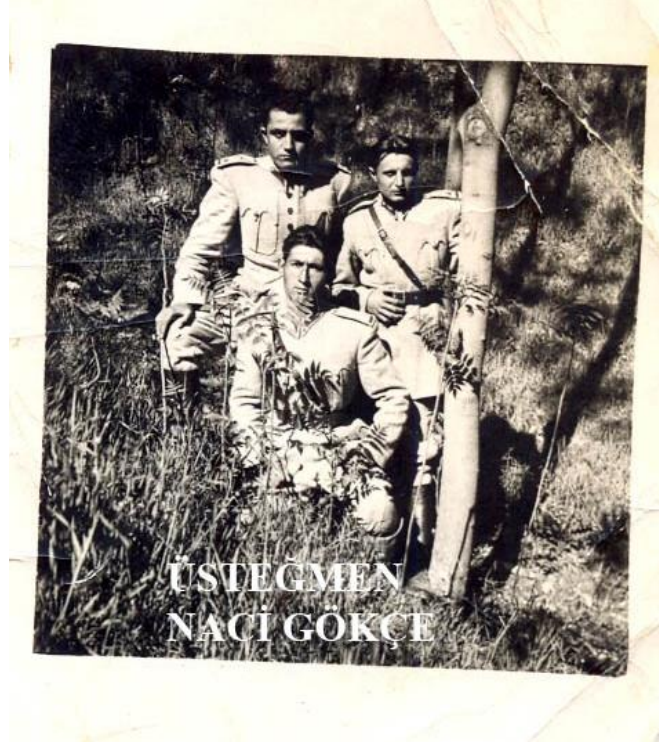
Samimî söyledim, samimî yazdım. En ufak bir mübalâğamın dahi bulunmadığını tekrar arz ederim efendim.

241. P. A. I. Tb. 2. Bl. I. Tk. K. Kd. Üsteğmen Hilmi SÖNMEZ”⁸⁵

Başarıdan Yararlanamayan Düşman

Tugay Sinnim-ni'de; 7. P.Bl.'nün P.Ütğm. Naci Gökçe'nin III. P.Tk.'nın iki saat kadar mevziini savunabilmesi, subayların inisiyatifleri ile Kaechon doğusunda askerleri durdurabilmeleri ve II. P.Tb.'nün Sinnim-ni kuzeyinde ve 2. P. Bölüğünün güneyindeki mevzide tutunabilmesi ile ayakta kalabildi.

⁸⁵ A.g.e., s.40-48

Wavon'da düşmana olduğumuzdan daha çok kuvvetli görünmüş olduğumuzu, daha sonra öğrenecektik. Bizim Wavon'da iyi vuruştığımız anlaşıyordu.

Çemberdekilere Tugayın Çekilmediğini Anlatalım

7. P.Bl. nün mevzilerini boşaltması üzerine, Sinnim-ni düşman eline geçer. Sinnim-ni hattında savunmaya devam eden II. P.Tb. (-) ile Güneydeki 2. P. Bl.'nün durumları çok zorlaşmış ve duyarlı bir hale girmişti.

Gece geçmek bilmiyordu. Kuşatılan birliklerimiz, Tugaydan bilgi almamaları halinde, ümitsizliğe düşebilirlerdi.

Tugay Komutası, çemberdeki birliklerimize Tugayın çekilmediğini göstermeliydi. Muhabere araçları işletilemediğine göre, bu düşüncüyü taktik bir hareketle, iletmek gerekiyordu. Bunun için de, Sinnim-ni'ye bir "Taktik Akın" hazırlığına girişilmesi öngörülür.

Düşmanın bir Piyade Taburu ile bir P. Bölüğü önünde çakılıp kalması karşısında; Tugayın gece yapacağı Mahdut hedefli bir taarruzun, düşman üzerinde de sersemletici bir yumruk etkisi yapması beklenebilirdi.

Tugay komutası, ilerde çember içinde, güçlkle ve kaygı ile vuruşan birliklerimize,

— Sizi bırakıp çekilmeyeceğiz. Size yardım edeceğiz! mesajını verebilmek için bir Piyade Bölüğü ve Tank Takımı ile taarruz etmeyi düşünür. Amerikan Tank Takımı harekâta katılmamak için bin dereden su getirir ve Amerikalı danışmanlar, emre itaatsizlik gösteren bu Tank Takımına karşı, seslerini çıkarmazlar.

Evet bu küçücük olayda bile; bir tek askerini feda etmeyen ve tehlike ile fedakârlığı, hep karşı taraftaki dostu yükleyen zihniyet, ateş altında bile sürdürülüyordu. Biz o Kulübe üye olabilmek, yani çağdaşlaşabilmek için kafamıza akıl, dağarcığımıza bilgi koymak zorundayız.

Erdem, adalet, dostluk normlarını; o Kulüple birlikte saptayınca kadar bize düşen; dikkatli, hesaplı, çalışkan ve uyanık olmaktır. Kan ve ateş içinde, muharebede omuz omuza vuruşurken bile, beriki öteki ayırımı yapıyorsa, varın siyasette ve ekonomide, sömürünün ve nüfuzun nereye kadar varabileceğini siz hesaplayın. Bu hesabı yapamazsanız, başınız dertte ve eğik demektir.

Her yeri geldiğinde, böyle notlar düşerek; "şüpheyi, uyumsuzluğu ve düşmanlığı değil, bu dünyada bir arada yaşamaya mecbur olduğumuza göre, normları birlikte saptayabilmek için düzeyimizi yükseltmemiz ve karşılıklı olarak çıkarlarımızı güven altına almak için ivedilikle ve önemle değiniyoruz."⁸⁶

Sinnim-ni Ateş İçinde

Düşman Sinnim-ni kesiminde; çaldığı borular ve işaret fişekleri ile hücumu kalktığı anda; "2. Bölük Komutanı P.Yzb. Ramazan Akıncı, Takım Komutanlarına;

- Nereden ateş gelirse, orayı ateş altına alın! emrini verir. 2. Bölük, 7. Bölüğe ateş eden düşman havanlarını, namlu ağız alevlerine bakarak, Ağır Makineli Tüfek izli mermileriyle, ateş altına alarak susturur.

Vadiden (Kuzeyden); kedi, dana sesleri gelir. Ulumalar duyulur. 7. Bölükle, 3. Bölük cephelerinde, ateş muharebesi şiddetle devam eder.

⁸⁶ Yalta, s.524-526.

Sinnim-ni yanmaya başlar. Orası ateş topuna dönmüş, cehennemi andırıyor.

Düşman, 2. Bölüğe 28/29.XI. 1950 gecesi ateş açmaz. Bölük dost birliklere yardım veya sokulan düşmanı uzaklaştırmak için arada bir ateş açar.

2 nci Bölüğe Katılanlar

P.Ütg. Naci Gökçe

Üç yönden (Kuzeydoğu, doğu, güneyden) hücumu uğrayan 7. Bölük (mevzilenirken) düşmana fazla karşı koymadan, Bölük Komutanı P.Yzb. Turhan San'ın emri ile mevziini boşaltır.

Bölüğün çekilmesinden sonra, P.Ütg. Naci Gökçe'nin III. Piyade Takımı, mevzilerini iki saat daha savunur. Takımı düşman ateşinden başka, gerisindeki (batı) kendi taburunun (II, P.Tb) makineli ateşi altında kalır.

Ütg. Naci Gökçe Batıdan Taburundan) yediği ateşler, yüzünden Taburu üzerine çekilemez. Ütg. N. (Gökçe yanındaki erler ve sivil açşı Mustaja Gökkaya ile Sinnim-ni köyü Güneydoğusunda, ateş gelmeyen aralıktan sızarak, Tongjukkyochon vadisini geçerek, 2. Bölük üzerine çekilmeyi başarır.⁸⁷

⁸⁷ Yalta, s.538.

Köyün içinde ve gerisinde bulunan 3 ncü Piyade Taburu ile Topçu Taburu, Havan Bölüğü ve ağırlıkları düşmanın havan mermilerinin anî olarak üzerine düştüklerini görünce, heyecana kapılmışlar ve gecenin karanlığında yol boyunca geriye doğru birbirlerine karışmış bir halde çekilmeye başlamışlardı.

Bütün Kore muharebelerinin en uğursuzu olup Sinnim-ni... diye anılan bu gece orada bulunanların kalplerinde ve hatıralarında hayatları boyunca silinmeleri imkânsız derin izler bırakmıştır.

Düşman bütün gayesine erişmekte sabırsızlanırken bütün plânlarını alt üst eden Türk kuvvetlerini imha edebilmek için mertçe yapamadığını hile ile başarmayı düşünmüş ve gündüz ki mağlûbiyetinin acısını gecenin karanlığına bürünerek telâfi etmek istemişti.⁸⁸

Tugay komutanı, notlarında bu baskını şu şekilde açıklamaktadır: "Bu baskın 1 nci ve 2 nci Taburların cephelerinde, topçu ve 3 ncü Tabur bölgelerinde hemen aynı zamanda başladığına göre, açılmış ve yayılmış olarak muntazam bir kuvvetin, yanlardan ve geriden bir kuvvetle ve ayrıca halkı yerlerinde kalmış köylerdeki gerillâcılarla birlikte taarruz ettikleri kuvvetli bir olasılıkla söylenebilir."⁸⁹

Düşman baskını ile Sinnim-ni'den bir kısım birlikler çekilirken Kaechon'da bir okul binasına yerleşmiş bulunan tugay komutanlık karargâhına ilk

⁸⁸ Ergünger, s. 71.

⁸⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 117.

fena haberler gelmeye başladı. Oraya az evvel cepheden gelen, fakat Sinnim-ni baskınından henüz haberi olmayan Albay Dora, kendi gördüklerini yazdığı raporda şöyle anlatıyor:

"Vakit 29 Kasım 1950 saat 01.00. Kapı açıldı ve heyecanlı bir topçu eri içeriye girdi. Generalim ben aracım ile ileri gidiyordum. Birliklerin bulunduğu yere yaklaştığım zaman her yandan makineli tüfek ve havan ateşi içinde kaldım. Taburlar baskına uğradılar, aracımı zor çevirebildim." dedi.

İşte tugay komutanı baskın haberini ilk böyle haber aldı.

Albay Dora raporunda şöyle devam ediyor: "Hepimiz yerlerimizden kalkarak dışarıya fırladık. Gördüğümüz manzara şu idi: Yedi sekiz metre genişliğinde yol, geri giden insan ve araçlarla dolmuş, bir sel gibi akıyor. Yanyana giden araçlar, yol boyunca ileriye, kuzeydoğuya doğru ilerleme olanağını kaldırmıştı. Büyük kamyonlar daha küçük olan araçları arkalarından iterek yolun dışına atıyor ve böylece kendilerine yol açıyorlardı. Yayaların binmek için araçlara hücum etmesinden ötürü, binemeyip düşenler araçların altında ezilmek tehlikesine maruz kalmakta idi."⁹⁰

Albay Celal Dora'nın ; Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı'ya sorduğu "kararınız nedir" sorusuna cevap olarak "toplanabilecek subay ve erlerle Kaechon'un doğu sırtlarında savunmak, önceki taburlarla bağlantı yapmak ve ondan sonra duruma göre hareket etmek" kararında olduğunu bildirdi."⁹¹

Sinnim-ni mevziini o gece karışıklık ve tıkanıklık içinde terketmek hem tugayın perişaniyetine ve mahvına hem de en az 9 ncü Kolordu'nun arkasının kuşatılmasına, hatta en solda bulunan 1 nci Amerikan Kolordusu'nun çekilme yolunun kesilmesine sebep olabilirdi. Bundan başka tugay vazifesini yapamamakla Birleşmiş Milletler komutanlığı muvacehesinde, millî ve askerî şeref, huzurunda aciz bir duruma düşmüş olabilirdi.

Yüzelli kadar erin arasında girerek kısa bir hitabede bulunan Tahsin Yazıcı "Millet ve memleketin gözlerinin o anda kendilerine bakmakta olduğu, millî namus ve şeref, gösterecekleri fedakârlıkla, icab ederse beraber ölümlerle kurtarılmasının askerî ve millî bir vazife zarureti sayılması lâzım geldiği, bu yüzlerce Türk kardeşlerinin hayatlarını, bir ordunun bozgununu kurtaracağını aksi halde komünistlerin zafer şenliği yapacaklarını" söylemişti.

⁹⁰ Dora, s. 135.

⁹¹ Dora, s. 138.

Askerler şu şekilde haykırıyordu:

"Generalim, emrini yapmak için dayanacağız. İcab ederse öleceğiz. Türk şerefini lekelemeyeceğiz. Komünistlere şenlik çanları çaldıramayacağız. Biz sana güveniyoruz. Sen de bize güven. Allah yardımcımız olsun." ⁹²

Kendisini heyecana kaptırmayan tugay komutanının kararı isabetli olmuştur. Verilen bu isabetli direnme ve savunma kararı sayesinde gerisi şursuz akan insan seli Kaechon'da kısmen durduruldu. Bozulan birlikler burada düzenlenerek yeni bir direnme hattı kuruldu. 1 nci ve 2 nci Taburların Sinnim-ni dolaylarında bir gece direndikten sonra geri çekilerek tugaya katılmaları sağlandı. ⁹³

O gün kelimenin tam anlamıyla boğaz boğaza bir muharebe günü oldu. Bu gün, dört topluk bir batarya ile desteklenen iki piyade taburunun düşman tümenlerine karşı icra ettiği harekâtla, bilhassa geceki baskında Sinnim-ni'de bıraktığımız her şehidin ayak ucuna, en az on komünist Çinliyi uzatmak bahtiyarlığına erdik.

Artık Mehmetçikler, devleri imrendiren, bir kudret ve hamasetle çarpışyordu. Her tarafları gülle, bomba, kan ve ateşle çevrili olduğu ve Türk olmayanların, tek mil ümitleri kırıldığı halde, bozguna uğramış bir düşmanı kovalıyormuş gibi, fütursuz ve pervasız döğüşüyorlardı. ⁹⁴

Sinnim-ni Ateş İçinde

Düşman Sinnim-ni kesiminde; çaldığı borular ve işaret fişekleri ile hücumu kalktığı anda; "2. Bölük Komutanı P.Yzb. Ramazan Akıncı, Takım Komutanlarına;

- Nereden ateş gelirse, orayı ateş altına alın! emrini verir. 2. Bölük, 7. Bölüğe ateş eden düşman havanlarını, namlu ağız alevlerine bakarak, Ağır Makineli Tüfek izli mermileriyle, ateş altına alarak susturur.

Vadiden (Kuzeyden); kedi, dana sesleri gelir. Ulumalar duyulur. 7. Bölükle, 3. Bölük cephelerinde, ateş muharebesi şiddetle devam eder.

Sinnim-ni yanmaya başlar. Orası ateş topuna dönmüş, cehennemi andırıyor.

⁹² Yazıcı; s. 178

⁹³ ATASE Arşivi, D. 134, G.1, K.1, D.71

⁹⁴ Kepir, s. 20.

Düşman, 2. Bölüğe 28/29.XI. 1950 gecesi ateş açmaz. Bölük dost birliklere yardım veya sokulan düşmanı uzaklaştırmak için arada bir ateş açar.

2 nci Bölüğe Katılanlar

P.Ütgm. Naci Gökçe

Üç yönden (Kuzeydoğu, doğu, güneyden) hücumu uğrayan 7. Bölük (mevzilenirken) düşmana fazla karşı koymadan, Bölük Komutanı P.Yzb. Turhan San'ın emri ile mevziini boşaltır.

Bölüğün çekilmesinden sonra, P.Ütgm. Naci Gökçe'nin III. Piyade Takımı, mevzilerini iki saat daha savunur. Takımı düşman ateşinden başka, gerisindeki (batı) kendi taburunun (II, P.Tb) makineli ateşi altında kalır.

Ütgm. Naci Gökçe Batıdan Taburundan) yediği ateşler, yüzünden Taburu üzerine çekilemez. Ütgm. N. (Gökçe yanındaki erler ve sivil aşçı Mustaja Gökkaya ile Sinnim-ni köyü Güneydoğusunda, ateş gelmeyen aralıktan sızarak, Tongjukkyochon vadisini geçerek, 2. Bölük üzerine çekilmeyi başarır.⁹⁵

Gün ilerlerken, düşmanın Tugayın etki alanı dışından (uzaktan) batıya doğru, gruplar halinde kuvvet kaydırdığı görülüyor.

Üsteğmen Hilmi Sönmez Söyle anlatmaktadır ;

Düşman yürüyüş kolları halinde koşarak gelmekte bir mahzur gömüyordu. Fakat silâhını yanına yatırmış can çekişen bir Türk askerinin dahi ne demek olduğunu, verdiği zayıyla anladıktan sonra sürünmeğe ve muharebe nizamı almaya başladı.

BU ASKERLERDEN İKİSİ DE ÜSTEĞMEN NACİ GÖKÇE VE ÜSTEĞMEN ŞERİF YAVUZ'DU.

İŞTE SİNNİMİNİ'DE DÜŞMANIN 2 NCİ BÖLÜĞÜ KUŞATMASI SONUCU , 2 NCİ TALİMGAH BÖLÜĞÜ BİR KARŞI TAARRUZLA BU BÖLÜĞÜ KURTARMAĞA ÇALIŞMIŞTIR.

2 NCİ BÖLÜK KOMUTANI YÜZBAŞI RAMAZAN AKINCI AĞIR YARALIDIR, 2 NCİ BÖLÜĞE ÜSTEĞMEN NACİ GÖKÇE KATILMIŞTIR.

⁹⁵ Yalta, s.538.

ÇEKİLME ESNASINDA AĞIR YARALANAN ÜSTEĞMEN NACİ GÖKÇE VE ÜSTEĞMEN ŞERİF YAVUZ AĞIR YARALI OLMALARINA RAĞMEN ÇEKİLMEĞİ REDDEDEREK, TEK BAŞLARINA SAVUNMAYA DEVAM EDİP, BİR ÇOK ÇİN'LİYİ İMHA EDİP ORADA ŞEHİT OLMUŞLARDIR. RUHLARI ŞAD OLSUN.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

Resim-3

Kore'ye Gidecek Türk Tugayı

Albay Celal Dora

Alay Haber Subayı Yüzbaşı
Muzaffer Sebükcebe

Resim-4

Kore
Gazilerinden
Bir
Grup

- (1) (2) (3) (4)
1. Kore Gazileri Derneği Başkanı ve Kore'de İrtibat Subayı
Albay Alaattin Haydaroglu
 2. Alay İstihbarat Subayı Emekli Albay Muzaffer Sebükcebe
 3. Kurmay Binbaşı Ali Denizilli
 4. Alay İrtibat Subayı Emekli Albay Cihan Kumbasar (Sancağı Kurtaran Sb.)

*Binbaşı Ali Denizilli
9.2.1993
Sung, Cemil Haydaroglu*

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

YÜZBASİ CİHAN KUMBASAR

O anı Albay Celal Dora şu şekilde anlatmaktadır:

"Yollar tıkanmış durumda idi. Emir subayına, sancağı sırtından sök, belimize saracağız ve yaya olarak bu ölüm çemberinden sıyrılacağız dedim. Sancağı söktüler, hep beraber sancak uğruna savaşağımız Yüzbaşı Cihan Kumbasar ve Yüzbaşı Abbas Yurdakul'u da yanıma alarak yola koyulduk.

Karışık bir halde çekilen birlikleri durdurmak, bir uygun yerde yeniden tertiplenmek üzere ilerledik. Sunchon'a vardığımızda, orada bir hayli er bulacağımızı hesaplamıştık.

Orada 1 nci Süvari Tümeni Karargâhına giderek, tugayın uğradığı akıbeti anlattım ve yardım isteğinde bulundum.⁹⁶ demektedir.

Sancağı beline saran Yüzbaşı Cihan Kumbasar ile yapılan görüşmede, alay komutanı bu fedakâr subayın o andaki gayretini gördükten sonra "Seni Allah, millete, memlekete, genç ailene bağışlasın" demiştir.⁹⁷

Alay komutanının bu hareketi Türk basınında da övgüyle bahsedilmiştir.⁹⁸

Albay Celal Dora Seoul'de tugaydan kopanlara moral verip, onları tertipledikten sonra tugaya Kaesong'da Kunuri Muharebeleri'nin sonunda iltihak edecektir.⁹⁹

C. Sinnimni'den Kaechon'a Çekilme

29 Kasım 1950 saat 09.00 sıralarında, bir Amerikan piyade taburu ile bir tank bölüğünün Kaechon'da tugaya yardıma gelecekleri öğrenildi. Bu birlikler, 2 nci Amerikan Tümeni'ne mensup 38 nci Piyade Alayı Komutanı'nın emrinde olarak, saat 10.00'da geldiler. Durum, tugayca alay komutanına bildirildi, ve Sinnim-ni güney ve kuzey batısındaki birliklerin kurtarılması için mahdut hedefli bir taarruz yapılması önerildi. Fakat, alay komutanı bu taarruzu yapamayacağını, görevinin sadece 2 nci Tümen'in sağ yanını korumak olduğunu söyledi.

⁹⁶ Dora, s. 142, 143, 144.

⁹⁷ Cihan Kumbasar, Kore'de 241 nci Piyade Sancağının Kurtarılması, Gaziler Dergisi, sy. 3, Yıl 1986, s. 12, 14. Kurmay Binbaşı Ali Denizli, 1992 yılında Gaziler Derneğinde –Ankara, Yzb Cihan Kumbasar ile görüşmüş, sancağın kurtarılmasını, kendisinden dinlemiştir.

⁹⁸ Ulus, 6 Aralık 1950.

⁹⁹ Öke, s. 96 .

38 nci Alay Kumandanı'nın almış olduğu vazifeyi esasen Türk Tugayı yapmakta idi. Çünkü başlangıçta bu tümenin dolayısıyla 9 ncü Kolordu ve Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin kuşatılmaması için Tugay Tokchon'a gönderilmişti.

Bu olumsuz cevap üzerine tugay komutanı, ilerdeki kuvvetleri kurtarmak için tasarladığı taarruzu emrindeki zayıf kuvvet ve olanaklarla yapmaya karar verdi. Bu sırada, Amerikan Taburu Kaecheon'un kuzeyindeki sırtları tuttu. Daha önce bu sırtları tutan 3 ncü Tabur da Kaecheon'un hemen batısında toplandı.¹⁰⁰

MEVZİDE BİR GÖZETLEME YERİ

¹⁰⁰ Yazıcı, s. 187.

Saat 17.00'de Amerikan Piyade Taburu motorlu araçlarını getirerek çekilmeye başladı. Amerikan Taburu, bu çekilişini tugaya haber vermemişti. Bu suretle kuzey yanı açılan tugay, yine yalnız başına kalarak, her iki yandan düşman kuşatmasına uğrayacak durumda idi. Tugay komuta yeri, Kaechon'un kuzey sırtlarından makineli tüfek ateşi yemeye, aynı zamanda batıya yol istikametinden ateş sesleri gelmeye başladı.

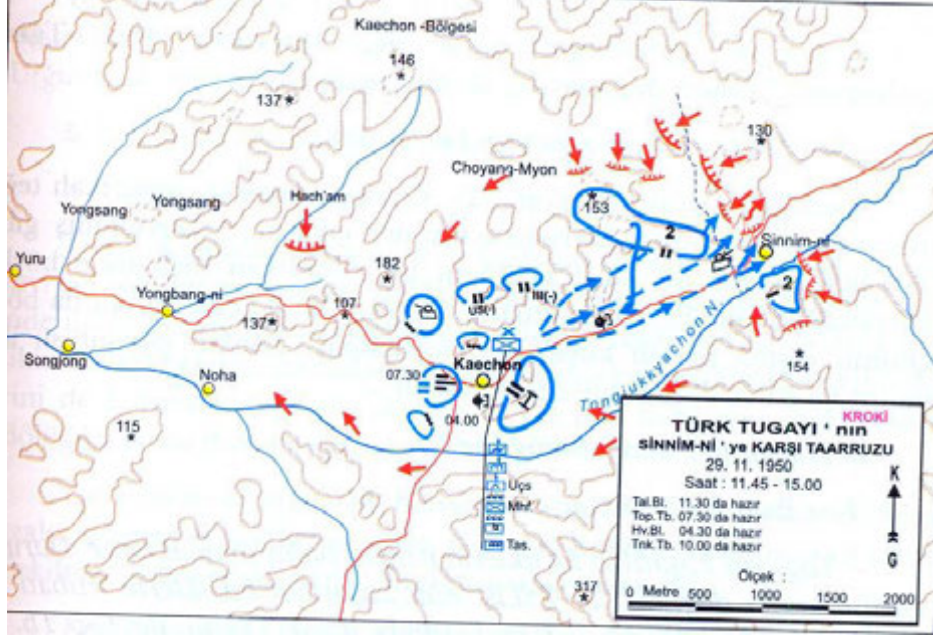
Çemberdekilerin Kurtulmaları

Yzb. Adıyaman Karşı Taarruz Grubu

A . 1 nci Tabur 4 ncü Ağır Bölük Havan Takım Komutanı Teğmen Bahtiyar Yalta şöyle anlatmaktadır

2 nci Talimgah Bölüğü (-)

“Bölük Komutanı: P.Yzb. Hayati Adıyaman I. Tk.K. P.Tğm. Erdoğan Mete , II. Tk.K. P.Tğm. Rıfat Sümer III. Tk.K. P.Tğm. Takin Bakaç 29.XI.1950 günü saat 11.35'ten itibaren göreve hazırды.

2 nci Talimgah Bölüğü Harekete Geçiyor

Yaklaşma Yürüyüşü

Tugay Komutası; donatımı ve kadrosu zayıf 2. Tal.Bl.'ne, bu görevi çaresizlikten vermişti. Bölük düşman kontrolü altındaki bir arazide ilerleyecekti. Sonra düşmana rastladığı vakit taarruz ederek birliklerin çemberden çıkmalarını sağlayacaktı ve birliklerin çekilmelerini de koruyacaktı.

Daha sonra; 1. Tal. Bl. Kaechon'a çekilecekti. Bölüğün şansa ihtiyacı vardı.

Generalin, Bölüğün ilk hareketlerini gördükten sonra, endişesi azalır, güveni ve takdirleri artar. General Bölükle Sinnim-ni'ye girer. Çekilme başlayıncaya kadar Sinnim-ni'de bekler.

1.ABD MUSAVIR

**5. KORE TUMEN
KOMUTANI**

2. ABD ALB.GAMBI

6. ALB CELAL DORA

3.BNB FAIK TURUN

YER; TAEGU

4. BNB I.HAKKI INCEOGLU

KISLASI

Kur.Bnb. Faik Türün bir süre Bölüğü izledikten sonra, Tugay Karargâhına döner. Amerikalı Albay Gambi'de harekâtı baştan sona izler. Albay, Tankların Piyade ile ilerlemelerini değil, yolda kalan araçların kurtarılması ile ilgilenir.

2. Tal.Bl.; vuruşmaya istekli ve örnek bir tertiple düşmana doğru ilerler.

Bölükten; soldaki sırtlara yancı olarak çıkarılan, cesur Kıt'a Onb. Sait'in Mangası, görevini başarıyla yapar. Manga emredilen hatta va rınca bölüğe, arazinin boş olduğunu, düşmana rastlamadığını haber verir.

Adıyaman Grubunun Sinnim-ni Muharebesi

Bölük Sinnim-ni'ye 1 km. kalınca; yayılmaya başlar. Birinci hattaki Tğm. Rifat Sümer'in II. Takımı, Sinnim-ni köyünün hemen Kuzeyindeki kuru dere yatağına yamanır. Tğm. Erdoğan Mete'nin I. P.Tk., II. Tk.'ın sağı-

na (Güney) yanaşarak mevziye girer. Tğm. Tekin Bakaç'ın III. P.Tk. iki takımın orta gerisinde ikinci Hatta tertiplenir.

Silâh Takımı da II. Takımın solu (Kuzey) gerisinde mevzilenir. Düşman görülünce; Havan ve Topçumuzun isabetli ve yoğun ateşleri ile baskı altına alınır. Ardından Tankların gerçekten etkili Top ve Makineli Tüfek atışları başlar. Düşmanın saptanan makineli tüfekleri havaya uçurulur.

2. Tal. Bölüğü, düşmanın işgal ettiği sırtlara karşı (Doğu) taarruza hazırlanırken; 5 Tanktan üçü, Sinnim-ni'ye giren yolun sağ ile solunda mevzilenir.

Topçumuz ile Havanlarımız, isabetli ve hızlı ateşleri ile bölüğü desteklerler.

2. Tal.Bl.'nün ilk hat Takımları; Sinnim-ni köyünün doğusunda kuzeye doğru uzanan kayalı sırtta mevzilenen düşmanla, ateş muharebesine tutuşurlar. Havan Bölüğü; kayalı sırttaki düşman makineli tüfeklerini etkili ateşi ile susturur. Bölüğe çekilme emri gelinceye kadar, ateş muharebesine devam eder.

II. Piyade Taburunun Çekilmesi

2. Tal.Bl.; saat 12.30 sularında; açılmış ve yayılmış olarak, Sinnim-ni bölgesine girmeye başlar. 2. Tal.Bl. şosenin kuzeyindeki sırtlarda, asker görünce durur. Muharebe için hazırlığa geçer.

II. P.Tb. subayları, Kaechon'dan Tanklarla gelenlerin, vuruşma pozisyonuna girmeye başladıklarını görünce, Borozan'a seslenirler:

- Bizi tanıyamadılar. Borazan, hemen "Karavana Borusunu" çal derler. Borazanın borusu üzerine, 2. Tal.Bl. rahatlar. Sinnim-ni köyüne doğru ilerlemesine devam eder.

2. Tal.Bl.K. Yzb. Hayati Adıyaman; Tugayın emrini II. P.Tb.'na bildirmek üzere, P.Tğm. Tekin Bakaç'ı gönderir. Taburun coşku ile karşıladığı Tğm. Tekin Bakaç;

- Tugayın emri; II. P. Tb. 'un derhal çekilmeye başlayacağını, Taburun; çözülmesi ile geri çekilmesini; 2. Tal.Bl. 'nün koruyacağını söyler.

General Tahsin Yazıcı'nın, askerleriyle Sinnim-ni'ye girmesi, su-baylarla erleri coşturur. Tugay kuşatılan askerini, terk etmemiştir.

Gen. Patton'un; "Kaz yahut öl. Savaş savunma ile kazanılmaz" der. Tugay'da, taarruzla, kuşatılan birliklerini kurtarmayı başarır.

Daha önceden, çekilme hazırlıklarını tamamlamış bulunan II. P.Tb., hemen harekete geçer. Tank, havan ve top ateşi ile düşmanın sinmesinden yararlanan II. P.Tb., yaralılarını tahliye etmek için eldeki tüm taşıtları ve Sinnim-ni köyünde işler durumda bırakılan araçları harekete geçirir. Bozuk taşıtlarla, bırakılan Topların tahribine çalışılır.

Her asker, kullandığı silâh ve aracı, tahrip etmesini de bilmelidir.

II. P.Tb.K. Bnb. Miktat Uluünlü, düşman silâhlarının ateş altına alınması için, İngilizce tercümanı P.Ütg.m.i Sami Durak'ı, tankların yanına gönderir. Ütg.m. Sami Durak ateş altında, tankların yanına varır. Tanklara hedefleri tarif eder.

II. P.Tb. Tankların ateş baskısı üzerine; 6. P.Bl. (öncü) yaralı taşıtları, Kh.Bl, 5. P.BL, (artçı) tertibiyle, Kaechon'a doğru yürüyüşe geçer.

2. Tal.Bl. Sinnim-ni köyü içine girmiş, II. P.Tk. ilerisindeki düşmana taarruz etmekteydi.

Düşmanın ağır silâhları, piyade mevzileri; top, havan ve tank ateşleri ile tahrip ediliyordu.

Sinnim-ni köyünün sokakları; avlular, duvar dipleri, su arkları ile pirinç tarlaları şehitlerimizin, Çinlilerin ve sivillerin cesetleriyle doluydu.

Bu feci manzaraya göre askerlerimiz, Gerillâlarla Çinli askerlere, baskını pek pahalıya ödetmişler. Köyün içi, dışı, terk edilen silâh, taşıt ve cep-hane ile Tabur Ağırılıklarının malzemeleri ile doluydu. Düşman malzemeye el atma fırsatını bulamamıştı...

P.Ütg'm. Sami Durak'ı, köyde silâh toplarken gören General T.Yazıcı'nın, gözleri dolar. Bu askerler daima; sancağını, silâhını ve arkadaşını; namus bilen askerlerdir.

2. Piyade Bölüğünün Çekilmesi

Komutanım Tanklar Geliyor

2. Bölük; II. P.Tb.'dan umduğu desteği bulamamanın hayal kırıklığı içinde, kara kara düşünmeye başlar. O durumda ve o saatte; düşünceler, mevziler, kısaca her şey karma karışıktı. Kurtuluş için küçük bir ümit ışığı yoktu.

2. Bl.ğü endişeye sürükleyen en büyük sıkıntı; 60'a yakın ağır ve hafif yaralının tahliye, olanaksızlığıydı. Çaresizliğin her yanı sardığı o sırada; iki Amerikan jetinin gök yüzünde parlaması; kaygıları dağıtmaya, yeni bir ümit ve yeni bir hevesle işe sarılmaya yeter. Jetler, bölüğün 5-10 km. uzağındaki hattı içtimaları bombalarlar ve çekip giderler.

2. Bölüğün Subayları (P.Ütğm. Hilmi Sönmez; P.Ütğm. Şerif Yavuz, P.Ütğm. Selâhattin Eregemen, P.Tğm. İhsan Sözer ve J.Tğm. Kemal Saldıraner ve 7. Bl.'ten P.Ütğm. Naci Gökçe) toplanırlar.

Beklemenin eriyip gitmek olacağı, çekilmede azda olsa, kurtulma ümidi bulunduğu kabul edilir. Çözülme ve çekilme hareketi için görev bölümü yaparlar.

Ütğm. Hilmi Sönmez; yaralıların tahliyesi ile çözülme ve çekilmenin; Ütğm. Şerif Yavuz'un ağır makineli tüfeklerinin desteğinde, I. P.Tk. tarafından sağlanmasını,

J.Tğm. Kemal Saldıraner'in Takımı ile çekilmeyi korurken, yaralı tahliyesine de yardım etmesini,

P.Tğm. İhsan Sözer'in Slh.Tk.'na yaralıları toplaması ve taşınması emredilir. Gereken düzen alınırken, gözcülerin;

- Komutanım, iki Tankla Piyadeler, Sinnim-ni'ye yaklaşıyorlar bağırışları üzerine;

- Bu sefer galiba kurtuluyoruz, diyerek sevinirler. Ümit ve şevk içinde dört elle işlere sarılırlar.

Yaralı Kolu Ateş Altında

Tanklarla Piyadeler, Sinnim-ni'ye girerlerken; 2. P.Bl.'nün yaralıları da, P.Tğm. İhsan Sözer'le Tğm. Kemal Saldıraner'in komutasında; bir Öncü Mangası ile bir Artçı Mangasının koruması altında; önde yürüyebilen hafif yaralılar, sonra yardımla yürüyebilenlerle (30 kişi), sırtta ya da iki kişi tarafından taşınabilen ağır yaralılar (50 kişi), tek tük gelen ateş altında, epey uğraştan sonra Tongjukkyochon suyunun kuzey kıyısına varabilirler.

Mevzilerde Artçı I. P.Tk. (-) ile bırakılan P.Ütğm. Şerif Yavuz'un I. Ağ.Mt. Takımı, yaralı kolunu ateşleri ile korur. Düşmanın artçı Takımına taarruzu başlayınca, Ağ.Mt.Tk. düşman taarruzunu kırmaya yönelir. Yaralı kolu bu defa; Tongjukkyochon suyu Güneyindeki tepelerden açılan ateş altında kalır.

Hafif yaralılar ile ağır yaralılardan taşınabilenler, Öncü Mangası ve ateş edebilen yaralıların koruması altında, pirinç tarlalarında yata kalka, ateş ede ede, ilerlemeye çalışırlar. Adı bilinmeyen kahraman bir yüzbaşının, yaralı koluna ateş eden düşmana, bir manga ile taarruza kalktığına tanık olunur.

P.Yzb. Muzzaffer Sebükcebe'nin Sinnim-ni'de yaralıların taşınmaları ile ilgilendiği görülür.

2. P.Bl.K. P.Yzb. Ramazan Akıncı; başından yaralıdır. Kan kaybına ve bilincinin azalmasına rağmen, erlerin ilgi ve çabalarıyla kurtarılabilir.

2. Bl.'gün yaralıları Sinnim-ni'ye vardığında, II. P.Tb. çekilmiştir.

Tugay Komutası 2. P.Bl.le ve yaralıları ile ilgilenmez ve bir yardımda bulunmaz. Halbuki Sinnim-ni'ye 600 m. mesafedeki 2. P.Bl.'güne, bir Piya-de Takımı ve üç tankla yardıma gidilseydi; 2. P.Bl.'nün yaralı tahliyesi, daha kolay sağlanabilirdi...

Basireti' bağlandı sözünün hatırlanacağı yerdir. Basiretin yanı sıra; arkadaşlıkla (yardımlaşmaya) ve cesarete de ihtiyaç olduğu gündür. Böyle vakitlerde bizim askerlerimizin değişmez, yüksek ve sağlam arkadaşlık duyulan bilinir. Fakat yönlendirme olmazsa, sıkıntıda olanları kim bilebilir ki...

Kahraman Şehitler Tepesi

Yaralı kolu mevzilerden aşağı iner, gözden kaybolurken, düşman, Artçı görevini yüklenen Ütgm. Hilmi Sönmez'in I. P.Tk.'na, taarruza geçer.

Ütgm. Hilmi Sönmez, telsizle temas kurmaya çalışırken;

Sizi duyuyorum. Bana yerinizi bildirin, sesi gelince; Ütgm. Hilmi Sönmez;

- **Burası 2. P.Bl. düşman taarruz ediyor. Ateş altındayız, der. Bölükte harita yoktur. Koordinat verilemez. O nedenle çam ağacına "Türk Bayrağı asılır. Savaş kahramanlarının; vazife, cesaret ve arkadaşlık anlayışları, Türk Bayrağı ile o günden sonsuza, o çamlı tepede sembolleşir.**

TÜRK TOPÇUSUNUN AMANSIZ DÜELLOSU
DECISIVE DUEL OF A TURKISH ARTILLERY UNIT

Telsizde konuşan subay Topçu Subayıdır. Sis mermilerinin hedefe düşmeleri üzerine Topçunun etki ateşi başlar.

Üç yönden düşmanla vuruşan Artçı Takım Komutanı Ütgm. Hilmi Sönmez, Topçu ateşinin etkisinden yararlanmak için, Ağ.Mt.Tk.K. Ütgm. Şerif Yavuz'a;

- Şerif, Makineli Tüfeklerini çekmeye başla! Arkan sıra bir Manga ile çekileceğim. En son Çvş. Remzi Özkaynak çekilecek! der.

Ütgm. Şerif Yavuz Takımı ile vadiye indiğinde yaralanır. Ütgm. Hilmi Sönmez'in Mangası (-) çekilince, düşman üç yanından Çvş. Remzi Özkaynak'ın Mangasına hücum eder.

Çvş. Remzi Özkaynak yanındaki birkaç erle, düşmanı oyalamaya çalışır. Çvş. Remzi Özkaynak kahraman erleriyle çam ağacında dalgalanan Türk Bayrağının altında, mermileri ve bombaları bitince süngülerini kullanırlar. Kahramanların kahramanları; birer birer şehit oluncaya kadar vuruşurlar.

Kahraman Şehitler Tepesinde, dalgalanan Türk Bayrağı, hep gözlerimizin önündedir. Beraber asker olduk. Beraber vuruştuk. Yaşadıkça beraberiz. Sizleri anmamak, unutmak mümkün değil. Çünkü kahramanlar hep yaşarlar.

Eski büyük kültürleriyle, şimdi ilgilerini kesen bu Kızıl Çin askerleri, sağlam ve yaralı ayrımı yapmadan ateş ederler. Artık bu savaş değil vahşetti.

Siz Kurtulun

Mevzideki Artçı Çvş. Remzi Özkaynak'ın cesur erlerinden vuruşma sesleri yükselirken, Ütgm. Hilmi Sönmez, Tongjukkyochon suyuna iner. Yaralı Ütgm. Şerif Yavuz'la karşılaşır. Erler;

- Üsteğmenim götürelim, dediklerinde, Ütgm. Şerif Yavuz;

- Beni bırakın! Siz kurtulun! Ben burada kalacağım, Ütgm. Şerif Yavuz; yaralıları arasında bir subay bulunmalı, der gibiydi.

Ütgm. Şerif Yavuz iri yapılydı. Annesine çok düşkün, konuşurken yüzü kızaran, kendi halinde, kimseye zarar vermeyen, kendini belli etmeyen ve vicdanlı bir subaydı. P.Ütgm. Şerif Yavuz; son nefesini, kahramanca, fedakârca veriyordu.

Ütgm. Hilmi Sönmez 3-4 erlik Mangası ile Sinnim-ni'de 2. P.Bl. için bekletildiği söylenen, 2 tankın yanına gider. Fakat Tanklar çakılı Topçu gibidirler. Tankları Çvş. Remzi Özkaynak'a yardım için harekete geçiremez. Ancak tanklara ateş ettirir. O sırada Kaecheon'da vuruşma başlamak üzeredir.

P.Ütgm. Generalin Karşısında

P.Ütgm. Hilmi Sönmez; yorgun, acılı, vakur (onurlu) ve belleğinde yer eden ömür boyunca hatırlayacağı yiğitlik anlarıyla dolu, üç dört kişi kalmış mangası ile yola koyulur. Sağındaki (Kuzey) sırtlarından, güneyde de eteklerden batıya, Tugayın gerilerine giden düşman birliklerini görür.

Yolda kalan araçları kurtarmaya çalışan Alb. Gambi karşılaştığı Üsteğmene;

- Askerlerin bitmiş, der. Albay, 2. P.Bl.'nün ne yaptığım bilse, böyle konuşmazdı. O askerleri saygıyla selamlardı. Ütgm. Hilmi Sönmez, cevap vermez, yoluna devam eder.

Kaecheon'a yaklaşırken, düşman askerlerinin marş marşla, I. P.Tb.'na doğru koştuklarını görür. Yarım mangası ile düşmana ateş etmeye başlar.

Birileri, sayılarına bakmadan düşmanla vuruşuyorsa, biliniz ki o vuruşanlar, hep en iyilerdir.

Aniden ortaya çıkan Kur.Bnb. Faik Türün;

- Ateş etmeyin! Onlar dosttur! deyince, Ütgm. Sönmez de ateşi keser.

Bnb. F.Türün, Ütgm. H. Sönmez'e;

- Geçmiş olsun. General seni bekliyor, der. Ütgm. Hilmi Sönmez, Generalin huzuruna çıkar. General durumu sorar. Ütgm. 'de;

- Düşmanın büyük kuvvetlerle ilerlediğini söyler.

Yzb. Sacit Özbal;

- Generalim, Üsteğmenin yüzüne bakın, sapsarı olmuş, çok korkmuş. Durum aydınlansın. Durumu kendimiz görelim, der. General Ütgm. Hilmi Sönmez'e döner;

- Üsteğmenim, Bölüğünüz Pyongyang'a çekiliyor. Bölüğün başında, Ütgm. Selâhattin Eregemen bulunuyor. Bölüğünün başına git! der. Ütgm. H. Sönmez;

- Generalim, yaralıyım deyince, Üsteğmenin yüzünün sarılığının korkudan değil, kan kaybından olduğu anlaşılır. General T. Yazıcı;

Üsteğmen yaralı. Hemen bir jiple geriye gönderin emrini verir.

Ütgm. Hilmi Sönmez için böylece, Tokyo'da General Hospital Hastanesinin yolu açılmış olur.

General, Kur.Bşk. Kur.Yb. Selâhattin Tokay ile Emir Subayı Sv.Yzb. Hurşit Güneşli'ye;

- 1 nci P. Tb. 'runa, mevziini iki saat savunduktan sonra, emir beklemeden çekilmesini bildirin, der.

2. P.Bl.'nün, dillerden düşmeyecek olan, başarılı Sinnim-ni muharebesi sona ererken, Gazi arkadaşları; kahraman şehit arkadaşlarının, nöbetini tutmaya, vuruşmaya ve sancağı dalgalandırmaya devam ederler.

Adıyaman Grubunun Kaecheon'a Çekilmesi

2. Tal.Bl.; II. Tk.K. Tğm. Rıfat Sümer, şose üzerinde duran üç kamyonu götürmek isterse de, çalıştırmadığı için daha sonra alınırlar düşüncesiyle, tahrip etmeden bırakır.

2. Tal.Bl.günün Takımları; kademeli olarak, Hv.Bl.'nün ateş mevzii üzerine çekilirler. Hv.Bl. mevzilerinden, Tongjukkyochon vadisinin güneydeki eteklerine bakıldığında; düşman yürüyüş kollarının batıya doğru gitmekte oldukları görülür.

Hv.Bl., Türk Bayrağı ile yürüyen birkaç yüz kişilik düşman yürüyüş kolunu hile yapıyor diye tüfek ateşine tutar. Fakat ardından, dost olma olasılığı nedeniyle, ateş kesilir. Daha sonra bunların düşman olduğu anlaşılır. Birliklerin birbirlerinin yerlerinden haberleri yoksa, irtibatsızlık varsa, bu tür yanlışlıklar ve karışıklıklar olabilir.

29 Kasım 1950 saat 09.00 sıralarında, bir Amerikan piyade taburu ile bir tank bölüğünün Kaechon'da tugaya yardıma gelecekleri öğrenildi. Bu birlikler, 2 nci Amerikan Tümeni'ne mensup 38 nci Piyade Alayı Komutanı'nın emrinde olarak, saat 10.00'da geldiler. Durum, tugayca alay komutanına bildirildi, ve Sinnim-ni güney ve kuzey batısındaki birliklerin kurtarılması için mahdut hedefli bir taarruz yapılması önerildi. Fakat, alay komutanı bu taarruzu yapamayacağını, görevinin sadece 2 nci Tümen'in sağ yanını korumak olduğunu söyledi.

38 nci Alay Kumandanı'nın almış olduğu vazifeyi esasen Türk Tugayı yapmakta idi. Çünkü başlangıçta bu tümenin dolayısıyla 9 ncü Kolordu ve Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin kuşatılmaması için Tugay Tokchon'a gönderilmişti.

Bu olumsuz cevap üzerine tugay komutanı, ilerdeki kuvvetleri kurtarmak için tasarladığı taarruzu emrindeki zayıf kuvvet ve olanaklarla yapmaya karar verdi. Bu sırada, Amerikan Taburu Kaecheon'un kuzeyindeki sırtları tuttu. Daha önce bu sırtları tutan 3 ncü Tabur da Kaecheon'un hemen batısında toplandı.¹⁰¹

MEVZİDE BİR GÖZETLEME YERİ

¹⁰¹ Yazıcı, s. 187.

Saat 17.00'de Amerikan Piyade Taburu motorlu araçlarını getirerek çekilmeye başladı. Amerikan Taburu, bu çekilişini tugaya haber vermemişti. Bu suretle kuzey yanı açılan tugay, yine yalnız başına kalarak, her iki yandan düşman kuşatmasına uğrayacak durumda idi. Tugay komuta yeri, Kaechon'un kuzey sırtlarından makineli tüfek ateşi yemeye, aynı zamanda batıya yol istikametinden ateş sesleri gelmeye başladı.

Tugay 28 ve 29 Kasım 1950'de yaptığı Wawon, Sinnim-ni ve Kaechon muharebeleriyle düşmanı iki gün oyalamıştı. Kazanılan bu üç günlük - 27 Kasım dahil- kıymetli zaman içinde 9 ncü Kolordu ve dolayısıyla 8 nci Ordu çekilme olanağını bulmuşlardı ki, tugayın aldığı görev de zaten bundan ibaretti.¹⁰²

2 nci ve 3 ncü Piyade Taburları, 29 Kasım 1950 saat 17.30 sıralarında tugaydan çekilme emrini aldılar. 1 nci Tabur, artçı olarak önceleri yerinde kaldı ve düşmanı oyaladıktan sonra diğer taburların peşinden çekilmeye başladı.

¹⁰² Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s.131.

Genel duruma göre, Kunuri bölgesi, tugayın durup oyalanmasına elverişli değildi. Bu esnada 1 nci ve 3 ncü Taburlar, tabur komutanları başlarında olarak, kısmen Kunuri'de toplanmışlardı. Bunlara emir beklemeleri bildirildi. Topçu taburu daha önce kendi başına Anju yoluyla Pyongyang'a gitmişti. 2 nci Tabur'da, kısmen Anju ve kısmen Sunchon üzerinden geri çekilmişti.

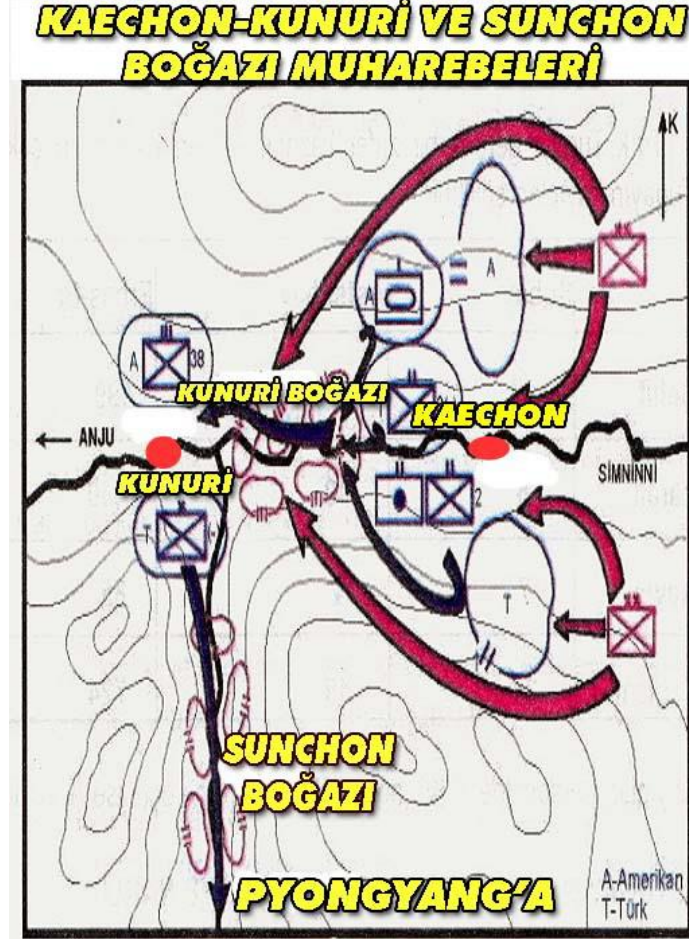

Pyongyang'a gitmek için iki yol vardı: Biri batı yönünde Anju üzerinden, diğeri ve kısaca güney istikametinde Sunchon Boğazından geçiyordu. Tugay Komutanı, her iki yolun henüz açık olduklarını öğrenmişti.¹⁰³

Sunchon Boğazı, iki günden beri düşman kontrolü altında bulunuyordu. 2 nci Amerikan Tümeni'nin kuzeyden, İngiliz Tugayı'nın güneyden giriş-tikleri taarruzlar, sonuç vermemişti. Piyadelerimiz, kısa bir nefeslenmeden sonra, Sunchon Boğazı'na yerleşen düşmana taarruza başladılar. Amerikan Piyadeleri ve tanklarının taarruzu ile boğaz açıldı.

¹⁰³ Yazıcı, s. 194-195.

Türk Piyadesi'nin süngüsü, burada da hükmünü yürütmüş ve 2 nci Tümen'in çakılıp kaldığı Sunchon Boğazı'nı geçişe açmıştı. Tugayın Kunuri adı verilen muharebeleri, böylece ve parlak bir biçimde sona eriyordu.¹⁰⁴

Tugay 1 Aralık 1950 sabahından itibaren Pyongyang'a vardı, ¹⁰⁵ Türk Tugayı'ndan kurtulanların karşılaşmaları esnasında çok samimi ve çok hissi

¹⁰⁴ Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası, Ankara, 1974, s. 17.

¹⁰⁵ ATASE arşivi, D. 134. G.1, K.7, D.1

sahneler, orada bulunan Amerikalıların bile gözlerini yaşarttı. Erlerimizin hepsi subaylarımızın ellerine sarılıyordu. Kucaklaşıyor ve öpüşüyorlardı.

Bir Amerikalı Doktor Binbaşı:

"Ben İkinci Dünya Harbi'nde Avrupa cephesinde bulundum. Bir çok milletler tanıdım. Er ve subayın bu kadar seviştiğini sizde görüyorsunuz" demiştir .¹⁰⁶

2 Aralık 1950'de 9 ncü Kolordu'dan gelen bir emir gereğince en büyük oranda kayıp veren Türk Tugayı ile 2 nci Amerikan Tümeni, toplanıp teşkilâtlamak ve noksanlarını tamamlamak üzere Kaesong'a taşınmak hazırlıklarında bulundular. Onun için, 3 Aralık 1950'de Türk Tugayı kısmen trenle, motorlu birlikler ise karayolu ile Kaesong'a harekete başladı. 5 Aralık 1950'de burada toplandı, ilk kar, 3 Aralık 1950'de yağmaya başlamıştı. ¹⁰⁷

¹⁰⁶ Ergünger, s. 90.

¹⁰⁷ ATASE arşivi, D.134, G.1, K.71, D.1, The History Of The United Nations Forces..., s. 640.

Tugay, (Seoul'ün 18 kilometre batı güneyinde, Seoul-Inchon yolunun üstünde bulunan) Sosari'ye hareket emri aldı.

Tugayın yaya birlikleri, 6 Aralık 1950 saat 13.30 ve 20.35'te iki trenle hareket ettiler. Topçu taburuyla motorlu birlikler, saat 21.00'de kendi araçlarıyla yoldan giderek 7 Aralık günü sabaha karşı Sosari'de toplandılar.¹⁰⁸

8 Aralık 1950'de birliklerin kayıpları ile noksanlarının tespitine başlandı. 1 nci Tugay'ın 26 Kasım 1950'den 6 Aralık 1950 tarihine kadar olan Kunuri muharebeleri ile çekilmelerindeki kayıp toplamı, insan olarak mevcudunun % 15'i, ağır silâh ve araçlarının % 70'dir. Subayların şahsî eşyaları hemen hemen tamamıyla Wawon ve Kunuri bölgesinde kalmıştı.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 137.

¹⁰⁹ ATASE Arşivi, D. 134, G.1. K.71, D.1., Yazıcı, s. 199.

O muharebelerde tugayca düşmana verildiği tahmin edilen zayıat 5000 kadardı. Bu rakam mübalâğalı görülmemelidir. Çünkü, tugay karşısındaki düşman 38 nci Çin Ordusunun (60 000 kişilik) iki tümen olan kuvveti tahmin ediliyordu. Muharebenin ikinci günü o kuvvet üç tümen olmuştu.

Bizim yukarıda belirtilen zayıatlarımıza rağmen çekilmesini hi-maye ettiğimiz 2 nci Tümen'in zayıatı 4849 kişi olup,¹¹⁰ bu zayıatın daha da fazla olmaması, Türk Tugayı'nca kuşatmaya engel olunarak sağ-lanmıştır.

V. Yaratılan Kunuri Destanının Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Yankıları

8 nci Ordu Komutanı General Walton Walker'in Mesajı

2 nci Tümen'le beraber hareket eden Türk savaş birliği gösterdiği kah-ramanca cesaretiyle dört gün devam eden geciktirme savaşları sayesinde, or-dunun sarılmasına ve parçalanmasına mani olmuştur. 28 Kasım 1950 gecesi

¹¹⁰ Harry G. Summers, Korean War Almanac, Nevyork, s. 165.

Türk savaş birliği bir tümen olduğu tahmin edilen komünist devletler tarafından Wawon civarında sarılmıştır.

- ① Em.Sb. Tnk.Yzb. Hurşit Güneşli
- ② 8.Ordu K. Korg. Walton Walker ABD
- ③ Ulş.Yzb. İhsan Gürkan
- ④ Ordu K. Emir Sb.
- ⑤ Tuğg. Tahsin Yazıcı
- ⑥ Alb. Celal Dora

**Madalya töreninden sonra
Sosari, 13 Aralık 1950**

Türkler cesaretle savaşmışlar ve göğüs göğüse yaptıkları muharebelerde süngü ile iki yüz düşman öldürmüşlerdir, iki günlük savaştan sonra düşmanın bu kesimdeki kuvvetleri altı tümeni bulduğu halde hatlarımıza girmeğe muvaffak olamamıştır.Türk savaş birliği 2 nci Tümen'le birlikte 8 nci ordu'nun çevrilmesini önlemek için lâzım gelen zamanı temin etmiştir.

Amerikan Kara Kuvvetleri Komutanı General Collins'in Beyanı

Türk kuvvetleri Kore'de yaptığı muharebelerde ümidin üstünde bir başarı göstermişlerdir. Kahramanlığınızla övünebilirsiniz. ¹¹¹

Kutup Yıldızı Gazetesi (2 Şubat 1951)

"26-30 Kasım günlerindeki harekât ve muharebelerimizde 8 nci Ordu'nun kuşatılmaktan kurtarılmasında ordumuz ve milletimizin dünya milletleri nazarında kazandığı nam ve şöhret çok büyüktür." ¹¹²

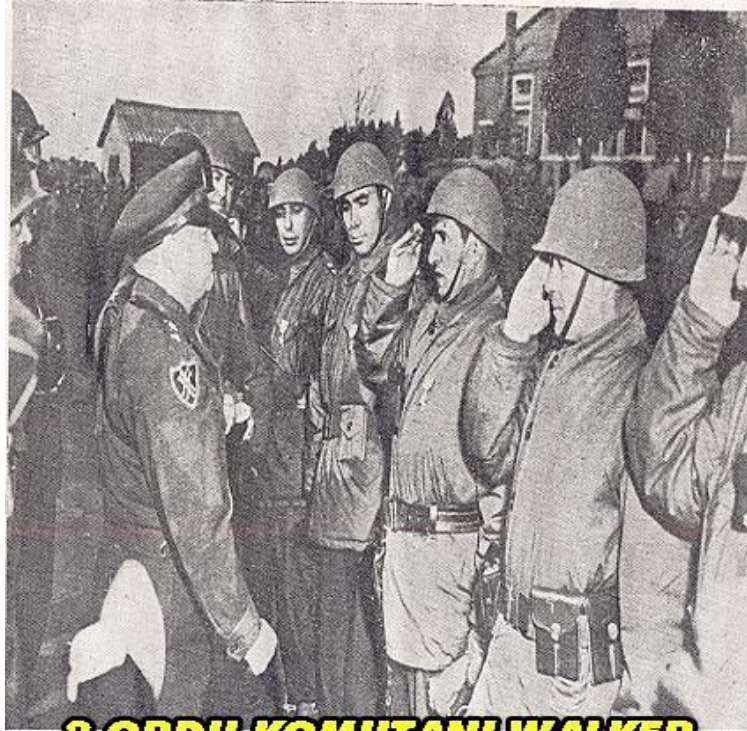

¹¹¹ Yazıcı, s. 217.

¹¹² ATASE Arşivi; D.134, G.4, D.1.

**8 nci Ordu Komutanı Walker'ın 13 Aralık 1950'de
Türk Tugayı'nı Ziyaretinde Yaptığı Konuşma.**

"Kahraman Türk evlatları, size şahsım, Ordum ve Amerikan milleti adına teşekkür etmek için gelmiş bulunuyorum. Ben sizi Kunuri bölgesinde hemen vazifelendirmek istemiştim. Fakat düşmanın taarruzu ile hasıl olan fena durum dolayısıyla size birden ağır bir vazife vermek mecburiyetinde kaldım. Vazifelerinizi fedakârane bir şekilde yaptınız.

**8.ORDU KOMUTANI WALKER
TUGAY KARARGAH SUBAYLARINA
MADALYA TAKARKEN**

Eğer sizin düşmanı durdurmak için kahramanca çarpışmanız ve mukavemetiniz olmasaydı ordumuz kuşatılarak çok zor durumlara düşecek belki de imha edilecekti. Size teşekkür ve takdirlerimi sunuyorum ve ordumun değerli bir uzvu olmanızdan iftihar duyuyorum."¹¹³

¹¹³ Yazıcı, s. 240.

Time

"Kore muharebelerinin sürprizi Çinliler değil, Türkler oldular. Türklerin muharebelerde gösterdiği kahramanlığı anlatacak bir kelime bulmak, şu anda mümkün değildir." ¹¹⁴

VI. Kunuri Muharebesi Sonuçları

25 Kasım akşamından itibaren başlayıp, 1 Aralık gününe kadar devam eden 2 nci tümen'ce Chongcon, Türk Tugayı'nca Kunuri muharebeleri denilen bu muharebeler geceli gündüzlü devam etmiş ve Kore harp tarihinin en çetin ve en tahripkâr muharebeleri olmuştur.

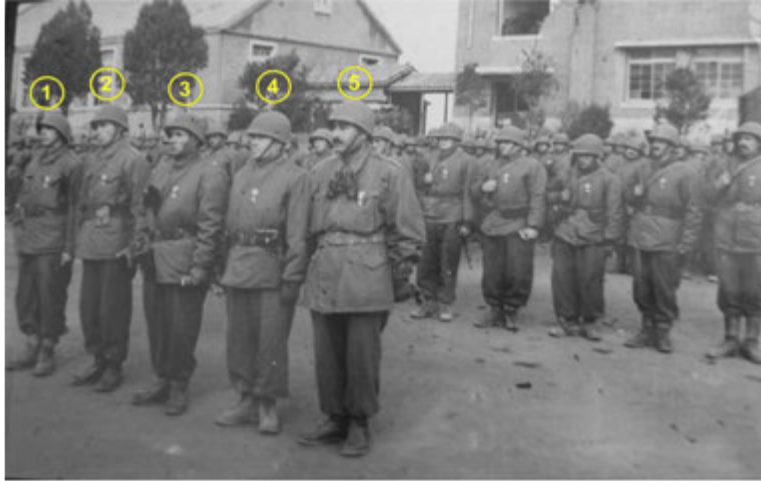
Birleşmiş Milletlerin sağ yanını tutan 2 nci Güney Kore Kolordu cephesinin yarılması ve bu kolordunun parçalanması sonucu açılan bu gediği kapatmaya gönderilen ve bu şişenin ağızlarını vücutları ile tıkayarak, süngüsüyle bir Türk'e karşılık 10 Çinliyi oraya bırakan, kahraman Türk Mehmetçiğinin yarattığı Kunuri başarısı ile ne kadar övünsek azdır. Bunu bize sağlayan şehit ve gazilerimizin ruhları şad olsun.

¹¹⁴ Yazıcı, s. 218.

Bilindiği gibi Türk Tugayı'ndan "mucizevi" bir sonuç alması beklenmiştir. Çaresizliğin telaşı içinde, 9 ncu Kolordu düğümü çözme görevini Türklerin üzerine bırakmıştır. O emirle Kore savaşının bütün muharebelerine kıyasla askerî tarih ve dünya kamu oyunda en fazla hatırlanan Türk Tugayı'nın "Kunuri Muharebesi" başlamıştır.¹¹⁵

General Marshall'ın dediği gibi:

"Türk Tugayı 8 nci Ordu'ya ÜÇ ALTIN GÜN kazandırmıştır. 8 nci Amerikan Ordusunun intizamla çekilişine lâzım olan zaman elde edilmemiş olsaydı, ilk önce Kunuri'den geçmeye mecbur kalan 2 nci ve 25 nci tümenlerin, müteakiben ve kuvvetli ihtimal ile 1 nci Kolordu'nun arkası kesilerek, bütün ordu kuşatılabilir, imha edilebilir, imha edilme-se bile çok ağır kayıplara uğrayabilirdi."¹¹⁶

- ① Kur.Bşk. Kur.Yb. Selahattin Tokay
 - ② G-3 Kur.Bnb. Faik Türün
 - ③ P.Tb.K. P.Bnb. Miktat Uluönlü
 - ④ Top.Tb.K.M. Top.Bnb. Ahsen Saya
 - ⑤ Tug.Kh. Tnk.Sv.Yzb. Sacit Gürolnlü
- Madalya verilme töreni, Sosari
13 Aralık 1950**

¹¹⁵ Yazıcı, s. 201., Mim Kemal Öke., Unutulan Savaş Kronolojisi,Kore(1950-1953), İstanbul, 1990, s. 100-101.

¹¹⁶ Yazıcı, s. 200.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

KUNURI SAVAŞLARI KAHRAMANLIĞINDAN ÖTÜRÜ TÜRK TUGAY KOMUTANI GENERAL TAHSİN YAZICI'YA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSU KOMUTANI GENERAL WALKER TARAFINDAN HEYECAN İÇİNDE MADALYA TAKILIRKEN

COMMANDER OF THE TURKISH BRIGADE, GENERAL TAHSİN YAZICI, GETS SILVER STAR FROM THE COMMANDER OF THE UN ARMY, GENERAL WALKER, FOR HIS HEROISM DURING THE CHONGCHON BATTLES

Kurmay Albay İsmail Hakkı İnceoğlu Kunuri muharebesi sonucunu şöyle anlatmaktadır.¹¹⁷

“Evet size şunu söyleyeyim; Eğer Türk Tugayı Kunuri’de şu gördüğünüz muharebeyi vermeseydi 100.000 kişilik BM Ordusu kuşatılacak, ne BM’in prestiji, ne Amerikanın Prestiji, ne de dünya ordularının prestiji sıfıra inecekti.” diye anlatmaktadır.

¹¹⁷ Kurmay Albay İsmail Hakkı İnceoğlu’nun anıları, Alb. Ali Denizli tarafından video kayda alınmıştır.

ALTINCI BÖLÜM

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ORDUSU'NUN İMJİN NEHRİ VE DOĞUSU HATTINA ÇEKİLMESİ VE TUGAYIN SAVUNMA GÖREVİ ALMASI

Türk Tugayı, Pyongyang'a geldiği 1 Aralık 1950'den itibaren büyük kayıplarını tamamlayarak yeniden teşkilatlanmaya, hareket ve muharebeye muktedir hale gelmeye çalıştı. Fakat bunun için birkaç güne ihtiyacı vardı. Tugay karargâhı Anju yolundan hiç bir tacize uğramadan Pyongyang'a varmıştı.¹¹⁸

Komünist Çin ordularının taarruzu ise bütün şiddetiyle devam ettiğinden, Pyongyang'ın tahliyesi zarureti hâsıl oldu. Türk Tugay'ı Kaesong üzerinden daha gerilere, Seoul ile bu şehrin Sarı Deniz kıyısında limanı olan Inchon arasında Sosari kasabasına nakledildi. Türk Tugayı burada 8 nci Ordu'nun ihtiyatı vaziyetinde birkaç gün sükûna kavuşabildi.¹¹⁹

Komünist ordularının taarruzu durmadan devam etti. Düşman Seoul'ü aldıktan sonra bütün kuvvetlerini Han nehri güneyine geçirdi. Doğu kanattaki düşman ilerlemesi ciddî, tehlikeli hâlini aldı. Düşman doğu kanattan 8 nci Ordu'yu büyük kuvvetlerle ve bu ordunun gerisindeki on binlerce gerillânın da iştirakiyle kuşatacak vaziyete geldi. Ordu komutanı, düşmanın öngördüğü büyük kuşatma ağını, daha başlangıçta sezdi ve ordusunu Ansong'tan geçen ırmakla doğu kesimine kadar 100 km geriye çekti.

8 nci Ordu daha 3 Ocak 1951'den itibaren Ansong'un savunmasını düzenlemeye başlamıştı. Bu büyük geri çekilmede, Türk tugayı, emrinde bulunduğu 25 nci Tümen birlikleriyle beraber birkaç artçı mevzî işgal ede ede, Ansong savunma mevziine vardı ve 6 Ocak 1951'de Chonan'da ihtiyata alındı.¹²⁰

¹¹⁸ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 135.

¹¹⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı. ., s. 42.

¹²⁰ ATASE Arşivi; D.134, G.1, K.71, D.1.

YEDİNCİ BÖLÜM

KUMYANGJANG-Nİ MUHAREBESİ (25-27 OCAK 1951)

Bu taarruzun Kore muharebelerindeki ehemmiyeti kadar sonuçları da çok önemlidir. Türkler'in KUNURİ'de icra ettiği birinci muharebede pek az bir kuvvetin Türk kuvvetinin parça parça ve bölgeden bölgeye yaptığı savunma ve karşı taarruzlarla on binlerce Birleşmiş Milletlerden silâh arkadaşlarını, muhakkak bir felâketten kurtarmışlar, ikinci olan KUMYONGJAGİ-Ni muharebesinde ise, o günler için artık yenilmez kararına varılan muazzam ve küstah bir Çin ordusunun tahminlerin aksine, pekâlâ mağlup ve kaçmaya mecbur edileceğini ispat etmişlerdir.

26 Ocak günü Kumyangjang-ni, 156 rakımlı tepe hattını azimle savunan düşmanın yüzlerce ölü ve esir vererek mağlûp ve perişan bir vaziyette kaçmaya mecbur edilmesi, Birleşmiş Milletler Komutanlığı'nın kararına da müessir olmuş, Kore'nin tahliyesi ihtimallerine mukabil yeni ve akla gelmeyen zafer ümitleri doğurmuştur. ¹²¹

8 nci Ordu Komutanı General Ridgway, düşmanın yapması muhtemel yeni bir taarruzun meydana getireceği yeni durumları düşünerek, yeni bir mevziînin keşfini ve gerekirse Kore'yi boşaltmak için hazırlık plânlarını yaptırırken bir taraftan da, düşmanın niyet ve hareketlerini öğrenmek için keşifler yapmak, esir almak, kuvvetlerini hırpalamak, nihayet inisiyatifi ele geçirmek gibi maksatlarla, Ocak ayı ortalarında bazı taarruzî cebri keşifler yapılmasını emretmişti. ¹²²

¹²¹ Ergünger, s. 115.

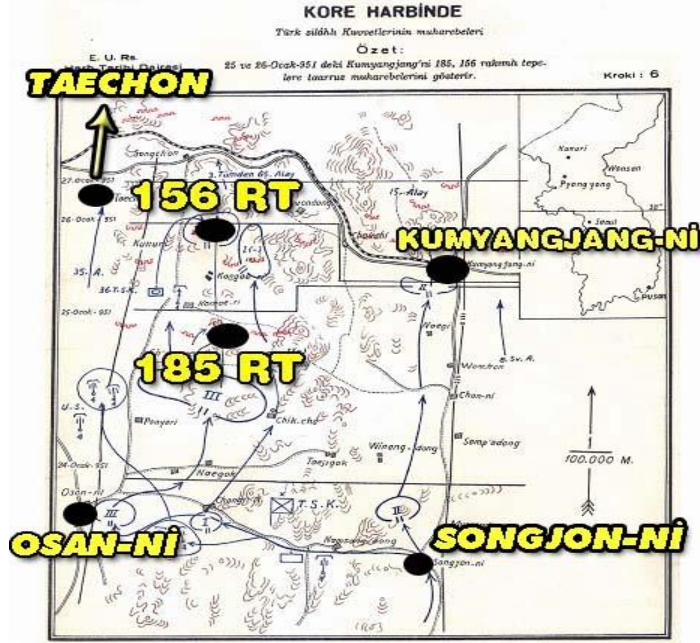
¹²² ATASE Arşivi, D. 134, G.1, K.71, D.1.

Bu vazife için tugay komutanı, 24 Ocak 1951 saat 10.45'te, birlik komutanlarını toplayarak, alınan muharebe emrine göre birliklere yürüyüş emrini verdi. Türk Tugayı önce Ansong kasabasında toplanacaktı. Bu kasabaya kadar yürüyüş kolu Chonan'dan Songwon-ni'ye kadar geniş ikmal yolunu izleyecek ve buradan Ansong yoluna sapacaktı.¹²³

¹²³ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 197.

**25 -26 Ocak 1951'deki Kumyangjang-ni
185,156 rakımlı tepelere taarruz
muharebelerini gösterir.**

Asıl yapılacak görev, 1 nci Kolordu cephesinde, 25 nci Tümen'in 35 nci Alayı ile Osan'dan Suwon istikametine ve Türk Tugayı ile de Songjon-ni-Osan-ni hattında kuzeye yıpratıcı taarruz yapılması idi.

Taarruz harekâtı için, başlangıçta, toplanma bölgesi işgal edilecek ve 25 Ocak 1951 saat 07.30'dan itibaren bütün tugayca Kumyangjang-ni kasabasının güney ve güneybatısındaki sırtlara ve tepelere karşı taarruzî bir keşif yapılacaktır.

Bu bölgede stratejik ehemmiyeti haiz noktalar; 185 ve 156 rakımlı tepelerle sağdaki Kumyangjang-ni kasabası idi.

Tugay komutanı kuvvetinin üçte biri ile düşman cephesinin doğu kısmında (2 nci Tabur ile) kuvvetinin üçte ikisi ile de bu cephenin batı kısmına taarruz etmeye karar verdi. Alayın kalan kısmı ortada kalan düşman cephesinin dağlık kısmına taarruz etmeye ve buradaki düşmanı, kuvvetli keşif kollarıyla oyalayacaktı.

Tertibat ne olursa olsun, yapılacak muharebenin mahiyeti, müstahkem her yeri tahkimli, üstü örtülü düşman mevziine cepheden taarruz etmekti ve netice süngü ile alınacaktı. Askerin neşesi yerinde, morali yüksek derecede idi.¹²⁴

¹²⁴ The History Of The United Forces...,s.643.

Bu taarruzda da Mehmetçikler düşmanı mevzilerinden söküp atacak veya kendi elleriyle kazdıkları çukurlarını kendileri mezar edecek ve tek sonuç olarak silâh yine Mehmetçiğin süngüsünden başka bir şey olmayacaktı. Bu düşmana karşı beslenen kin ve garazla karışmış olan intikam hisleri, istisnasız olarak alınan vazifenin bir keşif taarruzu olduğunu unutturmuş ve kat'î neticeli bir muharebe yapmak ve düşmanı yok etmek azim ve imkânıyla bütün komutanlar, kendi birliklerinin başında yapılan destek ateşlerinin himayesinde azamî gayretlerini sarf ederek bu cehennemi ateş altında düşmana yaklaşmaya çalışmakta ve bütün komutanların endişesi zaiyat vermeden zafere ulaşmak heyecanı, sevk ve idare kuvvetlerini kullanmak istemekteydiler.¹²⁵

¹²⁵ Dora, s. 200.

25 Ocak 1951 gününün hedefi, 185 rakımlı tepe ve bu tepeden batıya doğru ve vadiye inen sırtlardı. 25 Ocak 1951 günü alay, kuvvetli mevzilerinde savunma halinde bir düşman taburuna taarruz etmiş ve şiddetli ateşler, süngü ve bombalarla düşmanı geriye atmıştır.

26 Ocak 1951 günü ileri harekete devamla dört kilometre kadar kuzeyde mevzilenmiş olan düşman taburuna taarruz edilerek bu düşman geriye atıldıktan sonra ilerlemeye devam edilecekti. Bu günkü hedef, 156 rakımlı tepeydi. Görev, tepeyi ve tepeden batıya, vadiye doğru alçalarak uzanan sırtları zapt etmektir.¹²⁶

Akşam yaklaşıyordu. O günkü muharebenin mihrak noktasını 156 rakımlı tepe teşkil ediyordu.

Karşımızdaki düşman tahkimatına karadan ve havadan yapılan bombardıman tesirsiz kalıyordu. Çünkü; düşman tahkimatı çok kuvvetli idi. Siperlerin üstü birkaç kat halinde ağaç gövdeleri ve kalın bir toprak tabakası ile örtülmüştü.¹²⁷

¹²⁶ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...; s. 206.

¹²⁷ Yazıcı, s. 266.

Düşman mevziileri çok olduğu için bunları temizlemek güç oldu. Bir er mazgala ateş ederken diğer erin yaklaşması ve mazgaldan içeriye bomba atması gerekiyordu veya bu mazgalları roketatar ve ağır makineli ateşleri ile tahrip etmek zorunluluğu vardı. Karanlık basmadan ve düşmanın gece baskınları başlamadan bu işi tamamlamak ve düşmanın işini bitirmek gerekti.

Bu sebeple herkes sonsuz bir gayret ve fedakârlıkla çalıştı ve mazgal muharebesine, hatta geri hizmette ve ikmal işlerinde çalışanlar da kendiliklerinden katıldı. 10 ncü Bölüğün bir takımının başta komutanları olduğu halde yaptığı son hücum neticesinde tepe, saat 17.30'da tamamen zapt edildi.¹²⁸

Böylece düşman kalan 18 hendekte de Türk süngüsüne ümitsizce maruz kalmıştı.¹²⁹

Bu gün düşmanın muharebe meydanında bıraktığı ölümlerin üzerinde yapılan aramada, birinden çıkan bir not defterinin Kunuri muharebelerinde şehit düşen bir çavuşumuza ait olduğu, bu suretle karşımızdaki düşmanın Kunuri'de Türk'ün imanlı cephesini sökmek için binlerce zayıat veren yüreklerimizi yakmış olan düşman birlikleri olduğu öğrenilmişti.

O tesadüfün yaratmak Allah'ın bize bir lütfü idi. Aynı zamanda düşmandan alınan esirlerin soruşturmasında da karşımızdaki düşmanın bizi Ku-

¹²⁸ Kore Harbi'nde, Türk Silâhlı..., s. 211.

¹²⁹ The History Of The United Forces..., s. 645.

nuri'de kuşatan 38 nci Çin Ordusu'na mensup 150 nci Tümen 2 nci Alayı'na mensup olduğu anlaşılmış ve bu durum bütün tugay birliklerine bildirilerek intikam almak zamanının geldiği hatırlatılmıştı.¹³⁰

Taarruzun tekrarlanması gerekiyordu. Bu taarruzu hazırlamak üzere uçak yardımı istendi. Saat 17.00'de jet uçakları «tahkim edilmiş, sığınak halindeki yerleri şiddetle bombalarken, hücum katıldı. Hücum edenler kasabanın savunulan evlerine, sokak barikatlarına, tahkim edilmiş yerlere birer birer saldırdılar. Kasaba içinde boğaz boğaza boğuşmalar, şiddetli süngü muharebeleri başladı ve cesur askerler düşmanı birer birer tepeledi ve kasabayı zapt etti.

¹³⁰ ATASE Arşivi, D.134, G.1. K.71, D.1.,Dora, s. 198.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

27 Ocak 1951 ööle üzeri Türk Tugayı'nın görevi başka birliklere teslim ederek Suwon bölgesinde toplanma emri aldı. 2 nci Tabur, görevi 15 nci Güney Kore Alayı'na teslim ederek otolarla toplanma bölgesine hareket etti.

Birliklerimiz 26 Ocak 1951 akşamı kazanılan zafer sevinci içindydiler. Kaçıp canlarını kurtarabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyordu.

Muharebe meydanında düşman hayli ölü bırakmış, kuzeye doğru perişan bir halde çekilirken takip ateşleriyle daha da hırpalanmıştı. O günkü muharebe neticesi alınmış, düşmana mükemmel bir Türk şamarı vurulmuştu. O kanlı muharebe sahnesine gecenin ilk karanlığı bir örtü gibi çökerken, bizimkiler memnun ve bahtiyar bir halde birbirlerini kucaklayarak tebrik ediyor, semada titrek ışıkları ile yanmaya başlayan yıldızlar Türk kahramanlarına adeta türlü iltifatlar yapıyorlardı.

Karanlık ilerledikçe silâhlar susarak bir sükûnete giriyordu. O taarruz vazifesini şerefle yapmış olmanın, Kunuri muharebelerini hatırlayarak, Kunuri intikamını kısmen almanın huzuru kalpleri bir ferahlıkla okşayıp sarıyordu.¹³¹

Bu muharebelerde düşman erleri, pek çok hile yapmışlardı. Bir elini havaya kaldırarak teslim oluyormuş gibi davranarak elindeki bombayı gelenlere atıyorlardı, ayrıca kendini ölü gibi göstererek yaklaşanlara yine bomba atıyorlardı.

Çinlilerin nasıl muharebe ettiğini Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı aşağıdaki mesajla bildirmiştir.

Genelkurmay Başkanlığı'na

"Ölülerin çoğu alın ve şakaklarından kurşun yemişlerdi. Çin ordusu 150 nci Tümen 2 nci Alayı'na mensup esirler Kunuri savaşında bulunduklarını söylemişlerdir."¹³²

Tahsin YAZICI

Tuğgeneral

Kore Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı

¹³¹ Yazıcı, s. 271.

¹³² Yazıcı, s. 275.

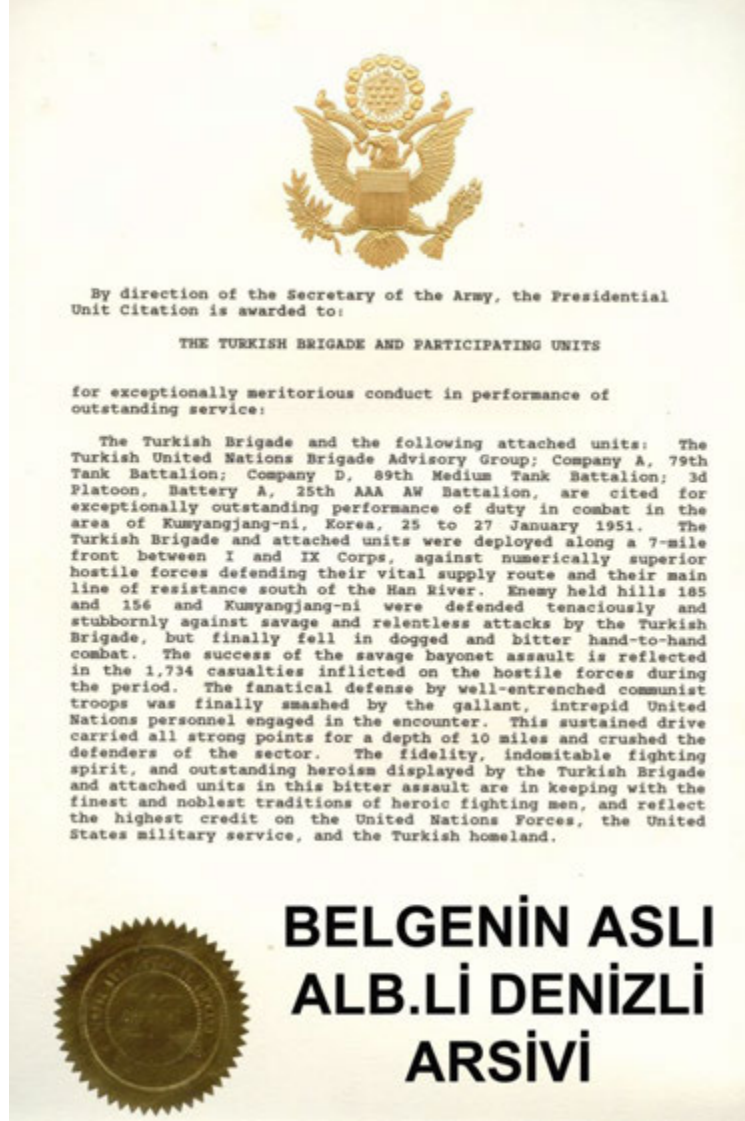

Bütün bu belgeler, bu başarının gurur verici sonuçlarıdır. Şimdi bu harekât sahasının en hâkim bir tepesinde süngü şeklinde "Türk Zafer Anıtı" yükselmekte, yanında bir millî park bulunmaktadır.

KUMJANGJANGNI ZAFERİMİZİN ÖNEMİ ŞU ŞEKİLDEDİR

Olağanüstü olarak nitelenen Kumyongjong-ni zaferimiz sonucunda Amerikan Kongresi'nin kararıyla Tugayımıza, BİRİNCİ KEZ "Mümtaz Birlik Nişanı" verildi.

Taegyeon-ni çevre savunmasıyla Başkent Seul'u kurtardıktan sonra, ateşkes antlaşmasını sağlayan Vegas muharebelerimizle de hiçbir yabancı

birliğe verilmemiş olan Mümtaz Birlik Nişanı'nı sonra İKİNCİ KEZ kazanmış olduk.

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde çekilen Birleşmiş Milletler Ordusu'nun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan durumlarla karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir ülkede, dost ve düşmanı ayırt etmede zorlanarak, düşman gerilla baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatarak yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla Amerikan 8 nci Ordusunu kuşatılıp imhadan kurtarmıştı.

Kunuri Muharebesi'nden sonra gemilere binerek Kore'yi terk etme çabası içine giren Birleşmiş Milletler kuvvetleri, Kumjang-jangni'ye yaptığımız taarruzlarımızla, yenilmez olarak tanımlanan düşmanı mağlup edip, savaşın seyrini ikinci kez değiştirdiğimiz zaman, gemiler sevinçle boşaltılmış ve hayretler içinde onlar da harekâtımıza katılmışlardır.

Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmî ve hususî kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde hükümeti tebrik ettiler.

Alay komutanı albay Celal Dora kitabında dünyanın hayranlığını şöyle anlatıyordu;

“Türk alayı kendisinin üç misli kuvvetinde olan bu Çin tümenine taarruz ederek yaptığı yakın boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasını gezdiğimizde binlerce Çin ölüsünün ekserisi alınlarından vuruldukları görülmüştü. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü maharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahididir.

Akşam olmuş, güneş grubun son şualarını muharebe sahasını kızıl kanlarıyla boyamış olan Çin ölüleri üzerine yayarken dağ taş bir mez-baha manzarası arz ediyordu. Kaçıp canlarını kurtarabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyor ve muharebe sahasını Türkün muzaffer süngüsüne terk ediyorlardı. ” Diye anlatmaktadır.

Kumyangjang-ni Muharebelerini Seyretmiş Olan İkinci Cihan Harbinin tanınmış piyade subaylarından Amerikan yarbayı Blair de;

“Bu hareket hiç şüphesiz ki bu harbin en kanlı muharebesi olmuştur. Şahsî tecrübelerime dayanarak şunu kat’î olarak ifade edeyim ki Türklerin bu taarruzu gördüğüm harplerin en kanlı bir muharebesidir. Bu muharebe harp tarihinde uzun müddet örnek olmaya değer taşıyacak ve yaşayacaktır”. diyordu

156 muharebelerinin sonunda Amerikan kumandanlığınca muharebe sahasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulmak suretiyle çeşitli şekillerde öldürülmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albüm Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlanmış ve tugayımıza da gönderilmişti.

Bundan sonra yine Amerikan kumandanlığınca uçaklarla Çin ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına bu Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altına da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akıbeti işte böyle olacaktır ibaresi yazılmıştı

9 ncü Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör;

“Bu muharebelerin ehemmiyet ve tafsilatı memlekete, lâıyk olduğu şekilde aksettirilemedi. Belki bunda, o vakit gazete ve haberlere konan sansürün de tesiri olmuştur.” Demektedir.

Alay Harekat Kısım Amiri Yüzbaşı Doğan Abbas Yurdakul ise;

“Bu Türk ve Çinli muharebesidir. Anladım ki Türk Askeri Cengaver bir milletin cengaver çocuklarıdır. 156 rakımlı tepe muharebesi Altın Sahifelerle yazılmalıdır.” Diye anlatıyordu.

ALINAN SONUÇ ŞUYDU :

Düşman ölüsünün, 1.735 olduğu, sağ ve yaralı olarak ele geçen esir sayısının da 82 olduğu bildirilmişdi. Bu muharebede tugayımızın kaybı ise, 12 şehit, 4’ü ağır olmak üzere, toplam 30 yaralıdan ibaretti.

DÜNYA TARİHİNDE YOKTUR Kİ 1734 KOMUNİST ÇİNLİYİ SÜNGÜ İLE DELİK DEŞİK EDEREK İMHA ET, BUNUN YANINDA SADECE 12 ŞEHİT VER. TÜRK ORDUSUNUN BU KAHRAMANLIĞINI ASLA ANLATAMADIK

25 Ocak Kumyangjang-ni Savaşlarının yıldönümü törenleri memleketimizde kutlandığı gibi bu savaşların yapıldığı bölgede bulunan Zafer Anıtında da aynı heyecanla kutlanmaktadır.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

**GAZİLERİMİZ
KİMJANGJAGNİ
TÜRK KAHRAMANLARI
ANITINDA
SEOUL-KORE
KASIM-2010**

SEKİZİNCİ BÖLÜM

KOMÜNİST ÇİNLİLERİN BAHAR TAARRUZU

TOPÇU ÜSTEĞMEN MEHMET GÖNENÇ'İN ŞEHİT OLMASI

Komünist Ordularının Taarruzu ve Birleşmiş Milletler Ordusunun Geri Çekilmesi :

22 nisan 1951 saat 20 00'de komünist orduları bütün cephe boyunca genel taarruza başladılar.

Komünist Ordularının bütün cephede taarruza geçtikleri, asıl taarruz sıklet merkezinin, cephenin merkezinde, 1 nci ve 9 ncu Kolordunun ara hattı istikametinde olmakla beraber,, ikinci derecede kuvvetli taarruz istikametinin de batıda 1 nci Güney Kore Tümeniyle 29 ncu İngiliz Tugayı ara hattı ve sağda da 10 ncu Amerikan Kolordusuyla 3 ncü Güney Kore Kolordusu ara hattı istikametinde olduğu meydana çıktı. Düşmanın bu genel taarruzu karşısında bütün Birleşmiş Milletler Ordusu çekilme halinde idi.

22 nisan 1951'de, sağdaki 24 ncü Alayın ilerleyerek hedeflerini işgal etmesini beklemek üzere Türk Tugayının yerinde kalmasına, yalnız kuvvetli keşif kollarıyla düşmanı yoklamasına karar verilmişti,

ileri hat bölüklerinden çıkarılan bu keşif kolları, düşmanın sert direnmesiyle, tank ve topçu ateşleriyle karşılandılar.

Bu keşif kollarından batı kanattaki 6 nci Bölüğün muharebe güçlü keşif kolu, yol civarından kuzeye ilerlerken, sağ kanadından güneye sarmaya teşebbüs eden 25 kişilik düşman grubuyla çatıştı. Bunların 15'ini öldürdü, biri yüzbaşı olmak üzere 7'sini de tutsak etti.

Ellerinde modern topçu kestirme aletleri bulunan ve birkaç kilometre kuzeyde mevzilenmiş ağır topçu alayının ileri gözetleme postası olduklarını söyleyen bu tutsakların Tümen Karargâhında yapılan sorgularından ve üzerlerindeki belge ve haritalardan, düşman yığmağının ayrıntıları ve harekât planları meydana çıkarıldı.¹³³

¹³³ Kore Harbinde Türk Silâhlı..., s.278.

Esirler, 12 gün önce Yalu nehrini geçmiş olan yeni Çin kuvvetlerinin cepheye girdiklerini ve 22 nisan 1951 saat 19 00'da Komünist Çin ordularının bütün cephede taarruza başlayacaklarını ifade ettiler.

Düşmanın taarruzu halinde Türk Tugayının bulunduğu hattı savunması, çekilme yolu ve istikametlerini de gündüzden keşfetmesi, Tümen Komutanlığından emredildi.

Birlikler, derhal mevzilerini tahkime, engeller yapmaya ve yollara, mevziin önüne mayın, tuzak aydınlatma mayını döşemeye koyuldular.

22 nisan 1951 saat 16 00'da, düşman topçusu ve havanlar, birliklerimiz üzerine sis mermisi atarak tanzim ateşi yaptı. Ve düşmanın hava taar-

ruzları da başladı. Saat 1915'te, düşman, savunma mevzilerimizi şiddetli topçu ve havan ateşi altına aldı. Bu ateş 40 dakika sürdü. Bundan sonra ateş, 10 ncu Bölük, Havan Bölüğü ve Topçu Taburu bölgesine kaydı. Bu topçu ve havan ateşleri saat 24 00'e kadar aralıksız devam ettiğinden Alay Havan Bölüğü ateş açamadı.

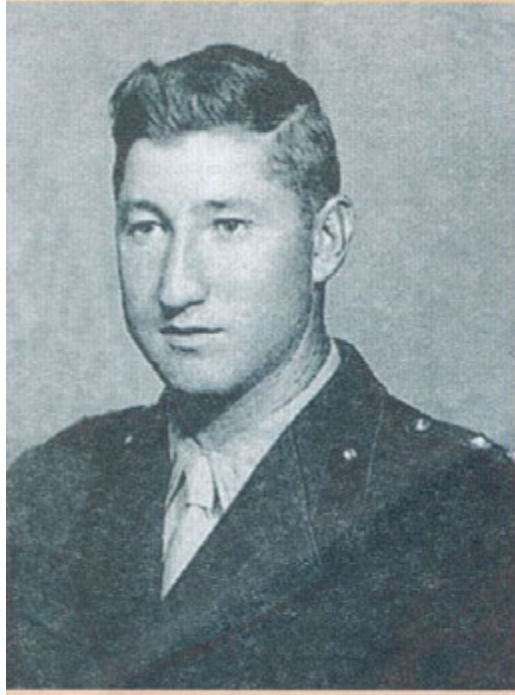
Sağdaki 24 ncü Alayın, Türk Tugayının sağ kanattaki birliği ile irtibatlı olarak mevzilenmiş olması gereken bölükten kaçmış olduğundan, sağ kanatta birinci hatta 425 rakımlı tepede mevzilenmiş olan 9 ncu Bölüğün doğusundan ilerleyen düşman, bir engele rastlamadan güneye sarkarak, saat 23 00'de 9 ncu Bölüğü doğudan kuşatmaya başladı.

9 ncu Bölük, aynı zamanda cepheden de düşman taarruzuna uğradı. Bölük, süngü ve bomba muharebeleri ile ve güçlkle yerinde durabiliyordu.

Bölük komutanının yanındaki topçu gözetleme subayı şehit oluncaya kadar, topçunun 9 ncu Bölük civarına ateş etmesini sağladı.

ÜSTEĞMEN MEHMET GÖNENÇ'İN ŞEHİT OLMASI

Mehmet Gönenç kimdir ?

1924 yılında Bandırma'da doğdu. Harp Okulu'ndan 1943 yılında (1943-54 sicil numarası ile) mezun oldu. Daha sonra Topçu Okulu'nu bitirerek, sınıfının kıt'a hizmetine başladı. Top. Kd. Ütğm. Mehmet GÖNENÇ; 1 nci Kore Tugayı Topçu Taburunda Top. İleri Gözetleme Subayı olarak görev yapmak üzere seçildi.

Kore Muharebelerine; Top. Tb. 1 nci Bt 3 Numaralı Topçu İleri gözetleyici subayı olarak katıldı. Düşmanın amansız taaruzları her geçen gün şiddetini artırıyordu. Türk Tugayı Topçu bataryalarının mürettebatı ateş mevziinde; düşman topçusunun ateşi altında, sanki tatbikat yapıyormuş gibi, atış görevlerini yerine getiriyordu.

Tugayın birinci hat piyade bölükleri mevziilerinde, göğüs göğüse muharebeler bütün şiddeti ile " ALLAH, ALLAH!" nidaları arasında devam ediyordu.

Ütğm. Mehmet GÖNENÇ' in Topçu ileri gözetleyicisi olarak görev yaptığı 9 ncu piyade bölüğünde; düşman asıl muharebe hattına girmeyi başarmış, verdiği kayıplara aldırmandan elde ettiği başarıyı her ne pahasına olursa olsun devam ettirmek amacıyla, taarruzuna dalgalar halinde devam ediyordu. Ütğm Mehmet GÖNENÇ'in ateş isteklerine topçu taburu, anında cevap veriyor, mermiler düşmanın üzerinde paralanıyordu.

22/23 Nisan 1951 gecesi 9'ncu piyade bölüğünün bölgesindeki düşman saldırılarının şiddeti daha da artmış olarak devam ediyordu. 3 numaralı ileri gözetleyici Topçu Kd. Ütğm. Mehmet GÖNENÇ'in telsizinden aşağıdaki ateş isteği alınmıştı.

Düşman bulunduğumuz tepeyi işgal etti. Çok şehit verdik. Piyade bölük komutanı esir oldu telsizcimiz de şehit oldu. Koordinatları veriyorum... Bataryalar ateş etsin.

Alay topçu irtibat subayı telsizle şu yanıtı vermişti:

Verdiğin koordinatlar bulunduğun yerdir.

Topçu Kd. Ütgm. Mehmet GÖNENÇ'in verdiği yanıt şöyledir

"Evet öyle; Biz düşmana esir olmak istemiyoruz! Bizi onlara teslim etmeyin! Tekrar koordinatları veriyorum... Bütün bataryalar buraya ateş etsin!" dedi ve telsizin sesi kesildi.

Topçu tabur karargahında bu ölüm dileğinde bulunan Topçu Kd. Ütgm. Mehmet GÖNENÇ'in telsizle verdiği son ateş isteğini dinleyen subaylar; tabur komutanı yarbay Tahsin KURTAY, tabur komutan yardımcısı binbaşı Ahsen SAYA, Hrk. Eğt. Sb. Bnb. Lemi ERALP ve 25'nci Tümen Topçu taburunda irtibat subayı olan Yzb. Alaaddin HAYDAROĞLU.

Bütün subaylar şaşkın bir halde birbirlerinin yüzüne bakıyor, hiç birisi konuşmaya cesaret edemiyordu.

İleri gözetleyici subayı, bulunduğu yere bütün toplarla ateş açılmasını istiyordu. Harp tarihinde bu olay ne görülmüş ne de duyulmuş bir istekti.

Aralarında güçlkle yapılan durum muhakemesinden sonra kahraman Topçu Ütgm. Mehmet GÖNENÇ'in vasiyetini yerine getirme kararı alın-

dı..Göz yaşları içinde bütün toplar ateşe başlar. Yalnız tugayımızın topçu taburu değil, tümenin bütün topçu taburları bildirilen koordinata ateş etmeye başlamıştır. Toplar gürleniyor hıçkırıyordu sanki...

"Sen aziz şehidim Kore'de ölümsüzleşen yiğit Mehmet, ölümsüz kalan adınla sonsuz uykunda daima rahat et"

Öykümüz burada bitmiyor. Sesler hâlâ kulaklarımızda. Anayurdumuz gümbür gümbür bu sesleri duymakta... Bakın işte, her yerden yiğidimizi selamlayan sesler yükseliyor : Bandırma Şehit Mehmet Gönenç Lisesi'nden, Kars Kalesi'nden, Yeditepe'den, Kadifekale' den ve Çankaya'dan !..

Bandırma Şehit Mehmet Gönenç lisesi resim öğretmeni Ali Dülger O'nun için yazdığı şiirinde şöyle diyor :

**"Sen aziz şehidim. Kore'de ölümsüzleşen yiğit Mehmet.
Ölümsüz kalan adınla sonsuz uykunda daima rahat et.
Senin gibi yiğitlerle duyuldu dünyada Türkün sesi.
Adını gururla taşıyor Şehit Mehmet Gönenç lisesi."**¹³⁴

¹³⁴ Kore'de Türk Askeri, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1989, s.53, Refik Soykut, Kore'de Ebedileşen Kahramanlar, Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği Yayınları, No. 1, Ankara, 1952, s. 94.

Tuğgeneral Sacit Gürünlü, Üsteğmen Mehmet GÖNENÇ'in şehit olmasını şöyle anlatmaktadır.

“Zenci Alayına bende güvenmiyorum en sağdaki bölük kumandanı sınıf arkadaşım Yzb. Hamit YÜKSEL, Hamit’e kendim gittim dedim güvenme ileri sürülmüş gözetleyicilerine bunların yanına manga gönder beraber olsunlar bunların hareketini o manga bana haber versin.

Öyle yaptı fakat bizim MEHMET saf soğuk gerçi yaz, ama soğuk, Amerikalılar size uyku tulumu getirmek üzere geri gidiyor, bizimkilerde uyutuyor, taarruz burdan bunların üzerinden geriye havan bölüğüne ve bölüğün arkasına şimdi bu bölüğün yanındaki ileri sürülmüş topçu gözetleyicisi MEHMET GÖNENÇ taarruz şiddetlenince çekilmek imkanı da yok arkalarına girmişler taburdan kendi üssüne ateş istedi ve ateş yapıldı.

Çünkü öyle istiyor bizden bir giderse onlardan yüz gidecek orda şehit oldu maalesef o bölük bir kısmıyla esir düştü Yzb. Hamit YÜKSEL esir düştü, ama işte, maalesef Çinlilerin taarruz kabiliyeti varmış ondan çekildik.”¹³⁵ diye anlatmaktadır.

¹³⁵ Tuğgeneral Sacit Gürünlü’nün anıları, Alb. Ali Denizli tarafından video kayda alınmıştır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

TAEGYOWONNİ MUHAREBESİ-SEOUL SAVUNMASI

1 MAYIS 1951

22/23 Nisan 1951 gecesi, Chorwon hattında başlayan ikinci büyük Çin taarruzu ile, Birleşmiş Milletler Ordusu Seoul önlerine kadar çekilmişti, inisiyatif yine düşmanın eline geçmişti. Düşman Seoul'ü almak istiyordu. Birleşmiş Milletler Kuvvetleri de, Seoul'ü vermemek için savunmaya çekilmişlerdi.

Seoul savunmasında Türk Tugayı, asıl muharebe hattının ilerisinde, keşif üstünde görevlendirilmişti. Tugay, düşmandan gelen iki istilâ istikametinin birleştiği ve oradan Seoul'e uzanan mihverin kesiştiği Taegyeowonni bölgesinde mevziye girmişti.

Düşmanın Seoul savunma mevziilerine taarruz edebilmesi için, ilk önce Türk Tugayı'nı ortadan kaldırması gerekiyordu, işte tugay, Seoul savunmasında da böyle kritik bir görev yüklenmişti.

Bunun böyle olmasında elbette rastlantının, ya da talihin rolü aranmamalıdır. Tugayın denenmiş, savaşkanlık yeteneği ve kendisine duyulan güven, onu en önemli ve en ciddi görevlerin, ilk akla gelen birliği haline sokmuştu.

29 Nisan 1951'de Türk Silâhlı Kuvvetleri, 1 nci Kolordu Seoul Köprübaşı mevziîlerinin sağ kanadındaki 25 nci Tümen'in emrinde idi ve bu tümenin sağ kanadında ikinci hatta mevzilendirilmişti.

Amerikan kumandanlığının kendi ajanları ile elde ettiği istihbarata göre 1 Mayıs 1951 günü komünist bayramı olması dolayısı ile komünistlerin bu gece Seoul'ü zapt etmek için taarruz edeceklerini ve komünist âlemine sürpriz olarak 1 Mayıs 1951 sabahı Seoul'ün zapt edildiği haberini bir bayram hediyesi olarak sunacakları bildirilmiş ve bütün birlikler bu durumdan haberdar edilerek düşmanın bu gece baskın şeklinde bir taarruzu beklendiği haberi yayınlanmıştı. ¹³⁶

¹³⁶ Dora, s. 343.

Birleşmiş Milletler Kuvvetleri 38 nci paralelin kuzeyinde Kumhwac-horwon-Pyon-gang üçgenine doğru taarruz halinde iken 22/23 Nisan 1951 gecesi başlayan Çin taarruzu üzerine çekilmek zorunda kaldı.

Düşman tekrar insiyatifi ele geçirmişti. Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Seul 'e kadar çekildiler ve düşmanın Seul 'ü ele geçirmemesi için şehrin 8-10 km.kuzeyinden geçen bir yay parçasında savunmak üzere tertiplendiler.

Üstünlüğün ve insiyatifin düşman eline geçmesinden ötürü ortalığı ümit ve güç tüketici bir gerilim sarmıştı.

Seul savunmasında Tugaya keşif üssü görevi verildi. Tugay cephenin 5 km. ilersinde Taegyewonni bölgesinde çevre savunmasına geçerek düşmanı karşılamaya hazırlandı.

Tugayın 5 km. gerisinde Seul savunma mevzileri, 15:20 km. doğu ve batı uzağında ise keşif üslerinde yerleşmiş birer alay bulunuyordu.

Düşman Seul mevzilerine taarruzdan önce, keşif üslerindeki birlikleri ortadan kaldırmaya başladı. Tugayın solundaki dost keşif üssü bir gece içinde imha edildi.

Müteakip gece de Tugayın sağındaki keşif üssü alayına taarruz etti. Bu alay mevcudunun çoğunu kaybederek Han Nehrine döküldü.

Şimdi sıra Uijonbu-Seul, Chongsongsan-Seul istikametlerinin birleştiği Taegyewonni mevkini tutan Türk Tugayına gelmişti.

Tugayın çıkardığı keşif kolları düşmanın adım adım Tugaya yaklaştığını rapor ediyorlardı. Nihayet 17 Mayıs 1951 günü keşif kolları 1:2 km.den daha ileriye gidemediler. Düşman Tugayın kuzey batısından kuzey doğusuna doğru 1 km. mesafeye kadar yanaşmıştı.

Düşmanın yakalanan bir telsiz konuşmasında şöyle deniliyordu;

"25 ncı tümen içinde bulunan Türk Tugayını arayınız. Onu yotketmek için elinizden geleni yapınız. "

Düşman Tugayı tek başına yakalamıştı. Tugaya dört yönünden saldırı-
mak olanağı vardı. Düşman taarruzdan önce Topçu ve Havan silahlarını
ileriye yanaştırmış, tanzim atışlarına başlamıştı.

Tugayın sağ ve solundaki keşif üssü alaylarının büyük kayıplara uğra-
dıkları bilindiği halde, Türk Tugayına çekilme emri verilmiyor, düşmanı tek
başına karşılaması düşüncesinde ısrar ediliyordu.

Tugay bu gece gene tek başına düşmanı durduracak ve varlığını ko-
ruma muharebesi verecekti. Tugayın üç yönünde düşman, geri yönünde ise
mayın tarlaları vardı.

**Bu koşullar altında Tugay muharebeye tutuştuktan sonra ya mev-
zilerini savunacak veya mahvolacaktı. Bu gerçeği bütün çıplaklığı ile
kavrayan askerler mevzilerini hazırlamak için olağanüstü emek sarfet-
tiler.**

**Karanlık bastığı zaman herkes, muharabe yerini işgal et-
miş, düşmanın taarruzunu beklemeye başlamıştı.**

SAAT 2315

Düşman topçu ve havan desteğinde ve muhtelif istikametlerden giriş-
tiği taarruz sırasında büyük kayıplar verdikçe hücumlarını sıklaştırmaya ve
yeni birlikleri ateşe sürmeye devam etti.

18 mayıs gecesi ileri mevziî ve keşif üssü olarak Birleşmiş Milletler asıl muharebe hattının ilerisine sürülen Türk Tugayı'na karşı düşmanın çok üstün kuvvetlerle yaptığı taarruzlar, sabaha kadar dalgalar halinde ve müteaddit defalar tekrarladığı halde tamamen neticesiz kalmıştı. Halbuki düşman ilk bahar taarruzları diye vasıflandırıp dünyaya ilân ettiği bu muharebeler için aylarca hazırlanmıştı.

Altı kez taarruzu yenileyen düşman, hiçbir yerde mevziîlere giremedi. Düşmanın verdiği ağır zayıata bakmadan, ileri sürdüğü hücum dalgaları, mevziîlerimiz önünde kayalara çarpan dalgalar gibi, gerileyip duruyorlardı.

18 Mayıs günü sabah olmaya başlarken, düşman kuytu ve karanlık orman içlerine çekilmeye başlamıştı. Vadileri barut dumanları kaplamaya başlamıştı. Mevziîlerin hemen önünde, karşı sırtlarda, yüzlerce düşman ölüsü yatıyordu. Türk askerine hücum etmenin, kaçınılmaz şahitleri olarak, yerlerde yatıyorlardı.

Gün ışıdığı vakit, mevziîlerimizin önü düşman ölüleri ile dolmuştu.

Gerimizde, asıl mevziîlerdeki dost birlikler fasılasız devam eden çarpışmaların, top ve makineli tüfek seslerinin heyecanı içinde Türk Tugayı'nın çekilmesi veya imha ile muharebe sırasının kendilerine geleceği endişesi içinde sabaha kadar beklemişlerdi. Gün ışımasıyla beraber dost birliklerin komutanları Türk karargâhına gelerek hararet ve samimîyetle tebrikte bulundular.¹³⁷

18 Mayıs sabahı saat 05.00'e kadar sürdüğü kanlı taarruzlardan düşman bir sonuç alamamış, Türk Tugayını yerinden oynatamamıştı.

Tugay bir kere daha düşmanın ilerleme yolunu kesmiş oluyordu. Ve Tugay o sırada savaşın kaderini etkileyen bir muharebe verdiğinin farkında değildi.

Tugayın bildiği tek şey düşmanı durdurmak ve varlığını korumak için muharebe vermek zorunda olduğu idi. Tugay bu muharebeden de yüz akı ile çıkıyordu.

¹³⁷ Ergüngör, s. 128., Yazıcı, s. 309., The History Of The United..., s. 658.

Düşmanın Seul'e taarruz hareketi yalnızca Türk Tugayı tarafından durdurulmuştu. Bu, muharebenin dönüm noktası oldu. Çünkü, Türk Tugayının düşmana ağır kayıplar verdirmesi ve ona Seul yolunu kapaması, artık taarruz sırasının birleşmiş Milletler Kuvvetlerinde olduğu fikrini alıştırdı.

Tugayın düşmanın taarruz gücünü ve iradesini kırmasından çıkan bu büyük fırsatı kaçırmamak için Seul'ü savunmak üzere mevzi giren tümenler 20 Mayıs günü taarruza sevk edildiler.

Düşman, taarruz tertiplerini savunma düzenine dönüştürmeye vakit bulamadığı için her yerde yenilgiye uğrayarak kuzeye doğru çekilmeye başladı.

Tugayımızın 17/18 Mayıs 1951 gecesinde verdiği savunma muharebesi ile düşmanın taarruz yeteneğini kırması olayını gereğince değerlendiren Birleşmiş Milletler Kuvvetleri de karşı taarruza kalkarak 38 nci paralelin kuzeyine kadar ilerleme olanağı buldular.

Başkent Seul'un kurtuluşu olan, başarılması güç bu savaşa "Devlerin Savaşı" adını koydular. Dost karargâhlarda "Türkler, bugüne kadar taarruzlarıyla ün yapmış olmalarına rağmen, savunma savaşındaki üstünlüklerini de açıkça göstermişlerdir" diye konuşuluyordu.

Kore Radyosu her saat başı Türklerin büyük zaferini dile getiriyordu. Düşmanın "Türk kalesi"ni aşamadığını, Seul'un boşaltılmamasını öneriyordu. Diğer ülke radyolarının haber bültenlerinin başında "Türkler geçit vermedi", "Türklerin yeni zaferi", "Seul kurtuldu" gibi yayınlar yer alıyordu.

19 Mayıs 1951 tarihi, Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin genel taarruz hareketini, başlangıcını kapsıyordu. 20 Mayıs sabahı tan ağarmadan Birleşmiş Milletler kuvvetleri genel taarruza geçti 8 nci Ordu Komutanı başarımızı hemen değerlendirmiş, savaş inisiyatifi artık kati olarak Birleşmiş Milletler kuvvetlerine geçmişti.¹³⁸

¹³⁸ Turan Ergüngör, Kore'de Birinci Türk Tugayı, s. 95.

17/18 Mayıs gecesi düşman topçusunun yaptığı ateş sonucunda 2 nci Tabur Komutanı Miktad Uluünlü şehit olmuştu.¹³⁹

23 Mayıs 1951'de 1 nci ve 9 ncu Kolordular bazı bölgelerde düşman mukavemetlerini kırarak, bazı bölgelerde ise düşmana rastlamadan günlük hedeflerine vardılar. 10 ncu Kolordu tümenleri muvaffakiyetle taarruza geçtiler. 3 ncü Güney Kore Kolordusu'nun cephesinde ilerlemiş olan düşmana

¹³⁹ Dora, s. 363.

yan taarruzları yapıldı. Japon Denizi kıyılarında 1 nci Güney Kore Kolordusu mevzîlerini savundu.¹⁴⁰

Tuğgeneral Sacit Gürünlü, 711 Rakımlı tepe muharebeleri ve Bnb Miktat ULUÜNLÜ'nün şehit olmasını şöyle anlatmaktadır.

“Çin taarruzu başladı sabaha kadar iki taraftan çatur çutur ateş tamamen sarılmış vaziyetteyiz her taraftan ateş yağıyor bizimkilerde cephaneye kıyıyorlar o zaman inanmazsınız kavak ağaçları ondan bir müddet sonra rüzgarla gölgeden kesilmiş olarak devrildi .

O kadar mermi sarfetmişiz ki sabaha kadar bu çetin muharebe devam etti bu muharebede Bnb Miktat Uluünlü sığınağından çıkıp biraz hava almak için Kamil 'le dede Kamil soyadı o sınıf arkadaşım sığınağın dışında o arada bir mermi şarabnel ağacın dalına çarpıyor orda dağılıyor

Bnb Miktat Uluünlü kafatası İçeriye giriyor Kamilin bu kadar bir kafatası kısmı oda içeriye giriyor biz iki saat sonra sabahleyin ses seda yok .

¹⁴⁰ The History Of The United..., s. 659.

Çinliler perişan zaten o tümen bir daha haritada gözükmedi o gece bize taarruz eden tümen ertesi günü birliği çektik ve taarruz başladı. Tekrar fakat maalesef bir miktar şehit verdik. Bnb Miktat Uluünlü aslan gibi adam hava almak için gitti. .”¹⁴¹ diye anlatmaktadır.

Bu gün Türk Silâhlı Kuvvetleri düşmanla temas etmeden 21 km ilerlemiş ve varılan bölgede gerillâcıların koyduğu bombanın infilâkı neticesinde 3 ncü Tabur Komutanı Binbaşı Lütfü Bilgin şehit olmuştur.¹⁴²

Tugay verdiği bu şanlı muharebeden sonra, istirahate alınırken;geçtiği bütün yollar boyunca toplanmış dost askerlerin coşkun sevgi ve takdir gösterileriyle karşılaşmış;

"Birinciler dönüyor" "Korkusuzlar dönüyor " seslerine karışan alkışlar herkesin gözlerini yaşartmıştır.

¹⁴¹ Tuggeneral Sacit Gürünlü'nün anıları, Alb. Ali Denizli tarafından video kayda alınmıştır.

¹⁴² Dora, s. 364.

Çok geçmeden Taegyewonni mevkiine "Türk Kalesi" adı verilecekti.¹⁴³

Bu gece Türk Silâhlı Kuvvetleri'ne iki düşman alayı taarruz etmiş düşman 1500 zayıat vermişti. Bizde ise; 2 subay, 9 er şehit, 4 subay, 2 astsubay ve 18 er yaralanmıştı.¹⁴⁴

¹⁴³ Kore'de Türk Askeri, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1989, s. 23-25.

¹⁴⁴ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 65.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

ONUNCU BÖLÜM

KORE’DE 3 NCÜ TÜRK TUGAYI VEGAS, ELKO, KARSON MUHAREBELERİ

I. "Vegas'ta Savaşan Türkler Kore Savaşının Bitmesine ve Ateşkes Anlaşmasını Sağladılar"

Kunuri Muharebesinden sonra en çok kaybı Vegas diye adlandırılan ileri karakol muharebelerinde verdik. Kayıplarımız 151 şehit, 450 yaralıydı. Çinliler, Türklerce birkaç bölükle savunulan Muharebe İleri Karakol Mevzilerine(yaklaşık 500 Türk askeri), bir tümen(yaklaşık 15000 düşman askeri) ve yedi topçu taburuyla taarruz etti. 3.000 kayıp vermesine rağmen başarı sağlayamadı. 36 saat içinde düşman Türk kuvvetleri mevzilerine 65.000'i aşan top ve havan mermisi atmıştı.

Çinliler, Türklerce birkaç bölükle savunulan muharebe ileri karakol mevzilerine, bir tümen, 13500 KİŞİ ve yedi topçu taburuyla taarruz etti.

3.000 kayıp vermesine rağmen başarı sağlayamadı. 36 saat içinde düşman Türk kuvvetleri mevzilerine 65.000'i aşan top ve havan mermisi atmıştı.

**MEVZILERIMIZ ÖNÜNDE 151 ŞEHİDİMİZİN AYAK UCUNDA
3000 ÇİNLİ ÖLÜSÜ YATMAKTADIR. BİR ŞEHİDİMİZE KARŞILIK
20 ÇİNLİ TELEF OLMUŞTUR.**

Üç yıl süren savaş süresince Kore Türk Tugayı, karargâh ve bağlı birlikleriyle, takviyeli bir piyade alayından ibaretti. Fakat, taarruzda ve savunmada olsun, tugaya üç yıl içinde hep iki alay genişliğinde cephe verilmiş, bu sebeple cepheyi korumakta ve ihtiyat birlik ayırımında sıkıntıya düşülmüştü. **Karşımızda sayıca üstün kuvvetler bulunmuş, daha savaşın başlarında Çin kuvvetlerine karşı en az üçe karşı birle savaşmak zorunluğunda kalmıştı.**¹⁴⁵

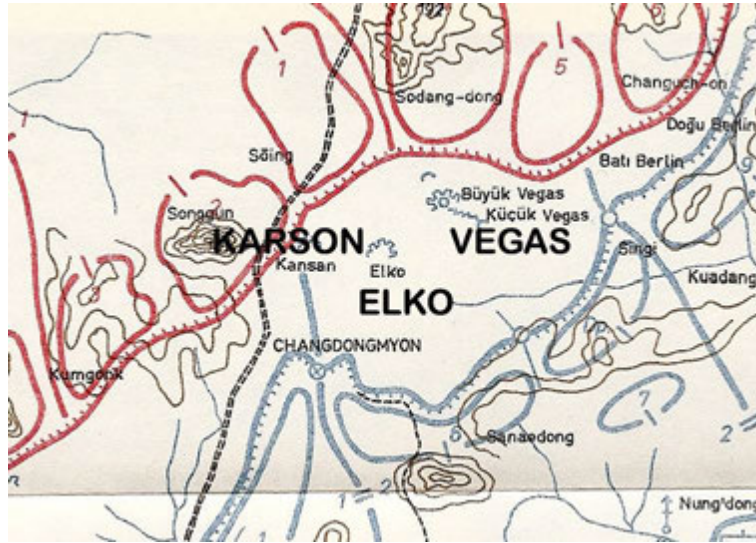
¹⁴⁵ Kore’de Türk Askeri,s.134.

Oysaki Vegas'ta korkunç bir Çinli üstünlüğü vardı, sel gibi geliyorlardı, insan kaynakları bitmiyor, mermi atar gibi insan harcıyorlar, karınca sürüsü gibi geliyorlardı.

Savaş sonunda, Elko'yu savunan 6 ncı Bölük'ten ayakta kalan yalnız 8 askerd. İstihkâm Bölüğü'nden de 10 asker. Bölükler manga kuvvetine indikleri halde, düşman, bu mangaları aşp asıl savunma hattımıza ulaşamadı. Bir tümene karşı iki-üç manga... İnanılması güç bir denge. İnsanüstü bir kuvvetle savaştık.

Muharebe çok kanlı oldu. Bu nedenle, yalnız muharebe ileri karakollarımızda yapılan bu savaşlara "Kanlı Vegas" adı verilmiştir.

Süresiz 16 saat süren kanlı ve amansız boğuşmalar sonucunda Büyük Vegas dokuz kez el değiştirmiştir. Ertesi gün ise Büyük Vegas Mehmetçiğin eline geçmiştir. Düşman, bütün çabalarına rağmen, Küçük Vegas'a ve Elko'ya girememiştir, istihkâm bölüğü, Karson mevzilerinde süngü hücumlarıyla düşmanı perişan etmiş, piyade gibi savaştır.

Muharebe İleri karakolları devamlı olarak gece savaşlarında gündüz gibi aydınlatıldığından düşmana, başarı sağladığı gece savaşlarından yararlanma imkânı verilmedi.

Kore'de savaşın sona ermesinde ve ateşkes antlaşmasının gerçekleşmesinde en büyük etkenlerden birisi de Vegas Muharebesi olmuştur.

Düşman değil asıl muharebe sahamıza ulaşabilmek, muharebe ileri karakollarımızla bile başa çıkamamış, kısa bir süre sonra ateşkes antlaşmasını imzalamak zorunda kalmış ve böylece Türk Tugayı Kore'de küçük birlikleri ile dördüncü kez savaşın kaderini değiştirmiştir.¹⁴⁶

Türk Tugayı; Vegas'tan sonra ikinci kez üstün birlik madalyası ile onurlandırılmıştır.

Birinci üstün birlik madalyası olan; Kumjangjangni 25-26 Ocak 1951 zaferimizde Türk Tugayı taarruzu ile 1734 Çinli'yi süngü ile şişleyerek imha etmişti.

Tugayın tek ihtiyatı olan ve Elko ve Karson Muharebe İleri Karakollarını takviye görevi verilen İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan;

Bölüğünün başında, ölümü göze alarak öne atılmıştır.

Kıyamet gününü andıran bu savaş alanında, bu kanlı, ölüme meydan okuyan mücadele, 29 Mayıs 1951 günü öğle vaktine kadar aralıksız 16 saat sürmüş, Bölük Komutanı Yzb. Şinasi Sükan bir Çinli'nin attığı el bombası demetinin patlamasıyla sağ bacağını kaybetmişti. Tepede ancak 10 kadar istihkâm eri ile bir o kadar da piyade eri sağ kalmıştı.

Çin kuvvetleri; Elko Karson tepelerinde süngülerimizin vasıtasıyla çok ağır kayıplar vererek, savaş alanını silahlarımıza terk etmiş ve asıl Türk kanı ile yazılan büyük zafer tarihin şeref sayfalarında kalmıştı.

Yüzbaşı Şinasi Sükan'a Amerika Birleşik Devletleri'nin "Distinguished Service Cross –madalyası yani bizdeki karşılığıyla Üstün Hizmet Madalyası almıştır.

İmtihaz Madalyası'nın beratında İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan için şöyle yazmaktadır :

BİZZAT KENDİSİ 75 DÜŞMAN ÖLDÜRMÜŞTÜR.

BÖYLE BİR KAHRAMAN ANCAK TÜRKLERE NASİP OLMUŞTUR.

¹⁴⁶ Kore'de Türk Askeri, s. 127.

II. 3 ncü Türk Tugayı'nın 28 ve 29 Mayıs 1953'te Doğu ve Batı Berlin, Vegas, Elko, Karson Muharebe ileri Karakol Mevzîilerindeki Çarpışmaları

28 Mayıs 1953'te düşman bütün muharebe ileri karakol mevzilerini gittikçe şiddetlenen top ve havan ateşi altına aldı. Bazı kapalı ateş mevzîileri tam isabetle yakıldı ve yandı. Bu yüzden mevzîilerde can ve cephanenin korunması için ivedi tedbirler alındı.

Esirlerin ifadelerinden ve telsiz dinlemelerinden düşmanın taarruza hazırlandığı öğrenilmiş ve vaktinde Türk Tugayı'na da bildirilmişti. 28 Mayıs 1953 saat 19.30'da düşmanın bir saat içinde 1400 top ve havan mermisi sarf ettiği tespit edildi ve düşman taarruzunun Türk Tugayı mevzîileri istikametine yöneleceği de anlaşıldı.¹⁴⁷

Düşman saat 19.45'te ateş şiddetini en yüksek seviyeye çıkardı ve Doğu, Batı Berlin, Vegas, Elko ve Karson mevzîilerine yaklaşmakta olduğu kesinleşti. Düşman, aynı zamanda, Türk Tugayı asıl savunma mevzîilerini de ateş altına aldı.

¹⁴⁷ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 373.

Ancak, Berlin'de mevziî içine girmek için taarruzlarında inat gösteren düşman bu emelinde muvaffak olduğu zaman Türk süngüsü karşısında buraları terk etmekte inat göstermedi.¹⁴⁸

Tuğgeneral Sırrı Acar
Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı

A. Vegas Muharebeleri

28 Mayıs 1953, saat 19.50'de düşman Vegas'ı sisledi. Düşmanın sis arkasından ilerleyeceği şüphesiz olduğundan, sis perdesinin gerisi derhal ateş altına alındı. Beş dakika sonra, bir düşman taburunun kuzeyden ve bir taburdan fazla diğer düşmanın da Vegas tepesini doğudan ve batıdan kuşatacak şekilde ilerlediği görüldü. Bu, bir alaylık komünist Çin taktiği yönteminde taarruz hareketi idi.

Vegas'ı savunan 3 ncü Bölük yakın ateş muharebesine girişti. Fakat, düşman bu ateşe ve kayıplarına rağmen hücumla kalktı. Bu sebeple mevziî içinde şiddetli süngü ve bomba muharebeleri ve boğuşmalar başladı. Saat 20.50'de düşman Küçük Vegas'a çekilenlerin direnmesi karşısında durmak zorunda kalmıştı.

¹⁴⁸ ATASE Arşivi, D.134, G.3, D.1.

Vegas'ta muharebe devam ederken, 7 nci Bölük komutanı, bölüğünden bir takımı pekiştirme için buraya göndermişti. 7 nci Bölük komutanı kendi takımı ve 3 ncü Bölüğün sağ kalanlarını emrine alarak Küçük Vegas'ta düşmana karşı taarruz yaptı, ilerlemiş olan düşmanı geriye attı ve Büyük Vegas mevzîlerini saat 21.23'te hücum ile geri aldı.

Fakat düşman çekilmemiş ve yakınlarda tutunmuştu. Büyük Vegas'ı zapt edenler bu düşmanla yakın muharebeye tutuştular ve yer yer süngü ve bomba muharebeleri ile hücum ederlerken, düşman saat 21.52'de Vegas mevzîlerini sisledi ve şiddetli ateş altına aldı. Türk ve Amerikan topçusu ve havanları, ateşlerini şiddetlendirdiler.

Büyük Vegas'ın önünde bomba, süngü muharebeleri yer yer devam ederken saat 23.06'da düşman yine hücumla kalktı ve Büyük Vegas'ı üçüncü defa zapt etti. Birlikler yine Küçük Vegas'a çekildiler.

Devamlı takviye alan düşman, kayıplarını dikkate almaksızın hücumlarını sürdürdü. Askerlerimiz de, cesaret ve feragatle savaştı.¹⁴⁹

Vegas muharebe ileri karakolunda muharebeler, süngü hücumları ve boğuşmalar şeklini almıştı. Düşman, kayıplarına bakmadan hücum ediyor, Türk askerleri de kendilerinden kat kat fazla olan yer yer on misline kadar çıkan düşmanla inanılmaz dereceye varan cesaret ve kahramanlıkla çarpışıyor, süngü ve bomba ile düşmanı püskürtüyordu.¹⁵⁰

25 nci Tümen'in muharebe birlikleri, düşmanın telsiz muharebesi ile yaydığı "Vegas, Elko, Karsan mevzîlerinin saat 03.00'e kadar ele geçirilmesi ve bundan sonra Türklerin asıl savunma mevziine taarruz ederek cephenin yarılması" emrini dinlediler. Bu haber Türk Tugayı'na bildirildi.

Hiç bir şeyden yılmaksızın ve hayret edilecek azim ve metanetle çarpışan bu kahramanları topçu taburu, havan bölüğü ve Amerikan topçusunun isabetli ateşleri destekliyordu. Yeniden hücumla başlayan ve hücum için yaklaşan düşman, bu müthiş ateş altında erirken, mevziide, bir kısmı da yaralı olan askerlerimiz son bir çabayla mevzi içindeki düşmanla süngüleşmeyi sürdürdüler.¹⁵¹

¹⁴⁹ Necdet Öztörün, "Kore Muharebeleri", Savunma ve Havacılık Dergisi, Cilt.1, No.2, s. 77.

¹⁵⁰ Kore'de Türk Askeri, s. 131.

¹⁵¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 377.

29 Mayıs 1953 saat 08.00'de düşman hareketleri çoğaldı. Düşman geceye sığdıramadığı taarruzlarını gündüz devam ettiriyordu.

Türk Tugayı komutanı, ağır bölüklerin piyade erlerinden bir takım teşkil etti. Bu, Türk Tugayı'nın biricik ihtiyatı oldu.

Küçük Vegas'a karşı başlayan düşman taarruzları, ağır ateşlerin etkisi dolayısıyla bu kez gelişmedi. Küçük Vegas'ı zapt edemeyen düşmanın Büyük Vegas'ta ve bunun kuzeyindeki sırtlarda savunma için tertiplendiği görüldü.

Saat 09.00'da depo bölüğünün diğer takımı da bölük karargâhı ile Küçük Vegas'a gönderildi. Saat 11.00'de dört takımlık bir kuvvetle, topçu, havan ateşlerini ve uçakların pike hücumlarını takip ederek, Büyük Vegas'a taarruz edildi.

Bu takımlar büyük gayret ve fedakârlıkla Büyük Vegas'ı zapt ettiler ve düşmanın derhal yaptığı karşı taarruzları püskürttüler. Düşman perişan halde kaçtı ve şiddetli takip ateşleri ile de kayıplara uğratıldı.

Büyük Vegas'ı ele geçiren cesur askerler takip ateşi sırasında fırsat bularak ilerlediler ve düşmanı 150 rakımlı tepeye kadar izlediler. Birlikler, saat 14.30'da düşmanın küçük birliklerle yaptığı taarruzları püskürttülerse de baraj ateşi ve sislemeyen sonra düşmanın büyük kuvvetlerle giriştiği taarruzu durduramadılar ve düşman saat 16.18'de yine Büyük Vegas'ı zapt etti.

Birlikler yine Küçük Vegas'ta tutundular. Düşman, taarruzunu durdurmadan sürdürdü ve Küçük Vegas'a hücum etti.

29 mayıs'ta 4 takımla düşmana yapılan hücumlarla, süngü ile tepedeki düşman temizlendi. Fakat düşman yenilgiye doymuyordu. Arkasından dalgalarla Çin sürülerini ileri sürüyor ve Türk duvarına çatıyordu.¹⁵²

Vegas'taki birlikler çok kayıp vermişler ve bitkin hale gelmişlerdi. Bunların geriye alınmaları zorunlu olmuştu. Türk Tugayı komutanı, mevziin sol kanadındaki 2 nci Bölüğün tamamını Vegas'a göndermeye karar verdi ise de 25 nci Tümen komutanı müthiş boğuşmalara sahne olan bu ileri karakol mevziülerinin boşaltılmasını emrettiğinden 29 Mayıs 1953 saat 21.30'da Vegas'taki birlikler, ateş altında oldukları halde düşmana sezdirmeden şehit ve yaralılarını sırtlarında taşıyarak asıl savunma mevziinin gerisine tamamen çekildiler. Keşif kolları düşmanla temasta kaldı.¹⁵³

¹⁵² The History Of The United..., s. 672.

¹⁵³ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s. 379.

B. Elko ve Karson Muharebeleri

Düşman, 28 Mayıs 1953 saat 20.00'de Vegas'ta olduğu gibi, Elko ve Karson muharebe ileri karakollarına da taarruza başladı ve bu mevziilere de topçu ve havanlarla ateş açtı.

Düşman, bu ateşten sonra hücumla geçti. Bu düşman hücumları şiddetli bomba ve süngü muharebeleri ile durduruldu ise de, yakın muharebeler ve boğuşmalar şiddetle devam etti.

Düşman, Karson muharebe ileri karakoluna iyice yerleşti ve silâhlarını mevzilendirdi. Düşman, saat 02.53'te tekrar Elko'ya taarruz etti ve püskürtüldü. Çok kayıp vermiş olan 6 ncı Bölük, bir takım ile pekiştirildi. Düşman, Elko'ya hücumlarını tekrarladı ve etkili baraj ateşinin altından geçerek, Elko mevziilerine girdi. Burada şiddetli süngü ve bombalarla kanlı boğuşmalar başladı ve 03.42'de hücumlar durduruldu ise de, yakın muharebe, saat 04.30'a kadar devam etti.

Geri atılan düşman uzaklaşmamıştı. Aldığı kuvvetlerle Elko'yu kuşatarak taarruzunu yeniledi ise de tepeli zapt edemedi. Bütün düşman hareketleri etkili top ve havan ateşi altına alınmıştı.¹⁵⁴

Saat 08.15'te düşman, Elko'ya üç taraftan aynı zamanda taarruza geçti. Düşman yakın muharebeler, süngü ve bomba ile durduruldu.

Düşman saat 09.30'da Elko ve Karson bölgesini sisledi ve sis gerisinde yeniden taarruz tertipleri aldı. İki Amerikan ve bir İngiliz topçu taburu bu düşmanı ateş altında bulundurdu. Saat 11.44'te taarruza geçen düşman, mevzîlerin bir kısmına girmeyi başardı ise de kanlı boğuşmalarla geriye atıldı. Hücumlarında başarılı olamayan düşman, önünü sisleyerek geriye çekildi.

Çok kayıplar vermiş ve çok yıpranmış olan Elko muharebelerinin değiştirilmesi zorunlu görüldüğünden, 29 Mayıs 1953 saat 12.00'de mevzi, 14 ncü Amerikan Alayı'nın bir bölüğüne teslim edildi.

Böylece, Çin kuvvetleri çok ağır kayıplar vererek savaş alanını silâhlarımızı terk etmişti. Elko tepesi muzaffer süngülerimizin gölgesinde ve asil Türk kanının yazdığı tarihin şeref sayfalarında kalmıştı.

¹⁵⁴ The History Of The United..., s. 673.

İstihkâm Bölük Komutanı
ŞİNASI SÜKAN

Bu muharebe sonrasında yüzbaşı Şinasi Sukan'a "Distinguished Service Cross" üstün hizmet madalyası verildi. Madalya beratında biz-zat kendisinin 75 düşman öldürdüğü yazılıdır. ¹⁵⁵

Tugayın tek ihtiyatı olan ve Elko ve Karson Muharebe İleri Karakollarını takviye görevi verilen İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sukan; Bölüğünün başında, ölümü göze alarak öne atılmıştır.

28 Mayıs saat 21.00'de; ne olursa olsun Elko ve Karson Tepelerinin elde bulundurulması gereğiyle, bu korkunç gecede tepenin güney kenarına kadar yanaştı. Oradan gelen boğuşma sesleri ve karanlıklar içerisindeki görüntüler, burada yeni bir düşman taarruzunun yapıldığını gösteriyordu.

¹⁵⁵ "Kore Savaşlarında Bir Anı", Savaş Menkıbeleri Dergisi, no.2, ankara, 1973.

Kısa bir tertipten sonra istihkâm Bölük Komutanı Yzb. Şinasi Sükan'ın emriyle Elko ve Karson'da bulunan düşmana hücum edildi. Orada direnmekte olan erlerin de katılmasıyla süngü hücumu etkili oldu ve düşman geri atıldı.

Bu çarpışmalar çok kanlı olmuştu. Parçalanmış dost ve düşman cesetleri, birbirine kenetlenmiş bir halde siperleri örtmüştü. Göğüs göğüse, boğaz boğaza yayılan bu çarpışma, muhakkak kazanılmalıydı. Subaylar da en ön saflarda hücum katılıyor, erlerine örnek oluyorlardı.

Kıyamet gününü andıran bu savaş alanında, bu kanlı, ölüme meydan okuyan mücadele, 29 Mayıs 1951 günü öğle vaktine kadar aralıksız 16 saat sürmüş, Bölük Komutanı Yzb. Şinasi Sükan bir bomba demetinin patlamasıyla sağ bacağını kaybetmişti. Tepede ancak 10 kadar istihkâm eri ile bir o kadar da piyade eri sağ kalmıştı.

Çin kuvvetleri ise çok daha ağır kayıplar vererek savaş alanını silahlarımızı terk etmişti.

Yüzbaşı Şinasi Sükan'a hükümetimizin dışında verilen çeşitli madalyalardan biri olan Amerika Birleşik Devletleri'nin "Distinguished Service Cross –madalyası almıştır.

Distinguished Service Cross (DSC), yani bizdeki karşılığıyla *Üstün Hizmet Madalyası*, Amerikan Ordusu'nun savaş sırasında verdiği, Şeref Madalyası'ndan (Medal of Honor) sonraki en yüksek 2 nci nişandır.

Kore Savaşı sırasında, asker ve subaylarından, sıradışı kahramanlıklar gösterenleri bu madalya ile ödüllendirmiştir.

Kore Savaşı boyunca, diğer milletlerden toplam 14 kişi bu madalya ile ödüllendirilmiştir. Türkiye'den(3 kişi)

İmtihaz Madalyası'nın beratında İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan için şöyle yazmaktadır :

Türk ordusundan Şinasi Sükan, Kore'de, Sanggorangpo bölgesinde, 29 Mayıs 1953'te kahramanlık göstererek üstün bir başarı göstermiştir.

O, düşmanın şiddetli taarruzlarına uğrayan Karson Muharebe ileri Karakolu'nu savunmakla görevlendirilen takımlardan birisine gönüllü olarak katılmıştır.

Karson ve Elko ileri Karakolları'nın sarılmış olduğunu haber alınca, kuvvetlerini karşı taarruza geçirip, düşman hatlarını yararak Elko ileri Karakolu'nun düşman tarafından alınmasını önlemiştir.

Bundan sonra, hemen kuvvetlerine savunma düzeni aldırarak, karabin ve cephane sağlayarak ileri hatların kritik bir noktasına kadar yerlerde faali-

yet göstererek erlerine cesaret vermiş; ateşi idare etmiş ve eline geçirdiği her cins silahla dövüşmek suretiyle,

BİZZAT KENDİSİ 75 DÜŞMAN ÖLDÜRMÜŞTÜR.¹⁵⁶

¹⁵⁶ Belgenin orijinal anlatımı şu şekildedir; bkznz.; http://www.homeofheroes.com/valor/books/foreign/05_DSCkorea_Foreign.doc

SUKAN, SINASI

Captain, Army of Turkey

Army of Turkey

Date of Action: May 29, 1953

Citation:

The Distinguished Service Cross is presented to Sinasi Sukan, Captain, Army of Turkey, for extraordinary heroism in action on May 29, 1953, at Sanggorangp'o, Korea.

He voluntarily accompanied one of his platoons ordered to reinforce Outpost Carson, which was under heavy enemy attack. Upon hearing that both Outposts Carson and Elko had been surrounded, he led his troops in a successful counterattack, breaking through enemy lines, retaking Outpost Elko.

He then quickly deployed his forces for defense, cautioning his men of the necessity of holding the position at all costs.

He obtained a carbine and resupply of grenades and moved forward to an exposed position in a critical sector of the Outpost.

Although exposed to a continuous devastating mortar and artillery barrage, he moved constantly around the fighting positions, encouraging the men, directing fire, and fighting with grenades and any weapon he could find, killing an estimated seventy-five enemy himself.

After fighting continuously for sixteen hours he was wounded but refused to be evacuated.

Department of the Army: General Orders No. 43 (May 29, 1953)

Üstün karamanlık, itaat ve arkadaşlık duyguları ile dün milletlerinin hayranlık duyguları ve takdirlerini kazanan Türk ordusun küçük bir parçası olan Muharebe İleri Karakolları,Türkün şeref ve haysiyetini her zaman her yerde, icabında canlarını feda ederek korumuşlardır.

İstihkâm Bölük Komutanı Yüzbaşı Şinasi Sükan;

KORE VE DÜNYA TARİHİNE ALTIN HARFLERLE ADINI YAZDIRAN BÖYLE BİR KAHRAMAN ANCAK TÜRKLERE NASİP OLMUŞTUR.

C. Batı ve Doğu Berlin Muharebeleri

(1) 3 ncü Tabur 9 ncu Bölük 2 nci Takım Komutanı Üsteğmen Uluer Engin Şöyle anlatmaktadır.

“Bulunduğumuz yer eski muharebe ileri karakolu hattı imiş önemli tepeler olduğu için Asıl Muharebe Hattı ile birleştirilerek elde bulundurulması hedeflenmiş.Fakat birkaç defa el değiştirildiği için hem müttefiklerce ve hem de Kuzey Korelilerce bilhassa anti-personel mayınları döşenmiş ve de mayın döşeme planı olmayan tehlikeli bir bölge idi.

Bu mayınlar yüzünden bölgede bulunan Amerikan Tank Takımından 4 er ve bir astb öldü, mayın tarlasına girmiş ve çıkamayan 2 er Takım erlerimizce kurtarıldı. Günler mevzii çatışmalar ve cebri keşif,pusu keşfi faaliyetleri ile devam ederken yılbaşı geldi.1952/1953 yılbaşı gecesi Sınıf arkaşımız ütğm.Şamil ÖZDİLLİ'nin (Emekli Tümgeneral) Takımının önünü telçiti çekmekle görevlendirilmiş Taburumuz İstihkam Tk.K. Üsteğmen Cevat BAYRAK erleri çalışırken Takım Muharere İdare Yerime gelmişti.

Cephe sakindi,fakat on dakika sonra tahminen saat 03.00 'te Üsteğmen Cevat'ın anti-personel mayına bastığını ve ağır yaralı olduğunu bildiren haber geldi. Koşarak yanına gittim gözlerini açtı ve sonbir gayretle "

Uluerciğim, seni dinlemedim bak bana ne oldu, nişanlıma haber ver, elveda." dedi ve kollarımda şehit oldu. Haftalarca ağladım, hala gözüm yaşarır. Plansızlığa ve tedbirsizliğe lanet ettim...

Üç ay o cephede çarpıştık. Mevsim kış olduğu için ortalık nisbeten sakin. Günler mevzii çatışmalar ve cebri-pusu keşifleri ile geçiyordu. Takımın bulunduğu tepe önemli bir tepe olduğu için tepe gerisinde 106 mmlik havan Tk. mı vardı ve tevkif ateşi yönünden rahattım, iki günde bir keşfe çıkıyordum.

Bir keresinde cebri keşfe çıkmış düşman ağır silahlarının yerlerini öğrenmeye çalışıyorduk. Düşmanın havan ateşine maruz kaldık, çenemden yaralandım, topçu ve havan ateşi istedim, yerine getirildi, tecrübe kazandığımız için zayıtsız döndük.

Üç ayın sonunda Tümen ihtiyatı olarak Cephe gerisine çekildik, eksiklerimizi giderdik, bazı yeni silahların eğitimini gördük, dinlendik ve yeni alacağımız cephe bölgesi olan PANMUNJON bölgesine hareket ettik.

PANMUNJAN bölgesi cephenin BATI (Sol) kanadında kritik ve tehlikeli bir bölge idi. Karşımızda komünist Çin kuvvetleri vardı. Tugayımız 3 Taburu da AMH'da (Cephede) olmak üzere yerleşecekti. Yerleştiğimiz bölge NEVADA COMPLEX olarak anılıyor ve Amerikan Marin Alayı tarafından savunuluyordu.

Amerikan Marin Tümeninin Alayı. Bölüklerinin mevcutları 250-260 kişi idi. Bizim Bölük mevcudu ise 128-130 kişi idi. Ayrıca Marin Alayının

Direkt ve Genel Destek Topçu Taburları ile sayısını bilmediğim keşif ve taktik bombardıman uçakları vardı dolayısı ile cepheleri birhayli genişti.

Arazi çok kritik ve ayrıca muhtelif büyüklükte beş tane (DOĞU BERLÎN-BATI BERLÎN-VEGASLAR-ELKO-KARSON) Muharebe îleri Karakolları vardı. Bu tepeler cephenin önemli kritik arazilerdi ve mutlaka elde bulundurulması gerekiyordu.

Bu defa ben ve manga Komutanlarım önceden gidip teslim alacağım cephenin Komutanı ile bir hafta beraber kaldık. Beraber keşfe çıktık, düşmanla ilgili önemli bilgiler elde ettik ve bir hafta sonunda tugay cepheye intikal etti ve cepheyi teslim aldık.

28 Mayıs'a kadar savunma muharebeleri, keşif faaliyetleri, hergün karşılıklı havan ve topçu atışları, müttefik hava taarruzları gece muharebeleri devam etti. 28 Mayıstan itibaren siklet merkezi Vegas'larla diğer muharebe

ileri karakolları olmak üzere, diğer cephelere de komünist Çin ve Kuzey Kore kuvvetleri büyük çapta taarruza başladılar.

Taarruza başlamaları ile ilk 36 saatte şiddetli ve göğüs göğüse muharebeler cereyan etti. Aralıksız devam eden bu çarpışmalarda Takımın Berlin Muharebe ileri Karakollarının Güney doğusunda idi Cepheden taarruz (Tebit Taarruzu) ile sol kanattan kuşatma taarruzuna maruz kaldım.

Çok şiddetli muharebe cereyan ediyordu. Çok şiddetli topçu ve havan ateşine maruz kalıyorduk. Bunkerlerimiz çok sağlam olduğundan pek etkilenmedik A-1, A-4 ve A-6 Mt.namluları gece ve gündüz sürekli ateş etmekten kor haline geliyor ve kahraman erat elleri yanma pahasına namlu değiştiriyorlardı.

Cephe ve sol kanadındaki bütün taarruzları kırdık, düşman büyük zayıyat verdi. Doğu ve Batı Berlin MİK. larının önünü de devamlı çapraz ateş altında tuttuğumuz için düşman orada da başarı elde edemedi. Bana Makinalı Tüfekleri bırakan Amerikalılara çok dua ettik.

Büyük-Küçük VEGASLAR ile ELKO ve KARSON MİK.ları birkaç defa el değiştirdi, karşı taarruzlar yapıldı,Tugay ihtiyatımız tüken-di.Hizmet erleri,yazıcı ve şoförlerden oluşan Takımlar teşkil edilerek ileri hattaki Tk.K.ları çekilerek başlarına verildi ve karşı taarruzlar düzenlendi.

Tk.K.arkadaşlarımız şehit oldular, Bundan sonra Tümen ihtiyatından gönderilen bir Amerikan Bölüğünün tümü Büyük VEGAS'a yapılan karşı taarruzda öldüler.

Tk.ve Manga K . ları ilkyardımcı çok iyi bilmelidirler , 36 saatlik VEGAS çatışmasında bir erimin yanına düşen havan mermisi sol ayağını ve sol elini bileğine kadar hurdahaş etmişti.

Sedye ile Tk. bunkerine getirildiğinde durum feci idi, hurdaya dönen eli,ve ayağı tutan bileklerdeki deri ve etleri kestim, kanı durdurdum,penisilin tozu serptim ve sardım,kol ve bacak atellerini kullandım ömrümde ilk defa plazma iğnesi ile damara girip eri sedyeye bağladık ve telefonum üzerine gelen Tümen ambulans helikopteri ile tahliye ettik ve bu işler gece cereyan etti. Amerikalı'ların bıraktığı malzemeler çok işe yaramıştı.

Daha önceleri yine bir çatışmada yaralımız için gelen helikopter yere indikten sonra havan veya top mermisi isabeti aldı, bir Amerikan sağlık görevlisi öldü, inanın 10 dakika sonra ikinci bir helikopter yaralımızı alıp gitti.

Seneler sonra elini ve ayağını kestiğim er Amerika'dan gelip İstanbul'daki görev yerime gelip beni buldu, elimi öptü, hastahaneden hemen sonra Tokya'ya gönderildiğini bir müddet sonra Amerika'ya gönderildiğini, tedaviden sonra el ve ayak protezlerinin takıldığını, kendi el ve ayağı gibi rahatça kullandığını ve yaşadıklarını anlattı. O an insan hayatının ne mana taşıdığını ve önemini çok iyi anlamıştım." Diye anlatmaktadır.

II. Elko, Karson, Vegas Muharebelerinin Sonuçları

Kore'de savaşın sona ermesinde ve ateşkes antlaşmasının gerçekleşmesinde en büyük etkenlerden birisi de Vegas Muharebesi olmuştur.

Vegas'tan sonra Türk Tugayı ikinci kez üstün birlik madalyası ile onurlandırılmıştır.¹⁵⁷

Düşman 15 Mayıs 1953'te Berlin muharebe ileri karakol mevzilerine taarruza başladığından itibaren, 14 gün, aralıksız olarak Türk Tugayı mev-

¹⁵⁷ Muzaffer Esen, "Kore Savaşı ve Türk Askerleri" Gaziler Dergisi, Yıl 5, s. 26. Temmuz 1989, s. 12.

ziîlerine günde 110-630 top ve havan mermisi atarak girişeceği yeni taarruzun hazırlık ateşlerini yapmış ve asıl taarruzun Türk Tugayı'na yöneltileceğini hissettirmişti.

28 ve 29 Mayıs 1953'te Türk Tugayı cephesine yapılan taarruz, bundan önceki mahdut tabur ve alay çapındaki taarruzlar türünden değildi. Düşmanın muharebe ileri karakol mevziîlerini zapt ettikten sonra bu mevziîlerin yüksek gözetleme olanağından yararlanmak ve bu hâkim araziyi taarruz çıkış hattı olarak kullanmak suretiyle asıl savunma mevziîne taarruz edeceği ve cepheyi yaracağı anlaşıyordu.

Düşmanın cepheyi yardıktan sonra daha büyük harekâta girişeceği de şüphesizdi.

Düşmanın seçtiği bu taaruz istikameti, mütareke konuşmaları yapıldığı için tarafsız hale getirilmiş olan koridorun kuzey çizgisine çok yakındı. Bu sıralarda mütareke müzakereleri yapılırken cepheden top sesleri geliyordu.

Düşmanın, o sırada cereyan eden mütareke konuşmalarına etkili olmak istediği ve kazanılacak bir başarıdan yararlanmayı düşündüğü şüphesizdi.

Türk Tugayı, asıl savunma mevziî için olduğu gibi mevziîn ilerisindeki muharebe ileri karakol mevziîlerinin de kesin olarak savunulması ve kaybedilen yerlerin geri alınması emrini almıştı.

Düşman, Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin muharebe ileri karakol mevzilerine, yedi topçu taburunun ateşleriyle desteklenen bir tümenle taarruz etmiş olduğu halde sonunda yalnız Karson'ı ele geçirebilmiştir. Bu duruma göre, düşmanın çok üstün kuvvetlerle yaptığı ve önemli miktarda kayba mal olan taarruzları başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Elko ve Karson'da yapılan savaşlarda düşman süngü hücumları ile geri atılmıştır. Düşmanın 26 saat 20 dakika fasılasız olarak tekrarladığı taarruzları boşa çıkmış, Vegas ve Elko'yu düşürememiştir. Düşman 3000'den fazla ölü ve yaralı vermiştir. ¹⁵⁸

Tuğgeneral Sırrı Acar
Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı

¹⁵⁸ ATASE Arşivi; D.134, G.1, K.71, D.1.

Muharebelerin en önemli özelliği;

Düşman insan zayıflığına bakmadan muharebeye kuvvet sürmüştür. Bunlar arasından silâhlı ve teçhizatı olmayanlar da bulunuyordu, bunlar ölü ve yaralıların silâh ve cephanesini almak suretiyle muharebeye katılmışlardır.

Silâhsız olanlar torba taşıyor olup içinde bomba vardır, teslim olur gibi gösterip süratle bombaları atmaktadırlar. Düşmanın süngü kullandığı tespit edilmemiştir. ¹⁵⁹

**Tuğgeneral Sırrı Acar
Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı**

Süresiz 16 saat süren kanlı ve amansız boğuşmalar sonucunda Büyük Vegas dokuz kez el değiştirmiştir. Ertesi gün ise Büyük Vegas Mehmetçiğin eline geçmiştir. Düşman, bütün çabalarına rağmen, Küçük Vegas'a ve Elko'ya girememiştir, istihkâm bölüğü, süngü hücumlarıyla düşmanı perişan etmiş, piyade gibi savaşmıştır.

Düşman değil asıl muharebe sahamıza ulaşabilmek, muharebe ile ri karakollarımızla bile başa çıkamamış, kısa bir süre sonra ateşkes antlaşmasını imzalamak zorunda kalmış ve böylece Türk Tugayı Kore'de küçük birlikleri ile dördüncü kez savaşın kaderini değiştirmiştir. ¹⁶⁰

36 saat devam eden bu muharebede Türk Tugayı 2.453.767 piyade silâh mermisi, 62.970 çeşit havan mermisi, 79.795 çeşitli el bombası sarf etmiştir. Topçu taburumuz 27.170, Amerikan topçusu ise 112.000 mermi atmıştır. Bu taarruzu destekleyen iki İngiliz topçu taburunun da cephane sarfiyatı buna katılırsa sayı o oranda çoğalmış olur. ¹⁶¹

III. 3 ncü Türk Tugayı'na "Legion Of Merit" (Liyakat Nişanı) Verilmesi

3 ncü Kore değiştirme Tugayı, yurda döndükten sonra 28-29 Mayıs 1953 muharebeleri dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı

¹⁵⁹ ATASE Arşivi, D.134. G.1. K.71, D.1.

¹⁶⁰ Kore'de Türk Askeri, s. 127

¹⁶¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 385.

adına Ordu Komutanı Orgeneral M.B.Ridgway; tugayı "Legion Of Merit" nişanı ile taltif etmiştir.

RESİMDEKİ YAZI; (1950-1954 Yıllarında Kore’de müşterek savaş hizmetinde bulunduğum yiğit Türk arkadaşlarıma kalbi iyi dileklerle. 1974, General, M. B., Ridgway. RESİM GAZİLER DERNEĞİ-ANKARA’DADIR.

WITH CORDIAL BEST WISHES TO MY GALLANT TURKISH FRIENDS WITH WHOM I WAS PRIVILEGED TO SHARE COMBAT SERVICE IN KOREA 1950-1954 15 JULY 1974 M.B RIDGWAY U.S. 8 TH. ARMY, KOREA)

Tugayı görevini başarı ile yapmış ve Birleşmiş Milletler içerisinde düşmanın elde edeceği kazançları önleyerek bir çok hayatı da kurtarmıştır.”¹⁶⁴ Demektedir.

Bizim Çinlilere verdirdiğimiz ağır zayıat, onların bu hattı geçmelerini engellemiştir. İmjin nehrindeki bu durum genelleştirilince karşı taraf da statüyü aynen kabule mecburiyetinde kalmış ve III.ncü KORE TUGAYI, Kuzey Kore Güney Kore savaşının sona ermesinde baş rolünü başarı ile oynamıştır.”¹⁶⁵ Diyordu.

Vegas’tan sonra Türk Tugayı ikinci kez üstün birlik madalyası ile onurlandırılmıştır.¹⁶⁶

¹⁶⁴ Çinlilerin zayıatı için Güney Kore Harp Tarihinin, Orijinal anlatımı şu şekildedir; bkz.; The History Of The United..., s. 673

By midafternoon, General Williams and I US Corps Commander Lieutenant General Bruce C. Clark, in a radio conversation with General Acar, evidently felt that the Chinese intended to remain on the offensive until the outposts were taken. The strength on Vegas was down to 40-odd men, many of them wounded, and to 20-odd on Elko.

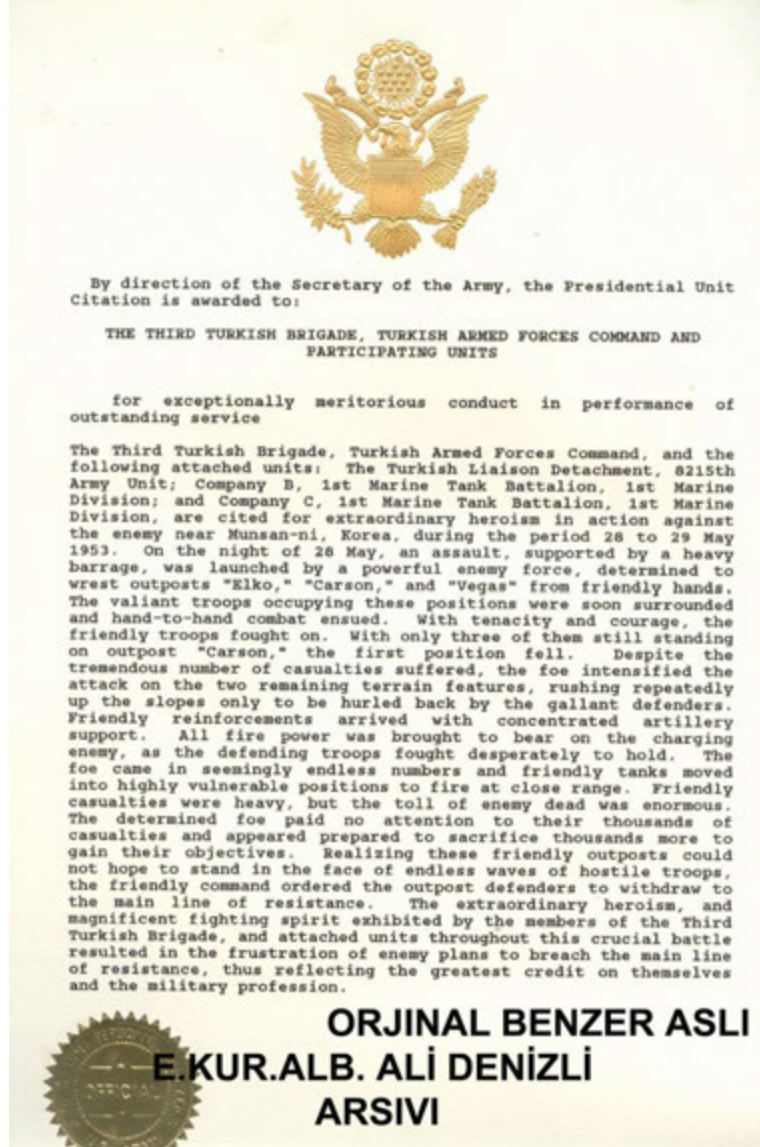
Over 150 men had been killed and 245 had been wounded in the defense of the Nevada Complex. On the other hand, the Chinese casualties were estimated roughly at 3,000 men. The question was: Should the Brigade hang on to the outposts or should the terrain be evacuated and more lives be conserved?

Under the circumstances it was decided that the outposts had served their main purpose in uncovering and delaying the enemy attack. Early in the evening of 29 May orders went out for the Turks to withdraw from Vegas and for the US troops to leave Elko.

¹⁶⁵ Üsteğmen Cahit Berk’in anıları kendisi tarafından yazılıp, E.Albay Ali Denizli’ye teslim edilmiştir.

¹⁶⁶ Muzaffer Esen; "Kore Savaşı ve Türk Askerleri" Gaziler Dergisi. Yıl 5, s. 26. Temmuz 1989, s. 12.

3 ncü Türk Tugayı Üstün Birlik Belgesinde şöyle demektedir;

“Düşman sayılamayacak kadar çok askerle geliyordu ve dost tanklar daha yakın bir menzilden ateş etmek için oldukça hassas mevzilere hareket ediyorlardı.

Dost birlikler ağır kayıplar verdi fakat düşman birliklerin ölü sayısı sayılamayacak kadar çok büyüktü.

Kararlı düşman, verdiği binlerce kişilik kayba dikkat etmiyor; amacına ulaşmak için binlercesini daha kurban etmeye hazır gözüküyordu.

Dost Muharebe İleri Karakollarının, tükenmek bilmeyen dalgalar halinde üzerlerine gelen düşman birlikleri karşısında daha fazla dayanamayacağını anlayan Cephe Komutanı ileri karakoldaki savunma güçlerinin asıl muharebe hattına doğru geri çekilmelerini emretti.

Bu kritik muharebede;

3 ncü Türk Tugayı ve emrindeki birliklerin sergilediği üstün kahramanlık ve muhteşem mücadele ruhu; düşmanın asıl muharebe hattında gedik açma planlarının hüsrana uğramasına, dolayısıyla da Türk gücü ve kahramanlığının askeri sahada tanınması ve büyük takdir toplamasına sebebiyet vermiştir”¹⁶⁷. Demektedir.

Vegas'ta Savaşan Türkler Kore Harbini bitiren Ateşkes Antlaşmasını Sağladılar"

¹⁶⁷ Belgenin Amerika'dan gelen aslının kopyası E.Albay Ali DENİZLİ arşivindedir.

Belgenin orijinal anlatımı şu şekildedir; bknz.;

The foe came in seemingly endless numbers and friendly tanks moved into highly vulnerable positions to fire at close range. Friendly casualties were heavy, but the toll of enemy dead was enormous. The determined foe paid no attention to their thousands of casualties and appeared prepared to sacrifice thousands more to gain their objectives.

Realizing these friendly outposts could not hope to stand in the face of endless waves of hostile troops. the friendly command ordered the outpost defenders to withdraw to the main line of resistance.

The extraordinary heroism, and magnificent fighting spirit exhibited by the members of the Third Turkish Brigade, and attached units throughout this crucial battle resulted in the frustration of enemy plans to breach the main line of resistance, thus reflecting the greatest credit on themselves and the military profession.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

KORE'DE UYGULANAN PSİKOLOJİK HARP

Kore'de her iki taraf da birbirlerinin moralini bozmak, muharebe heves ve gayretlerini gevşetmek, personeli kedere, ümitsizliğe düşürmek ve teslim olmaya teşvik etmek için psikolojik faaliyetlerde bulunmuşlardır. Mevzî harbi devresinde ise bu faaliyet pek çoğalmış ve çok geniş kapsamlı bir durum almıştır.

Propaganda haberleri veya bilgiler ya basılı olarak düşman arazisine uçaklar, top mermileri ve çeşitli araçlarla atılır veya cepheye 100 m. yaklaşan ve 2000 m. ye kadar sese ulaşan veyahut uçaklara konan hoparlörlerle Çince ve Korece olmak üzere doğrudan doğruya cephedeki düşman elemanlarına sesle ulaşıyordu.

Bu amaçla, cephedeki her kolordu bölgesinde hoparlörlü propaganda makinasına malik üç ekip çalıştırılır. Düşman esirleri broşürleri okudukları ve sesleri işittiklerini bildirdiklerinden, düşman personeli anlamsız bir harp yüzünden felâketlere uğradıklarını hayatlarını feda etmekle Çin milletinin bir şey kazanamayacağını öğrenmiş bulunuyorlardı.¹⁶⁸

Birleşmiş Milletler cephesinde bol yiyecek, giyecek olduğu, teslim oldukları takdirde bu nimetlerden faydalanacakları, konforlu bir hayata kavuşacak kendilerine insanca muamele yapılacağı bildiriliyordu.

Yine aynı vasıtalar ile karanlık bastıktan sonra veya sabahın alaca karanlığında, komünist hatlara atılan bu tip beyannamelerin gayesi; cephenin o kesiminde bulunan komünist askerleri serbest ve emniyetle Birleşmiş Milletler hatlarına geçebilmelerini kolaylaştırmak idi. Bu kâğıtlardaki yazının altında Birleşmiş Milletler yetkili komutanının imzası vardı. Kuzey Kore ve Çince hazırlanan kâğıtların arka sayfalarına ayrıca iaşe kâğıdı ilâve edilmişti.

Bilhassa bu esas üzerine hazırlanan propaganda ve serbest geçiş pasolarından beklenen netice elde edilmişti. Sabaha karşı alaca karanlıkta veya kötü hava şartlarında cephenin yakın olduğu kesimlerde komünist askerler

¹⁶⁸ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 364.

ceplerinde sakladıkları bu kâğıtları bayrak gibi sallayarak Birleşmiş Milletler hatlarına iltica etmişlerdi.¹⁶⁹

Komünistler de propaganda kâğıtlarını keşif kolları aracılığı ile ve Birleşmiş Milletler Ordusu gerisine sızdırılanlarla atmakta idiler. Bundan başka propaganda mermileri ile Birleşmiş Milletler Ordusu askerlerinin bulundukları yerlerde ve mevziilere broşürler ve kartlar atılmıştı.

Komünistlerin Birleşmiş Milletler askerlerine, bilhassa Amerikan askerlerine karşı girişmiş oldukları bu harp faaliyetinin esas gayesi bu askerlerin ruh ve şuurlarında geride bıraktıkları şahane hayatı hatırlatarak bir macera uğrunda bu uzak topraklarda ölmenin boş olduğu fikri ile bir infial uyandırmak, onları geriye döndürmek ve esas harbi kazanmaktı.

¹⁶⁹ Kore'de Psikolojik Harp Broşürü, Ankara, 1957, s. 12.

Harbin ilk senelerinde komünistler gerillâ birlikleri ile destekledikleri psikolojik harp sahasında bilhassa kadın ajanlar vasıtası ile geniş çapta bir şebeke kurmaya muvaffak olmuşlardı. Amerikan CIC teşkilatı tarafından 7 Ocak 1950 tarihinde yalnız Pusan - Mason bölgesinde 14.350 komünist ajanın faaliyette bulunduğu tespit edilmişti. Bu ajanların çoğu komünist Çin kadın gerillâcıları olup Choicok-ri şehrinde daha evvel muhtelif kurslardan geçmişlerdi. Hepsinin sağ kollarında Kızıl Çin millî sembolünün dövmesi vardı.¹⁷⁰

Propaganda kâğıtları Rus yapısı havanların ihtiraklı tapalı mermileri ile de atılmakta idi. Bu mermilerle atılan broşürler az zararla veya hiç parçalanmadan yere düşmekte idi.

Komünistlerin propaganda kâğıtlarını atacak özel silâh ve mermilerde yaptıkları görülmüştür. Ayrıca, içine evrak konan mermiler de kullanılmıştır. Düşmanın attığı broşür ve propaganda evrakı ile genel olarak iki konunun telkini istenilmiştir. Bu amaçla atılan kartların bir tarafında bir aile grubu, diğer tarafında da mezar resmi vardır, ikincisi, mütareke konuşmalarında Birleşmiş Milletler temsilcilerinin barış yapmamak niyetinde olduklarını hissettiren yazılardır.

¹⁷⁰ Kore'de Psikolojik..., s. 4.

Psikolojik harp, her iki tarafta da gerekli bir silâh mahiyetinde olarak devamlı geliştirilmiş ve çoğaltılarak sürdürülmüştür.¹⁷¹

Psikolojik Harbin Türk Tugayı Üzerindeki Tesirleri

Genel olarak komünistlerin Kunuri muharebelerinden sonraki devrede Birleşmiş Milletlere karşı girişmiş oldukları psikolojik harbin Türk Tugayı-na ait kısmını "Mehmetçiğin süngüyü kavrayan elini gevşetmeyi hedef tutan hareketlerdir" olarak kıymetlendirebiliriz.

Bu sahada komünistlerin Türk askeri üzerindeki propagandası karnı tok, sırtı pek olan Mehmetçiğe pek tesir etmemiştir.

Ancak Kore'ye gitmek bir muharebeye katılmak içinde olan erlerimize aşılacak istenen propagandalar da şöyle idi: Bir er Yüzbaşı Turan Ergüngör'e şöyle söylüyordu:

"Komutanım, orada ölürsem şehit yazılmazmışım. Hocalar söylemiş." Bu hüküm bir Müslüman hoca'nın olamazdı. Zehir mukavemeti az olanlar için müthişti. Biraz kurcalanınca anlaşıldı ki Kızıl mikrop evvelâ asker ailelerine serpilerek en yakınları vasıtasıyla da Kore'ye gidecek erlere aşılacak istenmişti.¹⁷²

İşte bu maksatla Türk Barışsever Derneği adı altında Behice Boran tarafından kurulan derneğin dağıttığı bu tip broşürler toplanmıştı.¹⁷³

Muharebenin ilk zamanlarında komünistlerin gerillâ faaliyetinde; yoldan geçerken acıyarak çikolatasını verdiği, tozlu yollarda bir öküz arabasının arkasından, sırtına çocuğunu sarmış ihtiyar kadınların, beyaz hasır şapkalı ihtiyar erkekler ile yıkık bir köprü'nün kenarında bulanık suda balık avlayan ihtiyarların ona arkasından ateş etmesi Mehmetçiğin şuurunda bir infial uyandırmıştı.

Bütün bu arkadan veya yandan komünist hareketleri neticesinde Türk askeri düşmanı daima yan ve gerilerden beklemek telâşına düşmüştü.¹⁷⁴

¹⁷¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 364.

¹⁷² Ergüngör, s. 56, Yazıcı, s. 62, 63.

¹⁷³ TBMM Tutanak Dergisi, C.2, Ankara, 1951 s. 73, Cumhuriyet 29-30 Temmuz 1950.

¹⁷⁴ Korede Psikolojik..., s. 10.

Tugayın askerleri, polisleri tarafından yapılan araştırmalarda bir çok sebze yüklü arabaların altında ve erzak yüklü arabaların semerlerinde ve çuvalların içinde silâh, cephane ve bomba gibi mühimmat bulunmuş ve yapılan soruştırmada bunların o civardaki komünist gerilllara gtrdkleri anlaşılmıştı. Bu silâh ve mühimmatı taşıyanlar daha ziyade çok yaşlı erkeklerle genç ve güzel kadınlardı. Bulunan silhlara el konulmuş ve komünistlere yardım eden bu şahışlar geriye esir kamplarına sevk edilmişlerdi.¹⁷⁵

¹⁷⁵ Artuç, s. 150.

ONİKİNCİ BÖLÜM

HARP ESİRLERİ VE UYGULANAN İNSANLIK DIŞI MUAMELELER

I. Esirlerin Yakalanması, Esirlikten Kurtulma Şekilleri

Birleşmiş Milletler Ordusu düşman savunma hatları içinde ve mevzî derinliklerindeki düşman tahkimatını, silâhlarını keşif için son model teknik araçlarla donatılmış kuvvetli kara gözetlemelerinden başka, düşmanın kuvvetini, taarruza başlama zamanını ve ordusundaki morali tespit edemediğinden bu bilgilere sahip olabilmek için mümkün olabildiği kadar çok sayıda esir yakalaması gerekli görülmüş ve ileri hat birliklerine düşmanı keşif, gerillâcı takibi görevlerinden başka, bir de esir yakalama görevi verilmiştir.

Düşman personeli, sığınaklardan ancak gece çıktığı için, Türk keşif kolları da ancak gece esir yakalayabilmişler ve işte de başarılı olmuşlardır.

Düşmanın da esir yakalamaya çok çaba gösterdiği bölük ve takım çapındaki kuvvetlerle keşif hareketlerinin ve taarruzlarının esas hedefinin esir yakalamak olduğu da anlaşılmıştır.

Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı, tutsaklıktan sakınma ve tutsak olunca kaçıp kurtulma yöntemlerini bir broşürle birliklerine yayınlamış ve personelin buna göre eğitimini istemiştir. Kore savaşlarında düşmandan sakınabilen ve tutsak olduktan sonra da kaçıp kurtulabilen Birleşmiş Milletler Ordusu askerlerinin hakiki tecrübelerine ve Çinli karakterine dayanan bu eğitim broşürünün özeti aşağıdadır:

30 Temmuz 1950.

"Düşman çoğunlukla Cenevre Antlaşması hükümlerine uymaz.

Birleşmiş Milletler Ordusu personelini esir edince kaçmaması için çoğu kez bomba ile ağırca yaralar. Komünistlerin eline düşen esir, çok güç koşullara ve işkencelere katlanmak zorundadır. Tutsaklık hali, belki hayatının sonuna kadar sürecektir. Bu azaplardan, hatta günün birinde idam edilmekten kurtulmak için, esir kaçmalıdır.

Bir tutsağın bütün şahsî eşyası elinden alınır. Komünistler tutsaklara kendi askerlerine verdikleri gıdayı verirler ve çoğunlukla yaralı ve hasta tutsakları kendi askeri ile beraber tedavi ederler. Fakat Çinli için iyi olan koşullara bile katlanmak güçtür.

Ele geçen tutsak derhal alay karargâhına götürülür ve hemen sorgusu yapılır. Aynı gece toplanan tutsaklar, tümen tutsak toplanma yerlerine gönderilir. Sağlam ve hafif yaralı tutsaklar yürürler, ağır yaralılar da çoğunlukla sağlam tutsaklar tarafından taşınırlar.

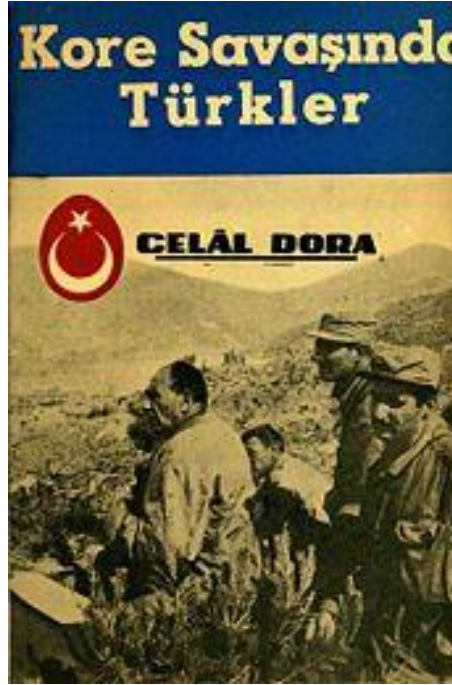
Tümen tutsak kampında Güney Koreli tutsaklar ayrılır ve bunlar derhal bir Kuzey Kore birliğine katılırlar. Diğer milletlere mensup tutsaklardan bilgiler alınır ve tutsağın hususî ve medenî hâli de tespit edilir.

Tutsaklardan, özellikle işçi ve öğrencilere veya uygun durumda görülenlere, komünist olmaları teklif edilir ve bunlara iyi davranılır. Komünist olmayı kabul edenlere, Birleşmiş Milletler askerleri arasında komünizm propagandası yapmaları koşulu ile serbest bırakılacakları da vaat edilir ve bir çok da çıkarlar gösterilir. Tutsaklar bu sorulara aksi cevap vermemelidir. Komünistler, bilmiyorum diyenlere aynı soruları tekrarlamaktadırlar."

II. Tutsaklıktan Sakınma ve Kaçma Yöntemleri

Fena duruma düşen Birleşmiş Milletler personeli, ilk önce tutsak olmamaya gayret etmelidir. Muharebe sahasında düşman eline düşmeden önce çukurlarda, sel yataklarında, binalarda, enkaz içinde saklanmak olanağı vardır. Gece karanlığı ve sisli havadan çok yararlanır.

Düşman eline düşmüş olan esir, esir olduğu ilk saatlerde kaçıp kurtulmak için pek çok fırsatlar bulabilir. Tutsak kabileleri muhafızları teşekkül ettikten ve kabileler memleket içine sevk edildikten sonra kaçıp kurtulmak güçtür.¹⁷⁶

Esir olmamak için Albay Celal Dora askerlerine daha gemide giderken şu emri veriyordu.

**"Hiç bir suretle esir olmak zilletini kabul etmeyiniz, canınızı seve-
rek belki öldürmezler diye ümitlenmeyiniz. Silâhsız, eli kolu bağlı ve hiç
bir taraftan yardım göremeyecek olan bir insanın işkence ile öldürül-
mesi veya ölüme mahkum edilecek tarzda ağır işlerde çalıştırılmasının**

¹⁷⁶ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı ..., s. 367.

ölümden çok beter olduğunu bilmelisiniz. Esir olmaktansa ölmeyi seve seve tercih etmelisiniz. Şayet ben ihtiyarım haricinde ağır yaralanarak kendimi bilmez halde esir olmak bedbahtlığına maruz kalırsam bana en yakın arkadaşımın hatta elinde silâh yoksa bile bir taşla kafamı ezerek beni öldürürse kanımı anasının sütü gibi helal ederim" demiştir.¹⁷⁷

Albay İhsan SÖZER esir olmamayı şöyle anlatmaktadır.

“Gemiye İskenderun da bindik bütün tugay 3 gemiye dağıldı biz tugay karargahı 1nci ve 2nci tabur olarak General Han isimli gemiyle 26 günde oraya ulaştık gemimiz bir tek Seylon adasında Kolombo Limanına uğrayarak yakıt ikmali yaptı doğrudan doğruya Pusana indik, Pusandan trenle Teagu giderek Teagu’daki kışlalarda kaldık.

Kur.Alb.Ali DENİZLİ: Komutanım Alb.Celal Dora’nın bir konuşması vardı gemide esirlikle ilgili ne demişti komutanım?

E.Alb.İhsan SÖZER: Gemiyle seyahat esnasında plan tatbikatları yapılıyordu ve bu arada gazinoda alay komutanımız Alb.Celal DORA bize birçok hususlarda nasihatlerde bulunuyordu ve “sakın ha esir olmayın esir olacağınıza intihar edin benimde esir olduğumu gördüğünüz anda beni de

¹⁷⁷ Dora, s. 40, Mark W. Clark, From The Danube To The Yalu, Nework, 1954, s. 254.

vurun öldürün anamın ak sütü gibi, hakkımı helal ederim dediler” ve bize bu şekilde de moral eğitimi veriyordu.”¹⁷⁸ diye anlatmaktadır.

III. Harp Esirlerine Komünist Çinlilerce Yapılan İnsanlık Dışı Muameleler

Kore'de bulunan esir kamplarında esirlere yapılan vahşî muameleyi bütün teferruatı ile nakletmek imkânsızdır. Yekûnu ciltlerle eseri bulur.

KOMUNİST ÇİNLİLERİN, RUSLARLA İŞBİRLİĞİ YAPARAK ESİRLERİ NE HALE GETİRDİĞİ AŞAĞIDAKİ RESİMDEN ANLAŞILMAKTADIR.

¹⁷⁸ Albay İhsan SÖZER'in anıları, Alb. Ali Denizli tarafından video kayda alınmıştır

Mütareke imza edildikten sonra sıra esirlerin büyük değiştirmesine gelince, komünist esir kampı hayatının ne demek olduğu bütün teferruatıyla ortaya çıkmıştır. Kamplardaki vahşet, katil ve alçaklıklar bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmiştir, büyük değiştirmede hasta ve yaralıların hakikaten en fena durumda olanları alınmıştır.

Çin ve Kuzey Kore komünistleri ele geçirdikleri esirlerin tamamını iade etmemişlerdir. Bunun sebeplerinden birisi de herhalde ileride yapacakları pazarlık için, mesala Kızıl Çin'e Birleşmiş Milletler'de bir sandalye teminine imkân sağlamak için rehine olarak tutmak isteğinde olduklarındandır.

Büyük değiştirme ile dönecekler kamilen döndükten sonra 944'ü Amerikalı olmak üzere daha hâlâ 3404 Birleşmiş Milletler esirini ellerinde tutmuş olduklarına dair kuvvetli deliller vardı.

11.622 harp esiri, müdafasız olarak komünistlerin elinde bulunurken katledilmiştir. Bu bir gaddarlık rakamıdır. Bu gaddarlıklar önceden tasarlanmış ve tatbik edilmiştir. Bundan başka, şunu da anlamış bulunuyoruz ki Katyon ormanında komünistler tarafından hür Polonya subayları nasıl bir taktik ve teknikle topyekûn katledilmişlerse Kore'de işlenen cinayetlerde de kullanılan metot aynıdır.

Kore'de askerî personeli hedef tutan hesaplı öldürüşler, çok defa esirin elleri arkalarına bağlanmış olduğu halde yapılmıştır. Bununla beraber kızılar, öldürme ve zulüm teknikleri içine geçmiş asırların gaddarlık ve engizisyonlarını gölgede bırakan birçok yenilikler ithal etmeyi de ihmal etmemiştir. Bazı zamanlar yaralı esirlerin üzerine benzin dökülmüş veya el bombası veyahut da kibrit çakılmak suretiyle ateş verilip yakılmıştır.¹⁷⁹

Komünist kuvvetleri tarafından esir edilen Birleşmiş Milletler askerleri sağlam veya yürüyebilecek durumda olan yaralılar yürüyüş grupları halinde yaya olarak yürütölmekte idiler. Ağır surette yaralı olanlar olduğu yerde bırakılıyor veya tüfek ateşleriyle öldürölüyor veya süngölüyor, veyahut da her iki şekilde birden tatbik ediliyordu. Birçok hâllerde, öölümlerin sebebi, sıhhî bakımın mevcut olmayışı, gıdasızlık, dizanteri, zatürre üzerinde toplanıyordu. Komünistler tarafından verilen yiyecek pek az ve gıdasız çok defa ise hiç bir yiyecek verilmiyordu.

¹⁷⁹ Clark, s. 254.

RESİM:5 5 NO'LU ESİR KAMPI (PYOKTONG)'NDA TÜRK ESİRLERİ

KAYNAK: T.R.Fehrenbach, This Kind of War-The Classic Korean War -- 111

Ayrıca esirler küçük kafesler içerisinde tıkmış, yalın ayak olarak dondurucu soğuklarda ayakta durmaya mecbur edilmiş veya soğuk suya sokulup çıkartılmıştır. Dövülmüş ve kısmen uzun zamandan beri suyla dolurmuş deliklere atılmışlardır.¹⁸⁰

Ölüm kamplarından birisi de mağaralar isimindeki kamptı. Buraya gönderilen esir battaniyesiz ve abdesthane tertibatı olmadan yaşıyordu.¹⁸¹

¹⁸⁰ Clark, s. 260.

¹⁸¹ Muzaffer Kıran, Şafakta Hücum Kore Harbi, Ankara, 1965. s 92

Bunlardan birisi olan 450 m.lik tünelde kaç gün yaşadığını bilmeyen Sıhhiye Onbaşı Veli Atasoy 48 saatte verilen kumla karışık bulgur yiyerek yaşamıştı.¹⁸²

IV. Komünistlerin Bu İnsanlık Dışı Muamelelerine Karşı Birleşmiş Milletler'in Esirlere Muameleleri

25 Haziran 1950'de başlayan Kore muharebelerinde Birleşmiş Milletler Orduları, aldıkları esirleri, muvakkat esir kamplarından geçirdikten sonra Koje-do'daki esir kampına sevk ediyorlardı. Burası mevcut irili ufaklı adalardan en büyüğü olan Koje adası idi. Pusan limanına yakın her türlü hava taarruzları dışındaydı. Burada 70.000'i aşan Koreli ve Çinli harp esirleri iskân ediyordu.

Kamp hakikaten mükemmel denecek derecede idi. Bu haliyle modern bir hapishaneyi andırıyordu. Harp esirleri lehinde her türlü tedbirler alınmış-

¹⁸² “Tutsak Düşen Sıhhiye Onbaşı Veli Atasoy'un Kuzey Kore Kamplarında Geçirdiği 33 Ay Korsavaş Dergisi, s. 92 Ocak 983, s. 23.

tı, iskân mükemmel, iaşe ise normaldi. Esirler için duş yeri, sıhhî helalar, küçük çapta bir çarşı, hatta sinemalar yapılmıştı.

Harp esirlerinin bakımı ise tamamen insanî idi. Günlük gıdaları 2900 kaloriye yaklaşıyordu. Çok zaman esirlere çikolata ve Amerikan sigarası dağıtılıyordu.

Ne yazık ki insanî muameleye alışık olmayan komünist harp esirleri, kısa zaman sonra kampta kendi aralarında teşkilâtlanmaya ve komünizmi içte ve dışta yaymaya başlamışlardı. Esir kampı içinde, teröre dayanan bir organizasyon kurulmuştu ve bu kampa 7 Mayıs 1952'de de isyan etmişlerdir.

Bu isyanda, 31 mahkum öldürüldü, 139 mahkum yaralandı. Buna mukabil, bir Amerikan askeri öldü ve 14 asker de yaralandı.¹⁸³

Bu isyanı ve harp esirlerinin işlediği cinayetleri soruşturmak üzere teşkil olunan Birleşmiş Milletler muhakeme komisyonunda Türk delegesi olarak Hâkim Yüzbaşı Muzaffer Kıran görevlendirilmiş ve oradaki esirleri ve olayları incelemişti.¹⁸⁴

V. Kore Harbi'nde Verilen Esir Miktarları

Kore harbi esnasında Amerikalılar düşmana 7190 esir vermişlerdi. Bu esirlerden 6565'i kara ordusuna, 263'ü hava kuvvetlerine, 231'i deniz piyadesine, 40 tanesi de deniz kuvvetlerine aitti.¹⁸⁵

Bu Amerikan esirlerinden 2701'i ölmüş, 4418'i de geri dönmüştü.¹⁸⁶ Yetkililer, bu oranı çok yüksek bulmaktaydılar.

21 Amerikalı esir ise, vatana dönmek istememiş, düşman ülkede kalmayı tercih etmişti.

Üstelik, Kore'deki her üç Amerikan esirinden birisi, düşmanla şu ya da bu şekilde işbirliği yapmış olmaktan suçluydu.

Fakat işin en kötü tarafı geri dönenlerden 75 kadarının, komünistler hesabına casusluk yapmak üzere, aralarında teşkilâtlanmış olarak tespit edilmesiydi.

¹⁸³ Further Summary Of Events ..., s. 6.

¹⁸⁴ Kıran, s. 78.

¹⁸⁵ Kıran, s. 89.

¹⁸⁶ The History Of The United..., C.4, s. 680.

Buna göre; 980 İngiliz esirinden sadece bir tanesi vatana dönmeyi kabul etmeyerek Çin'de kalmıştır.

Erlerin üçte ikisi düşmanla işbirliği olarak nitelendirilebilecek hiçbir harekette bulunmamış, subay ve astsubayların ise hiç biri komünistlere karşı zaaf göstermemişlerdir. Geri dönenlerden, komünizmi benimsemiş oldukları açığa çıkan (% 4 dört oranındaki) esirlerin, eskiden beri sol fikirlere yatkın olduğu tespit edilmiştir.¹⁸⁷

Türkler ise 234 esir vermiştir. Bu esirlerin büyük bir kısmı Kunuri'de yaralanarak muharebeden sıyrılmayan askerlerdir.¹⁸⁸

Esir edilen Birleşmiş Milletler askerî doktorlarına hasta ve yaralı esirlere bakmak için hiç bir suretle müsaade edilmemiştir, buna rağmen esir düşmüş askerî doktorlar ve sıhhiye erleri tarafından diğer esirlere mümkün olan her şeyi yapmışlardır. Meselâ bir Türk doktoru harp esirlerine devamlı ihtimam ve yorulmak bilmeyen gayret sarfederek bir çok hayatı kurtarmıştır.

Esaretten dönmek istemeyen Amerikalılar için General Mark Clark şöyle diyordu:

"Şüphem yok ki bütün bunlardan en acı ve en kötüsü nihayet sonunda dayanamayarak komünizmi seçmiş olan 21 Amerikalıydı. Bunlar, kendilerine isterlerse memleketlerine dönebileceklerini söyleyen aynı kamptaki diğer esirlere küfürler savuran Amerikalılardı.

Fakat şu nokta üzerinde tekrar tekrar durmak isterim. Memleketimizdeki hürriyet ruhunun kuvvetine ebedî bir kredi olmak üzere, harp esirlerimizin pek cüz'î ve pek mahdud bir kaçı müstesna, hepsi böyle bir hıyaneti, nefretle reddetmiş ve bu güne kadar komünistlere karşı direnmişlerdir.

O müthiş esir kamplarında, büyük kahramanlar vardı... Birkaç korkak, bir kaç fare de vardı..."¹⁸⁹

Türklere gelince; toplamı olan Türk esirlerinin bir teki dahi düşmanla en ufak bir işbirliği yapmamıştır. Esir düştüklerinde, Türklerin hemen hemen yarısı yaralı olduğu halde, esaret sırasında ölüm olayına rastlanmaz. Çin esir kamplarından birinde Amerikalıların 1.500 - 1.800 esirden 400 -

¹⁸⁷ J.A.C. Brown, Beyin Yıkama ve ikna Metodları, İstanbul, 1973, s. 220.

¹⁸⁸ ATASE Arşivi, D.134, G.17. K.150, D.66

¹⁸⁹ Clark, s. 265.

800 kadarını kaybetmelerine karşılık, 110 Türk'ten hiçbiri esaret sırasında can vermemiştir. Amerikan askeri yetkilileri, bu sonuçları Türk askerinin esaret sırasında bile emir ve komuta zincirine harfiyen riayet etmesine bağ-
lıyor.¹⁹⁰

VI. Türk Esirlerinin Maruz Kaldığı İnsanlık Dışı Muameleler ve Buna Karşı Onların Yiğitlikleri

Büyük çoğunluğu Kunuri savaşlarında gece çevrilerek yarı yaralı, yarı baygın bir halde düşman içinde kalarak esir düşen Türk askerleri ile birlikte bu muharebelerde, kızılıların aldığı esirlerin komünist kuvvetlerce kuzeye, Kızıl Çin ülkesine doğru bir "ölüm yürüyüşü"ne başlatılır.¹⁹¹

Hava çok soğuk ve karlıdır. Kafilde çokça yaralı ve hasta vardır. Yürüyemeyen esir, yolun bir kenarına çekilir, Kızıl Çinli muhafız gelir, takati olmayan ve yürüyemeyen bu insana önce tüfek dipçığı ile vurur. Yaralı veya hasta bu zorlama ile ayağa kalkıp kafileye katılırsa ne âlâ. Aksi halde hemen kafasına bir kurşun sıkılır ve bu askercik orada temelli kalır. Bu sahne her milletten yürüme gücü olmayan esirlere aynen tekrarlanır.¹⁹²

Fakat Türk esirlere gelince iş tamamen değişir. Bizden de gücü kesilen yürüyemeyen ve yol kenarına çekilen olur elbette. Kızıl muhafızdan evvel, hemen bizden iki üç kişi fırlar ve arkadaşlarını kaldırıp sırtlarına alırlar. Halbuki onlar da yaralı, hasta ve yorgundur. Bu korkunç facialarla dolu göç günlerce sürer. Nihayet İmjin ve Yalu nehirleri geçilir. Kızıl Çin topraklarına ulaşılır. Ölmeden buraya kadar gelebilen esirler esir kamplarına yerleştirilir. Birleşmiş Milletler Ordusu'nun bu şanssız insanları için yepyeni şartlarda yeni bir yaşam başlar.

Bu hâl, tutum, yönetici kadroyu yani Çinli subay komutanları hem kızdırmakta, hem de ilgilerini artırmaktadır, ilk operasyonda, rütbelilerin kaldırılması denemesinde diğer milletlerin ordularına mensup askerlerde bekleneni vermiş, Türk askerlerinde hiç tesiri olmamıştır.

Özel olarak yerleştirilmiş uzman istihbarat subayları getirilir. Yeni bir denemeye geçilir. Kafilenin kıdemlisi olan yüzbaşımızı grubun başından alıp

¹⁹⁰ Brown, s. 228.

¹⁹¹ Kıran, s. 89.

¹⁹² The History Of The United..., s. 680

hapsederler. Türk esirlerinin bundan sonra ne yapacaklarını merak ederler. Bir hafta beklerler, gözlemler yaparlar. Durum değişmez, çünkü yüzbaşından sonraki kıdemli subay olan bir teğmen işi ele almıştır. Yaşam biçimi değişmeden sürmektedir.

Bu paylaşma duygusunun en güzelini Ramazan Bayramı'nda bir keçi kesen Türk esirleri başlarında Yüzbaşı Hamid, Yüzbaşı İhsan ve Yüzbaşı Fevzi Gürgen olduğu halde keçi etini 300 esir arasında paylaşmışlardır.¹⁹³

Esir kampında Türkler, Çinliler için başlıbaşına bir mesele teşkil ediyorlardı. Bir Çinli, tercüman vasıtasıyla onlara komünizmi izah etmeye kalkıştığında, alaycı ve şaşırtıcı sorularla serseme çevrilmişti, bunun üzerine Çinliler Rusya'dan Türkçe konuşan birisini getirttiler. Fakat o da öylesine bunaldı ki, bir gün ansızın kampı terkedip gidiverdi.

Onu, Monica Felton takip etti. Bu kadın, Kadınlar Millî Meclisi'nin lideri idi. Ancak o da birkaç gün sonra Türkler tarafından hakarete uğradı ve solcu fikirleriyle başka yere çekip gitmesi söylenerek kovuldu. Sonradan iki

¹⁹³ Frederick Pelser, Freedom Bridge, California, 1983, s. 54.

ayrı komünist propagandacısı daha başarısızlığa uğramış ve bu işten vazgeçmek zorunda kalmışlardı. (Bunlardan birisi, Türkçe konuşan bir Amerikalı esirdi. Bu şahıs yurduna dönmeyi kabul etmeyenlerdendi.¹⁹⁴

ÜSTEĞMEN FEVZİ GÜRGEN ŞÖYLE ANLATMAKTADIR,

Sorgularda yalan söylüyorsun, Pavlov metodu şartlı metod, benim karşıma bir kağıt demeti, karşımda mis gibi bir domuz kızartması, yazarsan yiyeceksin diyordu. Bizi sorgulayan bir Rus Türkçe bilen binbaşı ismi Malik, 2 nci sorgulamada Kamred isimli uzun yıllar Türkiye'de elçilikte çalışmış bir Çinli, bu Çinli Türk sempatızanı idi. Yaşlı idi, 45-50 arasında. Bizi gündüz sorguya çekiyorlar geceleri de ayrı ayrı hücrelere koyuyorlardı.”¹⁹⁵

Bu davranışların kökü, Türk askerinin kışlada aldığı terbiyeden evvel, evinde aldığı geleneksel Türk aile terbiyesine dayanır.

Kamlarda Kızılların ilk yaptıkları iş şudur: Birleşmiş Milletler'in ve kendi ülkelerinin esirlere verdikleri tüm üniformaları çıkartılır. Yerine üzerine herhangi bir rütbe alâmeti bulunmayan düz ve tek tip elbiseler giydirilir. Böylece ilk anda bekledikleri gerçekleşir. Birleşmiş Milletler Ordusu'nu oluşturan çeşitli ülkelerin askerlerinde, rütbesiz olmanın getirdiği disiplinsizlik başlar. Arkasından rütbe otoritesi yerine pazı kuvvetinin otoritesi başlar.

Yemek zamanı 190 esir olan bölüme, 15-20 kişiye yetecek kadar yiyecek ve ekmek getirilir. Tevzi edilmez, ortaya bırakılır. Kolu kuvvetli olan aslan payını alır, diğerleri tabî ki aç kalır. Hasta olanlar bakıma alınmaz kendi hallerine bırakılırlar. Tanrı'nın koruduğu kurtulur. Diğerleri bakımsızlıktan ölürlər. Sık sık ölüm vakaları görülür.¹⁹⁶

Yalnız, bu esir askerler arasında bir grup vardır ki derhal Kızılların dikkatini çeker. Bizimkiler... Üniformaları yoktur. Rütbe işaretleri bulunmamaktadır. Ama yüzbaşı vardır, o yine yüzbaşısıdır, başçavuş yine başçavuştur, onbaşı yine onbaşısıdır, er erdir. Rütbeli gibi, makamlı gibi, disiplinli bir yaşayış vardır. Bu tutum esaret yılları boyunca hiç değişmez. Sabah ve akşamları bir Türk kışlasında, barış şartlarında yarışircasına, yoklama için dizilir. Manga-

¹⁹⁴ Brown,s. 229.

¹⁹⁵ Üsteğmen Fevzi Gürgen 'nin anıları, Alb. Ali Denizli tarafından kayda alınmıştır.

¹⁹⁶ The History Of The United..., s. 680.

dan yukarı doğru tekmiller alınır. En kıdemli subay bir yüzbaşımızdır. Mütad denetimini yapar, merhabalaşır, hâli sorulur. Hastalar ayrılır.

Onların başında bakımlarından sorumlu bir sağlık ekibi bulunur. Güçlerince yapabildikleri maddî bakımı yaparlar, manevî destek olurlar, terk edilmişlik duygusunu vermezler. Genel temizlik yapılır. Kendilerine göre bir eğitim programı vardır. Spor yaparlar, güreş tutarlar, oyun oynarlar. Yemek zamanı gelen yemek ve ekmek ortaya konulur. Gözetim altında eşit olarak bölüşülür. Herkes payı kadarını alır. En sonunda yüzbaşı da diğerlerine katılır, diğerleri ne aldıysa o da onu alır ve yer.¹⁹⁷

Onu evvelâ anamızdan öğreniriz. Aile içinde uygularız. Köylerimizdeki kahvelerde, camilerimizde bile davranışlarımızın özel bir disiplini vardır.¹⁹⁸

Tüm Türk esirleri esarette birbirlerine bağlılıklarını ve morallerini muhafaza ettiler ve komünist doktrininin konuşmasını bile reddettiler.¹⁹⁹

Türklerin kamptaki hâllerini Binbaşı Fehrenbach şöyle anlatıyor:

"Türkler Rusların komünist olduğunu biliyorlardı ve onlar Türklerin düşmanıydı ve Ruslardan, komünistlerden nefret ettiler. Bu konu asla tartışılmadı.

Türkler güçlülere dayanıklı idiler. Allah veya Çin komünist köpekleri ne verirse yediler, şikâyet etmediler. Kamptaki bir çok iyi eğitim görmüş Amerikalılar onların tohum yiyişini hayretle seyrettiler."²⁰⁰

1953'te Kuzey - Güney savaşı sona erer. Mütareke görüşmeleri başlar. Ama esirlerin iadesi işlemine karar verilmez. Böylece esaret hayatı taraflarda 4-5 yıl sürer. Değişim başlayınca, yeni ve diğerlerine benzemeyen bir tutum gösterir. Türk esirleri, Türk grubu, kıdemlileri olan yüzbaşının komutasında bir askerî birlik havasında Güney Kore'ye geçer ve tugaylarına iltihak ederler.

Diğer ülkelerin esir düşen askerleri arasındaki maddî kayıplara ilâveten, manevî kayıplar da vardır. Oldukça büyük sayıda, bilhassa çoğunluğu Amerikalı olmak üzere anavatanlarına dönmeyi reddederler. Artık inandıkla-

¹⁹⁷ Bunhan Göksel, Bildiriler V, Ankara, 1983. s. 34, 35.

¹⁹⁸ Göksel; s. 36.

¹⁹⁹ The History Of The United..., s. 681.

²⁰⁰ Fehrenbach, s. 542, 543

rı yeni rejim içerisinde komünist insanlar Kızıl Çin'de yaşamayı tercih ederler.²⁰¹

Türk'ün esaret hayatında bile diğer milletlere örnek olacak millî karakterini inceleyen Amerikan "Mc Call" dergisi bu serüveni, kahramanlarının isimleriyle, tarihleriyle oldukça ayrıntılı olarak anlatır. Sonunda da Amerikalı babaya, anaya, pedagog ve sosyologlarına sertçe hitap eder: "**Anadolu bozkırının ortasında doğan, binbir mahrumiyet içerisinde yetişen Türk çocukları bizim her türlü imkânları, konforu vererek yetiştirdiğimiz çocuklarımızla aynı şartlar altında, aynı sınavı geçirdiler.**

Onlar muvaffak oldular. Tam gittiler, tam olarak geriye dönmeyi becerdiler. Bizimkiler, birbirlerine ellerini uzatmadılar. Birbirlerini korumasını bilmediler. Yalnız kendileri için, bencillikle yaşamının örneklerini verdiler. Kızılardan daha sonraki dönemde de iyi muamele görünce sevindiler, gevşediler, çözüldüler. Onların rejimlerini beğendiler. Ailelerini, vatanlarını unutup, aralarda kaldılar.

Nedir bu Türk'ün çözülmeyen kuvveti, gücünün sebebi? Nedir bu bizim cemiyetimizin zayıflığının, çürüklüğünün sebebi? vb...."²⁰²

Komünist Çinlilere esir düşen Türk Çavuşu Muzaffer Şenburç esir olduğu andan itibaren başından geçenleri şu şekilde anlatmaktadır:

"Kunuri'de arkamda patlayan top mermisi ile yere yuvarlandığımı görenler beni şehit bırakmışlar ve böylece sağ kalanlar beni şehit bildirmiş, şehit listelerine de böyle girmiştin.

Beni yaralı olarak ele geçiren Çinliler diğer esirlerle beraber arabalara bizleri hasır ipleri ile bağlamışlardı. Arabalar her an devrilme tehlikesi geçiriyor, tekerler tangır tungur taşların üstünden atlayarak yuvarlanıyordu. Arabadan düşen yaralılar oluyordu. Düşenleri bir daha almadıkları gibi bir de vurup öldürüyorlar arkasından kahkahalar savuruyorlardı. Yanımdan Amerikalı siyahlardan biri düştü. Hasır ipe tutunarak bir müddet arabanın peşinden sürüklendi. Takatsiz kalınca ipi bıraktı. Komünistlerden biri beynine bir kurşun sıktı.

²⁰¹ Göksel, s. 38

²⁰² Göksel, s. 38.

Bu arada bana da bir Çinli tüfekle üzerime ateş etti. Mermi saçlarımın arasından başımı sıyrarak geçti. Ben ölmekten korkmuyorum. Kıpırdamadan öldür diye işaret ettim.²⁰³

Getirildiğimiz kampta hergün ellerinde kırbaç bulunan süngülü nöbetçiler önünde hasta, yaralı hiçbir insanî his olmadan hayvan sürülerine yapılmayacak işkencelerle dağlardan odun söküp getirmeye götürülüyorduk. Ağır odun yükü altında yıkılıp inleyerek can veren yaralılar, odun yolunda süngülenenler, kırbaçlarla vurulup yıkılanlar, perişan, vahşet dolu işkence ve zulüm altında insanlıklarından utanmayan zalimler eline düşmüştük.

Bitten ve pislikten hepimiz kokuyoruz. Yemek olarak kokmuş balık, kuru fasulye suyu veriliyor. Bir kova suda bir avuç fasulye yok desem doğru olur. Bu sudan içenler dizanteri ve binbir çeşit iç hastalıklara yakalanarak ölüp bu cehennem azabından kurtuluyorlar.

Kampta onbini aşan müttefik kuvvetlere mensup esir vardı. Pekton kampının diğer kamplara benzemeyen bir tarafı da hergün esirleri büyük salonlara toplayıp mecburî komünizm propagandasından ibaret olan derslerin dinletilmesi idi.

Çinliler Kanada dolarına çok kıymet veriyorlar. Elinde bir Kanada doları olan birçok ihtiyaçlarını temin edebiliyor. Fakat biz dolar yerine sırtımızda bit taşımıştık.

Esir değişiminde iade edileceğim zaman başlangıçta, kimlik tespiti, sonra soru yağmuruna tutulmuştuk. Heyecandan düşünemiyor, adeta cevap veremiyorduk. Hele üzerimizdeki Çin elbiselerini çadırlarda soyunurken çıkarmaya sabredemeyip yırtıyorduk. Birleşmiş Milletler üniforması ruhumuzu sıkıntıdan kurtarmıştı, ilk özgürlük yemeği sevinçten boğazıma tıkanıyordu.

Esir cehenneminde çektiğim işkencelerin acısına ilâveten yaralarımın sancısını çekmekten artık bıkmıştım. Bu kadar azabı artık kendime kâfi görüyordum. Vatana yarım insan olarak dönmemeyi ve tedavi edilmeyi istedim, isteğim üzerine beni Army hastanesine kaldırdılar. Orada 28 Nisan 1953 tarihinde ameliyat masasına yatırıldım. Bu ameliyat benim için zor olmadı.

²⁰³ Abdullah Akay, *Kore'de Dirilen Şehit*, Ankara. 1985, s. 44

Zira artık ölmeyeceğime inanıyordum. Vücudumu neşterle delen eller hayatımı kurtarmak için didiniyordu. Zaten iyi niyetli ellerde ölmek gam değildi, baygınlık ve ateşler arasında kıvranarak o tehlikeyi de atlattım. Artık hayatın bana güleceğini benimse, hayata nefretle değil, sevgi ile bağlanacağımı tatlı tatlı düşünmekten kendimi alamıyordum" diyordu.²⁰⁴

İlk esir değiştirme kafilesinde 20 Nisan 1953'te teslim edilen bir çavuşumuzu alan Yüzbaşı Muzaffer Kıran o anı şöyle anlatıyor:

"Kapı açıldı, inen iki İngiliz askerinden sonra, kapının önünde kıvrıcık saçlı yanaklarına kadar uzanan bol bıyıklı bir er dikildi. Etrafına ürkek bir nazarla baktıktan sonra, gözlerini gözlerime dikti. O an vücudumu binlerce elektrik cereyanı sarmış gibi müthiş bir ürperti geçirdim.

Esaretine rağmen kapıda heykel gibi dik ve vakur duran bu esir, Türk'ün ta kendisi idi. Bütün eşgali ile ben Türküm diyordu...

Kapıya koşup: Hoş geldin oğlum. Ben Türküm... deyince ilk basamaktan, kendini kollarıma attı. Bana sarıldı. Ben de onu kucakladım.

O an için yarım saatten beri devam eden mübadelede vaki olmayan bir durum olmuştu. Çünkü esirlerin herhangi bir mikrop taşımaları ihtimali yüzünden, diğer milletler yanlarına sokmadan hasta çadırına naklediliyorlardı. Amerikalı, Koreli, İngiliz, Yunanlı delegeler böyle yapmıştı. Halbuki biz iki Türk, bir baba oğulmuş gibi kucaklaşmış, kenetlenmiştik. O beni ben onu öpüyordum.²⁰⁵

Hiç bir millet esirinin karşılanışı bu kadar candan bu kadar samimî olmamıştı. O an duyduğumuz heyecandan sanki kalplerimiz yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Bir ara kendime hâkim olarak cebimden Türk bayrağını havi kokartı çıkardım. Kemikleri derisini delegecek kadar zayıf parmaklarımı dolu bir heyecanla açarak bayrağı kaptı ve dudaklarına götürerek öptü. Arkasından tufan gibi gözyaşları boşaldı.

Allahım bu güne kadar almamanı dilediğim canımı artık al. Artık bayrağıma, hürriyetime ve Türküm'e kavuştum.

²⁰⁴ Akay, s. 69.

²⁰⁵ Kıran, Hürriyet Kapısı (Panmunjan), Ankara, 1957, s. 25, 26.

Biz esir olmamalıydık, Türk'e esaret yakışmaz diyordu. Ona esaret utanç veriyordu. Ancak yaralanmak ve bu yüzden esir düşmek ayıp değildir. Zaten Türk erini düşman kolay kolay ele geçiremez dedim.

Ertesi gün üç Türk esiri daha teslim aldık. Bunlardan en zayıfı;

"Yüzbaşım, bak, biz daha 23-24 yaşındayız... Halbuki içimiz yıkıldı, eridi, 50 yaşından beter olduk. Namussuzlar bizi çürüttüler,"²⁰⁶diyordu.

Birleşmiş Milletler hasta ve yaralı mübadele heyetine katılan Adli Hâkim Muzaffer Kıran'ın esirlerimiz hakkındaki raporu:

"Esarete 234 kişiyi bulan esirlerimiz 1951 yılı ortalarına kadar muhtelif şehirlerde konuklatılmış ve temerküz kapılarında tutulmuştur.

20.4.1953'te başlayan 26.4.1953'te nihayet bulan Pamunjon'da komünistlerce verilen 15 yaralı ve hasta harp esirleri raporu 28.11.1950 arasında Kunuri savaşlarında esir düşmüş er ve çavuşlardır.

Esirler Pochon, Pekton şehirlerinde kurulan kamplarda tutulmaktadır.

Türkler müteakip defalar görevler yapmışlardır. Komünistler burada er, subay, astsubay, çavuş yoktur. Subaylara itaat etmeyin sözlerini müteakip kampın dağılıp, subay, astsubay, çavuş ve erler ayrı kamplara yerleştirilmişlerdir. Muhtemelen Pochon kampındadır.

Erlerimize her gün komünizm hakkında dersler verilmiştir. Dersler bir Koreli, bir Rus Tatar, bir Çinli Türkçe bilen tercüman tarafından verilmektedir.

Türk esirler Türkiye hakkında söylenecek en ufak kötü söze topluca grev yaparak cevap vermişlerdir. Bu faaliyetler kamp idaresini korkutmuş, Türklere cephede olduğu kadar esarete de tehlikeli adamlar, demişlerdir.

Amerikalılar ve Türklere çok ağır insanî muamele yapılmıştır. Açlık ve bittin Amerikalılardan 2000'e yakın harp esiri kamplarda ölmüştür."²⁰⁷

²⁰⁶ Kıran, s. 48.

²⁰⁷ ATASE Arşivi, D.134, G.3, D.1.

Kurmay Albay KEŞİF TAKIMI ESİR
Ali Denizli ÇAVUŞ
Albaym la görüştük AHMEDİ HAMDİ
ÖKTEN
memnun kalarak ayrıldım
Saygılarımla
Ahmedi Hamdi
Ökten
3 Ekim 2005
Sali.

Kore Barış Anlaşmasını Gören Subay

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KORE HARBI'NDE VERİLEN ZAYİATLAR VE HARPTEN SONRA GÖNDERİLEN TÜRK BİRLİKLERİ

Üç yıl süren Kore Harbi; sonunda 220.000 Güney Kore askerinin, 1.000.000 Koreli sivilin ölümüne ve 5 milyon kişinin de evsiz kalmasına sebep oldu.²⁰⁸

Türk Kuvvetlerinin Kore'ye ayak bastığı 19 Ekim 1950'den anlaşmanın imzalandığı tarihe kadar 14.936 Türk askeri Kore'de çarpışmıştır.²⁰⁹

Muharebelere iştirak eden 3 tugayımızın verdiği şehit miktarı 721 kişidir.²¹⁰(104)

²⁰⁸ Korean Frontier, s. 7., Chae-Jinlee And Hideo Şato, s. 15.

²⁰⁹ The History Of The United Forces..., c.4, s.452.

²¹⁰ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s. 417.

Halen Pusan şehitliğinde 462 Türk Şehidi yatmaktadır.²¹¹ (105)

İki yıl süren pazarlıktan sonra A.B.D. generali Mark Clark 27 Temmuz 1953'te mütareke imzalıyor. Koramiral Robert Briscoe ve Koramiral J.J. Clark olaya tanıklık ediyor.

Bariş Anlaşmasının imzalanması - 27 Temmuz 1953

Kore Harbi'nin sona ermesinden sonra 1960 yılına kadar, Türkiye Kore'ye bir tugay göndermiş ve en son giden 10 ncü Türk Tugayı olmuştı. Bu tarihten itibaren 1966 yılına kadar bir bölük gönderilmiş, 1966 yılından 1971 yılına kadar da her yıl bir manga büyüklüğünde şeref kıtası gönderilmiştir.²¹²

²¹¹ The History Of The United Forces..., s. 647, 674.

²¹² Kara Kuvvetleri Komutanlığından Alınan Çizelge Eklerdedir.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

SONUÇ

1950 yılında istilâya uğramış bir ülkenin özgürlüğü ve dünya barışı için Birleşmiş Milletler mütecavize karşı koymak üzere ilk defa silâhlı müdahale kararı aldı. Üye ülkeleri yardıma çağırdı. Birleşmiş Milletler'in çağrısına, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra ilk olumlu cevap Türkiye tarafından verildi. Ancak bu cevap sembolik değil, gerçekten üstün muharebe güç ve kudretine haiz tugay seviyesindeki bir birliğin Birleşmiş Milletler Ordusu emrine verilmesi şeklinde oldu.

Türk Tugayı, Kore muharebelerinde aldıkları tüm görevleri büyük başarı ve kahramanlıklarla yerine getirerek, Türkün ölmez savaşkanlık kudretini, bütün dünyaya duyurdu.

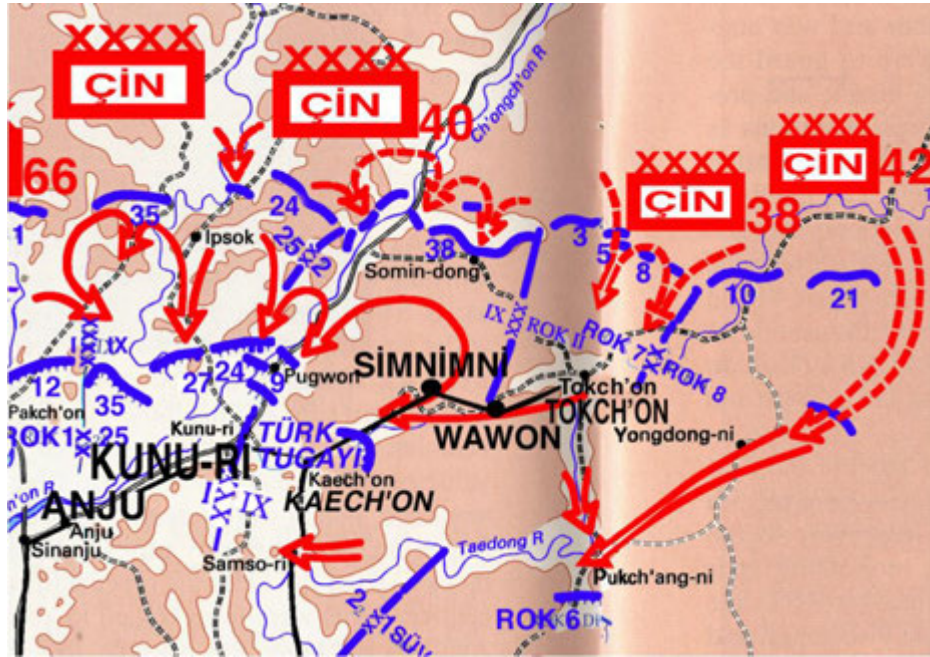
Bundan başka; Türk kuvvetlerinin Kore'de yarattığı destanlar, yurтта olduğu gibi, hür dünyada da büyük bir heyecan ve sevinç uyandırdı. Türk Milleti'nin, ordusuna olan sarsılmaz güveninin bir kat daha artmasına neden oldu.

Türk Tugayı, Kore'ye ayak bastığından ateşkes antlaşmasına kadar muharebenin hep en can alıcı bölgelerinde görevlendirilmiştir. Mehmetçiğin üç yıl içinde kazandığı on dört başarılı muharebeden dördü, Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştirmiş, Güney Kore'nin kurtarılarak egemenliğine kavuşmasında etken olmuş; Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin de onurunu korumuştur.

Bu muharebelerden dördü, Kunuri oyalama, Kumyangjang-ni tarruz, Taegyewon-ni savunma ve kanlı Vegas ileri karakol savaşlarıdır.
213

Türk tugayının ilk muharebesi, sanki talih ve bugünkü Türk neslinin ne olduğunu dünyaya göstermek istiyormuş gibi Kore Harbi'nin en şiddetlisi ve en zorlusuydu. Kore harp tarihine yeni bir sayfa ilâve eden Kunuri muharebesi, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin kahramanlığını dünyaya tanıtmış ve Türkleri bugünkü dünyanın en büyük askerleri haline getirmiştir.²¹⁴

²¹³ "Türk Askerine Övgü", Gaziler Dergisi, Yıl 5, S.23, Ocak-Şubat, 1989, s.7.

²¹⁴ Soykut, s. 24.

Kore'ye varışından kısa bir süre içinde daha harp hazırlığı tamamlanmadan ve çevreyi tanıma fırsatı bulamadan 26 Kasım 1950'de Komünist Çin ordularının başlattıkları mukabil taarruzda Birleşmiş Milletler cephesi yarılmış düşman Kunuri istikametinde sekizinci orduyu kuşatma harekâtına başlamıştır, işte bu yarma bölgesinin tıkanması görevi acele olarak Türk Tugayına verilmiştir.

Birleşmiş Milletler Ordusu'nun tutunmaya çalıştığı asıl muharebe hattının 60 km. ilerisinde yalnız başına yanları ve arka cephesi açık, uçak hariç düşman hakkında hiçbir bilgi bilmeden ve hiçbir destek görmeden Türk Tugayı çok büyük kayıplar pahasına Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatılmadan kurtaran parlak sonuçlar elde etmiştir.

İşte bu kadar olumsuz şartlar altında yakalanan tugay taktik bütünlüğünü kaybetmemiş, genç subayların etrafında toplanan aslan Mehmetçiklerle çemberi yarmaya başlamıştır. Her kuşatmada kurtulmuş, tekrar sarılmıştır. Bu yarma işi üç kez tekrarlanmıştır, iki Çin tümeninin gücü, üç piyade taburumuza yetmemiştir.

Mehmetçikler, Çinlilerin kitle halinde yaptığı ve kırk sekiz saat süren taarruz kısılcı karşısında, cephaneye ve erzaklarının tükenmesine rağmen süngü, yumruk ve taşla naralar atarak Çin dalgalarına karşı

mukabil taarruza geçmiştir. Çinlilerin son derece üstün taarruzları karşısında kuşatma çemberinin içinde kalmakta olan Türklere, geri çekilme emri verildiği halde Türk komutanı hayretler içinde "Geri çekilmek, niçin geri çekiliyoruz? Biz, burada bir çok Çinli öldürüyoruz" demiştir.²¹⁵

²¹⁵ Yazıcı; s. 221.

İşte bu anı yaşayan yabancıların da şahit olduğu gibi "Türkler uzun müddet düşman karşısında çarpışırken ve ölümler, İngiliz ve Amerikalılar da geri çekiliyordu. Cephaneleri tükenen Türkler, süngü takarak düşmana saldırdılar. Ve göğüs göğüse müthiş bir boğuşma başladı.

Türkler çarpışa çarpışa ve yaralı arkadaşlarını sırtlarında taşıyarak çekilmeye muvaffak oldular. Pyongyan'da başları yukarı olarak bir geçit resmi yaptılar." ²¹⁶ Böylece eğer komünist kuvvetleri Çang Şong nehrinin güneyi boyunca uzanan yoldan geçememiş ve dolayısıyla sahile ulaşamamışsa... Eğer Pyongyang'a giden yol, düşmana karşı taarruzun dördüncü gününde kesilmemişse bu; Türk Tugayı'nın Kunuri'nin, doğu ve kuzeyini, hayranlık veren bir cesaretle savunması sayesinde mümkün olmuştur.

Bu suretle Sinanjudan Pyongyang'a giden yol serbest kalmış ve Birleşmiş Milletler'e mensup 4 Tümen tam bir intizamla kuşatılmaktan kurtarılarak, yeni savunma mevzilerine çekilebilmişlerdir.

Karşımızdaki düşman yabancı değildi. Asırlarca önce Türk korkusundan koskoca Çin Seddini yapmışlardı. Dün kılıcı ile Çin Seddini delik deşik eden Büyük Türk İmparatorluğu'nun Kubilay Han'ın torunları bu gün süngüsüyle, mermisiyle yine düşmana korkulu anlar yaşıyordu.

²¹⁶ Yazıcı, s. 220.

Böylece, yabancı bir ülkede, 16 devletin silâhlı kuvvetleri arasında, bulunan Türk Tugayı henüz ilk muharebesini yapmış ve büyük bir başarı ile elde edilmiş olan muvaffakiyeti, oradaki yabancı kuvvetler arasında birliğimize yüksek bir şeref ve itibar kazandırmıştır.

Çin ordularının baskın tarzında savaşa katılmaları kuvvet dengesini bozmuş, Kunuri savaşında Türk Tugayı himayesinde Birleşmiş Milletler Kuvvetleri 350 kilometre geri çekilmek zorunda kalmışlardı.

BM Kuvvetlerince Kore'yi terk etmek için gemilere binme plânları yapılmıştır. Bu kritik anda tugayımıza Cebri keşif taarruzu görevi verilmişti. Esasında takviyeli bir alay olan kuvvetimizle, savunan bir düşman tümenini 156 rakımlı tepede ve Kumyangjangni'de mağlûp ve perişan edince BM Kuvvetleri gemilere binmekten vazgeçerek taarruz eden kuvvetlerimize katılmışlardır.

Bu muharebelerde karşımızdaki düşmanın bizi Kunuri'de kuşatan 38 nci Çin Ordusu'nun 150 nci Tümeni olduğu anlaşılmış, bu haber bölüklere kadar duyurulmuş. Tekrar hesaplaşmak ve düşmanı yok etmek azim ve kararlılıkla taarruza geçilmiştir.

Türk Birliklerinin Söğü Hücumu

Amerikan Kongresince verilen mümtaz birlik beraatında yazdığı gibi; "ilerleyen kuvvetlerin geride bıraktığı söğülerle delik deşik olmuş, dipçiklerle ezilmiş düşman ölüleri, bu taarruzun şiddet ve derecesini ifade eden sessiz şahitlerdir. Düşmanın 1734 insan kaybetmesi, savaşta kahraman askerlerin cesaret, kabiliyet ve başarılarını gösterir" demektir.²¹⁷

Türk Tugayı yalnız karşısındaki düşmanı yenmekle kalmamış. Güney Kore'nin ters giden kahramanlık yolunu, kurtuluşla değiştirerek, aydınlık olan bağımsızlık yolunu açmış ve Birleşmiş Milletler Ordusu'nun onurunu Kunuri'den sonra bir kez daha kurtarmıştır.²¹⁸

Kore'de ikinci kez, savaşın yönünü değiştiren Türk Tugayı, Kore'den gitmeyi düşünen Birleşmiş Milletler Ordusu'na, düşmanın yenilebilir olduğunu gösteriyor ve düşmana dönüp taarruza geçme yolunu açmış oluyordu.

Bu başarı üzerine, "yenilmez ve korkusuz tugay"a üstün savaşçılık yeteneği ve büyük savaş gücü nedeniyle, Amerikan Kongresince "Mümtaz

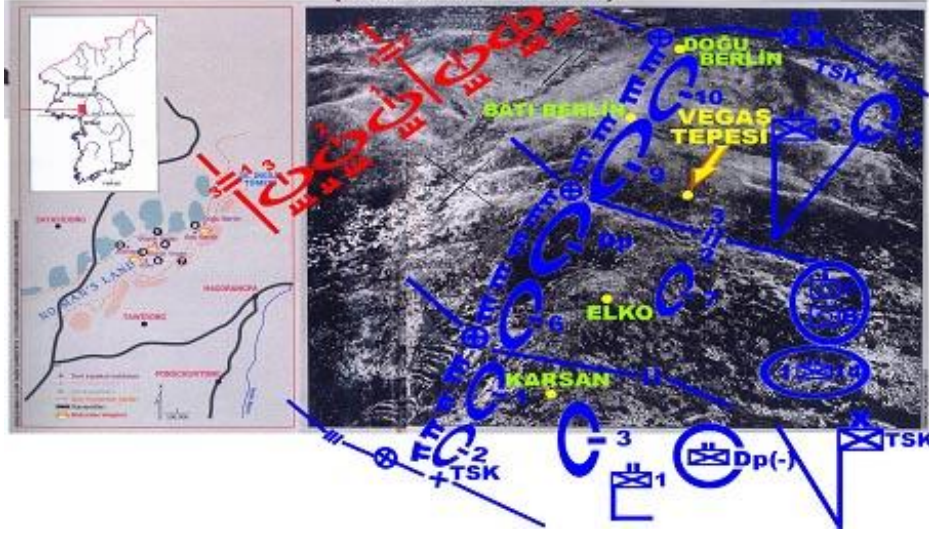
²¹⁷ ATASE Arşivi, D.134, G.1, K.71, D.4, Yazıcı, s. 274, 275. Dora, s. 292, 294. Kore Harbi'nde Türk silâhlı..., s. 224.

²¹⁸ "Atatürk Gençliği ve Türk Kahramanlığı" Gaziler Dergisi, Yıl 2, s. 10. Kasım-Aralık 1986, s. 6.

Birlik Madalyası" veriliyordu. O güne kadar, bu nitelikteki bir madalya, sadece iki Amerikan birliğine verilmişti. Bunun dışında, yabancı bir ulusun birliği olarak, bu madalyayı ilk kez alan, Türk Tugayı oluyordu.

Türk Tugayı'nın kazandığı başarıların tesadüfi olmadığı, giderek yükselen bir düzeyde devam ettiği anlaşıyordu. Dünyanın en sapa ülkelerinde, köşede duran elçilerimiz, tebrike gelenlerle dolup taşıyordu. Dünyanın dört bir yanındaki basın organları, Türklerin Kore'de gösterdiği başarıyı övüyordu.²¹⁹

3ncü Türk Tugayının Doğu ve Batı Berlin, Vegas, Elko, Karsan Muharebeleri (28-29 MAYIS 1953)

Kumyangjang-ni'deki savaşlardan iki yıl sonra 28/29 Mayıs 1953 tarihlerinde Türk Tugayı, 1 nci Amerikan Deniz Piyade Tümeni birlikleri ile Mun-sanni yakınındaki Muharebe İleri Karakollarına, art arda yapılan düşman taarruzlarına karşı savunmuştur. Yapılan başarılı savunmanın taltifine dair berat şu cümle ile noktalanmaktadır:

Bu çok önemli savaş boyunca Türk Silâhlı Kuvvetleri, Türk 3 ncü Tugay'ı mensupları ve kendisine bağlı birliklerce gösterilen üstün kahramanlık gaye birliği ve şaheser savaş cesareti, ana mukavemet hattının kırılması hususundaki düşman plânlarını boşa çıkarmış ve bunun bir sonucu olarak kendilerine ve askerî mesleklerine büyük itibar kazandırmıştır.

²¹⁹ Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası, s. 25.

Düşman, bu muharebeden sonra ateşkestten başka bir çare kalmadığını anlayarak, Mütareke görüşmelerine, canlı ve istekli bir hava içinde yeniden başlamaktan başka çare olmadığını anladı. Nitekim çok geçmeden ateşkes imza edildi.

Türk Tugayı, Kore'de imza edilen ateşkese, 28 ve 29 Mayıs 1953 günlerinde verdiği muharebelerle etkili oldu.

Görüldüğü gibi, Türk Tugayı Kore muharebeleri sırasında, sık sık savaşın gidişine etkili olan başarılar göstermişti. En sonunda da, ateşkese yol açan son muharebeyi de, Türk Tugayı vermiş oldu.

ŞEHİT EŞİ PERİHAN GÖKÇE KAHRAMAN ŞEHİT ÜSTEĞMEN NACİ GÖKÇE'Yİ ŞÖYLE ANLATIYOR.

KIZILLAR EŞİME NASIL KIYDILAR

“Eşime nasıl kıydılar , hep o topraklara gitmek , o toprakları ellerimle açıp askerimiz çıkarsa mezar yapmak istedim.

Bana bağlanan maaş 220 lira oğluma ise 110 lira bağlanmıştı , parasızlıktan o topraklara gidemedim.

50 sene sonra bir araştırmacı Kuzey Kore'ye gidiyor ve Kunuri'yi görüyor , yasak bölge yapmışlar tel örgü ile çevirmişler, eşimin şehit olduğu yerde mezarının durması ve bir şey olmadan orada kalması, beni çok rahatlattı ve içimdeki sıkıntıyı attı.

EŞİM ŞAN VE ŞEREFLE TÜRKİYE'YE DÖNMEK İSTİYOR , KIZILLARA HADİNİ BİLDİRELİM DİYE MEKTUBUNDA YAZIYOR, ÇOK ACI DUYMUŞ ONLARA.

2 Havacı pilot arkadaşı şehit olmuş onlara çok üzülmüş.

OĞLUM BÜYÜYÜP KONUŞMAĞA BAŞLAYINCA ,BENİM NEDEN BABAM YOK DİYE SORDU

EVLADIM , OĞLUM ERTUĞRUL GÖMÇEM'E 2 SENE BABASININ OLMADIĞINI SAKLADIK. SONRA SÖYLEDİK ÇOK ÜZÜNTÜ DUYDU.

Odasına kapanır , Türk bayrağı elinde tabancası ile düşmanlara saldırır , sonra **„BABAMI ÖLDÜRENLERİ ÖLDÜRDÜM , BABAMIN TÜRK ASKERLERİNİ KURTARDIM** , diyerek sevinçle odasından çıkardı.

TÜM ŞEHİT AİLELERİNİN İÇLERİ EVLAT ACISI İLE YANDI.

Bizim gibi şehit askerlerimizin babaları bana mektup yazarlardı ,bende onlara yazardım , bir şehit askerimizin babası , benden gelen mektubu ağlıyarak alır, kızımızdan mektup geldi diye okurlardı , oğullarının yerine evlerini önüne ağaç dikmişler , fakir insanlar, bana paran var mı diye sorarlardı.

Benim gibi karalara bürünmüş ve giyinmiş bir üsteğmenin annesi , anlattı , 6 yaşında oğlu öksüz kalmış , oğlunu ağaca bile çıkarmamış ,düşer bir şey olur diye , subay olmuş , evlendirecek , oğlu düğün yerine savaşa koşmuş , Kunuri’de şehit olmuş , yıllarca ağlıyordu ,

**KOCAM GİBİ , ŞEHİTLERİMİZİN HEPSİ AYNI GECEYİ YA-
ŞAYIP AYNI KADERİ PAYLAŞTILAR.**

Savaştan 5 yıl sonra beni Kara Harp Okuluna davet ettiler , bütün komşular subaylar geldiler , Harp Okulu kapısına kocamın ismi yazılmış ,

ÇOK DUYGULANDIM ,AĞLADIM , Oğlumu alıp babasının yattığı koğuşa onun yatağına götürdüler , ben orada şu konuşmayı yapmıştım.

Kıymetli Büyüklerim , Değerli vatandaşlarım ,

Milli ruh , inanç ,inancımızın sembolü hürriyet aşkı ; hürriyet mücadelesinin ilham kaynağı kahraman milletimizin Kore'deki mütacavizlere karşı savunan medeni devletleri arasında bizde yer almış bulunuyoruz.

Kore’de Birleşmiş Milletler ideali uğruna şehit olarak beni ve küçük yavrumu Türk milletine emanet eden eşim üsteğmen Naci Gökçe , 34 arkadaşı ile Harp Okulunda abideleşmesi bizleri haklı bir gurur ve iftihara sevk etmiştir.

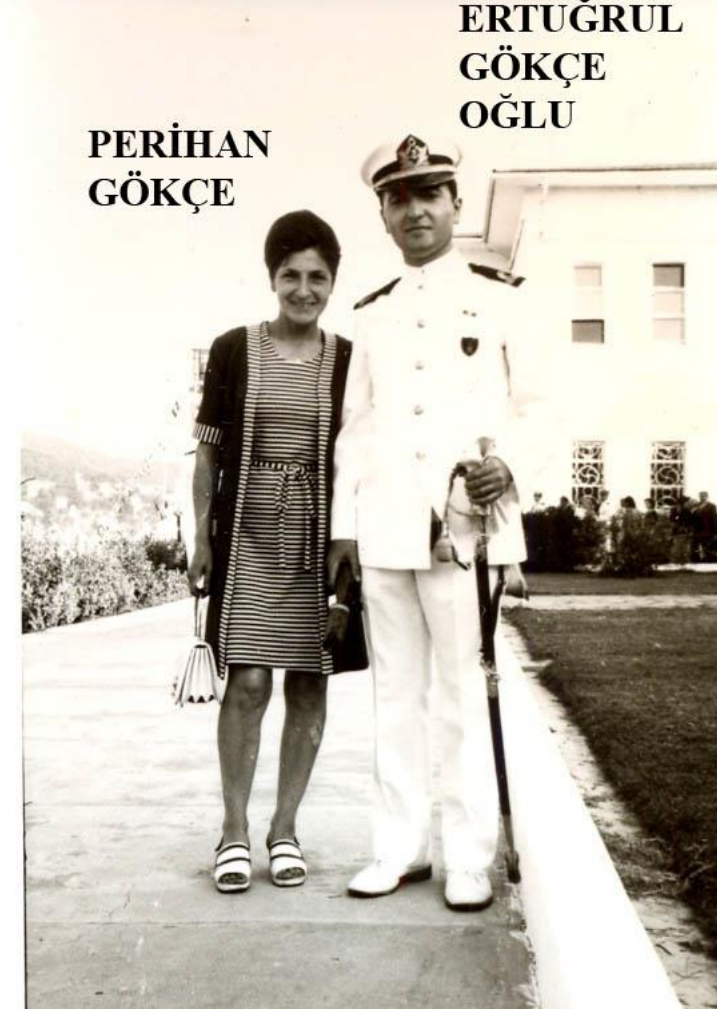
Türk milletinin şevkati ve Harp Okulu kumandanının bu kadirşinaslığı acılarımızı hafifletmiş , bizleri son derece mütehassıs bırakmıştır.

Bunun için kendilerine teşekkürü borç sayarız.

Eşim Naci Gök’çeden bana ve milletimize yadigar kalan şu yavrumu aziz ve kadirşinas millete babasının intikamını almak üzere bağış-

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

layıp asker yapacağım . Var olsun büyük Türk milleti ve onun büyük dirayetli kumandan ve idarecileri.

Beni sevindiren bir şey daha Kocam ŞEHİT ÜSTEĞMEN NACİ GÖKÇE’NİN İSMİNİ , DOĞDUĞU YER OLAN AĞRI’DA BİR LİSEYE VERDİLER. İSMİ ÖLÜMSÜZLEŞTİ.

Ben hiç evlenmedim , oğlum üvey baba ile büyüyüp hırplanmasın diye.

ŞEHİT EŞİ OLARAK HEP YETKİLİLERİN KAPIMIN ZİLİNİ ÇALMASINI BEKLEDİM , 60 YIL GEÇTİ , İLK DEFA EMEKLİ KURMAY ALBAY ALİ DENİZLİ İLE TANIŞTIM.

BENİM EŞİM SEVEREK SAVAŞA GİTTİ , ORADA KORELİLER İÇİN CANINI VERDİ.

KAPINIZI ÇOK GEÇ ÇALDIK , BİZİ AFFET AZİZ ŞEHİT EŞİ VE OĞLU , ÇALMAYANLAR UTANSIN.

Not : Kahraman Şehit üsteğmen Naci Gökçe Kunuri’de şehit olmuş ve naaşı alınamamış ve Kuzey Kore’de kalmıştır. Kuzey Kore sınırları kapalı olduğu için mezar yeride bulunamamaktadır.

Türk Tugaylarının Kore’de verdikleri muharebeler, yabancı askerî okullarda okunmakta ve çıkan sonuçlardan, istifadeye çalışılmaktadır.²²⁰

²²⁰ Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası, s. 30-31.

Kore zaferlerini Türk ve insanlık tarihlerine sayısız kahramanlık ve şerefle maleden gazilerimiz ve şehitlerimizi milletçe selâmlar önlerinde saygı ile eğiliriz, insanlık ve Türk Milleti sizleri minnetle anacaktır. Nur içinde yatsın aziz şehitlerimiz.

PUSAN ŞEHİTLİĞİ-GÜNEY KORE-KASIM 2010

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

EKLER

(EK - 1)

KORE MUHAREBELERİNE KATILAN TÜRK KUVVETLERİNİN KAYIPLARI

BİRLİĞİN ADI	ŞEHİT			YARALI						YARALI TOPLAMI			HASTA						HASTA TOPLAMI			TUTSAK			YITIK		
				Yaralıları yurda dönenler			Kore'de davi ediliş birliğine ka-tilanlar						Kore'den yurda dönenler			Kore'de davi olup birliğine dönenler											
	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er	Sb.	Astsb.	Er			
1. Değ. Tug.	25	16	369	12	14	309	34	24	750	46	38	1059	3	2	37	6	12	72	9	14	109	4	3	218	3	1	171
2. Değ. Tug.	8	2	111	7	6	149	13	11	314	20	17	463	2	3	21	7	15	58	9	18	79	-	-	-	-	-	-
3. Değ. Tug.	4	8	178	8	5	162	7	6	316	15	11	478	3	4	23	9	6	63	12	10	86	2	-	7	-	-	-
TOPLAM	37	26	658	27	25	620	54	41	1380	81	66	2000	8	9	81	22	33	193	30	42	274	6	3	225	3	1	171
GENEL TOPLAM	721			672			1475			2147			98			248			346			234			175		

NOT : 1. Tutsakların hepsi yurda dönmüştür.

2. Hastalar muharebelerde yaralananların mevcuduna dahil değildir.

3. Hastalık en fazla sarılık, mide ağrısı ve veremdir.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

KORE'YE GİDEN BİRLİKLER VE İSİMLERİ

ÇİZELGE : 2

BİRLİK	KORE KÜNYE NO.	KORE'YE GİDİŞ TA.	KORE'DEN DÖNÜŞ TA.	KAFİLELER
1 nci Tugay	1-6200 Takviye Brl.	25.9.1950	14.8.1951	1 nci Kafile
2 nci Tugay	6201-14149	5.6.1951	7.8.1952	1 nci Kafile 2 nci Kafile 3 ncü Kafile
3 ncü Tugay	14151-20474	9.6.1952 29.7.1952	27.8.1953 4.9.1953 7.9.1953	1 nci Kafile 2 nci Kafile 3 ncü Kafile
4 ncü Tugay	20500-26095	12.6.1953 17.7.1953 5.7.1953	4.8.1954 17.8.1954	1 nci Kafile 2 nci Kafile
5 nci Tugay	26.150-31621	10.6.1954 17.6.1954	11.8.1955 15.8.1955	1 nci Kafile 2 nci Kafile
6 ncı Tugay	31622-37090	11.6.1955 17.6.1955	9.8.1956 14.8.1956	1 nci Kafile 2 nci Kafile
7 nci Tugay	37091-42599	10.6.1956 17.6.1956	14.8.1957 17.8.1957	1 nci Kafile 2 nci Kafile
8 nci Tugay	42571-48049	10.6.1957 16.6.1957	7.8.1958 14.8.1958	1 nci Kafile 2 nci Kafile
9 ncu Tugay	48050-53520	7.6.1958 16.6.1958	13.8.1959 21.8.1959	1 nci Kafile 2 nci Kafile
10 ncu Tugay	53521-58960	16.6.1959 22.6.1959	8.8.1960 17.8.1960	1 nci Kafile 2 nci Kafile
11 nci Bl.		15.6.1961	17.7.1961	
12 nci Bl.		5.7.1961	15.7.1962	
13 ncü Bl.		2.7.1962	12.7.1963	
14 ncü Bl.		7.7.1963	6.7.1964	
15 nci Bl.		30.6.1964	10.7.1965	
16 ncı Bl.		5.7.1965	9.7.1966	
1 nci Şeref Kitası		26.7.1966	8.6.1967	
2 nci Şeref Kitası		6.6.1967	6.6.1968	
3 ncü Şeref Kitası		24.7.1968	25.7.1969	
4 ncü Şeref Kitası		19.7.1969	12.7.1970	
5 nci Şeref Kitası		9.7.1970	30.6.1971	

By direction of the Secretary of the Army, the Presidential Unit Citation is awarded to:

THE THIRD TURKISH BRIGADE, TURKISH ARMED FORCES COMMAND AND PARTICIPATING UNITS

for exceptionally meritorious conduct in performance of outstanding service

The Third Turkish Brigade, Turkish Armed Forces Command, and the following attached units: The Turkish Liaison Detachment, 8215th Army Unit; Company B, 1st Marine Tank Battalion, 1st Marine Division; and Company C, 1st Marine Tank Battalion, 1st Marine Division, are cited for extraordinary heroism in action against the enemy near Munsan-ni, Korea, during the period 28 to 29 May 1953. On the night of 28 May, an assault, supported by a heavy barrage, was launched by a powerful enemy force, determined to wrest outposts "Elko," "Carson," and "Vegas" from friendly hands. The valiant troops occupying these positions were soon surrounded and hand-to-hand combat ensued. With tenacity and courage, the friendly troops fought on. With only three of them still standing on outpost "Carson," the first position fell. Despite the tremendous number of casualties suffered, the foe intensified the attack on the two remaining terrain features, rushing repeatedly up the slopes only to be hurled back by the gallant defenders. Friendly reinforcements arrived with concentrated artillery support. All fire power was brought to bear on the charging enemy, as the defending troops fought desperately to hold. The foe came in seemingly endless numbers and friendly tanks moved into highly vulnerable positions to fire at close range. Friendly casualties were heavy, but the toll of enemy dead was enormous. The determined foe paid no attention to their thousands of casualties and appeared prepared to sacrifice thousands more to gain their objectives. Realizing these friendly outposts could not hope to stand in the face of endless waves of hostile troops, the friendly command ordered the outpost defenders to withdraw to the main line of resistance. The extraordinary heroism, and magnificent fighting spirit exhibited by the members of the Third Turkish Brigade, and attached units throughout this crucial battle resulted in the frustration of enemy plans to breach the main line of resistance, thus reflecting the greatest credit on themselves and the military profession.

ORJINAL BENZER ASLI
E.KUR.ALB. ALİ DENİZLİ
ARSIVI

KUMYANGJANG-Nİ MUHAREBESİ SONUCU KAZANILAN ÜSTÜN BİRLİK NİŞANI

By direction of the Secretary of the Army, the Presidential Unit Citation is awarded to:

THE TURKISH BRIGADE AND PARTICIPATING UNITS

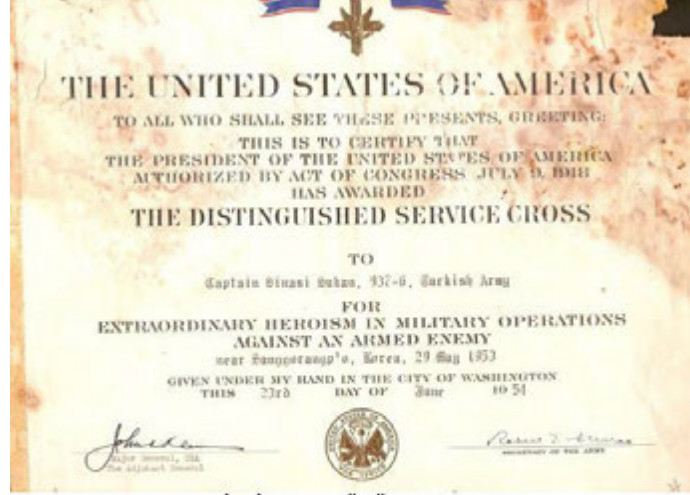
for exceptionally meritorious conduct in performance of outstanding service:

The Turkish Brigade and the following attached units: The Turkish United Nations Brigade Advisory Group; Company A, 79th Tank Battalion; Company D, 89th Medium Tank Battalion; 3d Platoon, Battery A, 25th AAA AW Battalion, are cited for exceptionally outstanding performance of duty in combat in the area of Kumyangjang-ni, Korea, 25 to 27 January 1951. The Turkish Brigade and attached units were deployed along a 7-mile front between I and IX Corps, against numerically superior hostile forces defending their vital supply route and their main line of resistance south of the Han River. Enemy held hills 185 and 156 and Kumyangjang-ni were defended tenaciously and stubbornly against savage and relentless attacks by the Turkish Brigade, but finally fell in dogged and bitter hand-to-hand combat. The success of the savage bayonet assault is reflected in the 1,734 casualties inflicted on the hostile forces during the period. The fanatical defense by well-entrenched communist troops was finally smashed by the gallant, intrepid United Nations personnel engaged in the encounter. This sustained drive carried all strong points for a depth of 10 miles and crushed the defenders of the sector. The fidelity, indomitable fighting spirit, and outstanding heroism displayed by the Turkish Brigade and attached units in this bitter assault are in keeping with the finest and noblest traditions of heroic fighting men, and reflect the highest credit on the United Nations Forces, the United States military service, and the Turkish homeland.

**1734 ÇİNLİ
SÜNGÜYLE İMHA EDİLDİ
YAZMAKTADIR**

ALB ALİ DENİZLİ ARSİVİ

İSTİHKAM BÖLÜK KOMUTANI
YÜZBAŞI ŞİNASİ SÜKAN'A VERİLEN
ÜSTÜN HİZMET MADALYASI

İSTİHKAM BÖLÜK KOMUTANI
YÜZBAŞI ŞİNASİ SÜKAN'IN ÜSTÜN CESARET MADALYASI OLARAK
ALDIĞI BRONZ YILDIZ MADALYASI

**YÜZBAŞI ŞİNASİ SÜKAN
KARSON MUHAREBE İLERİ KARAKOLUNDA
KAHRAMANCA SAVAŞIRKEN
DÜŞMAN EL BOMBASI İLE İKİ BACAĞI PARÇALANMIŞTIR**

**GENELKURMAY BAŞKANI
SAYIN ORGENERAL İLKER BAŞBUĞ'UN
TEŞEKKÜR MEKTUBU**

İlker BAŞBUĞ
Orgeneral
Genelkurmay Başkanı

01 Temmuz 2010

Değerli Kardeşim;

Kendi imkânlarınızla derlediğiniz "Kore Savaşı Belgeler ve Harp Fotoğrafları Albümü" adlı eserinizi gönderme nezaketinize teşekkür eder, başarı ve esenlikler dilerim.

Kore Harbinde Kunuri Zaferi

KORE SAVAŞLARINA KATILAN GAZİLERİMİZ			
BİRİNCİ KAFİLE KORE TUGAYI			
P. Yzb.	Beşir Günay	(941-P-25)	Gösterdiği üstün kahramanlık dolayısı ile Silver-Star madalyası ile taltif edilmiştir.
P. Yzb.	A. Hulusi Ahagündüz	(941-P-73)	
"	Hidayet İpek	(941-P-164)	
"	N. Turan San	(941-P-187)	
"	Necmettin Erce	(941-P-210)	
"	Saim Özgün	(941-P-203)	
"	Cihan Kumbasar	(941-P-84)	
"	Nedim Aytekin	(941-P-253)	
"	Nazmi Özoğul	(941-P-15)	
Top. Yzb.	Hikmet Koygun	(941-Top-136)	Şehit Olmuştur.
"	Süleyman Pulat	(941-Top-141)	
"	Halil Kavaklıpınar	(941-Top-14)	
"	Orhan Türel	(941-Top-72)	
"	Refik Soykut	(941-Top-13)	
Hava Yzb.	Nusret Erdem	(941-Hv-39)	
P. Yzb.	Nail Noyan	(941-P-54)	
İKİNCİ KAFİLE KORE TUGAYI			
P. Yzb.	Ferhan Nebil Çora	(941-P-10)	
"	Muzaffer Arıkan	(941-P-265)	
"	Nazım Dünder Soyulan	(941-P-196)	
Top. Yzb.	Mehmet Pektaş	(941-Top-142)	
İs. Yzb.	Sezai Betül	(941-İs-5)	
Mu. Yzb.	Mahir Küçüker	(941-Mu-33)	
P. Yzb.	Nejdet İpekçioğlu	(941-P-159)	
ÜÇÜNCÜ KAFİLE KORE TUGAYI			
P. Yzb.	İsmail Korkmaz	(941-P-326)	
"	Fuat Ertüre	(941-P-149)	
"	Ekrem Tunca	(941-P-205)	
"	Selahattin Altuğ	(941-P-245)	
"	Tahsin Özarlat	(941-P-75)	
"	Zihni Elmas	(941-P-258)	
"	Macit İmga	(941-P-192)	
"	Turhan Okan	(941-P-97)	
"	Adnan Eryılmaz	(941-P-289)	
Top. Yzb.	Kemal Erkmen	(941-Top-154)	
"	Nazif Yurdakul	(941-Top-152)	
"	Cüneyt Asimgil	(941-Top-83)	
"	Nizami Mutlu	(941-Top-56)	
DÖRDÜNCÜ KAFİLE KORE TUGAYI			
P. Yzb.	Nurettin Dünder	(941-P-220)	
"	Mehmet Ocal	(941-P-44)	
"	İhsan Emray (Erövi)	(941-P-195)	
"	E. Şükrü Esin	(941-P-233)	
"	Hicri Sönmez	(941-P-343)	
"	Ziya Özulu	(941-P-100)	
"	İhsan Onal	(941-P-74)	
"	Celal Koçdar	(941-P-180)	
Mu. Yzb.	Ali Çakmak	(941-Mu-28)	
Not : Diğer kafilelere ait güvenli bilgi elde edemediğimiz için isimlerini koyamadık özür dileriz.			

ALBAY ALİ DENİZLİ'NİN YENİ KİTAPLARI

